בס״ד

יקוו המים

דברי תורה, גימטריות
ורמזים מהפסוקים והאותיות

ספר בראשית ד׳

בראשית פרק א׳ פסוק ט׳:

״ויאמר אלקים *יקוו המים* מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה ויהי כן״

ע״פ חז״ל מעבר לסיפור בריאת העולם יש בפרשה זו רמזים לעתיד לבוא. עוד אמרו חז״ל שכל יום בבריאה הוא כנגד אלף שנים בעולם. אולי הפסוק הנ״ל (יום שלישי לבריאה) רומז על מאורע שהתרחש באלף השלישי: **מתן תורה**.

ספרי (וזאת הברכה):
״...מלמד שהחזיר הקב״ה התורה על כל העולם ולא רצו לקבלה עד שבאו ישראל וקבלוה״
״ויאמר אלקים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד״—׳אין מים אלא תורה׳.
הקב״ה החליט לתת את התורה ולרכז אותה בעם אחד—**״אל מקום אחד״**, לעם ישראל, ״ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ״.
ותראה היבשה״, לאחר נתינת התורה לעם ישראל בולט העדר התורה והקדושה אצל הגויים.
״ויהי כן״, כך נשאר סדר עולם, 70 אומות ללא תורה, **״כן״** עולה למנין **70**, כנגד עם ישראל שעם התורה.

חז״ל אומרים: אם אומרים לך שיש חכמה בגויים-- תאמין, יש תורה בגויים-- אל תאמין.

על הכותרת

הובא לידיעתי, על ידי הרב פרפ׳ יחזקאל בבקוף, כי הרב שמואל אבן תבון (תלמידו ומתרגם ספריו של הרמב״ם) כתב לפני כ- 800 שנה ספר בשם ״מאמר יקוו המים״. ברצוני להבהיר כי שם החוברת שלפניכם- ״יקוו המים״ מבוסס על דבר התורה שלמעלה ובלא כל קשר למאמר של הרב שמואל אבן תבון.

לעילוי נשמת נכדי:
סגן (סיירת מטכ"ל) **נוה אלעזר לקס הכהן ז"ל**
שנפל בקרב עם מחבלים בקיבוץ בארי בשבת קודש, שמיני עצרת, תשפ"ד
תנצב"ה
ה' יקום דמו

קינה

על מלחמת חרבות ברזל
ולעילוי נשמת סגן **נוה אלעזר לקס** הי"ד

עיניי עיניי מורידות מים על בנינו שאינ**נו** **ה**יום בחיים.
גיבורי כוח שעמדו בפרצ**ה** **ונ**פלו ארצה.

שונא**ינו** **ה**רגישו הפילוג והקיטוב בתוכנו.
ובערפל שעטף אותנו פרצו לארצנו.

עיוור עיוור היינו ביום שמחתנו.
עצרת לצערת **נ**הפך **ו**בנינו **ה**לכו בשבי.

ישראל בצרה על רפיון כלל גדול בתורה.
"לא תשנא את אחיך בלבבך", ואהבת לרעיך"

חטאינו נקמו בנו, אויבי**נו** **ה**שיגנו, חמס, חיזבאללה, חותים תקפו את ארצנו.
מקטרגים התומכים באויב**נו** **ה**רימו קולם **נ**גדנו **ו**צועקים **ה**שמד לכלותינו.

"מאין יבא עזרי? "עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ"

שערי תפלה נעולים, **נ**תעורר **ו**נבכה **ה**לא שערי דמעה פתוחים.
בבכי **נ**שוב **ו**נבקש **ה**צלה מאלקנו שבשמים.

נשמות **ו**ולדנו **ה**יו לקרבן, הצל **נ**א **ו**תיק **ה**רחמן.
נא סתום פיות מקטרג**נו**, **ה**פר מחשבות ומעשי שונאינו נגדנו.
"כי אין בנו מעשים עשה עמנו צדקה וחסד והושיענו"

וגם לעילוי נשמות:

אבי מורי: **ר' חיים אלעזר בן ישראל הכהן** (לקס) ז"ל
איש בעל לב טוב

אמי מורתי: **מרת רחל בת זלמן** ז"ל
אשה חשובה ובעלת צדקה

סבתי: **מרת הנדה בת מרדכי יצחק הלוי** (הרשקוביץ) ז"ל
לבית קלוש (סבתא מצד האם)

מורי חמי: **ר' יוסף שמואל בן יחזקאל הכהן** (קריגר) ז"ל

חמתי: **מרת חנה גיטל בת שלמה זלמן** ז"ל

אחותי: **אלטע חנה בת חיים אלעזר הכהן** ז"ל

ולעילוי נשמות סבתי ומשפחת אבי שנרצחו על ידי המרצחים במלחמת העולם השניה.

תודה לה׳ יתברך, שהצליח דרכי להוציא לאור חוברת זאת לעילוי נשמת הורי זצ״ל.

חז״ל אמרו: אין דבר שלא נרמז בתורה.
<u>פרקי אבות פרק ה׳ משנה כ״ו</u>: ״בן בג אומר: הפך בה והפך בה דכלא בה...״

בתקופתנו, אנו עדים למחקרים בפענוח צופני התורה. עידן המחשבים פתח לפנינו אפשרויות חדשות לחקור את החכמה והסוד שבתורה. כידוע פרשו חז״ל את פסוקי התורה בשיטת ה׳**פרדס**׳ (**פ**שט, **ר**מז, **ד**רש, **ס**וד). דרישתם בדרך זו הראתה לנו שיטות שונות ביניהן הגימטרייה, דרישת הרשומים, נוטריקונים ועוד.

החוברת שלפניכם כוללת דברי תורה, גימטריות, וגם רמזים מהאותיות מפרשיות השבוע, רעיונות, ונאומים מאירועים משפחתיים.

לעיתים הגימטרייה של פסוק (או חלקו) שווה בקירוב או במדויק לגימטרייה של הפירוש אותו נתנו חז״ל לפסוק זה.

כתוב:
<u>אבות (פרק ד׳ משנה כ׳)</u>:
״**רבי מאיר אומר אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו...**״

בקשה לקורא ספר זה:
״**אל תסתכל בקנקן**״ - נא לא להסתכל בחיצוניות של הספר
(קרי בטעויות כתיבה, באיות, ובדקדוק)
״**אלא במה שיש בו**״ – בתוכן העניינים והרעיונות.

יחיאל לקס
רחובות, ישראל
מרחשון התשפ״ה

כל דברי התורה (של כל ספרי יקוו המים) נמצאים באתר:
yekavu-hamayim.com

רב תודות לאשתי, אלן, שעזרה בתיקון שגיאות כתיב.

תודה לבתי לאה נחמני, שתרמה מזמנה ועזרה בהגהת חלק מהחוברת.

תודה לבני דני, שקרא חלק מדברי התורה ותרם לשיפורם, ושעזר בהגהת חלק מהחוברת.

תודה לנכדי, עמיחי צבי, שקרא חלק מדברי התורה ותרם לשיפורם, ושעזר בהגהת חלק מהחוברת.

תודה לרב נריה קורש שהביא לתשומת לבי את אשר כתוב:
ברכות (נ"ח, א'), נדרים (ח',ב'), ילקוט ירמיהו (רמז ש"ו), זוהר רע"ם פנחס רל"ה:
"אמר רבי יוחנן משום רשב"י:
כשם שאי אפשר לבר (תבואה) בלא תבן (קש) כך אי אפשר לחלום בלא דברים בטלים"
ועל אותו משקל נאמר:
שכשם שאי אפשר לבר בלא תבן כך אי אפשר לספר בלי טעויות.
וביחוד שמדובר בספר זה, שכל מילה בו צריכה להיות שקולה בשקל הקודש.

ולכן נשמח מאוד לקבל הארות והערות הקשורות לתוכן הספר,
בכתובת: חוה לוצקי 13, רחובות, 7625176
טלפון: 08-9476223
050-9444615

בברכת התורה,

יחיאל לקס

תוכן עניינים

פרשת מקץ 9
פרשת ויגש 181
פרשת ויחי 281

פרשת מקץ

"שנתים ימים"

פרק מ"א פסוק א':
" ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה עמד על היאר "
מדרש: יוסף יצא מבית האסורים בראש השנה.
(גמרא: מסכת ראש השנה דף י' עמ' ב')

"**שנתים ימים**" עולה 900 ועוד 9 אותיות ועוד 2 מילים עולה למנין **911**
א' תשרי עולה למנין **911**

* * * * * * * * *

"הרעב"

"**הרעב**" באתב"ש : **צגזש** עולה **400**
רמז לכך שעל ידי **הרעב** תתממש הנבואה "כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם **ארבע מאות שנה**". כי בגלל הרעב ירדו אחי יוסף למצרים לשבור אוכל וכתוצאה מכך, התגלגלו הדברים שכל בית יעקב אבינו ירדו למצרים והתחילו להרגיש שעבוד.

* * * * * * * * *

"מקץ"

פרק מ"א פסוק א':
" ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה עמד על היאר "

כתוב במדרש רבה "**מקץ**", "שם קץ לחושך".
החושך מסמל ההפך מהאור. ובמידע, החושך מסמל יצר הרע.
ולמה "מקץ" יכול לשים קץ לחושך?

<u>מקץ</u>, אותיות: **מ,ק,ץ**
מ – ממון
ק – קול
ץ – צום

וזה רמז ל ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה (כמו שכתוב במחזורים מעל המילים האלו בראש השנה בתפילת ונתנה תוקף).
ממון רמז לצדקה
קול רמז לתפילה
צום רמז לתשובה
והמתכונת הזה תמיד עוזר להנצל מהפורענות (החושך, ולהתגבר על היצר).

פרשת מקץ נופל בדרך כלל בתוך חנוכה. ויש הרבה רמזים לחנוכה בפרשה. ואולי גם המילה **מקץ** רמז לחנוכה.
<u>רש"י:</u>
"...וכל לשון קץ סוף הוא"
ידוע לפי חז"ל "ממון" עולה 136 , "קול" עולה 136, "צום" עולה 136, סה"כ 408 כמנין המילה **זאת** ("בזאת יבוא אל הקודש"- עבודת כהן גדול ביום הכיפורים).
אולי יש קשר נוסף בדברים האלה. קוראים ליום השמיני של חנוכה "זאת חנוכה" (על מה שקוראים בתורה "זאת חנוכת המזבח"). ואולי זה מתקשר לפרוש מקץ—סוף הוא, יום האחרון של חנוכה, זאת חנוכה, ולפי חז"ל סוף תקופת הדין מראש השנה.

* * * * * * * * *

"שנתים ימים"

פרק מ"א פסוק א':
"ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה עמד על היאר"

ונשאלת השאלה:
למה כתובה המילה "ימים"? הלא "שנתים" זה שתי שנים במשמע.
ונגיד לפי:
רשב"ם:
"שתי שנים שלמות מדכתיב 'ימים תהיה גאולתו' 'ואם לא יגאל עד מלאת לו שנה תמימה'..."
שהמילה "ימים" באה להגיד שהשנים היו מלאות (תמימות), לא חסרות בימים (כי לפעמים מונים גם כמה ימים כשנה. קרי, מיד אחרי שנכנס שנה חדשה כבר מונים עוד שנה. אבל כאן לא).

ורמזים:
"**מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה עמד על**"
עולה 1849 ועוד 29 אותיות ועוד 8 מילים עולה **1886**
"שתי שנים שלמות" עולה **1886**
וגם:
"**מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה עמד**"
באתב"ש:
ידה בטאמי מימי פוגזץ סכי פצטץ זיק עולה 843 ועוד 7 מילים עולה **850**
שנה תמימה עולה **850**
כל שנה תמימה, לא פגומה, מלאה בימים, לא חסרה.

* * * * * * * * *

"קץ שם לחשך"

פרק מ"א פסוק א':
"ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה עמד על היאר"

לפי חז"ל יוסף נשאר עוד שנתיים ימים בבית האסורים כי אמר לשר המשקים "זכרתני", והזכרתני", ולפי:
בראשית פרק מ' פסוק י"ד: "כי אם זכרתני אתך כאשר ייטב לך ועשית נא עמדי חסד והזכרתני אל פרעה והוצאתני מן הבית הזה"
וכתוב במדרש:
מקץ רבה (פ"ט, א'): "(איוב כ"ח) 'קץ שם לחשך'...זמן נתן ליוסף כמה שנים יעשה באפילה בבית האסורים. כיון שהגיע הקץ חלם פרעה חלום"
אחרי שנתיים ימים "ופרעה חלם", בגלל:
יוסף באתב"ש: **מפחו** עולה **134**
פרעה חולם:
"**שנתים ימים ופרעה חלם והנה עמד**"
סוף תיבות, אותיות: **ם', ם', ה', ם', ה', ד'** עולה **134**

מקץ רבה (פ"ט, א'): "(איוב כ"ח) 'קץ שם לחשך'... ":
"**מקץ שנתים ימים ופרעה חלם**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
מ'+ץ', ש'+ם', י'+ם', ו'+ה', ח'+ם' עולה **579**
הגיע הזמן לקץ ליוסף:
להיות באפילה עולה **579**

קץ לזמן של יוסף להיות בחושך בבית האסורים:
"**שנתים ימים ופרעה חלם והנה**"
באתב"ש:
בטאמי מימי פוגזץ סכי פצטץ עולה 707 ועוד 5 מילים עולה **712**
קץ ליוסף בחושך עולה **712**

קץ ליוסף להיות בבור:
"**שנתים ימים ופרעה חלם והנה**"
באתב"ש:
בטאמי מימי פוגזץ סכי פצטץ
סוף תיבות, אותיות: **י', י', ץ', י', ץ'** עולה **210**
בבור עולה **210**
(בראשית מ', ט"ו-"וגם פה לא עשיתי מאומה כי שמו אתי בבור")

והגיע הקץ של יוסף להיות בבית האסורים:
"**מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה עמד על היאר**"
באתב"ש:
ידה בטאמי מימי פוגזץ סכי פצטץ זיק זך צמתג עולה 1403 ועוד 9 מילים עולה **1412**
קץ של יוסף בבית האסורים עולה **1412**

* * * * * * * * *

רמז לחנוכה

בחלום של פרעה נראה שיש רמז לחנוכה, ואסביר:
פרעה ראה בחלומו הראשון שבע "פרות יפות מראה" ושבע "פרות רעות מראה" סה"כ 14 פרות. בחלומו השני הוא ראה שבע "שבלים בריאות וטבות" ושבע "שבלים דקות ושדופת קדים" סה"כ 14 שבלים. ביחד פרעה ראה 28 פריטים.
פרעה סיפר ליוסף את חלומותיו וחזר על המספר הזה עוד הפעם, סה"כ 56 פריטים.
יוסף הצדיק פתר החלום לפרעה וגם חזר על 28 פריטים.
סה"כ יש 84 פריטים (56 +28) שנאמר ביניהם העולה למניין המילה 'חנכה' עם הכולל.
('חנכה' עולה 83 ועוד המילה עולה 84)

* * * * * * * * *

מצא זבוב בכוס

פרק מ״א פסוק ט׳:
״וידבר שר המשקים את פרעה לאמר את חטאי אני מזכיר היום״
רש״י: ״זה נמצא זבוב בפיילי פוטירי שלו״.

״ויאמר את חטאי אני מזכיר היום״
סוף תיבות, אותיות: **ר׳, ת׳, י׳, י׳, ר׳, ם׳,** עולה **860**
<u>זבוב בכוס יין של פרעה</u> עולה **860**

* * * * * * * * *

בגדי יוסף

בפרשיות וישב מקץ, יוסף הצדיק מחליף ומשנה מלבושיו חמש פעמים:

1) פרק ל"ז פסוק ג':
"וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו ועשה לו כתנת פסים"
יעקב אבינו מוסיף ליוסף כתונת פסים על בגדיו.

2) פרק ל"ז פסוק כ"ג:
"ויהי כאשר בא יוסף אל אחיו ויפשיטו את יוסף את כתנתו את כתנת הפסים אשר עליו"
האחים מורדים ליוסף הכתונת.

3) פרק ל"ט פסוק י"ב:
"ותתפשהו בבגדו לאמר שכבה עמי ויעזב בגדו בידה וינס ויצא החוצה"
אשת פוטיפר מורידה ליוסף את בגדו.

4) פרק מ"א פסוק י"ד:
"וישלח פרעה ויקרא את יוסף ויריצהו מן הבור ויגלח ויחלף שמלתיו ויבא אל פרעה"
מחליפים בגדי יוסף שלבש כאסיר, לבגדים הראוי להופיע בהם לפני המלך.

5) פרק מ"א פסוק מ"ב:
"ויסר פרעה טבעתו מעל ידו ויתן אתה על יד יוסף וילבש אתו בגדי שש..."
מלבישים יוסף בגדי מלכות.

אולי יש כאן רמזים לאירועים שיקראו בעתיד לבני ישראל לפי, מעשה אבות סימן לבנים.
כתונת היא בגד שלובש כהן. יוסף הצדיק מסמל, הכהן הגדול , ובעתיד הרחוק יותר את מלך המשיח.
יעקב אבינו מלביש את יוסף בכתונת פסים, רמז לכהן גדול בבית הראשון ששימש בכתונת ובחושן ובו אורים ותומים. אחיו מורידים הכתונת רמז לחורבן בית ראשון, ומטבילים את הכתונת בדם לרמוז על העברות שגרמו לחורבן הבית- שפיכת דמים, עריות, ע"ז. "**ויוסף הורד מצרימה**" - יוסף יוצא לגלות, קצרה יחסית, דומה לכהנים ולעם ישראל שיצאו לגלות בת 70 שנה.

יוסף נמצה בבית פוטיפר ועולה לקצת גדולה באשר הוא שולט בכל ביתו,
"**וימצא יוסף חן בעיניו וישרת אתו ויפקדהו על ביתו וכל יש לו נתן בידו**".
בדומה, בני ישראל חוזרים לארץ, ובונים בית שני, שבו משרתים כהנים גדולים בבגדי קודש. בבית שני הכהן הגדול לא שירת עם החושן, אלה עם שמונה בגדים. המעלה של

בית שני ברמה פחותה מהרמה שהיה בבית ראשון.

ואז, אשת פוטיפר תופסת בגדו ומרידה אותו ממנו, "**ויעזב בגדו בידה וינס ויצא**" ויוסף נשלח לבור של בית האסורים ל12 שנה. מורידים בגדו-לרמוז על חורבן בית שני (אין עוד כהן לשרת בבגדי הקודש) ועל יציאת הכהנים ובני ישראל לגלות ארוכה בתוך הבור החשוך של הגלות. "**ויהי כהיום הזה ויבא הביתה לעשות מלאכתו**" (לפי מדרש רבה, ר"ש בר נהמן אמר, לעשות מלאכתו, ולפי רש"י, "רב ושמואל חד אמר מלאכתו ממש...), והיא מאשימה את יוסף בעלילה: "**ראו הביא לנו איש עברי לצחק בנו**", והוסיפה להאשים אותו באמרה לבעלה, "**כדברים האלה עשה לי עבדך**", לרמוז על העברות שיגמרו לחורבן בית שני: שנאת חינם-סתם בלי בסיס מוצקה.
פרעה חולם, וקורא ליוסף לפתור חלומו, ומחליף שמלותיו - רמז לתהליך בואו של משיח. בית שלישי יבנה על אהבת חינם, כאן כתוב "**שמלותיו**" שחלק מאותיותיו המילה "**שלום**", רמז לאהבת חינם. וזה התחלת הגאולה - בואו של משיח בן יוסף.
ולבסוף, "**וילבש אתו בגדי שש**", בגדי כהן גדול, בגדי משיח בן דוד.

* * * * * * * * *

מלבושיו של יוסף הצדיק

מהרגע שנמכר יוסף הצדיק לעבד, עד שעלה לגדולה, הורידו ממנו:
כתנת (בראשית ל"ז, כ"ג- "ויפשיטו את יוסף את כתנתו את כתנת הפסים"),
בגד (בראשית ל"ט, י"ב- "ותתפשהו בבגדו...ויעזב בגדו בידה"),
שמלתיו (בראשית מ"א, י"ד- "ויחלף שמלתיו ויבא אל פרעה").

ונראה לי להגיד:
כל אחד המלבושים (הכסויים) שהפשיטו מיוסף רומז על דברים הדרושים תיקון.
ואסביר:
כתנת (פסים)– מלבוש עליון, יפה, נקי, ומיוחד, הרומז על עניין של כבוד, שררה, וממשלה. ובגלל שיוסף סיפר לאחיו את חלומותיו על עלייתו לגדולה למשול עליהם, וגם בגלל שביקר את אחיו ("הביא דבתם רעה אל אביהם") נראה שלקיחת כתנת הפסים ממנו (מלבוש של שררה) קשור להתנהגותו.
ואולי רמז (מהכתוב בראשית ל"ז, ג'- "ועשה לו כתנת פסים"):
"**לו כתנת**" עולה 906 ועוד 6 אותיות עולה **912**
"**את דבתם רעה**" באתב"ש: **תא קשאי גזץ** עולה **912**

ולמרות שיוסף דבר אמת כפי שחשב:
"**דבתם**" באתב"ש: **קשאי** עולה **411**
אמת באתב"ש: **תיא** עולה **411**

בגלל מה שאמר הוא היה זקוק:
סליחה מחילה כפרה עולה **511**
דבתם רעה באתב"ש: **קשאי גזץ** עולה **511**

והוא נענש על זה שחשד בכשרים. ובמה חשדם?
רש"י (בראשית ל"ז, ב') : "רואה באחיו בני לאה היה מגיד לאביו. שהיו אוכלין אבר מן החי, ומזלזלים בבני השפחות לקרותן עבדים, וחשודים על העריות. ובשלשתן לקה..."
וכאשר האחים הפשיטו את יוסף, כתוב:
בראשית ל"ז, כ"ג: "ויפשיטו את יוסף את כתנתו את כתנת הפסים"
הפשיטו לו "את כתנתו"- בגד תחתון, וגם את "כתנת הפסים", בגד עליון, ולפי:
רש"י ("על המילים "את כתנתו"): זה חלוק"
רש"י (על המילים "את כתנת הפסים"): "הוא שהוסיף לו אביו יותר על אחיו"

יוסף נשאר ערום בלי בגדים וזרקו אותו לבור במדבר, (בראשית ל"ז, ל"א) "ויטבלו את הכתנת בדם":
ולמה הורידו לו גם את הבגד התחתון?
"**את כתנתו**" עולה **1277**
"**יוסף את דבתם רעה**" עולה **1278**

ונראה שזה שופך אור במה שחשד אותם ("הכתנת בדם"):

"**הכתנת**" באתב"ש: **צלאטא** עולה **131**
עריות באתב"ש: **זגמפא** עולה **131**

בגד – המלבוש שאשת אדוניו הפשיטה ממנו נקרא 'בגד'.
ומילה 'בגד' רומז גם על בגדה (בגידה). וכתוב:
פרק ל"ט פסוק י"א:
"ויהי כהיום הזה ויבא הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי הבית שם בבית"
רש"י: "רב ושמואל, חד אמר מלאכתו ממש וחד אמר לעשות צרכיו עמה, אלא שנראית לו דמות דיוקנו של אביו"

בגלל שיוסף בא אל הבית כאשר לא היו אנשים בבית, רק אשת אדוניו לבדה, הוא נתן לה הזדמנות לבגוד בבעלה ולהגיד לו "שכבה עמי", ולתפוש ולהוריד את בגדו.
ונראה שלקיחת הבגד ממנו קשור להתנהגותו.

שלמתיו – המלבוש שהחליפו ליוסף כאשר יצא מבית הסהר נקרא "שלמתיו".
הרומז על שלימות (אותיות "שלמתיו" אותות המילה 'שלימות'). כאן יוסף מרצה מה שנשאר לו להשלים מגזירתו, ולהגיע לשלמות. ומיד שהגיע קץ לגזירתו החליפו את שמלותיו.
וזה קשור לסיום גזירתו (ועלה לשלמות יותר גבוה).

ומעניין:
ראש תיבות של המילים **כתנת**, **בגד**, **שמלתיו**, אותיות: **כ', ב', ש**, המילה '**כבש**'.
רק אחרי שהורידו ממנו את כל המלבושים האלו, שיש בהם רמז למילה 'כבש' ("כבש בן שנתו לעולה"), כפרתו נשלמה. תמה הגזרה (וכאילו הורדת המלבושים מסמלים קרבן עולה המתכפר), ומיד עלה לגדולה, והלבישו אותו מלבוש של בגדי שש, והגיע אל הכבוד והממשלה המיועדת לו כפי שחלם.

ובגדי **שש** רומז על חזרתו לימים קודם (כאשר לבש בגד של כבוד, כתנת הפסים), והרמז:

שש		עולה **600**
"**כתנת הפסים אשר**" באתב"ש:	**לאטא ץוחמי תבג**	עולה **600**
בגד	באתב"ש: **שרק**	עולה **600**
הכבוד	באתב"ש: **ץלשפק**	עולה **600**

ועוד:
נראה להגיד ששלושת המלבושים (כתנת בגד שמלתיו) שהורידו ממנו מסמלים (ומעידים) שיוסף שהיה צדיק הגיע לרמה של ניקיון רוחני גבוה מאוד, של צדיק גמור.
בראשונה האחים הורידו לו "את כתנת הפסים" המקרין על היותו:

צדיק גמור עולה **442**
"**את כתנת**" באתב"ש: **תא לאטא** עולה **442**

ולמרות הייסורים והניסיונות שעבר עליו (הרמוז בהורדת המלבושים ממנו) הוא נשאר צדיק ושמר כל התורה כולה (כמו האבות), הוא שמר י' הדברות:

יוסף בן יעקב באתב"ש: **מפחו שט מזדש** עולה **794**
כתנת בגד שלמתיו באתב"ש: **לאטא שרק בכיאמף** עולה **794**
יוד הדברות באתב"ש: **צפק זקשגפא** עולה **794**

* * * * * * * * *

"כאשר פתר לנו כן היה"

פרק מ"א פסוק י"ג:
"ויהי כאשר פתר לנו כן היה אתי השיב על כני ואתו תלה"
בעל הטורים(על המילים "כאשר פתר"): "בגימטריא שחלומות הולכים אחר הפה"
ברכות נ"ה: "מניין שכל החלומות הולכין אחר הפה שנאמר 'ויהי כאשר פתר לנו כן היה"

מובא בגמרא (במסכת ברכות ובגמרא ירושלמי מסכת מעשר שני ד', ו') שפתרון חלום הולך אחר הפה, אחר מה שאומרים כאשר שקמים בבוקר.
(ולפי זה, אמרו חז"ל שאחרי חלום, מיד כאשר קמים בבוקר, לחשוב על פסוק שיפתור את החלום לטוב לפני שחושבים על פסוק שיפתור את החלום לרע)

אצל פרעה, חרטומי מצרים ניסו לפתור את החלומות לפרעה.
וכתוב "ואין פותר אותם לפרעה" שדבריהם לא נכנסו ללבו, פרעה לא קיבל את פתרונם (רש"י). וכאן רואים שפתרון חלום פרעה לא הלך אחרי הפה של החרטומים.
ונשאלת השאלה:
אם פתרון חלום הולך אחר הפה, למה אצל פרעה דעתו כאילו השתתף בקבלת הפתרון? כי מדברי הגמרא משמע שהפתרון הולך רק אחר הפה. ואם כן, למה נראה לנו אחרת?

ונראה לי להגיד:
נצטרך להסביר לפי שפרוש הרמב"ן. כתב הרמב"ן שפרעה לא רק חלם את החלום שסיפר לחרטומים אלא גם חלם את הפתרון של החלום. אבל מה, כאשר הוא קם בבוקר הוא שכח את הפתרון. ולפי זה פרעה קרא לחרטומים לא לפתור לו את החלומות אלא לעזור לו לזכור את הפתרון.
(החלום כבר קיבל פתרון. ורק מחכה להתגלות מחדש).

שר המשקים שראה צרת נפשו של פרעה וחשש מהרעה שיכול להגיע אליו מפרעה, אומר לפרעה, "את חטאי אני מזכיר היום", וממשיך להגיד לפרעה:
פרק מ"א פסוקים י',י"א, י"ג:
"פרעה קצף על עבדיו ויתן אתי במשמר בית שר הטבחים אתי ואת שר האפים"
"ונחלמה חלום בלילה אחד אני והוא איש כפתרון חלמו חלמנו"
"ויהי כאשר פתר לנו כן היה אתי השיב על כני ואתו תלה"

שר המשקים אומר לפרעה:
"**איש כפתרון חלמו חלמנו**" - שאני ושר האפים חלמו חלום באותו לילה, וגם כל אחד מאיתנו חלם את פתרון החלום של השני.
"**ויהי כאשר פתר לנו כן היה**" ובא יוסף ופתר להם את החלום. גילה לנו את הפתרון שכבר ידענו אחד על השני. ובאמת זה מה שקרא לנו, "אתי השיב על כני ואתו תלה".

ורמז שר המשקים לפרעה שיוסף הצדיק פתר את החלום ברוח הקודש. והרמז:
"**כאשר פתר לנו כן היה**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
כ'+ר', פ'+ר', ל'+ו', כ'+ן', ה'+ה' עולה **616**, למנין המילה '**התורה**'.

ועוד:
"**ויהי כאשר פתר לנו כן היה אתי השיב על כני**"
באתב"ש:
פמצם לתבג ואג כטף לט צמץ תאם צבמש זך לטם
סוף תיבות, אותיות: **ם', ג', ג', ף', ט', ץ', ס', ש', ך', ם'** עולה **625**
ברוח הקדש עולה **625**

ועוד:
"**אתי**" באתב"ש: **תאם**, אותיות המילה '**אמת**'.
("כן היה אתי")

ורמז שר המשקים לפרעה שיוסף ברוח הקדש ידע מה אנחנו חלמנו (גם החלום וגם הפתרון). יוסף הצליח לגלות לנו את הפתרון.
הוא יכול להגיע לאמת, והוא יצליח להזכיר לפרעה את פתרון חלומותיו ששכח.
וכמו שהעיד פרעה אחר כך:
פרק מ"א פסוק ל"ח:
"ויאמר פרעה אל עבדיו הנמצא כזה איש אשר רוח א-לקים בו"

לסיכום:
אצל חרטומי מצרים החלום לא הלך אחר הפה שלהם, כי החלום כבר נפתר, רק הפתרון נשכח. ורק היו צריכים להזכיר הפתרון בפה כדי שיתקיים.
כאשר יוסף הצדיק פתר את חלומות שר המשקים ושר האפים הוא אמר להם בפה, הוא חזר להם על הפתרון שהם כבר חלמו. והחלום הלך אחר הפה שלו והתקיים.
וזה בדיוק מה שפרעה היה צריך, מי שיגלה, מי שיגיד לו בפה את הפתרון שהוא כבר חלם. וזה בדיוק מה שעשה יוסף הצדיק ברוח הקדש אשר עליו.

* * * * * * * * *

'בראש השנה יצא יוסף מבית האסורים'

פרק מ"א פסוק י"ד:
"וישלח פרעה ויקרא את יוסף ויריצהו מן הבור ויגלח ויחלף שמלתיו ויבא אל פרעה"

<u>גמרא מסכת ראש השנה י"א, ע"א</u>: "בראש השנה יצא יוסף מבית האסורים"

אולי רמז לדבר:

1) "**<u>פרעה ויקרא את יוסף ויריצהו מן הבור</u>**"
עולה 1859 ועוד 28 אותיות ועוד 7 מילים עולה **1894**
<u>בראש השנה יצא יוסף מבית האסורים</u> עולה **1894**

2) "**<u>ויריצהו מן הבור ויגלח ויחלף שמלתיו ויבא אל</u>**"
עולה 1657 ועוד 35 אותיות עולה **1692**
<u>יצא מבית הסוהר בראש השנה</u> עולה **1692**

3) "**<u>את יוסף ויריצהו מן הבור ויגלח ויחלף שמלתיו ויבא אל</u>**"
סוף תיבות אותיות: **ת', ף', ו', ן', ר', ח', ף', ו', א', ל'** עולה **861**
<u>ראש השנה</u> עולה **861**

4) "<u>ויגלח ויחלף שמלתיו ויבא אל</u>"
סוף תיבות אותיות: ח', ף', ו', א', ל' עולה **125**
<u>יום הדין</u> עולה **125**

5) **"את יוסף ויריצהו מן "**
באתב"ש:
תא מפחו פמגמהצף יט עולה 892 ועוד 15 אותיות ועוד 4 מילים עולה **911**
<u>א' תשרי</u> עולה **911**

* * * * * * * *

'כבתה אינו זקוק לה'

המדליק נרות חנוכה במקום הנכון (בין 3 טפחים עד 120 טפחים), עם כמות השמן הנכונה (לדלוק לפחות חצי שעה אחרי צאת הכוכבים), ונכבה תוך זמן מצוותו (תוך חצי שעה אחרי צאת הכוכבים), לא חייב לשוב ולהדליק את הנרות לפי הכלל "כבתה אינו זקוק לה"
משנה ברורה תרע"ג, ב': "הדלקה עושה מצוה לפיכך אם כבתה קודם שעבר זמנה אינו זקוק לה".

ידוע שפרשת מקץ נופלת כ90% מהזמן בתוך שבוע של חנוכה. ובגלל שאין דבר שלא נרמוז בתורה, ונשאלת השאלה , האם יש רמז לכלל זה בפרשה?

ולמרות שאין הדלקת נרות חנוכה בפרשה או שום נרות אחרות, יש דמיון לכלל הזה.
ונראה לי להגיד שגם לזה יש מן רמז בפרשה.
ואסביר:
במישור הרעיוני דבר הזה בא להגיד שאם המצווה התחלה (כאן הדלקת הנרות)
ואמורה להמשיך זמן מה, אבל בגלל איזה סיבה הדבר פסקה, לא איכפת לנו.
(כי כאן הולכים אחרי ההתחלה ולא אחרי הסוף)

יוסף הצדיק עמד לפני פרעה מלך מצרים ופתר לו את חלומותיו.
7 פרות היפות 7 שנים המה, 7 פרות הרעות 7 שנים המה. וגם בשיבולים.
אמר יוסף:
פרק מ"א פסוקים כ"ט-ל': "הנה שבע שנים באות שבע גדול בכל ארץ מצרים.
וקמו שבע שני רעב אחריהן ונשכח כל השבע בארץ מצרים וכלה הרעב את הארץ"

פרעה נרגע, הפתרון של יוסף נכנס ללבו.
(בניגוד לפתרון של החרטומים, למרות שלפרעה לא היה שום בסיס לדעת שמה שיוסף פתר זה יקרא).
ובאמת הגיעו 7 שנות שבע בכל ארץ מצרים. ומיד אחריהם התחיל שנות רעב. בדיוק כפי שאמר יוסף. אבל דרשו חז"ל (רמב"ן בראשית מ"ז,י"ח, בראשית רבה פ"ט, ט') שמיד עם הגעתו של יעקב אבינו למצרים (שנתיים אחר כך) הפסיק הרעב.
ודרשו חז"ל (בראשית רבה פ"ט, ט') שהשלמת 5 שנות של הרעב היה מאוחר יותר בימי יחזקאל. ויש אומרים (ראה רמב"ן, רבינו בחיי) שכאשר יעקב אבינו מת הרעב חזר.

הרעב היה עכשיו רק שנתיים ולא שבע שנים. למרות שהפסיק הרעב (דבר טוב ובזכות יעקב אבינו) וברור שפרעה לא היה מתלונן על כך, מה עם פתרון החלום של יוסף שלא התגשם?
רמב"ן (בראשית מ"ז, י"ח): "ואם כן לא נתקיימו דברי יוסף בפתרונו. ויבוא העניין לחשוד אותו בחכמתו"

וזה בדיוק הנקודה.
מה שיוסף אמר לפרעה במצווה, בנבואה, התחיל כפי שאמר. אבל למרות שהנבואה 'כבתה אינו זקוק לה' – למרות שהרעב הפסיק, פרעה וגם חרטומי מצרים לא שינו את יחסם ליוסף. הם לא היו זקוקים למימוש יתר שנות הרעב כדי להמשיך ולהאמין ביכולתו ובחכמתו של יוסף, ויוסף נשאר בגדולתו.

* * * * * * * * *

"הראה את פרעה"

כאשר יוסף פתח לפתור חלום פרעה, אמר לפרעה:
פרק מ"א פסוק כ"ה:
"ויאמר יוסף אל פרעה חלום פרעה אחד הוא את אשר ה-א-ל-ה-י-ם עשה הגיד לפרעה"
כאן כתוב "**הגיד לפרעה**".
לא שה' דיבר עם פרעה, אלא בלילה נתן לו חלום שבתוכו מסר.

ויוסף המשיך ואמר:
פרק מ"א פסוק כ"ח:
"הוא הדבר אשר דברתי אל פרעה אשר ה-א-ל-ה-י-ם עשה הראה את פרעה"
כאן כתב "**הראה את פרעה**".

ונשאלת השאלה:
למה שינה מהמילה "**הגיד**" למילה "**הראה**"?

ונראה שפשט הדברים, שהגיד החלום לפרעה ועכשיו הראה לו את הפתרון.

ובמישור הדרש נראה לתרץ:
"**הגיד לפרעה**" –פרעה חלם גם את החלום וגם את פתרון החלום. גם פתרון של החלום הגיד לו (כמו אצל שר המשקים ושר האפים).
<u>מלבים</u>: "החלום השני היה פתרון החלום הראשון...היה חלום שנפתר בתוך חלום"
ורמזים:

1) "**אשר ה-א-ל-ה-י-ם עשה הגיד**" עולה 989 ועוד 4 מילים עולה **993**
חלם חלום ופתרון החלום עולה **993**

2) "**את אשר ה-א-ל-ה-י-ם**" עולה **993**
חלם חלום ופתרון החלום עולה **993**

3) "**חלום פרעה אחד הוא את אשר ה-א-ל-ה-י-ם עשה הגיד**"
באתב"ש:
סכפי וגזץ תסק צפת תא תבג צתכצמי זבץ צרמק כוגזצ
סוף תיבות, אותיות:
י', ץ', ק', ת', א', ג', י', ץ', ק', צ' עולה **894**
הגיד לו החלום והפתרון עולה **894**

4) "**פרעה חלום פרעה אחד הוא את אשר ה-א-ל-ה-י-ם עשה הגיד**"
באתב"ש:
וגזץ סכפי וגזץ תסק צפת תא תבג צתכצמי זבץ צרמק
סוף תיבות, אותיות:
ץ', י', ץ', ק', ת', א', ג', י', ץ', ק' עולה **894**
הגיד לו החלום והפתרון עולה **894**

אבל פרעה לא הבין או שכח את הפתרון ונתכסה ממנו.
מקץ רבה (פ"ט, ה'): "ויהי בבקר ותפעם ולהלן הוא אומר (דניאל ב') ותתפעם רוחו.
ר' יהודה ורבי נחמיה ורבנן. רבי יהודה אומר כאן חלמא ידע ופתרוניה בעא גביה ולהלן חלמא ופתרוניה..."
לפי מפרש המדרש:
מתנות כהנה: "פרעה ידע החלום, והפתרון בקש מיוסף להגיד לו, גבי נבוכדנצר החלום והפתרון בקש מהם שהכל שכח"

ולפי זה מה שפתרו לו החרטומים לא נכנס ללבו ("ותפעם רוחו"), כי זה לא מוכר לו כפתרון.
ורמז:
"**ותפעם רוחו**" באתב"ש: **פאוזי גפסף** עולה 327 ועוד 2 מילים עולה **329**
'שכח' עם המילה עולה **329**

בכל החלום של פרעה (פרות ושבלים) היה החלום והפתרון. אבל בגלל שפרעה שכח הפתרון יוסף אמר לו "**חלום פרעה אחד הוא**". תרתי משמע, לא רק ששני החלקים של החלום (פרות ושבלים) הם חלום אחד, אלא גם כל החלום ופתרונו הפך לחלום אחד אצל פרעה, כי רק החלום עצמו נשאר במודעות של פרעה (לא הבין או שכח הפתרון), ולפי:
"**חלום פרעה אחד הוא**"
באתב"ש:
סכפי וגזץ תסק צפת עולה 1406 ועוד 14 אותיות ועוד 4 מילים עולה **1424**
פרעה שכח הפתרון עולה **1424**

וזה מה שיוסף המשיך לומר לפרעה:
"**הראה את פרעה**" –עכשיו על ידי פתירת החלום **'על ידי יוסף'** "הראה" לו מה שהוא לא הבין או ששכח, מה שכבר "הגיד לפרעה",
"**אשר ה-א-ל-ה-י-ם עשה הראה את פרעה**" –כבר הראה את פרעה הפתרון.

ואחרי ששמע הפתרון מיוסף פרעה אמר:
"**הנמצא כזה איש אשר רוח א-ל-ה-י-ם בו**",
"**אחרי הודיע ה-א-ל-ה-י-ם אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמוך**".

ואיך ידע פרעה שהפתרון של יוסף זה הפתרון הנכון לחלום?
אלא צריך להגיד שאז הבין או זכר הפתרון שלא הבין או ששכח ודברי יוסף נכנסו ללבו.
גילוי הפתרון רק על ידי יוסף הצדיק ברוח הקודש שיש בו, ולפי:
"**עשה הראה את פרעה**" ראש תיבות, אותיות: **ע', ה', א', פ'** עולה **156** למנין המילה **'יוסף'**.

וגם:
1) **'פרעה אשר ה-א-ל-ה-י-ם עשה'**
ראש תיבות, אותיות: **פ', א', ה', ע'** עולה **156**
יוסף עולה **156**

2) "**א-ל פרעה אשר ה-א-ל-ה-י-ם עשה**"
סוף תיבות, אותיות: **ל', ה', ר', ס', ה'** עולה **280**
על ידי יוסף עולה **280**

רק על ידי 'דיבור' של יוסף הראה לו, ולפי:
<u>ברכות נ"ה, ב'</u>: "כל החלומות הולכים אחר הפה"
"**הדבר אשר דברתי אל פרעה**"
באתב"ש:
צקשג תבג קשגאם תך וגזץ
סוף תיבות, אותיות: **ג', ג', ם', ך', ץ'** עולה **156**
יוסף עולה **156**

ומה הראה לו שעושה:
1) '**אשר ה-א-ל-ה-י-ם עשה הראה את**"
סוף תיבות, אותיות: **ר', ם', ה', ה', ת'** עולה **650**
שבע ורעב עולה **650**

2) "**עשה הראה את פרעה**"
סוף תיבות, אותיות: ה', **ה', ת', ה'** עולה **415**
שבע גדול עולה **415**

3) '**דברתי אל פרעה אשר ה-א-ל-ה-י-ם עשה הראה**"
באתב"ש:
קשגאם תך וגזץ תבג צתכצמי זבץ צגתץ
סוף תיבות, אותיות: **ם', ך', ץ', ג', י', ץ', ץ'** עולה **343**
רעב כבד מאד עולה **343**

4) '**ה-א-ל-ה-י-ם**"
באתב"ש:
צתכצמי עולה **650**
שבע ורעב עולה **650**
ה-א-ל-ה-י-ם עושה שיהיה שבע ומיד אחריו רעב במצרים.

ועוד:
רעב באתב"ש: **גזש** עולה **310**
שבע באתב"ש **בשז** עולה 309 ועוד המילה עולה **310**

לרמוז:
למרות שערך המילה 'שבע' (372) גדולה מערך המילה 'רעב' (272) ב100, מנין המילה 'על'. היה מקום לחשוב שהשבע יתגבר 'על' הרעב.

אבל כאשר שבע ורעב באים אחד מיד אחרי השני, יש קשר ביניהם.
וכאן עומק הרעב יהיה כגדול השבע (ויותר, 310 לאומת 309), ואז :
"**וכלה הרעב את הארץ**", וימחק וישכח השבע "**ולא יודע השבע בארץ מפני הרעב**".

* * * * * * * *

שבע גדול ורעב כבד

שנות השבע ושנות הרעב השתתפו ביחד כדי שיוסף ילקט את כל הכסף בארץ מצרים ובארץ כנען. כי שבע שנות השבע נתנו למצרים אוצרות מלאות בר למכור.
ושנות הרעב בארץ מצרים ובארץ כנען גרמו לאנשים לבוא לקנות בר משלטון מצרים.

יוסף אמר לפרעה שהרעב יהיה כבד עד כדי כך שישכחו את השבע.
ולמרות ששניהם, שנות השבע והרעב, היו צריכות להיות אותו הזמן, שבע שנים, הרעב הכבד היה רק שנתיים (אמר יוסף לאחיו בראשית מ"ה, ו'-"כי זה שנתיים הרעב בקרב הארץ")
וכבר נמחק כל השבע של שבע שנים, ולפי:
פרק מ"א פסוק ל"א:
"ולא יודע השבע בארץ מפני הרעב ההוא אחרי כן כי כבד הוא מאד"
ורמז:
"**ולא יודע השבע**" עולה **504**
"**שנתיים הרעב**" באתב"ש: **בטאממי צגזש** עולה 502 ועוד 2 מילים עולה **504**
שאחרי רק שנתיים של "הרעב ההוא" לא יוודע השבע.

וגם:
"**ונשכח כל השבע**" עולה **811**
"**שנתיים**" עולה 810 ועוד המילה עולה **811**
("ונשכח כל השבע" בגלל שנתיים של רעב כבד)

וגם:
"**ולא יודע השבע**" באתב"ש: **פכת מפקז צבשז** עולה **1126**
"**מפני הרעב ההוא**" באתב"ש: **יהטם צגזש צצפת** עולה **1125**
דווקא "הרעב ההוא" למרות שעכשיו הוא יהיה יותר קצר (1125), מהשבע (1126), עדיין הוא יתגבר על כל השבע.

וגם:
"**באות שבע**" באתב"ש: **שתפא בשז** עולה **1090**
"**רעב כבד בכל**" באתב"ש: **גזש לשק שלך** עולה **1090**
(יוסף אמר לפרעה מ"א, כ"ט- "הנה שבע שנים באות שבע גדול בכל ארץ מצרים".
וכאשר התחיל הרעב כתוב מ"א, נ"ד- "ויהי רעב בכל הארצות".
הרעב הכבד מחק את זכר שבע שנים של שבע גדול)

ומעניין, יש בקצת רעב כבד יכולת לבטל שבע גדול:
רעב באתב"ש: **גזש** עולה **310**
שבע באתב"ש: **בשז** עולה **309**
באתב"ש ערך המילה 'רעב' יותר גדול מערך המילה 'שבע'.

ועוד:
יוסף אסף וליקט את כל הכסף בארץ מצרים ובארץ כנען מהקונים בר (אוכל), ולפי:
פרק מ"ז פסוק י"ד:
"וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר אשר הם שברים..."

ורמזים לכך שבגלל שהרעב יהיה כבד יוסף ילקט את כל הכסף במצרים:
"**כי כבד הוא מאד**" באתב"ש: **לם לשק צפת יתק**
ראש תיבות, אותיות: **ל', ל', צ', י'** עולה **160** למנין המילה '**כסף**'.

וגם:
רעב באתב"ש: **גזש** עולה 310 ועוד המילה עולה **311**
"**וילקט יוסף**" עולה **311**

וגם:
"**את כל הכסף**" ראש תיבות, אותיות: **א', כ', ה'** עולה **26** למנין הימלה '**כבד**'.

וגם:
"**כי כבד הוא מאד**" באתב"ש: **לם לשק צפת יתק**
סוף תיבות, אותיות: **מ', ק', ת', ק'** עולה **640**
"**וילקט יוסף את כל הכסף**" באתב"ש: **פמכדן מפחו תא לך צלחו**
ראש תיבות, אותיות: **פ', מ', ת', ל', צ'** עולה **640**

לרמוז:
ליקוט הכסף בגלל שהרעב כבד. הרעב הכבד יגרום לכולם לבוא למצרים לקנות בר ("שבר"). ויוסף ילקט את כל הכסף בארץ מצרים ובארץ כנען.
והכסף הזה שמור לבני ישראל לעתיד, כאשר יצאו ממצרים.
נאמר לאברהם אבינו בברית בין הבתרים:
בראשית פרק ט"ו פסוק י"ד: **"ואחרי כן יצאו ברכש גדול"**

כל הכסף שנלקט על ידי יוסף, בגלל הרעב הכבד, הובא לבית פרעה, לאוצרותיו.
(בראשית מ"ז, י"ד- "ויבא יוסף את הכסף ביתה פרעה").
והכסף הזה הגיע לידי בני ישראל כאשר הם יצאו ממצרים.
וגם מביזת ים סוף התעשרו בני ישראל מאוד.
וכל זה לקיים מה נאמר לאברהם אבינו ("ואחרי כן יצאו ברכש גדול").
ורמז:
"**ואחרי כן יצאו**" עולה **402**
"**אחרי כן כי כבד הוא מאד**" עולה **402**

וגם:
"**מפני הרעב ההוא**" עולה **474**
ביזת הים עולה **474**

כתוב "הרעב ההוא" יבוא "אחרי כן", קרי אחרי השבע. והמילים "ואחרי כן" רומזים לנאמר אברהם אבינו "ואחרי כן יצאו ברכש גדול", ביזת מצרים וביזת הים.
ואמרו חז"ל שביזת הים היתה יותר גדולה מביזת מצרים.

ומעשה אבות סימן לבנים.
כאשר אברהם אבינו ירד למצרים, הוא ירד בגלל רעב:
בראשית פרק י"ב פסוק י':
"ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה לגור שם כי כבד הרעב בארץ"
הוא יצא משם עשיר, ולפי:
בראשית פרק י"ג פסוק א': **"ויעל אברם ממצרים..."**
בראשית פרק י"ג פסוק ב': **"ואברם כבד מאד במקנה בכסף ובזהב"**
אברהם אבינו ירד למצרים בגלל רעב "כבד" וחזר משם "כבד" במקנה ובכסף ובזהב.

וגם יצחק אבינו היה בדרך למצרים בגלל רעב:
בראשית פרק כ"ו פסוק א':
"ויהי רעב בארץ מלבד הרעב הראשון אשר היה בימי אברהם וילך יצחק אל אבימלך מלך פלשתים גררה"
אבל הקב"ה אמר לו "אל תרד מצרימה", ולפי:
בראשית פרק כ"ו פסוק ב':
"וירא אליו ה' ויאמר אל תרד מצרימה..."

וגם יצחק אבינו חזר מארץ פלשתים עשיר מאד:
פרק כ"ו פסוק י"ג:
"ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד"

ולמרות שהובטח לאברהם אבינו בברית בין הבתרים שזרעו יצאו מהשעבוד "ברכש גדול" לא כתוב איך הם ירדו לגלות וגם לא כתוב בפרוש שיהיו במצרים.
אבל גם יעקב אבינו ומשפחתו ירדו למצרים בגלל רעב כבד, כמו אצל אברהם אבינו.
"ואחרי כן" בני ישראל יצאו משם "ברכש גדול" כמו שהובטח, וכמו שקרה לאברהם אבינו. וכמו שהיה אצל אברהם אבינו וגם אצל יצחק אבינו, בני ישראל חזרו, אחרי הרעב, עשירים מאד.

* * * * * * * *

"נבון וחכם"

פרק מ"א פסוק ל"ג:
"ועתה ירא פרעה איש נבון וחכם וישיתהו על ארץ מצרים"

יוסף, ברוח הקודש שבו אמר את פתרון החלום. ובחכמתו גם פתרון לשנות הרעב, ולפי זה הוא האיש הנבון וחכם.
ורמז:
"**איש נבון וחכם וישיתהו על ארץ**"
ראש תיבות, אותיות: **א', נ', ו', ו', ע', א'** עולה **134**
יוסף באתב"ש: **מפחו** עולה **134**

והחכמה של יוסף מן התורה:
"**ירא פרעה איש נבון וחכם וישיתהו על ארץ מצרים**"
ראש תיבות, אותיות:
י', פ', א', נ', ו', ו', ע', א', מ' עולה **264** למנין המילה **התורה** (באתב"ש: צאפגץ).
וגם:
"**איש נבון וחכם וישיתהו על ארץ מצרים**"
ראש תיבות, אותיות: **א', נ', ו', ו', ע', א', מ'** עולה **174** למנין המילה **תורה** (באתב"ש: אפגץ).
וגם:
"**ירא פרעה איש נבון וחכם וישיתהו על**"
באתב"ש:
מגת וגזץ תמב טשפט פסלי פמבמאצף זך
סוף תיבות, אותיות: **ת', ץ', ב', ט', י', ף', ך'** עולה **611** למנין המילה **תורה**.
וגם:
"**ירא פרעה איש נבון וחכם וישיתהו על ארץ**"
באתב"ש:
מגת וגזץ תמב טשפט פסלי פמבמאצף זך תגה
סוף תיבות, אותיות: **ת', ץ', ב', ט', י', ף', ך', ה'** עולה **616** למנין המילה **התורה**.

ועוד:
"**ויאמר פרעה אל עבדיו הנמצא כזה**"
באתב"ש:
פמתיג וגזץ תך זשקמף צטיהת לעץ
ראש תיבות, אותיות: **פ', ו', ת', ז', צ', ל'** עולה **613** למנין '**בתורה**' וגם למנין **תרי"ג.**
שחכמתו של יוסף הצדיק נובע מעיסוקו ודבקותו בתורה ובמצוות.

* * * * * * * * *

"וייטב הדבר"

פרק מ"א פסוק ל"ז:
"וייטב הדבר בעיני פרעה ובעיני כל עבדיו"
פרק מ"א פסוק ל"ט:
"ויאמר פרעה אל יוסף אחרי הודיע אלקים אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמוך"

מה גרם לפרעה וגם עבדיו לאהוב את הפתרון של יוסף? הלא גם החרטומים הציעו לו פתרונים כפי שמפרשים חז"ל:
רש"י: "פותרים היו אותם אבל לא לפרעה שלא היה קולן נכנס באזניו ולא היה לו קורת רוח בפתרונם שהיו אומרים שבע בנות אתה מוליד שבע בנות אתה קובר (ב"ר)"
אור החיים: "שהיו לו פותרים אלא שלא היה צודק החלום ע"פ הפותרים והוא אומר ופותר אין אותו והכוונה בזה שיפתור פתרון שיצטדק עם החלום"

ונראה לי להגיד:
שעוד סיבה למה פרעה ועבדיו אהבו כל כך את הפתרון של יוסף זה בגלל "**וייטב הדבר**" – קרי, הפתרון של יוסף היה בו רק 'טוב' לפרעה ולעבדיו.
ונסביר:
כל הפתרונות של חכמי מצרים כללו חלק טוב וחלק רע. כמו שהביא רש"י דוגמה מהמדרש, "שבע בנות אתה מוליד שבע בנות אתה קובר".
אבל למרות שנראה שהפתרון שיוסף גם כלל בשורה טובה ורעה, קרי בשורה על שבע שנות שובע וגם על שבע שנות רעב, הפתרון של יוסף בא ביחד עם תכנית מעשית כדי להפוך הבשורה הרעה לטובה מאד לפרעה ועבדיו.
יוסף הציע לפרעה תכנית כלכלית שיהפוך את פרעה להעשיר ביותר בעולם תוך כמה שנים.
"יעשה פרעה ויפקד פקדים על הארץ וחמש את ארץ מצרים בשבע שני השבע".
"**וחמש את הארץ**" - יוסף הציע לפרעה לעלות המס מהעם לחומש, 20%, ולהתחיל מיד בפרוס שני השובע. ועוד:
"ויקבצו את כל אכל השנים הטובות הבאת האלה ויצברו בר תחת יד פרעה אכל הערים ושמרו"
"**תחת יד פרעה**" - שהכול יהיה של פרעה, קרי כל המס הזה יהיה שייך לפרעה.
"**והיה האכל לפקדון לארץ לשבע שני הרעב**" – קרי, לא רק שפרעה יעשה טוב עם אנשי מצרים (שיהיה ביכולתו לספק להם מזון בשעת הרעב) אלא שהאוכל שיאסוף במשך שנות השבע יהיה:
"**לפקדון לארץ**" – פקדון, כמו נכס או סכום כסף שנותן אדם לחברו לשמור בשבילו, וחברו יכול לעשות בו מה שירצה, ורק שיחזיר לו את הפקדון בבוא העת. וכאן יוסף רומז לפרעה שיחזיר 'האכל', את הפקדון, לעם בשנת הרעב (האכל שאספו כאילו פקדון. כאילו העם הפקיד אצל פרעה אכל בשנת השבע לשמור להם לשנת הרעב). אבל רק אחרי שהוא יעשה בו רווח עצום. כי הם ישלמו הרבה להחזיר לעצמם את הפקדון הזה - כי בשנת הרעב הפקדון הזה שווה הרבה יותר.
פרעה וגם עבדיו הבינו מיד שגם משנות השובע וגם משנות הרעב הם יתעשרו מאד ואז אין פלא שפתרון יוסף והצעתו מצא חן בעיני כולם.

* * * * * * * *

"נבון וחכם"

למרות עדות שר המשקים שיוסף פתר חלומות וכמו שפתר, כן היה. ולמרות שיוסף תיקן את סיפור פרעה כאשר פרעה סיפר לו חלומותיו, ורק עם רוח הקדש היה יכול לדעת הדיוקים והפתרון של חלום פרעה, למרות כל זה, למה פרעה האמין שיוסף פתר לו חלומו נכון? הלא מה שיוסף אמר לו, עדיין לא בא לעולם.
אלא צריך להגיד לפי פירוש חז"ל, שפרעה חלם לא רק חלום, אלא גם את הפתרון של החלום.
ובבוקר כאשר הקיץ לא זכר הפתרון. ובגלל זה כתוב "ותפעם רוחו". שהיתה נשמתו (רש"י) "מקשקשת בתוכו" כי לא זכר את פתרון החלום, ולפי:
זקנים מבעלי התוספות: "אבל גבי נבוכדנצר כתיב (דניאל ב', א') "ותתפעם רוחו". לפי שהיה שתי פעימות ששכח החלום והפתרון, וכאן לא שכח כי אם הפתרון..."

אבל אחרי שיוסף פתר לו, הפתרון הטיב לו הדבר, כי הפתרון היה מוכר לו, ואז כתוב:
פרק מ"א פסוק ל"ז:
"וייטב הדבר בעיני פרעה"
"**וייטב הדבר**" עולה **248** למנין **רמ"ח**.
לרמוז:
שפרעה הרגיש, היה לו סיפוק, בכל רמ"ח אבריו שהפתרון של יוסף נכון.

ואמר פרעה:
פרק מ"א פסוק ל"ט:
"אחרי הודיע א-ל-ה-י-ם אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמוך"

"**את כל זאת**" סוף תיבות, אותיות: **ת', ל', ת'** עולה **830**
'פתרון חלומי' עולה **830**
חלומי, קרי שחלומי חלום אחד.

ואמר פרעה לעבדיו:
פרק מ"א פסוק ל"ח:
"הנמצא כזה איש אשר רוח א-ל-ה-י-ם בו"

הם הכירו שליוסף יש רוח הקדש:
"**הודיע א-ל-ה-י-ם אותך**" עולה 608 ועוד 14 אותיות ועוד 3 מילים עולה **625**
ברוח הקדש עולה **625**
וגם:
"**הודיע א-ל-ה-י-ם אותך**" עולה 608 ועוד 3 מילים עולה **611** למנין המילה **'תורה'.**

ועוד:
בגלל שיוסף היה "נבון וחכם" הוא ידע איך להאשים את אחיו, ואמר להם, "מרגלים אתם", כי:
"**אין נבון וחכם כמוך**" עולה **329**
"**מרגלים**" עולה 323 ועוד 6 אותיות עולה **329**

וזה הוביל בסוף ליהודה להתערב לטובת בנימין:
"**ויגש אליו יהודה**"
"**ויגש**" עולה 319 ועוד 4 אותיות עולה **323** למנין המילה '**מרגלים**'.
כי בגלל העלילה של "מרגלים אתם" הוצרכו להביא את בנימין אתם.

יוסף בחכמתו המשיך והאשים אותם בגנבת גביע הכסף:
"**וחכם כמוך**" עולה **160** למנין המילה '**כסף**'.
וגם:
"**אין נבון וחכם כמוך**" סוף תיבות, אותיות: **ן', ן', ם', ך'** עולה **160** למנין המילה '**כסף**'.
וגם:
"**נבון**" עולה 108 ועוד 4 אותיות עולה **112**
"**הגביע בידו**" עולה **112**
ועכשיו יש סכנה שבנימין יהיה עבד:
"**אין נבון וחכם כמוך**" ראש תיבות, אותיות: **א', נ', ו', כ'** עולה **77**
עבד עולה 76 ועוד המילה עולה **77**
("אשר נמצא הגביע בידו הוא יהיה לי עבד")

ואז יהודה הגיב:
ויגש רבה (צ"ג, ז'): "זו היא שנאמר ברוח הקודש על ידי שלמה (קהלת ז') החכמה תעוז לחכם וגו' כנגד מי אמר שלמה מקרא הזה לא אמרו אלא כנגד יוסף הצדיק. אמר רבי יוחנן בשעה שתפס יוסף הצדיק את בנימין ואמר להם 'האיש אשר נמצא הגביע בידו הוא יהיה לי עבד', אמר לו בנימין את תפוס ושלום בבית אבא"

העלילה שהתחילה "מרגלים אתם" ונגמרה "הנמצא הגביע בידו הוא יהיה לי עבד", וכל הנובע מזה, גרמה ליהודה לקום ולגשת אל יוסף ולהתערב לטובת בנימין.

* * * * * * * *

יוסף מכיר 71 לשון

פרק מ״א פסוק ל״ט:
״ויאמר פרעה אל יוסף אחרי הודיע אלקים אותך את כל זאת...״
<u>רש״י (פרק נ׳ פסוק ו׳ ״כאשר השביעך״)</u>: ״ואם לא בשביל השבועה לא הייתי מניחך, אבל יירא אני לומר עבור על השבועה שלא יאמר א״כ אעבור על השבועה שנשבעתי לך שלא אגלה על לה״ק שאני מכיר עודף על שבעים לשון, ואתה א

ינך מכיר בו כדאי׳ במס׳ סוטה (דף ל״ו)״

1. ״**<u>אותך את כל זאת</u>**״ עולה **1286**
   <u>שמכיר עודף על 70 לשון</u> עולה **1286**

2. ״**<u>את כל</u>**״ עולה 451 ועוד 4 אותיות ועוד 2 מילים עולה **457**
   <u>71 לשון</u> עולה **457**

אולי יש כאן רמז בריבוי ״את כל זאת״, לכלול גם את לשון הקדש שמכיר יוסף עודף על שבעים הלשון שהכיר פרעה.

3. ״**<u>אחרי הודיע אלקים אותך את</u>**״ עולה **1228**
   <u>לשון השבעים ואחת</u> עולה **1228**

* * * * * * * *

"ועל פיך ישק כל עמי"

פרק מ"א פסוק מ':
"אתה תהיה על ביתי ועל פיך ישק כל עמי רק הכסא אגדל ממך"
רש"י (על המילה "ישקו"): "יחזן, יתפרנס, כל צרכי עמי יהיו נעשים על ידך"

1) "**פיך**" באתב"ש: **ומל**, אותיות המילה '**מול**'
"**ישק**" באתב"ש: **מבד**, אותיות המילה '**בדם**'
המילים: **מול בדם**.

2) "**פיך ישק כל**"
באתב"ש:
ומל מבד לך
ראש תיבות, אותיות: **ו', מ', ל'**, אותיות המילה '**מול**'.

3) "**ביתי ועל פיך**"
באתב"ש:
שמאם פזך ומל
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ש'+ם', פ'+ך', ו'+ל'** עולה **476**
תמול עולה **476**

הרמז לברית המילה קשור למה שאמר פרעה ליוסף - שעמו יתנהג ויתפרנס בהתאם למה שיוסף יאמר להם ("על פיך ישק כל עמי").
ולפי:
פרק מ"א פסוק נ"ה:
"ותרעב כל ארץ מצרים ויצעק העם אל פרעה ללחם ויאמר פרעה לכל מצרים לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו"
רש"י: " שהיה יוסף אומר להם שימולו. וכשבאו אל פרעה ואומרים כך הוא אמר לנו, אמר להם לא צברתם בר והלא הכריז לכם ששני הרעב באים. אמרו לו, אספנו הרבה והרכיבה. אמר להם אם כן כל אשר יאמר לכם תעשו, הרי גזר על התבואה והרכיבה אם יגזור עלינו ונמות"

והקשר בין מה שאמר פרעה ליוסף לבין מה שאמר פרעה ברעב לעמו:
אמר ליוסף: "**תהיה על ביתי ועל פיך ישק כל**" עולה **1618**
אמר לעמו: "**אשר יאמר לכם תעשו**" עולה **1618**

ורמז, שפרנסתם של עמו, "ישק כל עמי", תהיה בהתאם למה שיוסף יאמר להם, "על פיך ישק". (ואולי זה בגדר ניבא ולא ידע שניבא):
"**ועל פיך ישק כל עמי**" - **מול בדם** כדי לקבל תבואה להתפרנס.

* * * * * * * * *

"ישק כל עמי"

פרק מ"א פסוק מ':
"אתה תהיה על ביתי ועל פיך ישק כל עמי רק הכסא אגדל ממך"
רש"י: "יתזן (אונקלוס) יתפרנס כל צרכי עמי יהיו נעשים על ידך..."

ורמז:
"**ועל פיך ישק כל עמי**" עולה 796 ועוד 5 מילים עולה **801**
"**יתפרנס**" עולה 800 ועוד המילה עולה **801**

וגם:
"**ישק כל עמי רק הכסא אגדל ממך**" עולה 1104 ועוד 21 אותיות עולה **1125**
"**כל צרכי עמי יהיו נעשים על ידך**" עולה **1125**

וגם:
"**ישק כל**" עולה 460 ועוד 5 אותיות ועוד 2 מילים עולה **467**
"**יתזן**" עולה **467**

וגם:
"**כל עמי רק הכסא אגדל**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
כ'+ל', ע'+י', ר'+ק', ה'+א', א'+ל' עולה **467**
"**יתזן**" עולה **467**

* * * * * * * *

"את טבעתו"

פרק מ"א פסוק מ"ב:
"**ויסר פרעה את טבעתו מעל ידו ויתן על יד יוסף**"
רש"י: "נתינת טבעת המלך הוא אות למי שנותנה לו להיות שני לו לגדולה"

כתות כאן "את הטבעת", "את" לרבות מה?
ונראה לי להגיד:
שהטבעת הייתה מעבר לתכשיט שמראה שלובשו הוא שני למלך. אלא שבטבעת המלך היה חותם גזירותיו. ומי שיש ברשותו חותמת המלך הוא גוזר וחותם גזירות בשם המלך (וכמו אצל מרדכי היהודי בששון).
ורמז:
"**את טבעתו**"
באתב"ש:
תא נשזאף עולה 839 ועוד 7 אותיות ועוד 2 מילים עולה **848**
חתמת עולה **848**
(אצל יהודה ותמר כתוב: בראשית ל"ח, כ"ה- "למי החתמת", המילה "החתמת" חסר אות ו')

* * * * * * * * *

"והשבני דבר"

פרק מ"א פסוק מ"ב:
"**וישם רבד הזהב על צוארו**"
<u>רש"י</u>: "ענק, ועל שהוא רצוף בטבעות קרוי רבידי"

פרעה שם על צווארו של יוסף "רבד הזהב" שזה ענק, ולפי:

1) "**רבד הזהב**" עולה **225**
הענק עולה **225**

2) "**וישם רבד הזהב**"
באתב"ש:
פמבי גשק צעצש עולה **1085**
ענק רצוף בטבעות עולה **1085**

3) "**וישם רבד הזהב**"
באתב"ש:
פמבי גשק צעצש
עולה 1085 ועוד 11 אותיות ועוד 3 מילים עולה **1099**
ענק רצוף בטבעות זהב עולה **1099**

כאשר יעקב אבינו שלח את יוסף לאחיו, הוא אמר לו, (בראשית ל"ז, י"ד) "**והשבני דבר**".
רמז לו שהוא יחזיר לו "רבד הזהב על צוארו":
"**הזהב על**"
באתב"ש:
צעצש זך עולה 577 ועוד 2 מילים עולה **579**
"**והשבני דבר**" עולה **579**

וזה סמל המלוכה במצרים:
"**רבד הזהב**" עולה **225**
סמל מלכה עולה **225**

ומראה שהוא מושל בכל, ומשביר לכל:

1) "**וישם רבד הזהב**" עולה 581 ועוד 11 אותיות עולה **592**
"**יוסף חי וכי הוא משל**" עולה **592**

2) "**וישם רבד**" עולה 562 ועוד 7 אותיות עולה **569**
"**הוא המשביר**" עולה **569**

3) "**וישם רבד הזהב**"
באתב"ש:
פמבי גשק צעצש
עולה 1085 ועוד 11 אותיות ועוד 3 מילים עולה **1099**
מושל בכל ארץ מצרים עולה **1099**
(בתורה המילה "מושל" כתוב "משל" חסר האות ו')

4) "**צוארו**"
באתב"ש:
הפתגף עולה 568 ועוד המילה עולה **569**
"**הוא המשביר**" עולה **569**

"רביד הזהב" ("הזהב", בהה הידיעה) ענק רצוף טבעות, סמל השלטון והמלוכה במצרים, ומראה על אדם שהוא חשוב, מושל בכל, ומשביר לכל.

* * * * * * * * *

יוסף קבל 4 דברים מפרעה

פרעה נתן ליוסף 4 דברים שהם סמני גדולה וחשיבות, והם: טבעת, בגד, רבד, מרכבת.
בכל ארבעת הדברים האלו יש רמז לתורה, ולפי:
פרק מ"א פסוק מ"ב:
"ויסר פרעה את טבעתו מעל ידו ויתן על יד יוסף וילבש אתו בגדי שש וישם רבד הזהב על צוארו"

בטבעת:
"ויסר פרעה את טבעתו"
סוף תיבות, אותיות: **ר', ה', ת', ו'**, אותיות המילה **'תורה'**.

בבגד:
"וילבש אתו בגדי שש"
סוף תיבות, אותיות: **ש', ו', י', ש'** עולה **616** למנין המילה **'התורה'**.

ברבד:
"רבד הזהב" עולה **225** למנין המילה **'הכתר'**.
(הכתר, כתר בהה הידיעה, וזה כתר תורה)

פרק מ"א פסוק מ"ג:
"וירכב אתו במרכבת המשנה אשר לו ויקראו לפניו אברך"
במרכבת:
"במרכבת המשנה אשר לו"
סוף תיבות, אותיות: **ת', ה', ר', ו'**, אותיות המילה **'תורה'**.

להגיד: שכל הגדולה שהיגע ליוסף הצדיק הייתה בזכות התורה ששמר, ובזכות כתר התורה שרכש לעצמו. שקיבל כל חכמתו מאביו ("כי בן זקנים הוא לו", ראה רש"י שפירש בר חכים, שמסר לו כל מה שלמד משם ועבר).

ועוד:

1) **"פרעה את טבעתו מעל ידו ויתן על יד יוסף"**
סוף תיבות, אותיות: **ה', ת', ו', ל', ו', ן', ל', ד', ף'** עולה **611**
תורה עולה **611**

2) **"ויתן על יד יוסף וילבש אתו בגדי שש וישם"**
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+ן', ע'+ל', י'+ד', י'+ף', ו'+ש', א'+ו', ב'+י', ש'+ש', ו'+ם' עולה **1231**
כתר תורה עולה **1231**

3) **"ויתן על יד יוסף וילבש אתו בגדי שש וישם רבד"**
ראש תיבות, אותיות: **ו', ע', י', י', ו', א', ב', ש', ו', ר'** עולה **611**
תורה עולה **611**

4) "**ויתן על יד יוסף וילבש אתו בגדי שש וישם רבד הזהב**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', ע', י', י', ו', א', ב', ש', ו', ר', ה'** עולה **616**
התורה עולה **616**

5) "**ויתן על יד יוסף וילבש אתו בגדי שש וישם**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+ן', ע'+ל', י'+ד', י'+ף', ו'+ש', א'+ו', ב'+י', ש'+ש', ו'+ם' עולה **1231**
כתר תורה עולה **1231**

6) "**טבעתו מעל ידו ויתן על יד יוסף וילבש אתו בגדי שש**"
באתב"ש:
נשזאף יזד מקף פמאט זך מק מפחו פמכשב תאף שרקם בב
ראש תיבות, אותיות: **נ', י', מ', פ', ז', מ', מ', פ', ת', ש', ב'** עולה **1049**
זכות התורה עולה **1049**

* * * * * * * * *

"בטרם"

כאשר יוסף עלה לגדולה כתוב:
פרק מ"א פסוקים מ"ב-מ"ג:
"ויסר פרעה את טבעתו מעל ידו ויתן אתה על יד יוסף וילבש אתו בגדי שש וישת רבד הזהב על צוארו. וירכב אתו במרכבת המשנה אשר לו"

פרעה נתן ליוסף: **ט**בעת, **ב**גד, **ר**בד, **מ**רכבת, ראש תיבות אותיות: **ט', ב', ר', מ'** אותיות המילה **'בטרם'**. וזה סמלי השלטון במצרים ומראה על חשיבותו וגדולתו של יוסף בעיניהם.

ובדיוק לזה חששו אחיו אחרי חלומותיו. שהוא יעלה לגדולה וישלוט עליהם.
וכדי למנוע ממנו האפשרות להגשים ייעודו:
בראשית פרק ל"ז פסוק י"ח:
"ויראו אתו מרחק ובטרם יקרב אליהם ויתנכלו אתו להמיתו"

"ובטרם יקרב אליהם ויתנכלו אתו להמיתו"– הם הקדימו "**בטרם**" שלהם כדי למנוע ממנו להשיג "**בטרם**" שלו.
"ובטרם יקרב אליהם"– לפני שהוא "**יקרב אליהם**" עם "**בטרם**", לפני שהוא יזכה לגדולת "**בטרם**" (בגדי שש, טבעת פרעה, רבד הזהב, מרכבת המשנה) כבר "**ויתנכלו אתו להמיתו**".

ואחרי שיוסף עלה לגדולה כתוב:
פרק מ"א פסוק נ':
"וליוסף ילד שני בנים בטרם תבוא שנת הרעב..."
יוסף זוכה לעוד כבוד וחשיבות (גם כאן מתואר במילה "בטרם") במקום שבט אחד הוא הופך לשני שבטים, אפרים ומנשה, ולפי מה שאמר לו אביו:
פרק מ"ח פסוק ה':
"ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי"
שני בניו של יוסף, אפרים ומנשה יהיו כמו ראובן ושמעון. שמעון הוא זה שרצה לפגוע

ביוסף כמו שכתוב:
פרק ל"ז פסוקים י"ט-כ':
"ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלמות הלזה בא ועתה לכו ונהרגהו ונשלכהו באחד הברות ..."
יונתן בן עוזיאל: "ואמרו שמעון ללוי דהוו אחין בעיטתא גבר לאחוי הא מארי חלמיא דיכי אתי"

יעקב אבינו צווה את בניו שרק הם יישאו את ארונו, ולא בני בניו. יוסף וגם לוי לא השתתפו בנשיאת הארון. יוסף מלך, ושבט לוי ייסעו את המשכן.
ובמקומם באו אפרים ומנשה, בני בניו של יעקב אבינו מיוסף. כי למרות שהם היו בני בניו, ולא ממש בניו, השווה אותם לשמעון ולוי. ולמרות ששמעון רצה למנוע מיוסף לעלות לגדולה, יוסף זכה לגדולה של מלכות וגם לבן שיהיה שווה לשמעון.
וזה כבוד גדול ליוסף, שקרה לו "בטרם תבוא שנת הרעב".

* * * * * * * * *

״ויצא יוסף על ארץ מצרים״

פרעה נתן את שלטונו של יוסף על כל ארץ מצרים, ולפי:
פרק מ״א פסוק מ״ג:
״**ויקראו לפניו אברך ונתון אתו על כל ארץ מצרים**״

וכאשר יוסף יצא על ארץ מצרים כתוב:
פרק מ״א פסוק מ״ה:
״**ויצא יוסף על ארץ מצרים**״

ומיד אחרי זה כתוב:
פרק מ״א פסוק מ״ו:
״**ויצא יוסף מלפני פרעה ויעבר בכל ארץ מצרים**״

אם כבר כתוב ״ויצא״ (בפסוק מ״ה) למה כתוב עוד הפעם 'ויצא' (בפסוק מ״ו) ?
ופירשו:
<u>אבן עזרא (על המילה ״ויצא״)</u>: ״יצא שמו...״
<u>ספורנו</u>: ״יצא מלפני פרעה באופן מורה שהיה שליט על כל ארץ מצרים״
שהיציאה שכתוב בפעם הראשונה זה לא יציאה ממש אלא ששמו יצא על ארץ מצרים, שלטונו כמשנה למלך.

ובפסוק שכתוב ״ויצא״ בפעם הראשונה, גם לא כתוב המילה ״כל״. למרות שפרעה נתנו על 'כל' ארץ מצרים, שמו רק יצא על ארץ מצרים (ולא על כל ארץ מצרים), ונשאלת השאלה למה?
ונראה לי להגיד:
יוסף שהיה צדיק לא רצה ששמו יהיה קשור לעבודה זרה של מצרים.
ונראה שלפי זה שמו לא יצא על 'כל' ארץ מצרים, לא על כהני מצרים ולא על בתי עבודתם.
ועובדה, כאשר יוסף קנה את אדמת מצרים לפרעה וקבע ״לפרעה לחמש״, כהני מצרים לא מכרו את אדמתם וגם לא נתנו חומש. כי היה להם חסינות (חוק) מפרעה עצמו, כלומר הם לא ענו לצו של יוסף. הם היו מחוץ לשלטונו.

* * * * * * * * *

המלאך גבריאל למדו 70 לשון

פרק מ״א פסוק מ״ד:
״ ויאמר פרעה אל יוסף אני פרעה ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל ארץ מצרים ״

״ויאמר פרעה אל יוסף אני פרעה ובלעדיך לא ירים איש״ עולה **1316**
בא המלאך גבריאל בלילה ולמדו שבעים לשון עולה **1316**

* * * * * * * * *

הקמיע

פרק מ״א פסוק מ״ה:
״... ויתן לו את אסנת בת פוטי פרע כהן אן לאשה״

<u>דעת זקנים מבעלי התוספות</u>: ״דבת דינה היתה ותלה יעקב אבינו קמיע בצוארה והשליכה. והובאה למצרים ע״י נס ... וגדלה פוטיפר בביתו ולכך נקראת על שמו, וכשעבר יוסף בכל ארץ מצרים יצאו כל הנשים לראות יפיו של יוסף ... וכל אחת זורקת לו חפץ או תכשיט, וזו לא היה לה מה לזרוק וזרקה לו הקמיע שהיה בצוארה, ועיין בו, וראה שהיא מזרעו של יעקב ונשאה״.

1) **<u>״ויתן לו את״</u>** עולה למנין **903**

<u>מסרה לו קמיע מצוארה</u> עולה למנין **903**

2) ״ויתן לו **<u>את</u>** אסנת״ עולה 401 ועוד המילה עולה למנין **402**
<u>קמיע יעקב</u> עולה למנין **402**

* * * * * * * * *

"כחול הים הרבה מאד"

פרק מ"א פסוק מ"ט:
"ויצבר יוסף בר כחול הים הרבה מאד עד כי חדל לספר כי אין מספר"

לפי הפשט לשון "כחול הים הרבה מאד" זה גוזמה. יוסף אסף כל כך הרבה בר שהיה כמו חול הים. ולפי זה מובן מה שכתוב בסוף הפסוק " כי חדל לספר כי אין מספר".
או שנגמר להם המספרים (ספורנו), קרי לא היה להם מספר כל כך גדול להמשיך החשבון.
או שהבר היה בכמות כל כך גדולה שהממונים על החשבון אבדו היכולת לעקוב אחרי הכמויות והפסיקו לספור (בדומה לקושי שיש לספור את חול הים).
או יכול להיות "כי אין מספר", אין 'מספר' (מלשון אין 'אומר', אין 'מגיד') לממונים כמה אספו. כי עקב הכמויות, האנשים שהיו עסוקים בעבודת איסוף הבר היו זורקים הבר מהר לבורות בלי שהיו מספרים, קרי מדווחים על זה (ראה אור החיים).

הביטוי "**כחול הים הרבה מאד**" אומר דרשני.
אם היה "**כחול הים**" ברור לנו שהיה "**הרבה מאד**", ואם היה "**הרבה מאד**" מה מוסיף לנו "**כחול הים**" (שגם זה הרבה מאד)?

ונראה לי להגיד:
צריכים לשני הביטויים. הביטוי "כחול הים" מקרין לנו תמונה הקשורה לשווי הבר והביטוי "הרבה מאד" מקרין לנו תמונה הקשורה לכמות הבר.
ונסביר:
לפי חוקי המסחר (היצע וביקוש) כאשר יש חוסר של פריט מסוים בשוק, הוא נדיר, ומחירו עולה, וכאשר יש שפע של פריט מסוים בשוק, הוא נפוץ, ומחירו יורד.
"**הרבה מאד**" - יוסף אסף כל כך הרבה בר
"**כחול הים**", שמחירו ירד לשפל, וערכו נחשב זול מאד ושווה לכלום "כחול הים", שהפקר לכול.
אנשי מצרים לא נתנו חשיבות לבר בגלל השפע שלו והוא נחשב בעיניהם כשווה כלום.

באותה תקופה כלכלת מצרים היתה מבוססת על החקלאות. היו עדיין הרבה משקים פרטיים בבעלות פרטית של אנשי מצרים (לא כל השדות היו של פרעה). אבל היה להם לשלם מס לפרעה של מעשר מכל היבול. כאשר יוסף הנהיג תכניתו לאסוף הבר של שבע שנות השבע הוא הכפיל המס לפרעה ממעשר (10%) לחומש (20%).
(כנראה הצדיקו את זה, בדומה לחוק לשעת חירום, למנוע רעב במדינה שאמורה להתרחש בקרוב.)
החלק של "לפרעה לחמש" יוסף אסף בבורות בשדות ומחוצה להם.
<u>אור החיים</u>: "...'ויקבץ את כל האכל', פי' הנוגע לחלק המלך..."
("ותעש הארץ בשבע שני השבע לקמצים" – "לקמצים", קרי עשו בורות בשדות ללקוט הבר שאספו. ולפי דעה במדרש מקץ רבה עודף הבר שלא נכנס לבורות ונשאר על פני השדה טחנו ועשו ממנו קמח).

ובגלל שהיה הבר "כחול הים", קרי נחשב שווה לכלום בעיני אנשי מצרים, היה ליוסף קל מאד לעלות המס לפרעה בלי התנגדות מאנשי מצרים.

ורמז לדבר:
פרק מ"א פסוק מ"ח:
"ויקבץ את כל אכל שבע שנים"
"**שבע שנים**" עולה **772**
"**לפרעה לחמש**" עולה 763 ועוד 9 אותיות עולה **772**
רמז שיוסף אסף את החומש (המס של 20%) שנתנו כולם לפרעה (במשך שבע שני השובע) ושמר את החומש בבורות בשדות לשנת הרעב. ועוד:
אור החיים: "היה קונה את עודף התבואה שעשתה השנה ביותר על כל השנים כי לצד שהוא דבר יתר לזורעי אדמה ימכרו הנותר" (וכנראה הם מכרו בזול).

הבר שאסף יוסף בשנת השבע היה אז שווה 'כלום', אבל הפך בשנת הרעב להיות שווה 'זהב'.

אנשי מצרים לא היו טיפשים גם הם אספו בר בבתיהם. כי כולם ידעו שיבוא הרעב והם הבינו שכאשר יבוא הרעב לא יהיה בר וגם מחירו יקפוץ. אלא מה קרה:
"ותרעב כל ארץ מצרים ויצעק העם אל פרעה ללחם"
רש"י: "שהרקיבה תבואות שאספו חוץ משל יוסף"

"ויאמר פרעה לכל מצרים לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו"
רש"י: "א"ל למה לא צברתם בר והלא הכריז לכם ששני הרעב באים. אמרו לו אספנו והרקיבה, אמר להם א"כ כל אשר יאמר לכם תעשו הרי גזר על התבואה והרקיבה מה אם יגזור עלינו ונמות"

וכתוצאה מזה היה ליוסף ולפרעה מונופול (בלעדיות) על התבואה (כי רק התבואה שאסף יוסף נשמר לשני הרעב). ובגלל שהרעב היה בכול הארץ, קרי בכל העולם
("כי חזק הרעב בכל הארץ", קרי בכל העולם חוץ ממצרים, "וירא יעקב כי יש שבר במצרים", קרי יש תבואה במצרים)
באו כל העולם ליוסף לקנות בר ("וכל הארץ באו מצרימה לשבור אל יוסף").

וכתוצאת מהבלעדיות שהיה ליוסף בנושא הבר:
"וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר אשר הם שברים ויבא יוסף את הכסף ביתה פרעה"
כל העושר בעולם הגיע לגנזי פרעה לקיים מה שנאמר לאברהם אבינו בברית בין הבתרים "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול".
כי כאשר בני ישראל נגאלו ממצרים ויצאו משם, הם לקחו אתם רכוש גדול כמו שכתוב:
שמות י"א, ב': "דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב. ויתן ה' את חן העם בעיני מצרים"
וגם לקחו אתם את הכסף הזה.

* * * * * * * * *

"ויצבר יוסף בר כחול הים"

פרק מ"א פסוק מ"ט:
"**ויצבר יוסף בר כחול הים הרבה מאד עד כי חדל לספר כי אין מספר**"

אם כתוב "**כחול הים**" מה בא להוסיף לנו "**הרבה מאד**"?
הלא הביטוי "כחול הים" כבר מראה על כמות גדולה של בר.

אלא נראה לי להגיד:
אספת הבר הייתה לתוך אוצרות (מחסנים) לשמירה בשטח אותו העיר שמשדותיה אספו את הבר. ואולי הכוונה כאן שלא רק הביאו כל כך הרבה תבואה שהיה "כחול הים", אלא גם מספר האוצרות (המחסנים) היו "הרבה מאד" והפסיקו לספור "כי אין מספר".

לא שנגמר להם המספרים כדי לספור (כי גם אם נגמרה להם המספרים אפשר להתחיל מחדש לספור מההתחלה סבב נוסף), אלא שאבדו את היכולת לעקוב אחרי כמויות הגדולה של התבואה ומספר המחסנים בכל הערים שבהם אחסנו את התבואה.
אין "מספר" - מקרין על "כחול הים הרבה מאד", והרמז:
"**כחול הים הרבה מאד**" עולה 376 ועוד 4 מילים עולה **380**
מספר עולה **380**

ולמה זה קרה?
<u>אור החיים</u>: "פירוש, חדלו לספור אוצרי התבואה אשר ליוסף לצד 'כי אין מספר' מהמביאין, שלא היו סופרים לצד טורח 'שבת מדבה' (ישעהו י"ד, ד', שבת קמ"ט) ולא מדדו את אשר הביאו..."

שהמביאים הפסיקו לתת חשבון על מה שהם מביאים. והפקידים, בגלל טורח לספור את הכמויות, לא יכלו לספור מה שהם הביאו, ואז חדלו לספור.

(ועוד: בגלל שהיו כל כך הרבה אוצרות, אחד על יד השני, יתכן שהמביאים שכחו לאיזה אוצר זרקו את הבר שהביאו בגלל כמות האוצרות וכמות המביאים, שכנראה חלק מהם היו ילדים, ואז לא ניתן לעקוב אחרי מה יש בכול אוצר ואוצר. ולמרות שניתן עדיין לקבל מספר כללי על מה שהביאו, הפקידים על כל אוצר ואוצר היו מוכרחים להפסיק לספור את 'הצבירה' כי "אין מספר" - אבדו את החשבון על מה שיש בכל אוצר ואוצר)

* * * * * * * * *

יוסף גזר על המצריים למול

פרק מ״א פסוק נ״ה:
״ויאמר פרעה לכל מצרים לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו״
רש״י: ״לפי שהיה יוסף אומר להם שימולו״.

״לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו״ עולה 1861 ועוד 7 המילים עולה **1868**
יוסף צוה איש בשר ערלתו ימולו עולה **1868**

ועוד:
״**פרעה לכל מצרים**״ עולה **815**
היה יוסף אומר שימולו עולה **815**

1) ״**ויאמר פרעה לכל מצרים לכו אל יוסף**״
עולה 1315 ועוד 26 אותיות ועוד 7 מילים עולה **1348**
ימול בשר ערלתכם עולה **1348**

2) ״**מצרים לכו**״, ראש תיבות, אותיות: **מ׳, ל׳** המילה **מל**.

3) ״**מצרים לכו אל יוסף אשר יאמר**״
ראש תיבות אותיות: **מ׳, ל׳, א׳, י׳, א׳, י׳** עולה **92**
ימולו עולה **92**

4) ״**לכו אל**״ עולה 87 ועוד 5 אותיות עולה **92**
ימולו עולה **92**

5) **״מצרים לכו אל יוסף אשר״**
באתב״ש:
יהגמי כלף תך מפחו תבג
ראש תיבות אותיות: **י׳, כ׳, ת׳, מ׳, ת׳** עולה **870**
יוסף אומר להם שימולו עולה **870**

6) ״יאמר **לכם תע**שו״, אותיות המילה **׳ערלתכם׳**.

* * * * * * * * *

״יש שבר במצרים״

פרק מ״ב פסוק א׳:
״וירא יעקב כי יש שבר במצרים ויאמר יעקב לבניו למה תתראו״

׳**שב״ר׳** נוטריקון: **ש**׳- שבת, **ב**׳- ברית מילה, **ר**׳- ראש חודש.

1) יעקב ראה שיוסף (שהוא שומר ׳ **שבר**׳- **ש**בת, **ב**רית מילה, **ר**א ש חודש) נמצא במצרים.

2) אולי רמז **לחנוכה** שהיוונים גזרו על עם ישראל לא לשמור שבת, ברית מילה וראש חודש (׳**שבר**׳).

ועוד:
״**שבר**״, אותיות: **ש׳, ב׳, ר**׳.
ש׳- שליט
ב׳- בן
ר׳- רחל
אולי נצנצה בו רוח הקודש ורמז שבן רחל שולט במצרים (ראה מדרש רבא, שבר, סבר).

* * * * * * * * *

"יש שבר במצרים"

פרק מ"ב פסוק א':
"וירא יעקב כי יש שבר במצרים ויאמר יעקב לבניו למה תתראו"
רש"י: "ומהיכן ראה, הלא לא ראה אלה שמע, שנאמר "הנה שמעתי וגו' ומהוא 'ויראו', ראה באספקלריא של קדש שעדיין יש שבר במצרים ולא היתה נבואה ממש להודיע בפירוש שזה יוסף (בראשית רבה צ"א, ו')"
למרות שפרשה ממנו שכינה (בגלל שהיה שרוי בצער ובעצבות), הוא ראה "שבר" (ולא יוסף ממש):
"יש שבר במצרים ויאמר יעקב לבניו"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
י'+ש', ש'+ר', ב'+ס', ו'+ר', י'+ב', ל'+ו' עולה **1106**
פרשה ממנו שכינה עולה **1106**

כי עדיין שימש אצלו אספקלריא (או אספקלריה) של קדש (מראה נבואה מטושטשת):

1) **"יעקב כי יש שבר במצרים"**
עולה 1406 ועוד 17 אותיות ועוד 5 מילים עולה **1428**
ראה באספקלריה של קדש עולה **1428**

2) **"שבר במצרים ויאמר"**
באתב"ש:
בשג שיהגמי פמתיג עולה 1206 ועוד 14 אותיות עולה **1220**
אספקלריה של קדש עולה **1220**

ועוד:
פרק מ"ב פסוק ב':
" ויאמר הנה שמעתי כי יש שבר במצרים רדו שמה ושברו לנו משם ונחיה ולא נמות"

1) **"הנה שמעתי כי יש"** עולה **1220**
אספקלריה של קדש עולה **1220**

2) **"שמעתי כי יש שבר במצרים רדו שמה ושברו לנו משם ונחיה ולא"**
ראש תיבות, אותיות:
ש', כ', י', ש', ב', ר', ש', ו', ל', מ', ו', ו' עולה **1220**
אספקלריה של קדש עולה **1220**

3) **"שבר במצרים רדו שמה ושברו"**
באתב"ש:
בשג שיהגמי גקף ביץ פבשגף עולה 1423 ועוד 5 מילים עולה **1428**
ראה באספקלריה של קדש עולה **1428**

* * * * * * * * *

"יוסף חי"

כתוב:
פרק מ"ב פסוק א':
"וירא יעקב כי יש שבר במצרים..."
פרק מ"ב פסוק ב':
"ויאמר הנה שמעתי כי יש שבר במצרים רדו שמה ושברו לנו"

רש"י (על המילה "ויראי"): " ומהיכן ראה? והלא לא ראה אלא שמע, שנאמר הנה שמעתי וגו'. ומהו ראה? באספקליא של קדש שעדיין יש לו שבר במצרים, ולא היתה נבואה ממש להודיעו בפירוש שזה יוסף"

לפי רש"י:
"**וירא**"– יעקב אבינו לא ראה ממש אלא הכוונה (לפי רש"י) ששמע.
"**שמעתי**"– שמע אנשים מדברים שיש שבר במצרים.

אבל לפי הפירוש השני שהביא רש"י (שלא מוציא את המילה "ויראי" מפשוטו):
"**וירא**"– "באספקליא של קדש" (בסוג של מראה דרך רוח הקדש), שהרגיש שיש משהו קשור אליו במצרים (אבל לא היה ברור לו שזה יוסף).
וכאן הייתה ראייה של עין הרוחני, אז למה אמר לבניו:
"**שמעתי**"– הלא ראה ולא שמע
אלא:
נראה לי להגיד לפי הכתוב בתרגום יונתן במקום אחר:
יונתן בן עוזיאל (בראשית מ"ו, י"ז על המילים "ושרח אחתם"):
"...ושרח אחתהון דאידברית כד היא קיימא לגינוני תא על דבשרה ליעקב דיוסף קיים..."
וגם:
יונתן בן עוזיאל (במדבר כ"ו, מ"ו על המילים "ושם בת אשר שרח"):
"...ואיתעלת לגנתא דעדן בחייהא מן בגלל דבשרת ית יעקב דעד כדון יוסף קיים"

לפי תרגום יונתן, "שרח בת אשר" נכנסה לגן עדן בחיים בגלל שבשרה ליעקב אבינו שיוסף קיים.
ואולי כאן יש רמז לזה:
"**שמעתי**" באתב"ש: **ביזאם** עולה 60 ועוד 5 אותיות עולה **65**
"**שרח**" באתב"ש: **בגס** עולה **65**

וגם:
"**ויאמר הנה שמעתי כי יש שבר במצרים רדו**"
סוף תיבות, אותיות: **ר', ה', י', י', ש', ר', ם', ו'** עולה **771**
"**שרח בת אשר**" באתב"ש: **בגס שא תבג** עולה **771**

וגם:
"**יש שבר במצרים רדו שמה ושברו לנו**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
י'+ש', ש'+ר', ב'+ם', ר'+ו', ש'+ה', ו'+ו', ל'+ו' עולה **1411**
"**שרח בת אשר**" עולה **1411**

וגם:
"**ושברו**" עולה **508**
"**ושרח**" עולה **508**
("ושרח אחתם" תתגלה את השבר במצרים, "ושברו לנו")

יעקב אבינו ראה אספקלריא של קדש שיש שבר במצרים.
ואולי, כאשר אמר "שמעתי", ניבא ולא ידע שניבא, שישמע בעתיד משרח בת אשר שיוסף קיים.
ומתי?
אחרי שיוסף התגלה לאחיו, והאחים חזרו לאביהם, הוגד ליעקב אביהם שיוסף חי:
<u>בראשית פרק מ"ה פסוק כ"ו:</u>
"ויגדו לו לאמר עוד יוסף חי וכי הוא משל בכל ארץ מצרים..."

"**יוסף חי**" באתב"ש: **מפחו סם** עולה **174** למנין המילה **'תורה'** באתב"ש (אפגץ).
לרמוז:
למרות שיוסף היה במצרים (לבד) 22 שנה, ועלה להיות מושל במצרים, יוסף הצדיק לא רק חי וקיים באופן גשמי, אלא הוא חי וקיים באופן רוחני, ועומד בצדקתו (ושומר המצוות).
"**יוסף הצדיק**" עולה **365**
שנשאר בצדקו בכל ימות השנה.
"**הוא השליט**" עולה **366**
(כולל שנת העיבור, בראשית מ"ב, ו'-"ויוסף הוא השליט על הארץ הוא המשביר לכל עם הארץ")
והוא שולט בארץ מצרים, מרכז הטומאה בעולם, והם לא שולטים בו.

ומובא אגדה ('ספר הישר', משנות הביניים, שנת 1625 לפי מנינם) שלפיה כאשר האחים חזרו ממצרים ליעקב אביהם עם הידיעה שיוסף חי, הם חששו איך להגיד לו שלא יזיק לו.
ושרח בת אשר ניגנה בכינור לפני יעקב אבינו ושרה שיר שבישרה ליעקב אבינו על יוסף.
ושרה, 'יוסף דודי חי הוא, וכי הוא מושל בכל ארץ מצרים, ולא מת'.
יעקב אבינו הבין את המסר ובירך אותה שתחיה הרבה שנים כי היא החיתה את נפשו.
ורמזים:
"**ויגדו לו**" עולה **65**
שרח באתב"ש: **בגס** עולה **65**
("שרח" הגידה לו)

וגם:
"**יוסף חי וכי הוא משל בכל ארץ**"
עולה 935 ועוד 21 אותיות ועוד 7 מילים עולה **963**
"**ושרח אחתם**" עולה **963**
(בראשית מ"ו, י"ז)

ועוד קשר בין שרח לבין יוסף.
כתוב שאחרי שיוסף מת, המצריים חנטו אותו ושמו אותו בארון במצרים:
<u>בראשית פרק נ' פסוק כ"ו:</u>
"וימת יוסף בן מאה ועשר שנים ויחנטו אתו ויישם בארון במצרים"
ולא כתוב איפה שמו את ארונו.

במדרש כתוב ששרח בת אשר בישרה למשה רבנו מקום ארונו של יוסף.
כי יוסף השביע את בני ישראל לקחת את עצמותיו אתם כאשר הם יוצאים ממצרים:
שמות פרק י"ג פסוק י"ט:
"ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד א-ל-ה-י-ם אתכם והעליתם את עצמתי מזה אתכם"

ובלי לקחת עצמות יוסף איתם בני ישראל לא יוכלו לצאת ממצרים.
ולפי המדרש, בני ישראל לא ידעו איפה המצריים שמו את ארונו.
וכאשר בני ישראל יצאו ממצרים, משה רבנו התעסק עם ארונו של יוסף.
ובאה שרח בת אשר והגידה למשה רבנו שהמצריים שמו את ארונו ביאור.
ומשה רבנו קרא ליוסף לעלות, וארונו של יוסף צף על פני המים, ומשה רבנו לקח את ארונו.

ורמזים:
"**עצמות יוסף**" עולה 762 ועוד 9 אותיות עולה **771**
"**שרח בת אשר**" באתב"ש: **בגס שא תבג** עולה **771**

וגם:
"**בני ישראל לאמר פקד יפקד אלקים אתכם והעליתם**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ב'+י', י'+ל', ל'+ר', פ'+ד', י'+ד', א'+ם', א'+ם', ו'+ם' עולה **508**
"שרח" עולה **508**
(רמז לעתיד, שעל ידה של "שרח בת אשר" יעלו את עצמות יוסף ממצרים)

ועוד:
נראה שיש קשר רוחני בין שרח לבין יוסף.
כתוב על יוסף:
"**הוא השליט**" באתב"ש: **צפת תבכמן** עולה **772**
"**שרח בת אשר**" באתב"ש: **בגס שא תבג** עולה **771**
לרמוז:
יוסף הצדיק לא רק היה השליט על מצרים אלא גם על יצרו.
וגם 'שרח בת אשר' הייתה צדקת ושלטה ביצרה:
"**ושרח אחתם**" באתב"ש: **פבגס תסאי** עולה **616** למנין המילה '**בצדקתך**'.
וגם אצלה יש רמז לתורה:
"**ושרח אחתם**" באתב"ש: **פבגס תסאי** עולה **616** למנין המילה '**התורה**'.

לפי חז"ל היא הייתה אשה חכמה, וחשובה, והאריכה ימים.
(היא הייתה בת אשר, ושמעה מיוסף השבועה שהשביע את בני ישראל, וראתה איפה שמו ארונו, והייתה מיורדי מצרים, וגם הייתה קיימת בימי משה רבנו ביציאת מצרים)

ומעניין:
יש גם קצת קשר נומרי בין "שרח" לבין "יוסף".
במדרש כותבים השם "שרח", 'סרח', (באות סמך במקום אות שין)
'וסרח' באתב"ש: **פחגס** עולה 151 ועוד 4 אותיות ועוד המילה עולה **156** למנין המילה **'יוסף'**.
(וגם, המילה 'סרח' פירושה עודף, שארית, מה שנשאר. והיא נשארה בחיים, הייתה קיימת מלפני גלות מצרים ועד לפחות אחרי גאולת מצרים, ויש אומרים הרבה יותר)

* * * * * * * * *

"שבר במצרים"

פרק מ"ב פסוקים א'-ב':
"וירא יעקב כי יש שבר במצרים ויאמר יעקב לבניו למה תתראו. ויאמר הנה שמעתי כי יש שבר במצרים..."

רש"י (על פסוק א'): "ומהכן ראה? והלא לא ראה אלא שמע שנאמר, 'הנה שמעתי וגו', ומהו 'ויראו'? ראה באספקלריה של קדש שעדיין יש שבר לו שבר במצרים ולא היתה נבואה ממש להודיעו בפירוש שזה יוסף"

מדרש רבה (צ"א, א'): "...עשרת השבטים שהיו נכנסים ויוצאים למצרים ולא היו יודעים שיוסף קיים וליעקב נתגלה שיוסף קיים"

1. "**יש שבר**", אותיות: **י', ש', ש', ב', ר',** ראשי תיבות, **י**וסף **ש**ליט, **ש**ם **ב**ן **ר**חל.

2. "**י**ש **ש**בר **ב**מצרים", ראשי תיבות , אותיות: **י', ש', ב',** מצטרף למשפט **י**וסף **ש**ליט **ב**ה.

אולי רמז לדברי חז"ל שיעקב אבינו הרגיש בקיום יוסף במצרים.

* * * * * * * * *

"בתוך הבאים" - מפני עין הרע

פרק מ"ב פסוק ה':
"ויבאו בני ישראל לשבר בתוך הבאים..."
רש"י: "מטמינין עצמן שלא יכירום, כ"א בפתחו, כדי שלא תשלוט בהם עין הרע..."

"**בני ישראל לשבר בתוך הבאים**" עולה **1621**
הטמינו עצמן מהעין שלא תשלוט עולה **1621**

* * * * * * * * *

שיחת חרשים

כאשר יוסף רואה את אחיו הוא מאשים אותם כמרגלים:
פרק מ"ב פסוק ט':
"ויאמר אלהם מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם"

האחים מחישים את טענת יוסף ואומרים:
פרק מ"ב פסוק י"א:
"**כנים אנחנו לא היו עבדיך מרגלים**"

יוסף חוזר על זה פעם שני, ואומר:
פרק מ"ב פסוק י"ב:
"ויאמר אלהם לא כי ערות הארץ באתם לראות"

האחים מנסים להסביר שהם לא מרגלים. אבל יוסף חוזר על זה פעם שלישי, ואומר:
פרק מ"ב פסוק י"ד:
"**ויאמר אלהם יוסף הוא אשר דברתי אלכם לאמר מרגלים אתם**"

אחרי שיוסף שם אותם במשמר שלושה ימים ואוצר בפניהם את שמעון, ועומד על זה שהם מרגלים וצריכים להביא רעיה שזה לא כך, הם אומרים אחד לשני:
פרק מ"ב פסוק כ"א:
"**ויאמרו איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו על כן באה אלינו הצרה הזאת**"

ותמוה, מכל העברות שיכול אדם לעשות הם רק מצאו את עצמם אשמים בעוון הזה? מצד אחד זה מראה על צדקות האחים שלא היה להם על מה להתחרט חוץ מזה, ממכירת יוסף וכל הנלווה אליו (השקר לאביהם ועגמת הנפש שגרמו לאביהם).
אבל הם לא התחרטו על המכירה אלא על אטימת הלב שלהם כלפי אחיכם כפי שאמרו, "**אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו**"

וזה בדיוק מה שיוסף עשה להם.
לא משנה מה הם אומרים לו, יוסף לא שומע (הלב שלו אטום להם, עושה את עצמו חרש), וממשיך בקו שלו שהם מרגלים. וזה כמידה כנגד מידה.
ולפי זה האחים הבינו שמה שקורה להם עכשיו, שהמושל לא שומע להם, זה בגלל התנהגותם עם אחיהם יוסף. שגם הם לא שמעו אליו למרות שהתחנן אליהם כנראה הרבה זמן, והוא היה בפחד גדול עד שירד הדם מפניו ומכרו אותו רק עבור 20 כסף, סכום קטן לאיש כזה.

* * * * * * * * *

״קשות״

פרק מ״ב פסוק ז׳:
״וידבר אתם קשות״
״**קשות**״, אותיות: **ק׳ ,ש׳ ,ו׳ ,ת׳**.
אולי רמז למאמץ שיוסף משקיע באחיו לנסות להחזירם בתשובה.
אות **ק׳**: **ק**ול (רמז **לתפילה**)
אות **ש׳**: **ש**קל (רמז למחצית השקל - כפרה לנפש, לממון, **צדקה**)
אותיות **ו׳,ת׳**: **ות**ענית (רמז לצום, **תשובה**)
וזה רמז: לקול, שקל, ותענית, שמזכירים שלושת מרכיבי התשובה,
קול, ממון, צום וזה תפילה, צדקה ותשובה.
אולי רמז שיוסף דיבר אתם **קשות** - בענייני תשובה.

* * * * * * * * *

"וידבר אתם קשות"

פרק מ"ב פסוק ז':
"וירא יוסף את אחיו ויכרם ויתנכר אליהם וידבר אתם קשות..."

ילקוט שמעוני מ"ב, קמ"ט: "דכל דיבור לשון קשה"
שהמילה "וידבר" כבר מראה ששח יוסף אתם באופן קשה.
גם לפי הפשט "וידבר אתם קשות", דיבר אתם דברים קשים.

אבל כתוב "קשות", ולא קשה או קשים.
אולי יש כאן רמז מהמילה 'קשות', מה היה קשה בדיבור של יוסף אתם:

"**קשות**", אותיות: **ק',ש',ו',ת'**.
אות **ק'** – **קול, קטן**
קול – או בגלל שיוסף לא דיבר אתם באופן ישיר (התיחס עליהם כנכרים "ויתנכר עליהם")
קולו מדבר מצרית והמליץ בינותם (ראה חזקוני בראשית מ"ב, ח')
או בגלל ששינה את קולו שהם לא יכירו אותו (ספורנו: " פן יכירוהו בקול", ראה פרוש על דבריו בחומש "תורת חיים")
קטן – שיוסף אמר להם להביא הקטן.
ילקוט שמעוני מ"ב: "...כך ציער אותנו האיש אמר לנו מרגלים אתם ואמר לנו הביאו את אחיכם הקטן"

אות **ש'** – **שאלות**
שיוסף שאל אותם הרבה שאלות (ביחס לבאים אחרים. יוסף חקר אותם).
האחים מעידים על זה בעצמם בשיחה עם יעקב אביהם באמרם (מקץ מ"ג, ז') "שאול שאל האיש לנו ולמולדתינו...". וכל השאלות של יוסף הם חלק מהדברים הקשים שיוסף דיבר אתם.
רש"י מקץ מ"ג, ז': "על פי שאלותיו אשר שאל הוזקקנו להגיד"
קרי, שדרך שאלותיו יוסף הוציא מהאחים הודעה שיש להם עוד אח קטן בבית. וזה היה להם ולאביהם מאוד קשה.

אותיות **ו', ת'** – **ותוכחה**
שיוסף ניסה להוכיח אותם. "מאין בתם".
לפי המדרש:
ראיתי בגביע שלי ששנים מכם הרסו כרך גדול של שכם.
ראיתי שאתם מכרתם אחיכם.
אם תמצאו את אחיכם האם תפדה אותו בכל מחיר, ואם אין מחיר האם תלחמו ותסכנו את עצמכם להצילו?

* * * * * * * * *

יוסף והתוכחה

פרק מ״ב פסוק ז׳:
״וירא יוסף את אחיו ויכרם ויתנכר אליהם וידבר אתם קשות ויאמר אלהם מאין באתם ויאמרו מארץ כנען לשבר אכל ״

״וידבר אתם קשות ויאמר אלהם מאין באתם״

פרק מ״ב פסוק י״ב:
״ויאמר אלהם לא כי ערות הארץ באתם לראות״

יוסף בא בעלילת דברים נגד אחיו ומאשים אותם שבאו לראות ערות הארץ ,כלומר מאשים אותם בריגול.
לפי כחו ומעמדו של יוסף במצרים היה יכול להאשים אותם בכל אשמה ולאו דווקא בעלילה זאת .
עובדה זו מלמדת כי אפשר להבין את בחירת העלילה וסגנון לשונו במישור הרמז:

<u>משנה אבות פרק ג׳ משנה א</u>:
״עקביא בן מהללאל אומר הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עברה דע מאין באת, ולאן אתה הולך, ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון. מאין באת? מטפה סרוחה. ולאן אתה הולך? למקום עפר, רמה ותולעה. ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון? לפני מלך מלכי המלכים הקב״ה״

יוסף שואל את אחיו ״**מאין באתם**״

יוסף מנסה להחזיר אחיו בתשובה ובכדי להסיג את מטרתו הוא רומז להם שיש דין וחשבון בעולם.
וכדאי לפתוח בתשובה הוא ממשיך ואומר:״.. **לא כי ערות הארץ באתם לראות**..״
הוא מרמז להם שהדרך בא הם הלכו (״**מאין באתם**״) תביא אותם לערות הארץ.

אותיות: **ע׳, ר׳, ו׳, ת׳** (נוטריקון): **ע**פר, **ר**מה, **ות**לעה.

והוא מוסיף ומשלים את הרמז:
פרק מ״ב פסוק י״ח:
״ ויאמר אלהם יוסף ביום השלישי זאת עשו וחיו את האלקים אני ירא ״

״**זאת** עשו״
״**זאת**״ מרמזת על תשובה, תפילה, וצדקה
דרך הרמז לפי חז״ל : זאת עולה **408**
סכום המילים צום, קול וממון,
(אשר מופיעים במחזור ימים נוראים מעל המילים תשובה, תפילה, וצדקה)
כל אחד מהם עולה 136 וסכומם **408**

ויוסף ממשיך ברמז ואומר להם "**את האלקים אני ירא**"
והוא רומז להם: למרות שאתם חושבים אותי למצרי אני ירא אלקים ויודע שיש חשבון בעולם.
ולפני מי אתם עתידים לתת דין וחשבון "**לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך**".

* * * * * * * * *

"ערות הארץ"

פרק מ"ב פסוק ט':
"ויאמר אלהם מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם"

פרק מ"ב פסוק י"ב:
"ויאמר אלהם לא כי ערות הארץ באתם לראות"

ונשאלת השאלה:
למה בפסוק ט', המילה "לראות" צמודה למילים "את ערות הארץ"
ובפסוק י"ב, המילה "לראות" בסוף?

ונראה להגיד:
יוסף מאשים מיד את אחיו בשני דברים (ראה כלי יקר).
"**מרגלים אתם**"–נכנסתם ב-10 שערים, באתם לרגל, לגלות חולשת הארץ לכבוש אותה
"**לראות את ערות הארץ באתם**"– אתה שטופי ערווה מצאנו אתכם בשוק זונות.
הלא אחד מכם, יהודה, פנה לזונה בדרך.
(בראשית ל"ח, ט"ו-"ויראה יהודה ויחשבה לזונה". בראשית ל"ח, י"ח- "ויבא אליה ותהר לה")
"**ערות**" עולה **676**
יהודה ותמר עולה **676**

ואחד מכם, ראובן, בלבל יצואי אביו.
(בראשית ל"ה, כ"ב-" ויהי בשכן ישראל בארץ ההוא וילך ראובן וישכב את בלהה פילגש אביו...")

1) "**אלהם מרגלים אתם לראות את ערות**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
א'+ם', מ'+ם', א'+ס', ל'+ת', א'+ת', ע'+ת' עולה **1463**
"ראובן וישכב את בלהה פילגש" עולה **1463**

2) "**ערות הארץ**"
באתב"ש:
זגפא צתגה עולה 589 ועוד 8 אותיות עולה **597**
"וישכב ראובן" עולה **597**

כאן המילה "לראות" צמודה למילים "את ערות הארץ", קרי שבאתם לראות ערוה בשוק הזונות. וזה נושא נפרד ולא קשור לטענת "מרגלים אתם".
אבל אחרי שהאחים הודו ליוסף שהסיבה שהם נכנסו דרך 10 שערים והלכו לשוק הזונות היה כדי לחפש את אחיהם, חזר יוסף והאשים אותם רק בטענה אחת.
"**מרגלים אתם**" ומה משמעו:
"**כי ערות הארץ באתם לראות**"– עכשיו המילה "לראות" בסוף. והמילים "מרגלים אתם" צמודות למילים "כי ערות הארץ באתם", קרי אתם באתם על עניין לגלות ערות הארץ, חולשתה, אתם מרגלים.

* * * * * * * * *

"ערות הארץ"

פרק מ"ב פסוק ט':
"ויזכר יוסף את החלמות אשר חלם להם ויאמר אלהם מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם"

מה הקשר בין מה שהוא חלם למה שאמר להם "מרגלים אתם"?

רמז לחלום הראשון:
"**ויאמר אלהם מרגלים אתם**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', א', מ', א'**
ראש תיבות של המילים בחלומו:
"**והנה אנחנו מאלמים אלמים**"

רמז לחלום האחרון:
"**אשר חלם להם ויאמר אלהם מרגלים אתם**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
א'+ר', ח'+ם', ל'+ם', ו'+ר', א'+ם', מ'+ם', א'+ם' עולה **687**
"**ואחד עשר כוכבים**" עולה **687**

ועוד:
פרק מ"ב פסוק י"ב:
"ויאמר אלהם לא כי ערות הארץ באתם לראות"

לא רק שבאתם לגלות את חולשת הארץ, איפה נוח לכבוש אותה, אלא גם מצאנו אתכם בתוך "ערות הארץ", קרי בשוק הזונות:
ורמז:
"**ויאמר אלהם לא כי ערות הארץ באתם**"
באתב"ש:
פמתיג תכצי כת לם זגפא צתגה שתאי
סוף תיבות, אותיות: **ג', י', ת', ם', א', ה', י'** עולה **469**
זונות עולה **469**
יוסף שלח שבעים גיבורים כדי להביא את אחיו מהשוק (מקץ רבה). והם מצאו אותם בשוק של זונות.
יוסף הסתכל בגביע ואמר:
<u>מקץ רבה צ"א, ו'</u>: "אני רואה בגביע ששניים מכם החריבו כרך גדול של שכם"
ורמז:
"**גביע**" באתב"ש: **רשמז**, בכיוון הפוך **זמשר**
ז'– זנות
מ'– מרמה, מכם
ש'– שכם, שניים
ר'– רצחו
בגלל **זנות** (שעשה חמור בן שכם בדינה אחותכם) במעשה **מרמה, מכם שנים, שכם רצחו**.

וממשיך המדרש:
מקץ רבה צ"א, ו': "ואחר כך מכרתם אחיכם לערבים"
"**גביע**", אותיות, **ג', ב', י', ע'**
ג'– גנבתם
ב'– בכור, בן זקונים
י'– יוסף, האות י' באתב"ש מ', מכרתם
ע'– ערבים
גנבתם בכור לאימו, בן זקונים לאביו, יוסף, מכרתם אותו לערבים.
(הלא יוסף אומר לשר המשקים "גנב גנבתי מארץ העברים")

מכרתם אותו בשכם לערבים:
שכם עולה **360**
ערבים באתב"ש: **זגשמי** עולה **360**

אבל האחים לא הודו "מכרנו אתו":
'מכרנו אתו' באתב"ש: **ילגטף תאף** עולה **613**
לא גילו שעשו בו דין תורה (כרודף).

אלא, האחים אומרים ליוסף:
פרק מ"ב פסוק י"א:
"...כנים אנחנו לא היו עבדיך מרגלים"
"**כנים אנחנו**" באתב"ש: **לטמי תטסטף** עולה **647**
"**בשוק של זונות**" באתב"ש: **שבפד בך עפטפא** עולה **648**
זאת אומרת, למרות שמצאו אותנו בשוק של זונות לא באנו לראות את ערות הארץ, אלא לחפש אבידה. אנחנו אומרים אמת, אנחנו לא מרגלים.
התכנסנו כולנו ביחד בשוק של זונות לחפש אבידה, את אחינו היפה,
לפי מה שאמרנו "והאחד איננו".
"**והאחד איננו**" ראש וסוף תיבות, אותיות: **ו'+ד', א'+ו'** עולה **17**.
"והאחד איננו" זה יוסף, שאיננו אתנו מאז היותו בן **17**.

ובגלל שהוא (בראשית ל"ט, ו') "יפה תאר ויפה מראה" חששנו שבאו עליו צרות:
"**יפה תאר**" עולה **696**
צרות עולה **696**
(ואכן באו עליו צרות עם אשת פוטיפר)

וחפשנו אותו בשוק של זונות. אנחנו 'ערבים זה בזה' להצילו.
ערבים זה בזה עולה **348**
שוק של זונות באתב"ש: **בפד בך עפטפא** עולה **348**

* * * * * * * * *

״מרגלים אתם״

פרק מ״ב פסוק ט׳:
״ויזכר יוסף את החלמות אשר חלם להם ויאמר אליהם מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם״

1. ׳מרגלי״ם׳- נוטריקון: **מ׳**- מחוסרי, **ר׳**- רחמים, **ג׳**- גרמתם, **ל׳**- למכירת, **י׳**- יוסף, **מ׳**- מצרימה.

2. ״...**ויאמר אלהם מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם**״
ראש תיבות, אותיות: **ו׳, א׳, מ׳, א׳, ל׳, א׳, ע׳, ה׳, ב׳** עולה למנין **156**
יוסף עולה למנין **156**

אולי יוסף רומז להם, אתם לא רק באתם לקנות אוכל אלא גם לחפש אחר אחיכם יוסף. ואתם לא אומרים את כל האמת.

ואולי דרך הרמז **מרגלים**:
מ׳- מסתירים
ר׳- ריגול
גל׳- גילוי
י׳- יוסף
מ׳- במצרים

* * * * * * * * *

"ויאמנו דבריכם"

כאשר האחים ירדו למצרים לשבור אוכל ועמדו לפני יוסף, הוא האשים אותם שהם מרגלים, כפי שכתוב:
פרק מ"ב פסוק ט':
"**ויזכר יוסף את החלמות אשר חלם להם ויאמר אלהם מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם**"
האשמות של יוסף הם כתוצאה מחלומותיו. הוא רצה שחלומותיו יוגשמו. ולפי זה הוא בא נגדם בעלילה של "מרגלים אתם". מרגלים ניתן לאסור. ובדרך זה אפשר להשתמש בהם כבני ערובה להשיג מטרתו. וככה הוא יוכל להכריח אותם להביא את בנימין למצרים כדי לקיים "אחד עשר ככבים משתחווים לי".

יוסף מודיע להם איך הם יכולים להוריד מעל ראשם את האשמות שלו נגדם:
פרק מ"ב פסוק ט"ז:
"**שלחו מכם אחד ויקח את אחיכם ואתם האסרו ויבחנו דבריכם האמת אתכם ואם לא חי פרעה כי מרגלים אתם**"

אבל אחרי שלושה ימים שהם במאסר יוסף משנה את התנאים שהוא הציב להם ואומר להם:
פרק מ"ב פסוקים י"ט –כ':
"**אם כנים אתם אחד יאסר בבית משמרכם ואתם לכו הביאו שבר רעבון בתיכם. ואת אחיכם הקטן תביאו אלי ויאמנו דבריכם**"

נסים לב - יוסף לא רק משנה את דרישותיו בקשר לכמות האנשים שיישארו במאסר מתשעה לאחד, אלא הוא גם שינה ואמר להם בלשון "**ויאמנו דבריכם**", במקום מה שאמר להם מקודם "**ויבחנו דבריכם**".

ונראה קצת משונה - האחים שידעו איך לענות לאנשי שכם במרמה, כאן ספרו ליוסף הכול אודות משפחתם ולא ניסו להתחמק ולהתחכם נגדו (חוץ מפרט קטן שאמרו, "האחד איננו", ולא אמרו מכרנו אותו לעבד. ולפי מדרש מקץ רבה "איננו", קרי הוא מת.
ולפי מדרשים אחרים יוסף האשים אותם בהריגת עיר שכם וגם במכירת אחיהם. ואז באמירת המילה "איננו" הם לא משכרים, וגם לא מודים בזה, אלא רק מזכירים העובדה שהם לא יודעים איפה הוא).

ונראה להסביר לפי המדרש:
כאשר האחים הגיעו לאביהם וספרו לו מה שקרה להם במצרים, אביהם אומר להם:
"**ויאמר ישראל למה הרעתם לי להגיד לאיש העוד לכם אח**"
והם עונים:
"**שאול שאל האיש לנו ולמולדתנו לאמר העוד אביכם חי היש לכם אח**"
<u>מקץ רבה (צ"א, י)</u>: "אמר רבי אבא בר כהנא אפילו עצי עריסותינו גלה לנו"
<u>מתנות כהונה</u>: "מדכתיב 'ולמולדתנו' רמז לעריסה וק"ל ופי' רש"י הם הקטנים המוטלים העריסה הנולדים על ידי העריסה"
<u>יפה תואר</u>: "פי' שהגיד לנו מאיזה מן עץ עשויות עריסותינו שהיינו ישנים שמה בקטנותנו"

הם ספרו לאביהם שאיש אדון הארץ ידע על המשפחה שלהם ("עצי עריסותינו").
ולא היה להם אפשרות להשתמש במרמה נגדו ונאלצו להגיד לו האמת.

ונשאלת השאלה:
אם יוסף הודיע להם שהוא יודע על משפחותיהם (ואז ברור שהם דוברי אמת), למה בדיוק התכוון יוסף כאשר אמר להם "**ויאמנו דבריכם**"?
הם אמרו לו הדברים הבאים:

- "ועבדיך באו לשבר אכל"
- "כלנו בני איש אחד"
- "כנים אנחנו"
- "שנים עשר אחים אנחנו"
- "הקטן את אבינו היום"
- "והאחד איננו"

ואם הכוונה לבדוק אם:

- באו לשבור אכל - הלא הם הביאו כסף למטרה זו.
- כולם בני איש אחד - הלא יוסף לא ביקש שום הוכחה.
- דוברים האמת - הלא יוסף לא האשים אותם כמשקרים
- יש להם אח קטן - הלא יוסף כבר ידע את זה והם לו הכחישו את זה.
- אח אחד איננו- יוסף לא ביקש הוכחה, וגם לא ניתן להוכיח את זה כי הוא איננו.

ונראה לי להגיד שיוסף רצה לאמת מה שהם אמרו:
"**שנים עשר אחים אנחנו**"
לא היה ספק ליוסף שהם אחים ומאותו האב (הלא הוא אח שלהם), אלא הוא מסופק האם הם מתנהגים כאנשים שהקשר ביניהם זה רק מטעם שהם 'אחים' (בגלל שהם נולדו ככה), או שהם מתנהגים ומחשבים את עצמם 12 'אחים' במלוא המילה.
יוסף מכיר אותם הטב והוא רצה לבדוק אותם בשני אופנים לראות אם הם תקנו התנהגותם של העבר, ואם עכשיו הם מתנהגים אחרת, האם הם:

- מסוגלים להסכים על משהו ביחד ולמנות להם מנהיג ולשמוע לו
- מתנהגים באחווה אחד כלפי השני

קרי, האם הם עוד מתנהגים כסתם אנשים בני איש אחד המסוכסכים זה עם זה, או הם באמת מתנהגים כאחים שדואגים אחד לשני ושיש באמת אחווה ביניהם.
וכדי לבדוק את זה, יוסף דורש שהם יביאו לפניו את בנימין. כי אם יצליחו האחים לשכנע את אביהם לתת בידם הבן הקטן האהוב עליו ולהביא אותו אתם בחזרה למצרים יש הוכחה שאביהם סומך עליהם שהם אחראים לביטחונו של הילד (ולא כמו שעשו בעבר אתו).

למטרה זו יוסף מאשים אותם כמרגלים ואוסר את כולם ואומר להם לשלוח רק אחד מהם להביא את בנימין.
כי כאשר מכרו את יוסף ראובן התערב להציל אותו מידם ואמר להם לזרוק אותו לבור. אבל מיד אחרי שראובן חזר לשמש את אביו הם לא שמעו אליו וחזרו (והוציאו אותו מהבור שאליה זרקו אותו בנוכחות ראובן וזרקו אותו לבור אחר שהיה מסוכן, ככה דורש המדרש בגלל שכתוב פעמים המילה 'בור') ורצו להרוג את יוסף. ובגלל הוויכוחים ביניהם ושנאתם נגד יוסף הם לו יכלו להסכים על מנהיג או לשמוע לדבריו.
ואומר להם יוסף:

"**ויבחנו דבריכם**" – רומז להם, אני עושה לכם 'מבחן' (בדיקת פתע). נראה אם אתם מלוכדים מספיק שאתם מסוגלים לבחור אחד מבינכם להיות ראש ומנהיג עליכם. אחד שהוא מקובל על כולכם, ושהוא יבצע את המשימה ושאתם תשמעו אליו. ואם אתם יכולים לעשות את זה, ואביכם ישלח בנימין בחזרה איתו (ובאותו זמן שאתם אסורים כאן במצרים), עובדה שאביכם סומך עליכם לגמרי.

אבל האחים סירבו לעשות את זה - כנראה הם נכשלו במבחן. כי זה ניסיון יותר מדי עבורם.
(אולי כאשר אביהם יראה שתשעה מהם לא חזרו ואסורים במצרים, הוא יסרב לגמרי לשלוח בנימין. ולא בגלל שהוא לא סומך על בניו).

יוסף רואה שהם לא עברו את המבחן. כנראה הם עדיין לא מלוכדים מספיק לבחור לעצמם מנהיג (שליח). ואז יוסף מנסה לפחות לאמת מה שהם אמרו "שנים עשר אחים אנחנו". יוסף חוזר ממה שאמר להם מקודם, ואומר להם עכשיו שרק אחד יישאר במאסר ותשעה יעלו לאביהם.

והוא גם משנה ואומר להם:
"**ויאמנו דבריכם**" – רומז להם, נראה לפחות אם מה שאמרתם "שנים עשר אחים אנחנו" זה 'אמת'. קרי נראה אם אתם באמת דואגים אחד לשני כאחים ושיש ביניכם אחווה. ונראה אם אביכם סומך עליכם והוא ישלח את בנימין בחזרה אתכם.

* * * * * * * * *

"ויזכר יוסף את החלמתיו"

פרק מ"ב פסוק ט':
" ויזכר יוסף את החלמות אשר חלם להם ויאמר אלהם מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם "

"**ויזכר יוסף את החלמות**" עולה 399 ועוד 9 אותיות ועוד 2 מילים עולה **410**
בא אליו גבריאל והודיע לו עולה **410**

* * * * * * * * *

חלמות יוסף

פרק מ״ב פסוק ט׳:
״ויזכר יוסף את החלמות אשר חלם להם ויאמר אלהם מרגלים אתם״

כאשר האחים באו בפעם הראשונה למצרים ועמדו לפני יוסף. יוסף הכיר אותם והם לא הכירו אותו. וכתוצאה שזכר את החלומות שחלם אליהם יוסף מאשים אותם כמרגלים, ונשאלת השאלה, מה הקשר בין הדברים?

ונראה לי להגיד:
כאשר יוסף ראה שאחיו הגיעו אליו למצרים וגם השתחוו לו הוא הבין שחלומותיו מתחילים להתגשם. אלא עדיין חסר קיום חלק מהחלומות. יוסף יכול לנסות לזרז העניינים אלא מי יודע אם זה יואיל (כי עד עכשיו כבר עבר כמעת 22 שנה והוא לא ראה רמז לחלומותיו). אבל דבר אחד כן ברור ליוסף שעליו לפעול מול אחיו בהתאם לחלומות.

בחלום הראשון כתוב:
פרק ל״ז פסוק ז׳:
״והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחוין לאלמתי״
יוסף מבין שאחיו שותקים (כאלמים) על חלקם בגנבתו ובמכירתו. והוא מבין שהוא צריך לפעול במידה כנגד מידה איתם ולהתנהג מולם גם כאלם ולשתוק ולא לגלות שהוא יוסף (ולפי החלום ששניהם ״מאלמים אלמים״).

ולמטרה הזאת יוסף מאשים אותם כמרגלים. כי אומנותו של מרגל להסתיר מעשיו. מרגל פועל כאילם ושותק בקשר לריגול שהוא עושה ולא מגלה מה באמת הוא עושה. ולפי זה יוסף מאשים אותם כמרגלים לרמוז להם שאתם ״מאלמים אלמים״, תפסתם אומנותו של מרגל ואתם לא מגלים האמת על מה שעשיתם.

* * * * * * * * *

"החלמות"

פרק מ"ב פסוק ט':
"**ויזכר יוסף את החלמות אשר חלם להם ויאמר אלהם מרגלים אתם**"
יוסף נזכר בחלומות שחלם להם ומיד האשים אותם כמרגלים.
מה גרם לו בהזכרת החלומות להגיד שהם מרגלים?
ידוע שיוסף מנסה כל הזמן לבדוק אם אחיו תיקנו את מעשיהם ושולח להם רמזים על מה שהם עשו.
ונראה להגיד שכאן יוסף נזכר במיוחד בחלום, "השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחווים לי", שעדיין לא נתקיימה.
והרמז:
"**חלם**" , אותיות ,**ח', ל', ם'**
ח' – חמה
ל' – לבנה
ם'– מאורות (הכוכבים)

כי כרגע הגיעו לפניו רק 10 מאחיו (לא אחד עשר, וגם לא הגיע אביו).
וכדי לזרז קיום החלום, שיזרז הגלות והגאולה, הוא מאשים אותם כמרגלים.
ובעקבות זה יביאו לפניו את בנימין וישתחוו לו אחד עשר אחיו.

וכבר בזמן החלום שכתוב בו:
<u>בראשית פרק ל"ז פסוקים ט'-י'</u>:
"ויחלם עוד חלום אחר ויספר אתו לאחיו ויאמר הנה חלמתי חלום עוד והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחוים לי"
"ויספר אל אביו ואל אחיו ויגער בו אביו ויאמר לו מה החלום הזה אשר חלמת הבוא נבוא אני ואמך ואחיך להשתחות לך ארצה"

נראה קשר לעניין "מרגלים":
והרמזים:

1) "**עוד חלום אחר**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ע'+ד', ח'+ם', א'+ר' עולה **323**
מרגלים עולה **323**

2) "**ויגער בו אביו ויאמר לו מה החלום הזה אשר**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+ר', ב'+ו', א'+ו', ו'+ר', ל'+ו', מ'+ה', ה'+ם', ה'+ה', א'+ר' עולה **764**
"**מרגלים אתם**" עולה **764**

3) "**לאחיו ויאמר הנה חלמתי חלום עוד**"
באתב"ש:
כתסמף פמתיג צטץ סכיאם סכפי זפק
סוף תיבות, אותיות: **ף', ג', ץ', ם', י', ק'** עולה **323**
מרגלים עולה **323**

בעתיד כאשר יוסף ייזכר בחלום הזה יאמר לאחיו "מרגלים אתם".

וגם אצל חלום פרעה כתוב:
פרק מ"א פסוק א':
"**ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם**"

כאן המילה חולם כתוב חסר, "**חלם**" (ביתר הספור של חלומות פרעה 'חלום' כתוב מלא) כאילו רמז, שגם פרעה חלם בגלל יוסף. וכדי שיוסף יצא מבית הסהר, יעלה לגדולה, יהיה המשביר למצרים, יזכור בחלומותיו, וחלומותיו יתגשמו.

* * * * * * * * *

"ילד זקנים קטן"

המילה 'קטן' מופיע הרבה פעמים בפרשיות מקץ, ויגש, וגם ויחי.
אונקלוס מתרגם המילה 'קטן', 'זעירא'. בכמה מקומות יונתן בן עוזיאל משנה תרגום המילה 'קטן' מהמילה 'זעירא' למילה 'קלילא' או 'קליל'. לדוגמה:
כאשר יוסף מאשים את אחיו כמרגלים ואומר להם להביא בנימין אליו, כתוב:
פרק מ"ב פסוק ט"ו:
"**בזאת תבחנו חי פרעה אם תצאו מזה כי אם בבוא אחיכם הקטן הנה**"
יונתן בן עוזיאל: "בהדא מילה תתבחרון דפרעה אין תפקון מיכא אלהן בדייתי אחוכון קלילא הכא"
פרק מ"ב פסוק כ':
"**ואת אחיכם הקטן תביאו אלי**"
יונתן בן עוזיאל: "ויית אחוכון קלילא תייתון לוותי"

וכאשר האחים מספרים ליעקב אביהם על הקורה אותם במצרים, כתוב:
פרק מ"ב פסוק ל"ב:
"**והקטן היום את אבינו בארץ כנען**":
יונתן בן עוזיאל: "וקלילא יומא דין ען אבונא בערעא דכנען"
פרק מ"ב פסוק ל"ד:
"**והביאו את אחיכם הקטן אלי**"
יונתן בן עוזיאל: "ואיתיאו ית אחוכון קלילא לותי"

וכאשר יהודה גש ליוסף ומדבר אתו, כתוב:
פרק מ"ד פסוק כ':
"**יש לנו אב זקן וילד זקנים קטן**"
יונתן בן עוזיאל: "אית לן אבא סבא ובר סיבתין קליל"

בכל יתר המקומות שמופיע המילה 'קטן' מתרגם יונתן בן עוזיאל אותה במילה 'זעירא'.
והשאלה למה שינה לקלילא?

למרות שלמילה 'זעירא' הפשט הנו צעיר (בשנים), למילה 'קלילא' יש כמה משמעויות, והן, צעיר בשנים (כמו המילה 'זעירא'), וגם 'מעט', וגם 'כלי'.
וייתכן שהכוונה בשינוי הזה מהמילה 'זעירא' למילה 'קלילא' (שינוי מפרוש הפשט שכמו שהביא אונקלוס), בא לדרוש אחת מהמשמעויות הנוספות של המילה 'קלילא' (מעבר לפרוש צעיר בשנים).
ונסים לב: השינוי הזה מופיע חמישה פעמים. שנים מהם כאשר יוסף מדבר עם אחיו. שנים מהם כאשר האחים מספרים לאביהם מה אמר להם האיש במצרים, ואחד מהם כאשר יהודה גש ומדבר עם יוסף.

ונראה לי להגיד:
כאשר יוסף דיבר עם אחיו והאשים אותם כמרגלים ואמר להם להביא 'את אחיכם הקטן אלי', הוא רמז גם להם שהם מתייחסים לאחיכם הקטן לא רק כצעיר בשנים ביחס אלהם, אלא גם בקצת זלזול, הם '**ממעטים**' בכבודו של בן רחל, כמו שטען יוסף נגדם לפני 22 שנה כאשר הביא דיבתם רעה לאביהם- שהם מזלזלים בבני השפחות.

כאן רמז להם יוסף עניין הזלזול.
(בכל מקום אחר שיוסף משתמש במילה 'קטן', כמו כאשר יוסף אמר לאחראי על ביתו "שים הגביע באמתחת הקטן' יונתן בן עוזיאל מתרגם 'קטן' במילה זעירה' ולא במילה קלילא').

כאשר האחים חוזרים לארץ כנען ומספרים לאביהם מה אמר להם האיש, גם מופיע השינוי הזה. כאן האחים מגנים על עצמם, וברמז מודיעים שבשיחתם עם האיש הם **מעטו** בחשיבותו של הקטן. ונראה להגיד כדי שהאיש לא יחשוב עוד עליו וגם ישכח ממנו מהר. וכאשר יעקב אביהם שואל אותם:
פרק מ"ג פסוק ו':
"למה הרעתם לי להגיד לאיש העוד לכם אח"
הם עונים שלא הייתה להם ברירה כי:
פרק מ"ג פסוק ז':
"שאול שאל האיש לנו ולמולדתנו לאמר העוד אביכם חי היש לכם אח"
<u>רש"י</u>: "ומדרשו אפילו עניני עריסותינו גלה לנו"
<u>שפתי חכמים</u>: "ר"ל אפילו הקטנים השוכבים בעריסה"

האיש ידע הכול עלינו וכנראה רק שאל אותנו זה לבדוק עם אנחנו דוברים אמת או לא. מבחינתם הם ניסו להסיט את תשומת לבו מהקטן, אבל זה לא הצליח, והם לא מרגישים אשמים לזה, ולפי:
פרק מ"ג פסוק ז':
"הידוע נדע כי יאמר הורידו את אחיכם"

אחרי שיעקב אבינו שומע השאלות ששאל 'האיש' את בניו (בראשית מ"ד, י"ט) "היש לכם אב או אח". ושבניו ספרו לו שלא היה להם ברירה, אלא היו מוכרחים לענות אמת לאיש (לא יוכלו להשתמש במרמה) כי הוא ידע גם עריסותיהם (גם על התינוקות בעריסות), יעקב אבינו הבין שיש כאן משהו מיוחד. וגם האיש אמר להם (בראשית מ"ב, י"ח) "זאת עשו וחיו את הא-להים אני יראי". שהאיש העיד על עצמו שהוא ירא א-להים. אולי משהוא קשור ליוסף. כי עד עכשיו היו ליעקב אבינו קצת רמזים שיוסף חי אבל כנראה לא היה ברור לו מספיק. הלא כתוב על החלומות של יוסף:
<u>בראשית פרק ל"ז פסוק י"א</u>:
"ויקנאו בו אחיו ואביו שמר את הדבר"
<u>רש"י</u>: "היה ממתין ומצפה מתי יבא"
הרגיש שחלומות של יוסף הם אמת, ונבואה, המבשר על העתיד. וגם יעקב אבינו אמר:
פרק מ"ב פסוק א':
"ויראו יעקב כי יש שבר במצרים"
<u>רש"י</u>: "ראה באספקלריה של קדש שעדיין יש שבר במצרים ולא היתה נבואה ממש להודיע בפירוש שזה יוסף"

לפי זה היה בסיס לחשוב שאולי זה קשור ליוסף. ואז יעקב אבינו מחליט, אם זה המצב:
פרק מ"ג פסוק י"א:
"אם כן אפוא זאת עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה מעט צרי ומעט דבש נכאת ולט בטנים ושקדים"
"**אם כן אפוא**"– אם (מדובר) ביוסף.
"**כן אפוא**"– עולה **158** למנין המילה '**ביוסף**'

אם יוסף מאחרי השאלות האלו:
"**זאת עשו**"– עשו מתכונת התשובה הרמוז במילה "זאת". "זאת עשו" באותו מילים

שאמר יוסף לאחים ביום בשלישי (״זאת עשו ויחיו״).
״**זאת**״ עולה **408** למנין ׳קול׳, ׳ממון׳, ׳צום׳ (הגר״א). והם המרכיבים של מתכונת להעביר הגזירה, וכפי – ׳ותשובה, ותפלה, וצדקה, מעבירין את רוע הגזרה׳

״**קחו מזמרת הארץ**״ רמז ׳לתפלה׳. תזמרו בתפלה.

״**מעט צרי**״ – רמז ׳לצדקה׳. תתנו קצת ׳כפר׳ (נפש). ״**צרי**״ עולה **300** למנין המילה **׳כפר׳** (וגם ׳יוצרת הכסף בידך׳).

״**ומעט דבש**״ – רמז ׳לתשובה׳. עשו קצת ׳כפרה׳ לנפש.
״**דבש**״ עולה **306**, **׳כפרה׳** כולל המילה עולה **306**.
״**ומעט דבש**״ עולה **431**, **׳נפש׳** כולל המילה עולה **431**.

תתעסקו ותשמרו על כל ׳התורה׳ (שהיא מגנה על האדם ומחזירה אותו בתשובה) ולפי:
״**נכאת**״, אותיות: **נ׳, כ׳, א, ת׳**
נ׳ – נביאים
כ׳ – כתובים
א׳ – אגדות
ת׳ – תלמוד
״**ולט בטנים ושקדים**״ עולה **616** למנין המילה **׳התורה׳** (חמשת חומשי תורה).

יעקב אבינו גם השתתף עמהם:
פתח בנושאי התשובה (״זאת עשו״), ובאמונה ובביטחון שלח אתם את בנימין (״ואת אחיכם קחו וקומו שובו אל האיש״), וגם שלח אתם מנחה (לפיוס ולכפרה), ולפי:
פרק מ״ג פסוק י״א:
״אם כן אפוא זאת עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה״

פתח בתפלה:
פרק מ״ג פסוק י״ד:
״וא-ל ש-ד-י יתן לכם רחמים לפני האיש ושלח לכם את אחיכם אחר ואת בנימין״
<u>רש״י (על המילה ׳אחר׳)</u>: ״רוח הקדש נזרקה בו לרבות יוסף (ב״ר)״

שלח כסף (רמז לכפר):
פרק מ״ג פסוק י״ב:
״וכסף משנה קחו בידכם״
״**משנה**״, אותיות המילה **׳נשמה׳**.
רמז שהכסף מהווה תיקון להציל הנשמה (ולפי משלי י״א, ד׳ - ״וצדקה תציל ממות״).

וכאשר האחים חזרו למצרים ויהודה נגש ליוסף לבקש להיאסר במקום בנימין, הוא אומר ליוסף:
פרק מ״ד פסוק כ׳:
״יש לנו אב זקן וילד זקנים קטן״
כאן כאלו רמז יהודה ליוסף:
נכון בפעם הקודם מעטנו בחשיבות אחינו הקטן (שרמוז בתרגום ׳קטן׳ לקלילא) אבל למרות שהוא צעיר בשנים מאיתנו (ולפי הפשט ׳זעיר׳), הוא ״ילד זקנים קטן׳ – ׳כלי׳ (הרמוז בתרגום ׳קטן׳ לקלילא) מלא חכמה, וחשוב מאוד לאביו.

(פרוש 'זקנים', 'חכים', חכם. ופרוש 'קלילא'- 'כלי'. שהוא לא רק בן שהוליד אבא בגיל זקנה, אלא הוא גם כלי מלא חכמה ולומד עם אבא, "ונפשו קשורה בנפשו". בעל הטורים כותב, "קשורה' עולה למנין המילה 'תורה'. הנפשות שלהם מחוברות באמצעות התורה).

ויוסף, שגם הוא בעצמו היה בן זקנים, התרגש מאוד מתיאור זה. וכאשר ראה שהם שינו את התנהגותם כלפי בנימין (מהתייחסות לבנימין כאח שהוא בעיניהם בגדר 'מעט', להתייחסות לבנימין כאח שהוא בעיניהם בגדר 'כלי חכם'), לא היה יכול עוד להתאפק, וגילה להם שהוא יוסף.

* * * * * * * * *

האח הקטן שמו בנימן

פרק מ״ב פסוק ט״ו:
״בזאת תבחנו חי פרעה אם תצאו מזה כי אם בבוא אחיכם הקטן הנה״

יוסף היה מנחש בגביע כאילו הוא עושה כישוף ומגלה לאחים דברים.
פרק מ״ב פסוקים י״ג-י״ד:
״...הקטן את אבינו היום והאחד איננו. ויאמר אלהם יוסף הוא אשר דברתי אלכם לאמר מרגלים אתם״
<u>בעל הטורים (על המילים ״והאחד איננו״)</u>: ״וסמיך לה, ׳ויאמר אלהם יוסף׳. שהיה מכה בגביע ואומר אני מנחש ששמו יוסף״

על ״האחד איננו״ אמר להם שמו יוסף. ואולי על ״הקטן״ גם רמז להם שמו בנימן, ולפי:
״**תצאו מזה כי אם בבוא אחיכם הקטן**״
סוף תיבות, אותיות: **ו׳, ה׳, י׳, ם׳, א׳, ם׳, ן׳** עולה **152**
בנימן עולה **152**
(השם בנימין כתוב מלא וחסר בתורה, קרי ״בנימין״, וגם ״בנימן״)

* * * * * * * *

"שלחו מכם"

פרק מ"ב פסוק ט"ז:
"**שלחו מכם אחד ויקח את אחיכם**"
כלי יקר: "כי רצה יוסף שירגישו בחטאם באחיהם ויתודו עונם. וכשאמר 'שלחו מכם אחד' חשב יוסף שודאי ילך ראובן גדול שבאחים..."

1) "**שלחו מכם אחד**" ראש תיבות, אותיות: **ש', מ', א'**, אותיות המילה '**אשם**'.

2) "**שלחו מכם אחד**" ראש וסוף תיבות, אותיות: **ש'+ו', מ'+ם', א'+ד'** עולה **391** למנין המילה '**אשמים**'.

3) "**מכם אחד ויקח**" באתב"ש: **ילי תסק פמדס** עולה 744 ועוד 3 מילים עולה **747**
"**ראובן**" באתב"ש: **גתפשט** עולה 742 ועוד 5 אותיות עולה **747**

יוסף רצה שירגישו בחטאם ורמז להם אתם '**אשמים**'. וחשב הבכור **ראובן** ילך.

ואחרי שלושה ימים הם אמרו:
פרק מ"ב פסוק כ"א:
"**ויאמרו איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו**"
והודו "**אשמים**" אנחנו, והצדיקו על עצמם את הדין.

כי ראובן הזכיר להם עכשיו מה שאמר להם במכירתו:
פרק מ"ב פסוק כ"ב: "**הלוא אמרתי אליכם לאמר אל תחטאו בילד ולא שמעתם**"
"**אל תחטאו**" עולה 455 ועוד 7 אותיות עולה **462**
"**אשמים**" באתב"ש: **תבימי** עולה **462**
אם תחטאו בילד תהיו "**אשמים**", ועכשיו הרגישו בחומרת המעשה.

ועוד רמז להם:
"**שלחו מכם אחד**"
זה לא חדש בשבילכם, כי אתם כבר שלחו 'מכם' אחד.
"**שלחו מכם**" עולה **444**
"**ובטרם**" באתב"ש: **פשנגי** עולה 443 ועוד המילה עולה **444**
בראשית ל"ז, י"ט: "**ובטרם יקרב אליהם ויתנכלו אתו להמיתו**"
לא נתתם לאחיכם להתקרב אליכם וכבר "שלחו מכם".
"**מכם**", אותיות: **מ', כ', ם'**
מ' – **מ**כרתם אותו (אחד) אל **מ**צרים
כ' – **כ**תנת פסים שלו טבלתם בדם
ם' – **מ**צאנו, שלחתם לאבא הכנת ואמרתם "זאת מצאנו הכר נא הכתנת בנך הוא אם לא"

וגם:
"שלחו מכם אחד"
"**מכם**"– אות "**מ**" ואותיות "**כם**", מי "**כם**".
"**כם**" באתב"ש: **לי**, עולה 40 .
"**שלחו**" (תוריד) "**אחד**" (1) "מכם", "**מ**" (מי) אותיות "**כם**" (שבאתב"ש עולה 40) ויש **39.**
רמז להם: אתם כבר שלחתם "**אחד**" ("אחד עולה 13 ועוד 3 אותיות ועוד המילה עולה 17) **בן 17** והוא היום בן **39**.

"**מכם אחד ויקח**" באתב"ש: **ילי תסק פמדס** עולה **794**
יוסף בן יעקב באתב"ש: **מפחו שט מזדש** עולה **794**
למה לא "שלחו מכם אחד ויקח" אותו, למה לא דאגתם לו במשך 22 שנה (17-39)?

ועוד:
"**שלחו**" באתב"ש: **בכסף**
כבר **בכסף** (עבור כסף) מכרתם את אחיכם יוסף בן רחל, ולפי:
<u>בראשית פרק ל"ז פסוק כ"ח:</u>
"וימכרו את יוסף לישמעאלים בעשרים כסף ויביאו את יוסף מצרימה"

ורמז להם שכבר מכרו אחד מהם, כבר "שלחו מכם אחד":

1) "**שלחו מכם**" עולה 444 ועוד 2 מילים עולה **446**
יוסף בן רחל עולה **446**

2) "**מכם אחד ויקח את אחיכם**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
מ'+ם', א'+ד', ו'+ח', א'+ת', א'+ם' עולה **541**
"**יוסף מצרימה**" עולה **541**

3) "**אחד ויקח את**" עולה 538 ועוד 3 מילים עולה **541**
"**יוסף מצרימה**" עולה **541**

4) "**שלחו מכם אחד**"
באתב"ש:
בכסף ילי תסק עולה 772 ועוד 10 אותיות עולה **782**
"**בעשרים כסף**" עולה **782**

5) "**ויקח את**"
באתב"ש:
פמדס תא
ראש וסוף תיבות, אותיות: **פ'+ס', ת'+א'** עולה **541**
"**יוסף מצרימה**" עולה **541**

6) "**אחיכם**"
באתב"ש :
תסמלי עולה 540 ועוד המילה עולה **541**
"**יוסף מצרימה**" עולה **541**

* * * * * * * * *

תשעה או אחד

יוסף אמר לאחיו:
פרק מ״ב פסוק ט״ז:
״שלחו מכם אחד ויקח את אחיכם ואתם האסרו ויבחנו דבריכם האמת אתכם ואם לא חי פרעה כי מרגלים אתם״
כאן יוסף שולח רק אחד מאחיו ורק להביא את האח הקטן. ולא שולח איתו שבר (אוכל) לבית אביו.

ואחרי זה אמר להם:
פרק מ״ב פסוק י״ט:
״אם כנים אתם אחיכם אחד יאסר בבית משמרכם ואתם לכו הביאו שבר רעבון בתיכם״
תשעה ילכו וייקחו איתם שבר רעבון בתיכם, וגם יביאו את האח הקטן.

יוסף שינה את דעתו.
תחילה אמר להם שתשעה יישארו במשמר ואחד ילך הביתה.
ואחרי כך אמר להם שאחד יישאר במשמר ותשעה ילכו הביתה.
בשני המקרים, חילק אותם לשתי קבוצות, קבוצה של תשעה ואחד
לרמז להם:
אתם הייתם תשעה אחים להרוג את אחיכם יוסף ורק אחד, ראובן רצה להציל אותי.
אתם הייתם תשעה אחים שמכרו את האחד, את אחיכם יוסף.
(ראובן לא היה במכירת יוסף ראה רש״י)
וזה עוד רמז של יוסף לאחיו להביא אותם להכיר במעשיהם כדי להביא אותם להביע חרטה על מעשיהם.

* * * * * * * * *

"אחיכם הקטן תביאו אלי"

פרק מ"ב פסוק כ':
"ואת אחיכם הקטן תביאו אלי ויאמנו דבריכם ולא תמותו ויעשו כן"

יעקב אבינו היה שרוי בצער על היעדרות של יוסף.
מאז שאמרו ליעקב אבינו "הכר נא הכתנת בנך היא אם לא", ואמר "טרף טרף יוסף", הוא התאבל על בנו.
ויוסף אומר לאחיו שיחזרו לביתם ויביאו אתם בחזרה את אחיכם הקטן, את בנימין.

ונשאלת השאלה:
איך יוסף עכשיו חוזר על הדבר שקרה לאביו אתו ואומר לאחים לקחת גם את בנימין מאביו.
למה יוסף לא חש שזה יכול לגרום תוספת צער לאביו?

ונראה לי להגיד:
כאשר יוסף שלח את אחיו הביתה הוא ידע שהם יספרו לאביהם מה שקרה אותם במצרים.
ונראה להגיד שהוא שלח מסר סמוי לאביו שהוא חי, ובגלל זה לא היה דואג שיגרום תוספת צער לאביו.
ואסביר:
לפי עדות האחים (שספרו ליעקב אביהם) יוסף שאל אותם:
פרק מ"ג פסוק ז':
"ויאמרו שאול שאל האיש לנו ולמולדתנו לאמר העוד אביכם חי היש לכם אח ונגד לו על פי הדברים האלה הידוע נדע כי יאמר הורידו את אחיכם"
בפסוק הזה יש 2 חלקים:
החלק הראשון מה שיוסף שאל אותם.
החלק השני המעיד מה הם אמרו ליוסף.

הרמזים לאביו מהחלק הראשון:
"**ויאמרו שאול שאל האיש לנו ולמולדתנו לאמר העוד אביכם חי היש לכם אח**"
בשאלות האלו ששאל את האחים יוסף רמז לאביו שהאיש השואל הוא יוסף, ושהוא חי, ולפי:

1) "**ויאמרו שאול שאל האיש**"
באתב"ש:
פמתיגף בתפך בתך צתמב
ראש תיבות, אותיות: **פ', ב', ב', צ'** עולה **174**
"יוסף חי" עולה **174**

2) "**לאמר העוד אביכם חי**"
סוף תיבות, אותיות: **ר', ד', ם', י'** עולה **254**
"עוד יוסף חי" עולה **254**

3) **"העוד אביכם חי היש לכם אח ונגד לו על"**
ראש תיבות, אותיות: **ה', א', ח', ה', ל', א', ו', ל', ע'** עולה **156**
יוסף עולה **156**

הרמזים לאביו מהחלק השני:
האחים המשיכו לספר שהם ענו למושל על פי הדברים שהוא שאל אותם:
"ונגד לו על פי הדברים האלה הידוע נדע כי יאמר הורידו את אחיכם"
וגם אמירה זו שלהם רומז על יוסף, ולפי:

1) **"לו על פי הדברים האלה הידוע נדע"**
באתב"ש:
כף זך וס צקשגמי צתכץ צמקפז טקז
סוף תיבות, אותיות: **ף', ך', ם', י', ץ', ז', ז'** עולה **254**
"עוד יוסף חי" עולה **254**

2) **"כי יאמר הורידו את אחיכם"**
באתב"ש:
לם מתיג צפגמקף תא תסמלי
סוף תיבות, אותיות: **ם', ג', ף', א', י'** עולה **134**
יוסף באתב"ש: **מפחו** עולה **134**
רמז לו שמי שמבקש להוריד את אחיכם זה יוסף.

הרמזים האלו רק הוסיף להרגשה שכבר היתה ליעקב אבינו שאולי יוסף חי:
פרק מ"א פסוק א':
"וירא יעקב כי יש שבר במצרים"
רש"י: "ראה באספקלריה של קדש שעדיין יש לו שבר במצרים ולא היתה נבואה ממש להודיע בפירוש שזה יוסף (בראשית רבה צ"א, ו')"

ואז יוסף לא גרם לאביו תוספת צער, אלא להפך, רמזיו הקל עליו.

ובאותו נושא (של צער) גם שואלים:
למה יוסף, אחרי שעלה לגדולה, לא הודיע לאביו שהוא חי?
הלא היה לו 9 שנים שהיה יכול לשלוח לאביו הודעה על קיומו.

ונצטרך להגיד:
פרק ל"ז פסוק ל"ה:
"ויאמר כי ארד אל בני אבל שאלה ויבך אתו אביו"
רש"י (על "ויבך אתו אביו"): "יצחק היה בוכה מפני צרתו של יעקב, אבל לא היה מתאבל שהיה יודע שהוא חי (בראשית רבה פ"ד, כ"א)"
וישב רבה פ"ד, כ"א: "זה יצחק, רבי לוי ורי סימון אמרו אצלו היה בוכה וכיון שיצא מאצלו היה הולך ורוחץ וסך ואוכל ושותה. ולמה לא גילה לו, אמר הקב"ה לא גילה לו, ואני מגלה לו"

ונראה שכל התקופה הזאת יוסף גם לא גילה לאביו שהוא חי בגלל אותו טעם שסבו יצחק אבינו לא גילה ליעקב אבינו.

אבל עכשיו, שעבר כ״ב שנה, ותם תקופת סבלו של יעקב אבינו (על שלא כיבד אביו במשך כ״ב שנה שהיה אצל לבן ובדרך הביתה), יוסף היה יכול להודיע לאביו בגלוי, אלא ראה הצורך להוכיח את אחיו. ואז כדי למנוע תוספת צער לאביו שלח לו כרגע רק רמזים על קיומו וכשהגיע העיתוי הנכון, אז הודיע לאחיו וגם לאביו שהוא חי.

* * * * * * * *

"אל תחטאו בילד"

פרק מ"ב פסוק כ"ב:
"אמרתי אליכם אל תחטאו בילד ולא שמעתם"

<u>גמרא תענית ט', א' (על המילים מ"ב, כ"ח -"מה זאת עשה אלקים")</u>: " אשכחיה רבי יוחנן לינוקא דריש לקיש דיתיב ואמר 'אולת אדם תסלף דרכו ועל ה' יועף לבו' (משלי י"ט). יתיב רבי יוחנן וקא מתמה, מי איכה מידי דכתיב בכתובים ולא רמיזא באורייתא, אמר ליה אטו הא מי לא רמיזא, והכתיב ויחרדו וגו' לאמר 'מה זאת עשה אלקים לנו' ".

"**אל תחטאו**", ראש וסוף תיבות, אותיות: **א'+ל', ת'+ו'**, אותיות המילה **'אולת'**.

הגמרא מביא הפסוק על 'אולת' על האחים, שהאחים עשו אולת וחרדו על המעשה שעשו. ואולי זה הרמז כאן שראובן אמר להם לפני שמכרו את יוסף "אל תחטאו" - אל תעשו אולת.

* * * * * * * * *

"אשמים"

פרק מ"ב פסוק כ"א:
"ויאמרו איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו... "

1) פרק ל"ז פסוק ב':
"... היה רעה את אחיו בצאן והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה נשי אביו ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם".
<u>רש"י</u>: "כל רעה שהיה רואה באחיו בני לאה היה מגיד לאביו שהיו אוכלין אבר מן החי ומזלזלין בבני השפחות... וחשודים על העריות... ".

<u>'אש"מ'</u> נוטריקון: **א'**- אכילה, אבר מן החי.
ש'- שיחה, זלזלו בבני השפחות.
מ'- מין, חשודים על העריות.

2) פרק ל"ז פסוק י"ט:
"ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלמות הלזה בא".
<u>תרגום יונתן</u>: "ואמרו שמעון ולוי דהוו אחין... ".
פרק מ"ב פסוק כ"ד: "ויקח מאתם את שמעון ויאסר אתו לעיניהם".
<u>תרגום יונתן</u>: "ודבר מלוותהון ית שמעון דיעט למקטליה".

3) **<u>אלינו ולא שמענו</u>**- **'לינו ולא שמע'** אותיות: **שמעון אל לוי**.

* * * * * * * * *

"דמו נדרש" – דמו של זקן

פרק מ"ב פסוק כ"ב:
"...וגם דמו הנה נדרש"
רש"י: " אתין וגמין רבוין, 'דמו', וגם דם הזקן"

"**וגם דמו הנה**" עולה 159 ועוד 3 מילים עולה **162**
הזקן עולה **162**

אולי רמז שהמילה "גם" בא לרבות גם את יעקב אבינו.

* * * * * * * * *

הרוגי מלכות

פרק מ״ב פסוק כ״ב:
״ ויען ראובן אתם לאמר הלוא אמרתי אלכם לאמר אל תחטאו בילד ולא שמעתם וגם דמו הנה נדרש״

״**<u>וגם דמו הנה נדרש</u>**״ עולה ל 713 ועוד 4 מילים ועוד 13 אותיות עולה **730**
<u>י׳ הרוגי מלכות</u> עולה **730**

* * * * * * * * *

"כי המליץ בינתם"

פרק מ"ב פסוק כ"ג:
"והם לא ידעו כי שמע יוסף כי המליץ בינתם"
רש"י: "כי כשהיו מדברים עמו היה המליץ ביניהם היודע לשון עברי ולשון מצרי והיה מליץ דבריהם ליוסף ודברי יוסף להם, לכך היו סבורים שאין יוסף מכיר בלשון עברי"
רש"י (על המילה "המליץ"): "זה מנשה בנו"

ואם המליץ ביניהם מה מועיל שידברו בלשונם? הלא הוא ישמע ויגיד ליוסף.
ולפי זה פירש:
שפתי חכמים: "רוצה לומר דבכל פעם כשדברו עמו קודם לכן היה המליץ ביניהן, ועתה לא היה המליץ ביניהם, והיו סבורים יוסף אינו מבין לשון הקדש"

לפי הפרוש הזה המליץ רק היה נוכח בשעת הדיבור בין האחים ליוסף.
ואומר לנו רש"י (וגם המדרש) שהמליץ היה מנשה בנו של יוסף.
ורמז:
"לא ידעו כי שמע יוסף כי המליץ"
ראש תיבות, אותיות: **ל', י', כ', ש', י', כ', ה'** עולה 395 למניו המילה **'מנשה'**.

ונשאלת השאלה (שאל אותי מר יהודה כהן):
למה הזכיר לנו את הדבר הזה? מה יש ללמוד מהעובדה שמנשה היה המליץ?
ונחזק את השאלה ונגיד:
למה לקחת את מנשה למליץ שהיה רק בן 4 או 5 שנים באותו זמן
(כי טרם בא שנות הרעב נולד בניו של יוסף, ועכשיו זה רק שנה שנייה של הרעב)
ועוד:
כאשר האחים ירדו למצרים לקנות בר באיזה לשון הם דברו עם הסוחרים במצרים?
כנראה הם דברו עם הסוחרים במצרים בלשון ארץ כנען או בלשון עברי (רש"י).
או שהלשון היה ידוע לסוחרי מצרים מהקשר המסחרי בין ארץ כנען לארץ מצרים, או שהיה שם מתרגם שתרגם בין לשון ארץ כנען לשון המצרית. ולמה יוסף לא לקח אחד מהמתרגמים האלו לתרגם לו? למה לקח לו ילד קטן למליץ כאשר יש מליצים מבוגרים במצרים שזה המקצוע שלהם?

ונראה לי להגיד:
יתכן שיוסף הצדיק לקח את בנו מנשה להיות המליץ בגלל שהוא רצה לדעת מה מדברים האחים כשהם מדברים בינם לבין עצמם. וידוע שבדרך כלל כאשר אנשים מדברים בינם לבין עצמם הם מדברים בלשון הבית שלהם (שפת אם), במקרה הזה, בלשון הקדש. וגם ידוע שלשון הקדש לא היה בשימוש וגם כנראה לו ידוע במצרים.
הלא כאשר יוסף ביקש מפרעה לנסוע ולקבור את אביו בארץ כנען כתוב:
פרק נ' פסוק ה': "אבי השביעני לאמר הנה אנכי מת בקברי אשר כריתי לי בארץ כנען שמה תקברני ועתה אעלה נא ואקברה את אבי ואשובה"

ופרעה ענה לו:
<u>פרק נ' פסוק ו'</u>: "ויאמר פרעה עלה וקבר את אביך כאשר השביעך"
<u>רש"י (על המילים "כאשר השביעך")</u>: "אני אעבור על השבועה שנשבעתי לך שלא אגלה על לשון הקודש שאני מכיר עודף על שבעים לשון ואתה אינך מכיר"

ומפרש, שיוסף רמז לפרעה שאני יודע לשון אחת יותר ממך, לשון הקדש.
ואם לא תתן לי לצאת לקבור את אבי אגלה שאתה לא יודע לשון הקדש. והיה חוק במצרים שהמלך צריך לדעת כל הלשונות וזה היה פוגע בכבוד פרעה כמלך ומראה שיוסף יותר מתאים ממנו להיות המלך.

כאשר האחים דברו עם יוסף הם דברו בלשון שהם דברו עם הסוחרים, בלשון ארץ כנען או לשון עברי. אבל יתכן שכאשר הם דברו אחד עם השני:
פרק מ"ב פסוק כ"א:
"ויאמרו איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו על כן באה אלינו הצרה הזאת"
הם כנראה דברו אחד עם השני בלשון הקדש.
ועל זה כתוב:
"**והם לא ידעו כי שמע יוסף כי המליץ בינתם**"
בגלל שדברו בלשון הקדש הם חשבו שיוסף לא "שמע", קרי 'לא מבין'. כי יוסף משתמש במליץ וזה מראה שהוא לא מבין בלשון ארץ כנען, בלשון עברי, ובטוח לא בלשון הקדש.
והם גם לא חשבו שהמליץ יודע לשון הקדש (כי זה לא דבר שכיח במצרים שידעו לשון הקדש)
ונראה שמנשה עדיין עומד שם ביניהם, כי כתוב "המליץ בינתם"
(למה שמנשה יעזוב אותם כאשר הם טרם גמרו לדבר עם יוסף),
והוא נשאר בינתם עד שגמרו לדבר אחד עם השני ואז הלך ליוסף.
ולמרות שכתוב "המליץ בינתם" הם "לא ידעו כי יוסף שמע".
כי הם לא שמו לב שמנשה יודע לשון הקדש. והוא שומע מה שהם אומרים בלשון הקדש ומגיד אחר כך ליוסף, "והם לא ידעו ששמע יוסף" - ממנשה.
ונראה שזה יכול להיות סיבה למה לקח את בנו הבכור מנשה להיות המליץ ביניהם.

ועוד תשובה (וזה נראה העיקר):
גם אם נאמר שמנשה לא היה נוכח כאשר האחים דברו אחד עם השני (לפי הסבר שפתי חכמים), וגם אם נאמר שהם דברו בינם לבין עצמם בלשון עברי או בלשון ארץ כנען (ולא בלשון הקדש), יש עוד סיבה למה יוסף לקח את בנו מנשה להיות המליץ.
יוסף הצדיק חס על כבודו של אחיו.
(דבר שהם לו עשו עמו, הלא זרקו אותו ערום לבור ומכרו אותו לעבד).

כאשר יוסף דבר עם אחיו, הוא כנראה לא דבר בקול רם שכולם בחדר יוכלו לשמעו, אלא דבר בנחת באוזני המליץ (מנשה בנו), שלא ישמעו כל הניצבים המצריים שהיו נוכחים בחדר. ככה יוסף מנע בושה מאחיו מהנוכחים בביתו, המצריים, הזרים. הם לא ידעו מה עובר בניהם אלא רק ידע בנו (כאילו להשאיר הכול בתוך המשפחה. כי את לשון האחים המצריים לא הבינו, ורק יוסף היה צריך להיזהר בדבורו כדי שהם לא ישמעו).

ומנשה בנו לא היה לו רק למליץ אלא יוסף השתמש רק במנשה במגעו מול אחיו, ולפי:
פרק מ"ג פסוק ט"ז: "ויאמר לאשר על ביתו הבא את האנשים הביתה וטבח טבח והכן"
ומתרגם:
<u>יונתן בן עוזיאל</u>: "ואמר למנשה דממנא אפוטרופוס על ביתיה"

ורמזים:

1) "**ויאמר לאשר על ביתו**"
באתב"ש:
פמתיג כתבג זך שמאף
ראש תיבות, אותיות: **פ', כ', ז', ש'** עולה **407**
זה מנשה עולה **407**

2) "**על ביתו**"
באתב"ש:
זך שמאף
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ז'+ך', ש'+ף'** עולה **407**
זה מנשה עולה **407**

וגם:
פרק מ"ד פסוק ד':
"ויסף אמר לאשר על ביתו קום רדף אחרי האנשים והשגתם ואמרת אלהם למה שלמתם רעה תחת טובה"
גם כאן מפרש יונתן בן עוזיאל שזה היה מנשה "די ממנא אפוטרופוס על ביתיה".
יוסף חס על כבודם, ושלח את מנשה להגיד להם הדברים האלו.

וגם כאשר התוודה לאחיו אמר יוסף:
פרק מ"ה פסוק א':
"ויקרא הוציאו כל איש מעלי ולא עמד איש בהתודע יוסף אל אחיו"
יוסף חס על כבודם של אחיו ומנע מהם בושה בפני המצריים (שהיו ניצבים עליו).

ולפי זה לקח את מנשה בנו להיות המליץ כדי שמנשה יהיה זה שיבוא במגע עם האחים ולא איש מצרי.

אולי רמזים לזה:

1) "**איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו על**"
עולה 1006 ועוד 7 מילים עולה **1013**
דברו לשון הקודש עולה **1013**

2) "**אל אחיו אבל אשמים אנחנו על אחינו**"
עולה 770 ועוד 26 אותיות ועוד 7 מילים עולה **803**
בלשון הקודש עולה **803**

3) "**ויאמרו איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו על**"

ראש תיבות, אותיות:
ו', א', א', א', א', א', ע', א', א', ר', צ', נ', ב', א', ו', ש', ע' עולה **803**
בלשון הקודש עולה **803**

4) **"איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו על"**
ראש תיבות, אותיות:
א', א', א', א', א', ע', א', א', ר', צ', נ', ב', א', ו', ש', ע' עולה **797**
בלשון הקדש עולה **797**

* * * * * * * * *

כסף איש בפי אמתחתו

כאשר האחים חוזרים ממצרים עם הבר לארץ כנען הם עוצרים במלון בערב, וכתוב:
פרק מ"ב פסוקים כ"ז- כ"ח:
"ויפתח האחד את שקו לתת מספוא לחמרו במלון וירא את כספו והנה הוא בפי אמתחתו. ויאמר אל אחיו הושב כספי וגם הנה באמתחתי ויצא לבם ויחרדו איש אל אחיו לאמר מה זאת עשה אלקים לנו"
כאן מסביר רש"י ש"האחד" "הוא לוי שנשאר יחיד משמעון בן זוגו".
ולפי הפשט רק אחד מצא את כספו במלון ולא האחים האחרים.

כאשר הם מגיעים הביתה ליעקב אביהם, כתוב:
פרק מ"ב פסוק ל"ח:
"ויהי הם מריקים שקיהם והנה איש צרור כספו בשקו ויראו את צררות כספיהם המה ואביהם ויראו"
כאן לפי הפשט כל יתר האחים מצאו את כספם כאשר הם ריקנו את שקיהם.

וכאשר הם חוזרים למצרים, והם מובאים לבית יוסף, הם מספרים שכספיהם הוחזרו להם והם עכשיו מחזירים אותו. ושהם הביאו איתם עוד כסף לקנות בר.
פרק מ"ג פסוק כ"א:
"ויהי כי באנו אל המלון ונפתחה את אמתחתינו והנה כסף איש בפי אמתחתו כספנו במשקלו ונשב אתו בידנו"

ונשאלת השאלות:

1) רק "האחד" מצא את כספו באמתחתו במלון. אבל בחזרתם למצרים האחים אמרו (לממונה על בית יוסף) שכולם מצאו את כספם בפי אמתחתיהם במלון. למה שינו?
2) כאשר האחד מצא את כספו לא כתוב שהוא מצא 'צרור' כספו רק "וירא את כספו בפי אמתחתו". אבל אצל האחים כתוב שראו "צררות כספיהם", למה?
3) כאשר האחים הגיעו הביתה והיו "מריקים שקיהם" מצאו צרור כספם אבל לא כתוב שמצאו את כספם 'באמתחותיהם' (רק כתוב "שקיהם").
   אבל כאשר ספרו לממונה על בית יוסף הם אמרו "והנה כסף איש בפי אמתחתו"
4) למה פעמים כתוב המילה שק ופעמים המילה אמתחת?

לפי חז"ל היו לכל אחד שלוש שקים. שק גדול להביא בו את הבר ממצרים. עוד שק לשאת מספוא לחמור. ועוד שק "אמתחת" לכלי עבודה (חבלים) ולחפצים שלהם, ולכספיהם.
לפי רש"י המילה 'שק' והמילה 'אמתחת' אותו הדבר (אמתחת זה סוג של שק).
אבל יונתן בן עוזיאל מתרגם המילה "שקו" (בפסוק כ"ז) "שקיה". ומתרגם המילה "שקיהם" (בפסוק ל"ח) דיסקותיהם".
בגמרה משתמשים במילה 'דיסקתיא' לשק בעל שני כיסים שעולה על גב הבהמה, כאשר כיס אחד בצד אחד של הבהמה וכיס אחד בצד השני של הבהמה (וככה מפרש הרמב"ן).
בכל מקום מתרגם יונתן בן עוזיאל המילה "אמתחת" – "טוני".
(ויש שפירש שאמתחת זה השק ששם על החמור שממנו החמור אוכל).

יוסף צווה לשים כספיהם בתוך 'שקיהם', ובפועל שמו כספיהם בתוך 'אמתחתיהם', בתוך השק של הכלים שכל אחד ואחד. ויתכן שהאמתחת היה נתון בתוך שק גדול.

וצריכים לשים לב שיש מילים או ביטויים בפסוקים שיש להם משמעות כפולה.
לדוגמה - משמעות המילה "בפי" יכול להיות 'בפתח' (של השק) או יכול להיות 'בתוך' (השק). ויתכן שבמקום אחד משמעותו 'בפתח' ובמקום אחר משמעותו 'בתוך'.

ונראה לי להגיד:
כל העניין של השקים, והאמתחות, והכסף יש בו מסרים סמויים שמעביר יוסף לאחיו.
יוסף בדרכו משתדל להחזיר אחיו בתשובה ולהביא אותם להודות על מעשיהם שלא ריחמו עליו ושלא הודו שמכרו אותו.
יוסף מחזיר כספיהם בתוך שקיהם לרמוז לאחים:

- אתם נכשלתם בנושא הקשור לכסף.
  לא ריחמתם עלי ומכרתם אותי לעבד עבור סכום קטן של כסף.
- אתם נכשלתם בנושא הקשור לשק.
  לא הודעתם על מעשיכם וגרמתם לאבא לשים שק ולהתאבל עלי ימים רבים.

ועכשיו נסביר את הפסוקים:
כאשר האחים אמרו:
"**ויהי כי באנו אל המלון ונפתחה את אמתחתינו והנה כסף איש בפי אמתחתו**"
יש כמה אפשרויות להסביר מה שהם אמרו:

1) שהם שינו מהאמת
2) שהם אמרו אמת - אבל בכלליות, שיכולה לכלול יותר ממה שכתוב בפרוש
3) שהם אמרו מה שבאמת קרה

<u>שינו מהאמת</u>

הם שינו מהאמת כדי לכסות בושתם. וזה לפי פירוש התורה תמימה (על סמך מדרש) שכתב שהם היו צריכים לבדוק את שקיהם מיד בצאתם ממצרים לראות שלא נתנו להם שעורים במקום חיטים (ואז הם היו מוצאים את כספיהם, ומחזירים כספיהם, ומונעים החשד והעלילה של גניבה). והם לא עשו את זה. ובגלל שהם כשלו ולא בדקו מיד הם שינו וכדי לתת הרושם שלפחות הם בדקו במלון. וכדי לכסות העובדה שרובם פתחו את שקיהם בבית, הם אמרו "ויהי כי באנו אל המלון ונפתחה את אמתחתינו".

<u>אמרו אמת אבל בכלליות</u>

הם אמרו אמת- אלא דברו בלשון המשתמע לכמה אופנים, ואסביר:
הם התחילו לספר עובדות:
"**ויהי כי באנו אל המלון**" – הודו שמשהוא קרה כאשר הם באו למלון.
"**ונפתחה את אמתחתינו**" – הודו שפתחו אמתחתיהם. אבל לאו דווקא רק במלון.
(כי לא ציינו אפוא פתחו אמתחתיהם, ואמירה הזאת יכול לכלול במלון וגם בבית)
"**והנה כסף איש בפי אמתחתו**" – הודו שכל איש מצא כספו בפי אמתחתו.
אבל הם לא פסלו המשמעות שאחד מצא כספו במלון והאחרים מצאו כספיהם בבית.
וכמו שכתבתי הביטוי "בפי אמתחתו" סובל שתי פרושים. אחד מצא כספו "בפי אמתחתו", קרי 'בפתח' אמתחתו במלון. והאחרים מצאו כספיהם גם בפי אמתחתיהם, קרי 'בתוך' אמתחתיהם בבית. והם דברו באופן כללי ואמרו שכולם מצאו כספיהם "בפי אמתחתיהם".

והשתלשלות הדברים:
יוסף צווה לשים כסף של אחד האחים במקום שיראה אותו מיד כאשר יפתח אמתחתו להוציא מספוא לחמורו. וראובן הוא "אחד" מבחינת הראשון ("ויפתח אחד") בין האחים (אבן עזרא, ולא כפי המדרש שהאחד זה לוי הנשאר לבד מאחיו שמעון). כי הכסף "בפי", קרי ממש בפתח של אמתחתו, מקום שרואים אותו מיד. וליתר האחים שמו כספיהם בתחתית אמתחתם כדי שלא ימצאו כספיהם בקלות (רד"ק).

כאשר הם הגיעו ליעקב אביהם והתחילו לרקן את שקיהם כתוב:
"ויהי הם מריקים שקיהם והנה איש צרור כספו בשקו ויראו את צררות כספיהם המה ואביהם ויירא".
עכשיו כל יתר האחים, שמונה במספר, מצאו את כספיהם.
ונראה להגיד שכאן מסר יוסף להם עוד מסר של מוסר.
כתוב במלחמת מדין:
"צרור את המדינים והכיתם אותם", והפרוש שמה של המילה "צרור" זה 'תשנאו' אותם. יוסף רומז לכל יתר האחים על השנאה ששנאו אותו ושגרם להם למכרו.
ולא כתוב שכאשר 'האחד' פתח את שקו במלון מצא 'צרור כספו' אלא כתוב שהוא מצא רק 'כספו'. כי האחד זה ראובן והוא לא צריך את הרמז לשנאה נגד יוסף. כי ראובן הוא זה שרצה להציל את יוסף ולמנוע מהאחים לשפוך דמו.
ועוד רמז לכל האחים:
על הצר שצררו אותו כאשר הפשיטו אותו וזרקו אותו לבור ולא שמעו לב לצעקתו ולהתחננותו אליהם.
ועוד:
אולי המילים "ויהיו הם מריקים שקיהם" (הרמז במילה "מריקים") מורה על מידה כנגד מידה. כי כאשר האחים תפסו את יוסף והפשיטו אותו וזרקו אותו לבור כתוב במדרש שפניו הוריקו – כל הדם יצא מפניו והוא הפך חיוור וירוק מפחד (הפחד ריקן הדם מפניו). ובגלל זה רק יכלו למכור אותו במכיר נמוך של עשרים כסף. וגם כאן כאשר האחים ריקנו שקיהם ומצאו צרור כספיהם הם פחדו ("ויירא"). ואולי גם הוריקו פניהם מהפחד והעלילה שרמוז להם בנושא הכסף - שהם גנבים.

<u>מה שאמרו באמת קרה</u>

כאשר סיפרו האחים לממונה על בית יוסף הם לא שינו מהאמת, ואמרו מה שבאמת קרה.
ונעלה רעיון, שלא מצאתי בדברי חז"ל, שבמלון כולם מצאו את כספיהם בפי אמתחתיהם. אלא שאחד מהאחים לוי (או ראובן –אבן עזרא) היה הראשון שפתח אמתחתו ומצא כספו. אבל גם האחרים מיד פתחו את אמתחתם כדי לבדוק אם גם כספיהם הוחזרו להם. ואולי לא כתוב הדבר הזה כי מיד עם הודעת הראשון שפתח ומצא את כספו, כתוב "ויחרדו" (וזה היה מטרת המסר).
ואולי רמז שכולם גם פתחו אמתחתיהם ממה שהם אמרו "מה עשה אלקים לנו" ולא אמרו 'מה עשה אלקים לו', לאח שמצא. כי כולם מצאו את כספם במלון וכולם הבינו שיש עלילה כלפי כולם ולא רק נגד האח שפתח ראשון.

כאשר הגיעו ליעקב אביהם והם התחילו לרקן את השקיהם כתוב:
"ויהי הם מריקים שקיהם והנה איש צרור כספו בשקו ויראו את צררות כספיהם המה ואביהם ויירא".

לא כתוב שראו 'כספיהם' אלא שראו "צררות כספיהם".
לפי רש"י 'צרור כספו' זה "קשר כספו". ואולי ניתן להגיד שמצאו את הדבר שקשר את מטבעות הכסף שלהם ביחד.
(ויתכן שלכל אחד מהאחים היה קשר מיוחד שלו לקשור בו את כספו כדי שהוא ידע שלא נגעו בכספו)

ונראה להגיד שכאן מסר יוסף להם עוד מסר של מוסר נוסף על המסר של "צרור" – המסר של שנאה, וזה המסר של 'קשר'. "צרור כספו" – רמז למשהו עם 'קשר לכסף', למכר. 'קשר' זה גם אותיות המילה 'שקר'. לרמוז להם - אתם עדיין קשורים ביחד בשקר, ומסתירים את חלקכם במכירתי.

* * * * * * * * *

אולת אדם

פרק מ״ב פסוק כ״ח:
״**ויאמר אל אחיו הושב כספי וגם הנה באמתחתי ויצא לבם ויחרדו**״
<u>גמרא תענית ט׳, א׳ (על המילים מ״ב, כ״ח -״מה זאת עשה אלקים״)</u>: ״ אשכחיה רבי יוחנן לינוקא דריש לקיש דיתיב ואמר ׳אולת אדם תסלף דרכו ועל ה׳ יועף לבו׳ (משלי י״ט). יתיב רבי יוחנן וקא מתמה, מי איכה מידי דכתיב בכתובים ולא רמיזא באורייתא, אמר ליה אטו הא מי לא רמיזא, והכתיב ויחרדו וגו׳ לאמר ׳מה זאת עשה אלקים לנו׳ ״.

1) ״**זאת עשה**״
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ז׳+ת׳, ע׳+ה׳,** עולה **482**
אולת אדם עולה **482**

2) ״**ויאמר אל אחיו הושב כספי וגם הנה באמתחתי ויצא לבם ויחרדו**״
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו׳+ר׳, א׳+ל׳, א׳+ו׳, ה׳+ב׳, כ׳+י׳, ו׳+ס׳, ה׳+ה׳, ב׳+י׳, ו׳+א׳, ל׳+ם׳, ו׳+ו׳
עולה **438**
אולת עולה **437**

הפסוק במשלי נרמז מן התורה כאן.
בגלל האולת שהם עשו, שמכרו את יוסף בעשרים כסף ולא רחמו עליו, קרה להם המקרה הזה עם הכסף.

* * * * * * * * *

רמז לחנוכה

יוסף הצדיק עזב את אביב וירד לטומאת מצרים בגיל 17.
פרק ל"ז פסוק ב':
"אלה תלדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה..."
יוסף יצא מבית האסורים ועמד לפני פרעה, ועלה לגדולה, כשהיה בן 30.
פרק מ"א פסוק מ"ו:
"ויוסף בן שלשים שנה בעמדו לפני פרעה מלך מצרים..."
סה"כ עברו 13 שנה מיום יציאת יוסף מביתו עד שעלה לגדולה. יוסף הצדיק היה שרוי במצב של עבד, וחשוף לניסיונות קשים. מצבו היה מצב של צדיק טהור השרוי בסביבת טומאה.

אולי 13 השנים האלו הם רמז ל13 הפרצות שפרצו היונים במקדש בתקופת החשמונאים. (זה מובא בספר החיצוני של מגילת החשמונאים)
<u>מגילת החשמונאים פסוק מ"ח (תרגום לעברית)</u>: "שנית קם בגרס הרשע ויבא ירושלים, בקע החומה וינתק המבוא ויפרוץ במקדש שלש עשרה פרצות ..."

למרות שהיונים טמאו הקודש, נשאר צלוחית אחת של שמן זית חתומה בחתימת כהן הגדול במצב טהור בתוך הטומאה של הסביבה. באו המכבים ומצאו, והדליקו ממנו שמונה ימים. בדומה, באו אחי יוסף לחפש אותו ולהוציאו מטומאת מצרים. האחים מצאו את יוסף בתוך הטומאה של מצרים, וביציאת בני ישראל ממצרים הוציאו עצמותיו עימהם. יוסף הוא פך השמן, שנשאר טהור בתוך הטומאה.

* * * * * * * * *

"המליץ בינתם" - מנשה

פרק מ"ב פסוק כ"ג:
"והם לא ידעו כי שמע יוסף כי המליץ בינתם"

<u>תרגום יונתן בן עוזיאל</u>: "ארום הוה מנשה למתורגמן ביניהום".

"כי המליץ בינתם" עולה 677 ועוד 10 האותיות עולה **687**
בנו בכורו מנשה עולה **687**

* * * * * * * * *

"צרור כספו בשקו"

פרק מ"ב פסוק כ"ה:
" ויצו יוסף וימלאו את כליהם בר ולהשיב כספיהם איש אל שקו "

אולי בהשבת הכסף יוסף ניסה לרמוז להם לעשות תשובה על חטא מכירתו

פרק מ"ב פסוק כ"ז:
"ויפתח האחד את שקו לתת מספוא לחמרו במלון וירא את כספו והנה הוא בפי אמתחתו"
רש"י: "ויפתח האחד- הוא לוי שנשאר יחיד משמעון בן זוגו"

ונשאלת השאילה: לא מן הראוי שכולם יפתחו שקיהם להאכיל חמורהם.
ולמה רק לוי מצא כספו?
ואולי זה המשך הרמז שהכין יוסף. ראשון לקח מאיתם את שמעון, ששמעון זרק אותו לבור, ואחר כך המשיך בלוי שהיה עם שמעון ברעיון תחילה להרוג אותו ולזרוק אותו לבור.
פרק ל"ז פסוק י"ט:
"ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלמות הלזה בא. ועתה לכו ונהרגהו ונשליכהו באחד הברות "
יונתן בן עוזיאל: " ואמרו שמעון ולוי "

כנראה כספו של לוי היה מונח במקום קרוב לפתח, וקל מאוד למצוא, "**בפי אמתחתו**".

פרק מ"ב פסוק ל"ה:
" ויהי הם מריקים שקיהם והנה איש צרור כספו בשקו
ויראו את צררות כספיהם המה ואביהם ויראו"
יוסף רמז להם על המכירה: כל יתר האחים רואים כספהם בשקיהם.
אולי כאן הרעיון הוא:
האחים חפשו תשובה לחטאותיהם, הם היו מוטרדים למה באה עילהם צרת שמעון ובנימין?
" ויהי הם מריקים שקיהם" מהמובן פורקים "הפקילה" שלהם "העונות" שלהם,הם עושים תשובה. " **והנה איש צרור כספו בשקו**", חטא אחד חזר עליהם תמיד וצרר אותם. חטא הקשור לכספם, שקיבלו כל אחד 2 סלעים עבור מכירת אחיהם.
" **ויראו צררות כספיהם המה ואביהם ויראו** ", אי אפשר להטהר מהחטא הזה, רק אם יחזירו האבידה (יוסף) הביתה.

* * * * * * * * *

"כספו בפי אמתחתו

פרק מ"ב פסוק כ"ז:

"..וירא את כספו והנה הוא בפי אמתחתו"

"**כספו והנה**" עולה **252**

ב 20 סלעים עולה **252**

אולי רמז להם על מכירתו ב 20 סלעים.

* * * * * * * * *

האחים מספרים

כאשר האחים עומדים לפני יוסף במצרים בפעם הראשונה, יוסף מאשים אותם כמרגלים והאחים מתגוננים נגד דברי יוסף.
ליוסף הם השיבו:
פרק מ"ב פסוק י"ג:
"ויאמרו שנים עשר עבדיך אחים אנחנו בני איש אחד בארץ כנען והנה הקטן את אבינו היום והאחד איננו"

כאשר האחים חזרו ליעקב אביהם בארץ כנען הם ספרו לאביהם מה הם ענו למושל במצרים.
לאביהם הם ספרו:
פרק מ"ב פסוק ל"ב:
"שנים עשר אנחנו אחים בני אבינו האחד איננו והקטן היום את אבינו בארץ כנען"

למרות שבבחינת תוכן העניינים הפרטים בשני הפסוקים כמעט זהים, הסדר לפי שנאמרו שונה לחלוטין:

1) ליוסף אמרו– "**עבדיך**". לאביהם לא אמרו המילה 'עבדיך'.
2) ליוסף אמרו – "**אחים אנחנו**". לאביהם אמרו בסדר הפוך – "**אנחנו אחים**".
3) ליוסף אמרו – "**בני איש אחד**". לאביהם אמרו – "**בני אבינו**".
4) ליוסף אמרו – "**הקטן את אבינו היום**". לאביהם אמרו "**הקטן היום את אבינו**" (אצל יוסף המילה "היום" אחרי המילה "אבינו" ואצל אביהם המילה "היום" אחרי המילה "הקטן")
5) אמרו ליוסף "**והנה הקטן...**", ולאביהם לא אמרו המילה 'והנה'.
6) ליוסף אמרו – ענין "**הקטן...**" לפני ענין "**האחד איננו**". לאביהם אמרו ענין "**האחד איננו**" לפני ענין "**הקטן...**".
7) ליוסף אמרו – "**ארץ כנען**" אחרי "**בני איש אחד**". לאביהם אמרו "**ארץ כנען**" בסוף דבריהם.
8) התייחסו ליוסף, האח שאיננו, בשימוש המילה "**והאחד**" או "**האחד**" (עם האות הה), ולא אמרו סתם 'ואחד' או 'אחד'.

ונראה לי להגיד שמעבר למידע המועבר בפסוקים אלו, 'סדר' אמירת הדברים מעביר 'מסרים סמויים' שמגדישים נושאים מסוימים. פעם יעד המסרים האלו זה יוסף, ופעם יעד המסרים האלו זה יעקב אביהם.

<u>מסרים ליוסף</u>

"<u>עבדיך</u>"

בפני יוסף האחים מקטינים עצמם ונותנים לו כבוד רב ואומרים "**עבדיך**". מדברים עם יוסף בנימוסים ולא הולכים מיד נגדו ראש בראש. (דבר שלא שייך להגיד לאביהם, וגם לא הראו לאביהם עד כמה הם השפילו את עצמם לפני המושל).

"אחים אנחנו"

האחים הקדימו המילה "**אחים**" למילה "**אנחנו**" כי בסדר הזה יש סמיכות בין המילה "**אנחנו**" לביטוי "**בני איש אחד**". כאילו האחים מרמזים ליוסף (בלי ידיעתם) בשימוש המילה "**אנחנו**" שגם הוא, יוסף, כלול בתוך "**בני איש אחד**", קרי הוא גם אח שלהם מאותו אבא. כמו שמפרש רש"י על המילים "**כלנו בני איש אחד נחנו**":
רש"י: "נצנצה בהם רוח הקדש וכללוהו עמהם שאף הוא בן אביהם"

וגיבוי לרעיון - בכתב יש קו המפסיק בין המילה "**אחים**" למילה "**אנחנו**". לפי דעתי זה מראה שהמילה "**אנחנו**" לא רק שייך למה שכתוב לפניו (למילה "אחים") אלא שייך יותר למה שכתוב אחריו ("בני איש אחד").

"בני איש אחד"

האחים אמרו ליוסף "**בני איש אחד**" ולא אמרו "**בני אבינו**".
לאמור ליוסף במישור הגלוי שהם 12 אחים בנים לאותו האיש.
ולאמור ליוסף במישור הסמוי שהם אחים עם קירוב טוב מצד האב (ולא אחים מכמה אבות, כי אם היו אומרים 'בני אבינו' זה לא שולל שהם מכמה אבות). ולפי זה יתחזק טענתם שהם לא מרגלים אלא רק מחפשים אחר אחיהם שאיננו כי יש להם קשר דמים חזק איתו מצד אביהם.

סדר המילה "היום"

האחים אמרו המילה "**היום**" אחרי המילים "**הקטן את אבינו**" (קרי אמרו ליוסף "הקטן את אבינו היום") ליצר סמיכות בין המילה "**הקטן**", למילים "**את אבינו**".
לאמור ליוסף במישור הגלוי שהיום (בתקופה הנוכחית) זה היום של הקטן לשמש את אביו.
ולאמור ליוסף ולהדגיש ליוסף במישור הסמוי שהקשר בין הקטן לאביו זה קשר הדוק חזק וקרוב. וכמו שאין הפסק בין מילה "**הקטן**", למילים "**את אביו**" כך הקשר בין הקטן לאביו לא ניתן לנתק אותה בלי לגרום צער לאביו.

"והנה"

האחים אמרו ליוסף בלשון "**והנה הקטן את אבינו היום**" בשימוש המילה "**והנה**" המראה על פתאומיות או גלוי דבר שלא היה ידוע לפני כן (כמו "והנה הוא לאה").
לאמור ליוסף במישור הסמוי שהתברר להם, לפני ירידתם למצרים, עד כמה הקשר בין הקטן לאביהם (ודאגתו של אביהם לשלום הקטן) כל כך חזק, שאביהם החליט לא לשלוח את הקטן אתם "**פן יקראו אסון בדרך**" (מסר שלא שייך להעביר ליעקב אביהם).

סדר המילה "הקטן" לעומת המילים "האחד איננו"

האחים אמרו ליוסף לפי הסדר "**הקטן את אבינו**" ואחרי זה אמרו לו "**והאחד איננו**", קרי אמרו בסוף "**והאחד איננו**".
לאמור ליוסף במישור הגלוי החשבון של 12 האחים. 10 נמצאים לפניו והקטן אצל אביו והאחד איננו.
ולאמור ליוסף במישור הסמוי שהסיבה שהם נכנסו דרך 10שערים ונכנסו ביחד בשוק

הזונות (מדרש) זה בגלל "**האחד איננו**". התפזרנו ונכנסנו לחפש האח שאיננו. והם אמרו את זה בסוף כדי להשאיר אצל יוסף רושם הדבר (שבגלל האחד שאיננו עשו מה שעשו) - כי על סמך שהתנהגו באופן המעלה חשד יוסף האשים אותם כמרגלים.

<u>מיקום המילים "ארץ כנען"</u>

האחים אמרו ליוסף "**ארץ כנען**" בסמיכות למילים "**בני איש אחד**". ולא בסמיכות למילה 'הקטן' (כמו שאמרו ליעקב אביהם).
לאמור ליוסף במישור הגלוי שאביהם בארץ כנען. ובגלל שאביהם שם גם הקטן שם עם אביהם כי הקטן צמוד ומשרת לאביו ("הקטן את אבינו היום").

<u>מסרים לאביהם</u>

<u>"אנחנו אחים"</u>

האחים אמרו לאביהם "**אנחנו אחים**" במקום "**אחים אנחנו**".
לאמור לאביהם במישור הגלוי שהם אמרו למושל שהם 12 אחים בני אותו אבא.
ולאמור לאביהם במישור הסמוי כי באמת "**אנחנו אחים בני אבינו**", קרי ההבדלים שלנו בגלל אימנו לא מחליש האחווה בניננו ואנחנו מוכנים לחפש אחרי אחינו למרות שהוא קשור אלינו רק דרך אבינו.

<u>"בני אבינו"</u>

האחים אמרו לאביהם "**בני אבינו**" ולא אמרו "**בני איש אחד**".
לאמור לאביהם במישור הגלוי מה שהם אמרו למושל שהם אחים בנים לאב אחד.
והם יוכלו להגיד כאן "**בני אבינו**" כי אביהם יודע שהם כולם בניו והם לא צריכים חיזוק להוכיח הקשר בין האחים (ולפי זה לא היו צריכים להגיד "בני איש אחד"). וגם לתת כבוד לאביהם הגידו "**בני אבינו**" ולא הגידו סתם "**בני איש אחד**".

<u>סדר המילים "האחד איננו" לעומת המילה "הקטן"</u>

האחים אמרו לאביהם לפי הסדר "**האחד איננו**" ואחרי זה אמרו לו "**והקטן את אבינו**", קרי אמרו בסוף "**והקטן את אבינו**".
לאמור לאביהם במישור הגלוי תוכן הענינים שהם אמרו למושל מצרים, קרי החשבון של 12 האחים.
ולאמור לאביהם במישור הסמוי ולהדגיש לאביהם שהקטן הוא הנושא העיקר. ובדרך הזה הם ניסו ליצר רושם יותר חזק אצל אביהם, ולסלול הדרך להגיד לאביהם, שהקטן הוא חשוב לעתידם, קרי להוריד אותו למצרים כדי לשחרר שמעון ולקבל אוכל.

<u>מיקום המילים "ארץ כנען"</u>

האחים אמרו "**ארץ כנען**" אחרי "**והקטן היום את אבינו**".
לאמור לאביהם במישור הגלוי מה שהם אמרו למושל, שאביהם והקטן נמצאים בארץ כנען.
ולאמור לאביהם במישור הסמוי ולהדגיש לו שעל הקטן ועל מקומו יש הדגש. כי בעתיד יצטרכו להביא את הקטן ממקומו הנוכחי אצל אביו, קרי מארץ כנען למצרים.

"והאחד"

האחים קראו לאחיהם יוסף שאיננו בתור "**האחד**" ולא אמרו "אחד" (בלי האות הה). לאמור שהאח שאיננו הוא 'האחד', באות הה הידיעה, קרי הוא נשאר יחיד מבן זוגו הקטן בנימין (מאותה האימא) והוא 'האחד' (הראשון, הבכור) לאימא שלהם.

לפי מדרש רבה האחים אמרו ליוסף "**והאחד איננו**", קרי הוא 'מת'. ובאמת יהודה אמר זה ליוסף - "**ואחיו מת**". וזה כדי שיוסף לא יבקש שיביאו אותו לפניו. ונשאלת השאלה למה חששו רק עבור 'האחד שאיננו' ולא חששו שיוסף יבקש מהם להביא את הקטן?

בפשטות, חששו מיוסף יותר בגלל שהוא 'איננו' ומי יודע אם, מתי, או בכלל, ימצאו אותו. אבל בקשר לקטן הם כבר רמזו ליוסף שהוא קשור לאביו ורחוק הסכוי שיוסף יבקש לנתק אותו מאביו.

וגם לא חששו עבור הקטן:
כי מה יעזור ליוסף לבקש מהם להביא לפניו הקטן כדי לדעת אם הם "**כנים**", קרי אומרים לו את האמת? הלא בכל שקר יש קצת אמת.
העובדה (שאמרו ליוסף) שיש להם אח קטן בבית אצל אביהם זה 'האמת', אבל בכל זאת אולי הם משקרים והם מרגלים.

ונראה להגיד שיוסף בחקירת בנימין ובאמצעות הגביע יפיל על בנימין אימה ובנימין עצמו יעיד אמת לפני יוסף (וגם למה שבנימין ישקר ויכניס עצמו למצב מסוכן אם יתר אחיו). בנימין יאמת את דבריהם שיש להם אח שאיננו. והאח הזה הוא אח שלו מאותה האמא. ושאביהם שלחו אותם להביא אוכל ואמר להם לא להיכנס בשער אחד ביחד מפני עין הרע. ולפי זה ידע יוסף שאחיו דוברים אמת והם לא מרגלים.

* * * * * * * * *

"אתנו קשות"

פרק מ"ב פסוק ל':
"דבר האיש אדני הארץ אתנו קשות ויתן אתנו כמרגלים את הארץ"

"**אדני הארץ אתנו קשות ויתן אתנו כמרגלים**"
ראש תיבות, אותיות: **א', ה', א', ק', ו',א', כ'** עולה **134**
יוסף באתב"ש: **מפחו** עולה **134**
לא ידעו, ודברו על יוסף ברמז, וקראו לו אדון החלומות בדרך להתגשם.

"**אתנו קשות ויתן אתנו כמרגלים את הארץ**"
ראש תיבות, אותיות: **א', ק', ו', א', כ', א', ה'** עולה **134**
יוסף באתב"ש: **מפחו** עולה **134**

"**אדני הארץ אתנו קשות**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **א'+י', ה'+צ', א'+ו', ק'+ת'** עולה **613** למנין '**תרי"ג**'.
יוסף הוא צדיק ולא רוצה לנקום באחיו אלא פועל עם אחיו לפי מצוות התורה הרמוזה כאן. כי כל פעולה של יוסף עם אחיו הייתה לבחון אותם ולהחזיר אותם בתשובה.

"**אתנו קשות**"– יוסף דבר עם אחיו "קשות". הכביד עליהם יותר מאחרים שבאו למצרים לקנות בר. דיבר "קשות" דווקא "אתנו":
"**אתנו**" באתב"ש: **תאטף** עולה 490 ועוד 4 אותיות ועוד המילה עולה **495**
"**מכרתם אתי**" באתב"ש: **ילגאי תאם** עולה **495**

דיבר אתם קשות להביא אותם לחרטה על שהתנהגו אתו כגנבים ,שגנבו אותו ומכרו אותו:
"**אדני הארץ אתנו**"
באתב"ש:
תקטם צתגה תאטף
סוף תיבות, אותיות: **ם', ה', ף'** עולה **125**
כגנבים עולה **125**

וגם:
"**ויתן אתנו כמרגלים את הארץ**"
באתב"ש:
פמאט תאטף ליגרכמי תא צתגה
סוף תיבות, אותיות: **ט', ף', י', א', ה'** עולה **105**
גנבים עולה **105**

וגם:
"**אתנו כמרגלים את**" עולה **1201**
גנבתם ומכרתם עולה **1201**

דיבר אתם "קשות" כדי לבחון אם עכשיו, אחרי שמכרו אותו, האם השתנו ויש רעות ואחווה ביניהם:
"קשות" באתב"ש: **דבפא** עולה 87 ועוד 4 אותיות עולה **91**
רעות באתב"ש: **גזפא** עולה **91**

האשים אותם שהם "מרגלים":
"**כמרגלים את הארץ**"
ראש תיבות, אותיות: **כ', א', ה'** עולה **26**
אחווה עולה **26**

ובאשמה זו הוא ייקח מהם את שמעון ויאסור אותו:
"**ויתן**" עולה **466**
שמעון עולה **466**

וידרוש שיביאו את אחיהם הקטן בנימין להוכיח שהם לא מרגלים:
"**כמרגלים**"
באתב"ש:
ליגרכמי עולה 313 ועוד המילה עולה **314**
"בבוא אחיכם הקטן הנה" עולה **314**

ויתנהג איתם כאילו בנימין נכשל בגנבה.
והכול כדי לבחון אותם אם עכשיו הם ערבים זה בזה:
"מרגלים" עולה **323**
ערבים עולה 322 ועוד המילה עולה **323**

ויהודה יודיע ליוסף שהוא ערב את הנער לאביו:
"**אתנו קשות ויתן אתנו כמרגלים**"
באתב"ש:
תאטף דבפא פמאט תאטף ליגרכמי
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ת'+ף', ד'+א', פ'+ט', ת'+ף', ל'+י' עולה **1094**
"עבדך ערב את הנער" עולה **1094**

ועוד:
"**אתנו קשות ויתן אתנו**"
באתב"ש:
תאטף דבפא פמאט תאטף עולה 1197 ועוד 4 מילים עולה **1201**
גנבתם ומכרתם עולה **1201**

וגם:
"**האיש אדני הארץ אתנו קשות ויתן**"
באתב"ש:
צתמב תקטם צתגה תאטף דבפא פמאט
ראש וסוף תיבות, אותיות:
צ'+ב', ת'+ם', צ'+ה', ת'+ף', ד'+א', פ'+ט' עולה **1201**
גנבתם ומכרתם עולה **1201**

* * * * * * * * *

"עלי היו כלנה"

פרק מ"ב פסוק ל"ו:
"ויאמר אלהם יעקב אביהם אתי שכלתם יוסף איננו ושמעון איננו ואת בנימן תקחו עלי היו כלנה"

" עלי ה-יו כלנה "
אולי מילת " **עלי**" זה נוטריקון: **על י'** (על 10)
אולי רמז בזה יעקב אבינו, שאם יקחו את בנימין ממנו זה יהיה ה-יסורים ה **10** שבא עליו.

לפי מדרש תחחומה אלו 10 ה-יסורים שבאו על יעקב:
1) שעשו ניסה להרוג אתו כאשר היה בבטן אמו "ויתרוצצו הבנים בקרבה"
2) אחרי מכירת הבכורה הוצרך לברוח מעשו כי רצה להרוג אותו
3) עבד אצל לבן 20 שנה וסבל קור וחוסר שינה בלילות
4) לבן ברח אחריו בכונה להרוג אותו
5) עשו בא עם 400 איש למלחמה אתו
6) פרשת דינה
7) מתה עליו רחל
8) פרשת יוסף
9) פרשת שמעון
10) פרשת בנימין

* * * * * * * * *

"שיבת עבדך אבינו"

יעקב אבינו אמר לבניו:
פרק מ"ב פסוק ל"ו:
"ויאמר אלהם יעקב אביהם אתי שכלתם יוסף איננו ושמעון איננו ואת בנימן תקחו עלי היו כלנה"
פרק מ"ב פסוק ל"ח:
"...וקראהו אסון בדרך אשר תלכו בה והורדתם את שיבתי ביגון שאולה"
יעקב אבינו אמר להם כאשר תקחו בנימן, ושמעון ויוסף איננו, תורידו את שיבתי ביגון שאולה.

יהודה חוזר ואומר ליוסף מה שאמר לו אביו.
פרק מ"ד פסוק ל"א:
"והורידו עבדיך את שיבת עבדך אבינו ביגון שאלה"

ורמז ליוסף במילה "שיבת", שלא רק בנימין ייחסר אלא גם האחים האחרים.
"**שיבת**" אותיות **ש', י', ב', ת'**
ש'– שמעון
י'– יוסף
ב'– בנימין
ת'– תקחו, **ת'** באתב"ש: **א'** – איננו
(יוסף איננו ושמעון איננו ואת בנימן תקחו")
ובגלל שייחסרו 3 בנים שלו חשש שירד ביגון שאולה.

ובמישור הרעיוני:
לפעמים כאשר אדם שחשוב לך הוא חסר, אתה מרגיש כאילו חסר לך יד או רגל. ואולי זה רמוז כאן במילה:
"**ביגון**" אותיות: **ב', י', ג', ו', ן'**
ב'–בנימין
י'–יוסף
ג'+ו+ן'–המילה 'גון', פירוש גוף ללא הראש והגפיים, גוף בלי ידיים ורגלים (טורסו, torso)
יוסף ובנימין היו ליעקב אבינו 'בן זקונים'. ואולי כאשר הם חסרים כאילו גופו חסר.
(ופרעה אמר ליוסף פרק מ"א פסוק מ"ד-"בלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל ארץ מצרים")

* * * * * * * *

רמז לחנוכה

פרק מ״ב פסוק ל״ח:
״ויאמר לא ירד בני עמכם כי אחיו מת...״
<u>מגילת החשמונאים פסוק נ״ח (תרגום לעברית)</u>: ״אחר זה קמו חמשת בני מתתיה וילחמו בעמים ההם, ויהרגו בהם הרג רב, ויהרג מהם יהודה״

״**<u>כי</u>** אחיו מת״: ״**כי**״ עולה **30**
<u>יהודה</u> עולה **30**

אולי רמז לחנוכה.
אולי רמז למלחמת החשמונאים נגד היונים. יהודה המכבי נהרג בקרב.

* * * * * * * * *

השטן מקטרג

פרק מ״ב פסוק ל״ח:
״וקראהו אסון בדרך אשר תלכו בה והורדתם את שיבתי ביגון שאולה״

״**<u>וקראהו אסון בדרך אשר תלכו</u>**״ עולה 1618 ועוד 5 מילים עולה **1623**
<u>השטן מקטרג בשעת סכנה</u> עולה **1623**

* * * * * * * * *

"אשר תלכו בה"

פרק מ"ב פסוק ל"ח:
"...וקראהו אסון בדרך אשר תלכו בה והורדתם את שיבתי ביגון שאולה"

ונשאלת השאלה:
למה יעקב אבינו הוסיף את המילים "אשר תלכו בה" להיסוס שלו לשלוח את בנימין איתם?
הלא כבר אמר "כי אחיו מת והוא לבדו נשאר וקראהו אסון בדרך".
הוא פחד מסכנת הדרך כמו שקרה ליוסף.
כי אמרו חז"ל, "אין השטן מקטרג אלא בשאת סכנה"
והדרכים היו בחזקת סכנה.
אבל למה הוסיף "אשר תלכו בה"?

ונראה להגיד:
למרות שחשש לשלומו של בנימין מסכנת הדרך כי "הוא לבדו נשאר" מהבנים מרחל אשתו, רומז להם על סכנה אחרת, הקשור להם באופן אישי.
הוסיף "אשר תלכו בה" להזהיר אותם שלא ילכו עם בנימין בדרך שהם הלכו עם יוסף.
"וישנאו אתו":
"**וקראהו אסון בדרך**"
באתב"ש:
פדגתצף תחפט שקגל
ראש תיבות, אותיות: **פ', ת', ש'** עולה **780**
"וישנאו אתו" עולה **780**

שלא יכשלו בשנאת אחים כמו שעשו נגד יוסף אחיהם:
"**אשר תלכו בה והורדתם**"
באתב"ש:
תבג אכלף שץ פצפגקאי
עולה 1290 ועוד 16 אותיות ועוד 4 מילים עולה **1310**
בשנאת אחים באתב"ש: **שאטתץ תסמי** עולה **1310**

הלא ידע שהאחים שנאו את יוסף "ולא יכלו דברו לשלם" וחשש שאולי יעשו דבר דומה לבנימין. הלא בגלל בנימין הם חוזרים למצרים ואחיהם שמעון עצור במצרים.
ולפי:
"**אסון בדרך אשר תלכו בה והורדתם את שיבתי ביגון**"
ראש תיבות, אותיות: **א', ב', א', ת', ב', ו', א', ש', ב'** עולה **715**
"ולא יכלו דברו לשלם" עולה **715**
(בראשית ל"ז, ד'- "וישנאו אתו ולא יכלו דברו לשלום")

* * * * * * * * *

"וקראהו אסון" – עם הגביע

לפני שיעקב אבינו שלח את בנימין עם אחיו בחזרתם למצרים הוא אמר להם:
פרק מ"ב פסוק ל"ח:
"וקראהו אסון בדרך אשר תלכו בה"

"**וקראהו אסון בדרך**", ראש וסוף תיבות , אותיות: **ו'+ ו', א+ ן, ב+ ך'** עולה **85**
<u>גביע</u> עולה **85**

"**וקראהו אסון**", סוף תיבות, אותיות: **ו', ן'**, עולה **56**
<u>גנב</u> עולה **55**

"**וקראהו אסון בדרך**", סוף תיבות, אותיות: **ו', ן, ך'** עולה **76**
<u>עבד</u> עולה **76**

רמז שאם בנימין ירד אתכם למצרים "**וקראהו אסון בדרך**":
"**וקראהו אסון**" - יחשבו שבנימין '**גנב**', כאשר "**בדרך**" - בחזרה מבית יוסף ימצאו את '**גביע**' הכסף של יוסף באמתחת בנימין. ובנימין יהפוך להיות '**עבד**'.

* * * * * * * * *

״ערב את הנער״

יעקב אבינו אמר לבניו:
פרק מ״ב פסוק ל״ח:
״ויאמר לא ירד בני עמכם כי אחיו מת והוא לבדו נשאר וקראהו אסון בדרך אשר תלכו בה והורדתם את שיבתי ביגון שאולה״

יהודה ״ערב את הנער״ מעם אביו כדי להרגיע את החששות של יעקב אבינו שיקרה לבנימין אסון בדרך:
פרק מ״ד פסוק ל״ב:
״כי עבדך ערב את הנער מעם אבי לאמר אם לא אביאנו אליך וחטאתי לאבי כל הימים״
ורמז:
״**ערב את הנער**״ באתב״ש: **זגש תא צטזג** ראש תיבות, אותיות: **ז׳, ת׳, צ׳** עולה **497**
אסון באתב״ש: **תחפט** עולה **497**

עכשיו אנחנו יודעים מה היתה מטרת השאלה ששאלת, ״היש לכם אב או אח״ לגרום לנו להביא את הנער הקטן לכאן כדי לתפוס אותו לעבד.
״**אב או אח**״ עולה **19**
נער באתב״ש **טזג** עולה **19**
ואמרת:
״**ותאמר אל עבדיך הורדהו אלי**״
״**אל עבדיך הורדהו**״ ראש, תיבות, אותיות: **א׳, ע׳, ה׳** עולה **76** למין המילה ׳**עבד**׳.
״**עבדיך הורדהו אלי**״ ראש, תיבות, אותיות: **ע׳, ה׳, א׳** עולה **76** למין המילה ׳**עבד**׳.

אמרנו לך: ״**ויותר הוא לבדו לאמו ואביו אהבו**״
ואתה השבת לנו: ״**הורדהו אלי ואשימה עיני עליו**״
נגד ״**ויותר**״, אתה אמרת ״**ואשימה**״, ולפי:
״**ויותר**״ עולה **622**
״**ואשימה**״ עולה **622**
״**ואשימה עיני**״– (רמב״ן) ״שישמור עליו, ויטיב לו״
חשבנו שתשמור עליו, אבל עכשיו התברר לנו מה רצית, לקחת אותו לעבד.

ובגלל שיהודה הוא זה ש ״ערב את הנער״, הוא זה שנגש אל יוסף לדבר.
ורמז:
״**ויגש אליו יהודה**״ סוף תיבות, אותיות: **ש׳, ו׳, ה׳** עולה **311**
ערב באתב״ש: **זגש** עולה 310 ועוד המילה עולה **311**

נגש אליו לדבר איתו בנושא ׳עבד׳, ולפי:
״**עבדך דבר באזני**״ ראש תיבות, אותיות: **ע׳, ד׳, ב׳** אותיות המילה ׳**עבד**׳.
רמז ליוסף, אני מדבר אליך בנושא ׳עבד׳.

וגם:
פרק מ"ד פסוק י"ט:
"אדני שאל את עבדיו לאמר היש לכם אב או אח"
"**אדני שאל את עבדיו לאמר היש**"
ראש תיבות, אותיות: **א', ש', א', ע', ל', ה'** עולה **407**
עבד באתב"ש: **זשק** עולה **407**

ורמז לו, אם תיקח את בנימין לעבד זה יגרום "להוריד את שיבת אבי ביגון שאלה".
"**ביגון שאלה**" עולה **407**
עבד באתב"ש: **זשק** עולה **407**
וגם:
"**ואשימה עיני** עליו" פרושו "**להוריד את שיבת אבי ביגון שאלה**":
"**ואשימה**" באתב"ש: **פתבמיץ** עולה 622 ועוד 6 אותיות ועד המילה עולה **629**
"**ביגון**" באתב"ש: **שמרפט** עולה **629**

בבקשה ממך, במקום לקחת הנער הקטן לעבד, אני 'ערב' לו, קח אותי במקומו.
ואחר כך אמר את זה בפרוש.

* * * * * * * *

תוכחה

קשה לקבל תוכחה.
אבל כאשר מוכחים את היהודי הוא צריך לקבל את התוכחה ולתקן את עצמו.

במישור הרעיוני:
יעקב אבינו רמז לבניו, שהדרך שבה הם הולכים יכול להביא לאסון:
פרק מ"ב פסוק ל"ח:
"...וקראהו אסון בדרך אשר תלכו בה והורדתם את שיבתי ביגון שאולה"

האסון הוא, שלא יהיה לאחים מענה ("לענות") לתוכחה של יוסף.
פרק מ"ה פסוק ג':
"ולא יכלו אחיו לענות אתו"
"לענות" באתב"ש: **כזטפא** עולה **117**
"אסון" עולה **117**

אם לא שמים לב לתוכחה אז יכול לקרות אסון.

* * * * * * * *

'עצי עריסותינו צפה לנו'

פרק מ"ג פסוק ז':
"ויאמרו שאול שאל האיש לנו ולמולדתנו לאמר העוד אביכם חי היש לכם אח ונגד לו על פי הדברים האלה הידוע נדע כי יאמר הורידו את אחיכם"
רש"י: "..ומדרשו אפילו עצי עריסותינו גלה לנו."

1) "**האיש לנו ולמולדתנו לאמר**" עולה **1245**
בעצי עריסותינו צפה לנו עולה **1245**

2) " **האיש לנו ולמולדתנו** " עולה למנין 974 ועוד 17 אותיות ועוד 3 מילים **994**
אפילו ה-ילדים השוכבים בעריסה גלה עולה **994**

3) " **לנו ולמולדתנו** " עולה 658 ועוד 2 מילים עולה **660**
ה-ילדים הקטנים בעריסה עולה **660**

אולי רמז לדברי רש"י , (שפתי אמת).

* * * * * * * * *

"שאול שאל האיש"

פרק מ"ג פסוק ז':
"ויאמרו שאול שאל האיש לנו ולמולדתנו לאמר העוד אביכם חי היש לכם אח ונגד לו על פי הדברים האלה הידוע נדע כי יאמר הורידו את אחיכם"
רמב"ן: "וכן 'שאול שאל האיש לנו ולמולדתינו' (שם מ"ג, ז'), התנצלות לאביהם. או כאשר אמרו לו: 'כִּלנו בני איש אחד נַחנו' (שם מ"ב, י"א), אמר להם: לא כי באמת ערות הארץ באתם לראות, והגידו לי אם אביכם חי ואם יש לכם עוד אח, כי אחקור עליכם ואדע מה אתם..."

כאן האחים מספרים ליעקב אביהם את הקורה אותם במצרים.
ואפשר שהדברים נאמרו לאחים גם כדברי מוסר ותוכחה, לדוגמה:
"**העוד אביכם חי**"–האם אביכם חי אחרי שגרמתם לו צער גדול על יוסף שאיננו.
"**היש לכם אח**"–האם יש אחווה ביניכם (ולא כמו שהתנהגתם עם יוסף אחיכם)

ובמישור הרעיוני יש בפסוק הזה מוסר לעתיד.
ויגש רבה (צ"ג, א'):
"ר' אלעזר בן עזריה אומר אוי לנו מיום הדין אוי לנו מיום התוכחה ומה יוסף וכו' הקב"ה שהוא דיין ובעל דין ויושב על כסא דין ודן כל אחד ואחד על אחת כמה וכמה וכו', וזה שרמז שצריך לצעוק אוי לנו מיום הדין"
וכתוב בגמרא:
שבת ל"א, א':
"(ישעיהו ל"ג) 'ויראת ה' היא אוצרו', אמר רבא בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו, נשאת ונתת באמונה, קבעת עתים לתורה, עסקת בפו"ר, צפית לישועה, פלפלת בחכמה, הבנת דבר מתוך דבר, ואפ"ה אי יראת ה' היא אוצרו..."

ונראה שכלול במילים "שאול שאל האיש לנו" רמזים לרוב השאלות ששואלים את היהודי.

לפעמים מלאך מתואר 'איש'. וכאן כתוב, "שאול שאל האיש".
ומה שאל? התשובה רמוזה בראשי תיבות של המילים, שהם עולים למנין המילה, 'תורה'.
קרי, 'האם קבעת עתים לתורה?', ולפי:

1) "**ויאמרו שאול שאל האיש**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', ש', ש', ה'** עולה **611** למנין המילה **'תורה'**

2) "**ויאמרו שאול שאל האיש**" באתב"ש: **פתיג בתפך בתך צתמב**
ראש תיבות, אותיות: **פ', ב',ב', צ'** עולה **174**
תורה באתב"ש: **אפגץ** עולה **174**

וגם צפית לישועה:
"**שאול שאל האיש לנו**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ש'+ל', ש'+ל', ה'+ש', ל'+ו'** עולה **1001**
צפית לישועה עולה **1001**

וגם התעסקת בפרו ורבו:
"**שאול שאל האיש לנו**"
באתב"ש:
בתפך בתך צתמב כטף עולה 1565 ועוד 14 אותיות ועוד 4 מילים עולה **1583**
האם התעסקת בפרו ורבו עולה **1583**

וגם יש לך יראת שמים:
"**שאול שאל האיש לנו**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ש'+ל', ש'+ל', ה'+ש', ל'+ו'** עולה **1001**
יראת שמים עולה **1001**

וגם הבנת דבר מתוך דבר:
"**שאול שאל האיש לנו ולמולדתנו לאמר העוד אביכם חי היש לכם אח ונגד לו על**"
באתב"ש:
בתפך בתך צתמב כטף פכיפכקאטף כתיג צזפק תשמלי סם צמב כלי תס פטרק כף זך
ראש תיבות, אותיות:
ב', ב', צ', כ', פ', כ', צ', ת', ס', צ', כ', ת', פ', כ', ז' עולה **1381**
האם הבנת דבר מתוך דבר עולה **1381**

ועוד בהמשך הפסוק:
"**לנו ולמולדתנו לאמר**"– "למולדתנו", האם התעסקתם בפרו ורבו?
וגם:
"**לנו ולמולדתנו לאמר העוד אביכם חי**"
עולה 1105 ועוד 27 אותיות עולה **1132**
עסקת בפרו ורבו עולה **1132**

ועוד:
"**האם אביכם חי**"–האם יש לכם יראת שמים בכל דבר שהיום מוליד?
האם אביכם שבשמים חי אצלך, האם האמנתם ובטחתם בו וקיימתם מצוותיו?
"**ולמולדתנו לאמר העוד אביכם**" עולה **1001**
יראת שמים עולה **1001**

ועוד:
"**היש לכם אח**"–
"**לכם אח ונגד**" באתב"ש: **כלי תס פטרק**
ראש תיבות, אותיות: **כ', ת', פ'** עולה **500**
פרו ורבו עולה **500**
(אולי רמז לפרו ורבו של יבם)

וגם:
"**הידוע נדע כי יאמר**" עולה **500**
פרו ורבו עולה **500**
(המילה "ידע" כינוי לתשמיש. לדוגמה, "וידע קין את אשתו")

וענינו לו אמת כפי ששאל אותנו. ואין אמת אלא תורה:
"**ונגד לו על פי הדברים האלה**"–
"**פי הדברים האלה הידוע נדע**" עולה **611**
תורה עולה **611**

יעקב אבינו שואל את בניו, ידעתם איך להתחכם לאנשי שכם ולענות להם במרמה (בחכמה) למה במצרים לא עניתם בחכמה (פלפלתם בחכמה) בתשובותיכם למושל?

1) "**על פי הדברים האלה הידוע נדע כי**" עולה **741**
האם פלפלת בחכמה עולה **741**

2) "**חי היש לכם אח ונגד לו על פי**" עולה 721 ועוד 20 אותיות עולה **741**
האם פלפלת בחכמה עולה **741**

3) "**האיש לנו ולמולדתנו לאמר העוד אביכם חי היש לכם אח ונגד לו על פי הדברים האלה הידוע נדע**"
באתב"ש:
צתמב כטף פכיפכקאטף כתיג צזפק תשמלי סם צמב כלי תס פטרק כף זך ום צקשגמי צתכץ צמקפז טקז
סוף תיבות, אותיות:
ב', ף', ף', ג', ק', י', ם', ב', י', ס', ק', ף', ך', ם', י', ץ', ז', ז' עולה **741**
האם פלפלת בחכמה עולה **741**

ובניו עונים לו, לא חשבנו ולא הבנו משאלותיו, מדבריו ("דבר מתוך דבר") שיאמר לנו להוריד את אחינו הקטן:

4) "**האיש לנו ולמולדתנו לאמר העוד**" עולה 1330 ועוד 5 מילים עולה **1335**
הבנת דבר מתוך דבר עולה **1335**

5) "**כי יאמר הורידו את**"
באתב"ש:
לם מתיג צפגמקף תא עולה 1317 ועוד 14 אותיות ועוד 4 מילים עולה **1335**
הבנת דבר מתוך דבר עולה **1335**

ועוד:
דרשו חז"ל את הפסוק (ישעיהו ל"ג, ו') "**ויראת ה' היא אוצרו**" (ראה למעלה).
והמוסר:
גם אם היהודי יכול לענות "כן" לכל השאלות ששואלים אותו ביום הדין, אם אין יראת שמים אין להישגים האלו ערך.
וגם זה רמוז כאן:

1) "**יאמר הורידו את אחיכם**" עולה **962**
"**ויראת ה' היא אוצרו**" עולה **962**

2) "**חי היש לכם אח ונגד לו על פי הדברים האלה הידוע נדע**"
באתב"ש:
"**סם צמב כלי תס פטרק כף זך וס צקשגמי צתכץ צמקפז טקז**"
ראש תיבות, אותיות:
ס', צ', כ', ת', פ', כ', ז', ו', צ', צ', צ', ט' עולה **962**
"**ויראת ה' היא אוצרו**" עולה **962**

3) "**חי היש לכם אח ונגד לו**"
באתב"ש:
"**סם צמב כלי תס פטרק כף**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ס'+ם', צ'+ב', כ'+י', ת'+ס', פ'+ק', כ'+ף' עולה **962**
"**ויראת ה' היא אוצרו**" עולה **962**

כי "**ראשית חכמה יראת ה'**"– יראת ה' צריכה להיות ראשית אצל היהודי.
"**יראת**" עולה **611** למנין המילה '**תורה**'.
לרמוז לך: ראשית חכמה זו יראה ה', והיראה לקיים מצוות תורתו.

* * * * * * * *

רמז לחנוכה

פרק מ״ג פסוק ח׳:
״**ונקומה ונלכה ונחיה**״ עולה למנין **207**

אולי רמז למספר השנים ממרד החשמונאים עד חורבן בית שני (207)
מגילת חשמונאים פרק א׳ פסוק ו׳ (תרגום לעברית):
״..בשנת עשרים שנים למלכו היא שנת מאתים ושלוש עשרה שנים לבנין בית האלקים שם פנים לעלות לירושלים ..״
החישוב:
מקדש השני החזיק מעמד 420 שנה: 420-213 =**207**

״**שנת מאתים ושלוש עשרה שנים לבנין בית האלקים** ״
ועוד: ״**<u>ונקומה ונלכה</u>**״ עולה **213**

האותיות **נ׳, ל׳** (במילת **ונל**כה): אולי רמז ל 80 השנים שאומרים לנו ההסטוריאונים שמלכו ההשמונאים.

* * * * * * * * *

מעט צרי ומעט דבש

כתוב:
פרק ל"ז פסוק כ"ה:
"**והנה ארחת ישמעאלים באה מגלעד וגמליהם נשאים נכאת וצרי ולט**"
רש"י: " למה פרסם הכתוב את משאם להודיע שכרן של צדיקים שאין דרכן של ערביים לשאת אלא נפט ועטרן שריחן רע ולזה נזדמנו בשמים שלא יוזק מריח רע"
הישמעאלים מורידים למצרים 3 מיני בשמים שריחם טוב להקל על יוסף, והם:
נכאת, צרי, ולט.
כתוב:
פרק מ"ג פסוק י"א:
"**ויאמר אלהם ישראל אביהם אם כן אפוא זאת עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה מעט צרי ומעט דבש נכאת ולט בטנים ושקדים**"
יעקב אבינו שולח בנוסף לאותם 3 מיני בשמים, 3 מיני אוכל, דבש, בטנים, ושקדים.
מקץ רבה (צ"א, י"א): "רבי יהודה בר רבי אמר דבש בריא כאבן... משך דבטנים, משך דשקדים"

הריח פועל על הרוחניות והאוכל על הגשמיות.

וכתב על זה הרב מרדכי אליהו זצ"ל:
"ניבא ולא ידע מה ניבא. כיוון שכאשר יוסף קיבל את המטעמים, הוא הריח את ריחה של ארץ ישראל, הוא הרגיש את הטעם של בית אבא והוא לא יכול להתאפק, לקח מהם ואכל בחדרו הפנימי. הוא הרגיש את פירות ארץ ישראל, ואז התקדמה שעת ההתגלות שלו לאחיו"

וכתוב בדף פרשת השובע מספר 373, אוניברסיטת בר אילן (ד"ר יוסף קליין):
"ייחודה של המנחה מוזכר גם בזוהר (פרשת חוקת).
המציין שיעקב חזה בחכמתו את ירידת יוסף ומשפחתו למצרים ובעקבות זאת שיגר מנחה שתגן עליהם בכל תקופת הגלות"
המנחה קשורה לירידתם לגלות מצרים.

ונראה לי להגיד במישור הרעיוני:
יש כאן רמזים לכל גלויות בני ישראל. לגלויות מצרים, בבל, ואדום (רומה).
כי מאפיין את הגלויות:
"**צרי**"- 'צרות', "**נכאת**" - 'נכאים' (עצב, אבל כבד), "**ולט**" (לוט) - 'כיסוי', 'הסתר' (מלאכים א', י"ט, י"ג- "וילט פניו בארדתו"). ולפי שהגלות מכסה את בני ישראל בחושך (ויש הסתר פנים, כמו בזמן מרדכי היהודי ואסתר המלכה).

ואולי שלושת הגלויות האלו גם רמוזים בשלושת הירידות של בני יעקב למצרים.
בפעם הראשונה באו לחפש את יוסף ולשבור בר, ויצאו בחזרה הביתה. בפעם השנייה באו עם בנימין, ויצאו בחזרה הביתה. ובפעם השלישית ירדו למצרים ולא יצאו עד שבא הגואל (משה רבנו).
ובדומה, ירדו לגלות מצרים ויצאו ממנה אחרי 210 שנה, וירדו לגלות בבל ויצאו ממנה אחרי כ70 שנה, וירדו לגלות אדום ומחכים לבואו של המשיח להיגאל ולצאת ממנה.

יעקב אבינו רומז לבניו על הגלויות:

1) "**ויאמר אלהם ישראל אביהם**"
באתב"ש:
פמתיג תכצי מבגתך תשמצי
ראש תיבות, אותיות: **פ', ת', מ', ת',** עולה **920**
גלויות מצרים, בבל, אדום עולה **920**

2) "**אביהם אם כן אפוא זאת עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה מעט צרי ומעט דבש**"
באתב"ש:
תשמצי תי לט תופת עתא זבף דסף יעיגא צתגה שלכמלי פצפגמקף כתמב יטסץ יזן הגם פיזן קשב
סוף תיבות, אותיות:
י', י', ט', ת', א', ף', ף', א', ה', י', ף', ב', ץ', ן', ם', ן', ב', עולה **920**
גלויות מצרים, בבל, אדום עולה **920**

3) "**והורידו לאיש מנחה**"
באתב"ש:
פצפגמקף כתמב יטסץ עולה **1104**
גלות מצרים, בבל, רומה עולה **1104**

4) "**מעט צרי ומעט דבש נכאת**"
באתב"ש:
יזן הגם פיזן קשב טלתא עולה **1104**
גלות מצרים בבל רומה עולה **1104**

5) "**הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה**" עולה 1099 ועוד 5 מילים עולה **1104**
גלות מצרים, בבל, רומה עולה **1104**

יעקב אבינו רומז לבניו גם על המתכון להינצל מצרות הגלויות, ולשרוד אותם.
כאשר יעקב אבינו שולח עדרים בידי עבדיו לעשו אחיו, הוא אומר להם:
פרק ל"ב פסוק י"ז:
"ויאמר אל עבדיו עברו לפני ורוח תשימו בין עדר ובין עדר"
ודרשו חז"ל (רמב"ן) שיש כאן רמז ובקשה לעתיד. שכאשר תבוא צרות על בניו שהם לא תבואו בבת אחת, אלא אם ("רוח") הפסקות ביניהם (שיבואו מעט מעט). וכדי שבניו יוכלו לעמוד בהם.

ואולי גם כאן, "**מעט צרי**":
"**מעט**"– מדי פעם, כאשר יכביד הגלות. ויבוא עליהם
צרי" – צרות
כדי לעמוד נגדם צריך "**מעט דבש**":
"**מעט**"– רמז שתיכנסו למקדש 'מעט', לביתי מדרשים ולביתי כנסיות
"**דבש**"– רמז 'לתורה', ועסקו בתורה (ולפי שיר השירים ד', י"א- "דבש וחלב תחת לשונך")

אצל הישמעאלים הסדר נכאת, צרי, ולט.
אצל יעקב אבינו הסדר מעט צרי, (ומעט דבש), נכאת, ולט.

הישמעאלים (אומות העולם, שיעבוד המלכויות) רוצים:
"**נכאת**" – דיכאון, אבל כבד, ועצב גדול לבני ישראל
"**צרי**" – צרות ממשיכות בלי הפסק לשבור את בני ישראל
"**ולט**" – הסתר פנים מלמעלה שלא יצאו מהגלות ומתחת שלטונם

ונגד זה יעקב אבינו רוצה:
"**מעט צרי**"– מעט צרות, וגם:
"**ומעט דבש**" – מעט מתיקות, ולא רק מרירות. שלא יכנסו לדיכאון עמוק ואיבוד תקווה. וגם שיהיו להם ביתי מדרש ("מעט") ולימוד התורה ("דבש") בתוכם.
(וכמו שכתוב בראשית מ"ו, כ"ח- "ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורת לפניו גשנה". רש"י- "ומדרש אגדה, להורות לפניו לתקן לו בית תלמוד". שיעקב אבינו שלח את יהודה לפניו גשנה להקים בית מדרש).
"**נכאת**" – עצב, ואבלות, ושברון לב על הצרות. שיגרום לחזרה בתשובה. ואחרי החזרה בתשובה:
"**ולט**"– הסתר של הצרות, והעצב, והכאב, לזמן מה ("רוח בין עדר ובין עדר").
וחזרה חלליה, עד שיבוא הגואל.

וגם בעתיד כשחושך יכסה את בני ישראל כמו בזמן שתתגבר מלכות יון על בני ישראל בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול חשמונאי ובניו, ויתרחש נס חנוכה, הרמוז במילים:
"**ולט בטנים ושקדים**"
סוף תיבות, אותיות: **ט', ם', ם'** עולה **89**
חנוכה עולה **89**

על ידי המכבים, הרמוז במילה:
1) "**בטנים**" עולה 111 ועוד המילה עולה **112**
מכבים עולה **112**

2) "**בטנים**"
באתב"ש:
שנטמי עולה 409 ועוד 5 אותיות ועוד המילה עולה **415**
חשמונאי עולה **415**

כדי לשרוד בגלות צריך להיות:
"**שקדים**" – ללמוד בקפידה, להתמיד בלימוד התורה (ולפי משלי ח', ל"ג: "אשרי אדם שמע לי לשקד על דלתתי יום יום"). כמו החשמונאים שהיו מעטים, טהורים, צדיקים, ועוסקים בתורה.

ונראה שבגלל שהמילים 'צרי', 'נכאת', 'ולט' (וגם 'דבש', 'בטנים', 'ושקדים') רמזים למאפיינים של הגלויות, יש רמזים מכל מיני צרופים של מילים בפסוק לכל הגלויות.

רמזים לגלות מצרים, כולל משך הגלות:

1) "**הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה מעט צרי ומעט דבש נכאת ולט**"
באתב"ש:
צתגה שלכמלי פצפגמקף כתמב יטסץ יזן הגם פיזן קשב טלתא פכן
סוף תיבות, אותיות: **ה', י', ף', ב', ץ', ן', ס', ן', ב', א', ן'** עולה **380**
מצרים עולה **380**

2) "**אם כן אפוא**" עולה 199 ועוד 8 אותיות ועוד 3 מילים עולה **210**

3) "**ישראל אביהם אם כן אפוא זאת עשו קחו**"
ראש תיבות, אותיות: **י', א', א', כ', א', ז', ע', ק'**, עולה **210**

4) "**לאיש מנחה מעט צרי ומעט דבש**"
ראש תיבות, אותיות: **ל', מ', מ', צ', ו', ד'**, עולה **210**

5) "**עשו קחו מזמרת**"
ראש תיבות, אותיות: **ע', ק', מ',** עולה **210**

6) "**ויאמר אלהם ישראל אביהם אם כן**"
סוף תיבות, אותיות: **ר', ם', ל', ם', ם', ן',** עולה **400**

7) "**בכליכם והורידו לאיש**"
באתב"ש:
שלכמלי פצפגמקף כתמב
ראש תיבות, אותיות: **ש', פ', כ',** עולה **400**

8) "**מזמרת הארץ בכליכם**"
באתב"ש:
יעיגא צתגה שלכמלי
ראש תיבות, אותיות: **י', צ', ש',** עולה **400**

9) "**בטנים ושקדים**"
באתב"ש:
שנטמי פבדקמי
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ש'+י', פ'+י',** עולה **400**

10) "**הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה מעט צרי ומעט דבש נכאת ולט בטנים ושקדים**"
באתב"ש:
צתגה שלכמלי פצפגמקף כתמב יטסץ יזן הגם פיזן קשב טלתא פכן שנטמי פבדקמי
סוף תיבות, אותיות: **ה', י', ף', ב', ץ', ן', ס', ן', ב', א', ן', י', י',** עולה **400**

11) "**בכליכם**"
באתב"ש:
שלכמלי עולה **430**

12) "**זאת עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה מעט צרי**"
ראש תיבות, אותיות: **ז', ע', ק', מ', ה', ב', ו', ל', מ', מ', צ',** עולה **430**

13) "**אביהם אם כן אפוא זאת**"
באתב"ש:
תשמצי תי לט תופת עתא
סוף תיבות, אותיות: **י', י', ט', ת', א',** עולה **430**

רמזים לגלות בבל:

1) "**אלהם ישראל אביהם אם כן אפוא**"
ראש תיבות, אותיות: **א', י', א', א', כ', א',** עולה **34**
בבל עולה **34**

2) "**ישראל אביהם אם כן אפוא זאת עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה מעט צרי ומעט דבש**"
ראש תיבות, אותיות:
י', א', א', כ', א', ז', ע', ק', מ', ה', ב', ו', ל', מ', מ', צ', ו', ד' עולה **473**
גלות בבל עולה **473**

3) "**והורידו**"
באתב"ש:
פצפגמקף עולה **473**
גלות בבל עולה **473**

רמזים לגלות אדום (גלות רומה):

1) "**עשו קחו**" עולה **490**
גלות אדום עולה **490**

2) "**זאת עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה מעט צרי ומעט דבש נכאת**"
ראש תיבות, אותיות:
ז', ע', ק', מ', ה', ב', ו', ל', מ', מ', צ', ו', ד', נ' עולה **490**
גלות אדום עולה **490**

3) "**צרי**"
באתב"ש:
הגם עולה 48 ועוד 3 אותיות עולה **51**
אדום עולה **51**

4) "**אלהם ישראל אביהם אם כן אפוא זאת עשו קחו מזמרת**"
ראש תיבות, אותיות: **א', י', א', א', כ', א', ז', ע', ק', מ'** עולה **251**
רומה עולה **251**

5) "**הארץ בכליכם והורידו לאיש**"
באתב"ש:
צתגה שלכמלי פצפגמקף כתמב
ראש תיבות, אותיות: **צ', ש', פ', כ',** עולה **490**
גלות אדום עולה **490**

6) "**כן אפוא זאת עשו**"
באתב"ש:
לט תופת עתא זבף
סוף תיבות, אותיות: **ט', ת', א', ף',** עולה **490**
גלות אדום עולה **490**

7) "**עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה מעט צרי ומעט דבש**"
באתב"ש:
זבף דסף יעיגא צתגה שלכמלי פצפגמקף כתמב יטסץ יזן הגם פיזן קשב
סוף תיבות, אותיות: **ף', ף', א', ה', י', ף', ב', ץ', ן', ם', ן', ב'** עולה **490**
גלות אדום עולה **490**

ועוד רמזים לחנוכה:

1) "**אביהם אם כן אפוא זאת עשו**"
ראש תיבות, אותיות: **א', א', כ', א', ז', ע',** עולה **100**
פך עולה **100**

2) "**עשו**"
באתב"ש:
זבף עולה **89**
חנוכה עולה **89**
כתוב "זאת עשו" רמז לחנכה ('זאת חנוכה').

3) "**עשו קחו**" עולה **490**
פך שמן עולה **490**

4) "**מזמרת**"
באתב"ש:
יעיגא עולה 94 ועוד 5 אותיות ועוד המילה עולה **100**
פך עולה **100**

5) "**מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש**"
ראש תיבות, אותיות: **מ', ה', ב', ו', ל'** עולה **83**
חנכה עולה **83**
בחנוכה מזמרים בהלל ותשבחות.

6) "**הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה**"
ראש תיבות, אותיות: **ה', ב', ו', ל', מ',** עולה **83**
חנכה עולה **83**

7) "**עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ע'+ו', ק'+ו', מ'+ת', ה'+ץ', ב'+ם', ו'+ו', ל'+ש', מ'+ה', עולה **1146**
שמונה נרות חנוכה עולה **1146**

8) "**זאת עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה מעט צרי ומעט דבש נכאת**"
ראש תיבות, אותיות:
ז', ע', ק', מ', ה', ב', ו', ל', מ', מ', צ', ו', ד', נ' עולה **490**
פך שמן עולה **490**

9) "**כן אפוא**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **כ'+ן', א'+א'** עולה **72**
מכבי עולה **72**
יוון עולה **72**

10) "**צרי ומעט דבש**"
ראש תיבות, אותיות: **צ', ו', ד',** עולה **100**
פך עולה **100**

11) "**ומעט דבש נכאת ולט**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', ד', נ', ו'** עולה **66**
יון עולה **66**

12) "**אלהם ישראל אביהם אם כן אפוא זאת עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה**"
ראש תיבות, אותיות:
א', י', א', א', כ', א', ז', ע', ק', מ', ה', ב', ו', ל', מ' עולה **334**
חושך עולה **334**

13) "**צרי ומעט דבש נכאת**"
באתב"ש:
הגם פיזן קשב טלתא עולה **1037**
מתתיהו בן יוחנן עולה **1037**
הכהנים עוסקים בקטורת שאחד ממרכיביו זה צרי.

14) "**מזמרת הארץ בכליכם**"
באתב"ש:
יעיגא צתגה שלכמלי עולה 1022 ועוד 15 אותיות עולה **1037**
מתתיהו בן יוחנן עולה **1037**
הרמז שדרך מתתיהו ובניו יתרחש נס חנוכה. ובחנוכה מזמרים בהלל ותשבחות.

15) "**דבש נכאת**"
באתב"ש:
קשב טלתא
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ק'+ב', ט'+א'** עולה **112**
מכבים עולה **112**
בתוך החושך, האבל הכבד והעצב של הגלות (הרמוז במילה 'נכאת') יהיה מתיקות (הרמוז במילה 'דבש'). המכבים יתגברו על היוונים.

16) "**הארץ בכליכם והורידו לאיש**"
באתב"ש:
צתגה שלכמלי פצפגמקף כתמב
ראש תיבות, אותיות: **צ', ש', פ', כ'** עולה **490**
פך שמן עולה **490**

17) "**כן אפוא זאת עשו**"
באתב"ש:
לט תופת עתא זבף
סוף תיבות, אותיות: **ט', ת', א', ף'** עולה **490**
פך שמן עולה **490**

18) "**קחו מזמרת הארץ**"
באתב"ש:
דסף יעיגא צתגה עולה 736 ועוד 3 מילים עולה **739**
נרות חנכה עולה **739**

19) "**עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה מעט צרי ומעט דבש**"
באתב"ש:
זבף דסף יעיגא צתגה שלכמלי פצפגמקף כתמב יטסץ יזן הגם פיזן קשב
סוף תיבות, אותיות: **ף', ף', א', ה', י', ף', ב', ץ', ן', ם', ן', ב'** עולה **490**
פך שמן עולה **490**

20) "**בטנים ושקדים**"
באתב"ש:
שנטמי פבדקמי עולה 645 ועוד 11 אותיות עולה **656**
נרות עולה **656**

* * * * * * * * *

"מזמרת הארץ"

כאשר יעקב אבינו שולח בניו בחזרה למצרים הוא אומר להם:
פרק מ"ג פסוק י"א:
"קחו מזמרת הארץ"

אבן עזרא: "כל דבר משובח..."
רש"י: "מתורגם מדמשבח בארעא שהכל מזמרים עליו כשהוא בה לעולם"

בכור שור: " 'מזמרת הארץ' מזמרת לשון שבח וזמר ממה שבני אדם רגילין לשבח בהם את הארץ שאומרים כמה טובה ארץ ישראל שיש בה פירות טובות כאילו מזמרין ומשבחין את הארץ"

בראשית רבה (צ"א, י"א): "רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי דברים שהן מזמרין בעולם חלזון חמר חטף ומור אגורי ..."
במדרש נמנה עוד דברים שלא כתובים בפרוש בתורה. וכותב:
פירוש מהרז"ו: "כתרגומו מדמשבחן בארעא ודורש על דברים מפורסמים לבד אלו המפורשים"
(המפרשים לא כותבים בפרוש משבעת המינים אבל כן אומרים 'משבח פרות הארץ'. כנראה הביטוי הזה כולל גם משבעת המינים).
יש אומרים "**חמר**" זה יין טוב (ויין בא מהגפן שהוא אחד משבעת המינים).
יש אומרים המילה "**אגורי**" זה ביחד עם המילה "**מור**", קרי 'מור טוב'. ויש אומרים "**אגורי**" זה 'שמן זית' הראשון שבראשון. ששמנו אגור בתוכו (וזה אחד משבעת המינים).

ברוח זה אולי ניתן להגיד שיש כאן רמז לעוד דברים:
"**מזמרת**", אותיות: **מ', ז', מ', ר', ת'**
מ' – **מ**שבח או **מ**פירות או **מ**קצת
ז' – **ז**יין (7, שבעת)
מ' – **מ**יני
ר' – **ר**אשית
ת' – **ת**יקחו

ידוע שהבכורים (הפירות הכי משובחים) באים 'מראשית' - מחלק מהפירות ולא מכל הפירות, אלא רק משבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל.

ואולי הרמז כאן:
"**קחו**" - קחו אתכם, "**מזמרת**" - קצת משבעת המינים, הקרואים 'ראשית' שנשתבחה בהם, "**הארץ**" - ארץ ישראל. וגם עוד דברים המשובחים מהארץ שגורם לאנשים בעולם לזמר ולשבח את "**הארץ**".

* * * * * * * * *

"והורידו לאיש מנחה"

יעקב אבינו שולח מנחה עם בניו ליוסף:
פרק מ"ג פסוק י"א:
"ויאמר אליהם ישראל אביהם אם כן אפוא זאת עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה מעט צרי ומעט דבש נכאת ולט בטנים ושקדים"

בתוך המנחה יש שלוש דברי ריח: צרי, נכאת, ולט. ושלוש דברי טעם: דבש, בטנים, ושקדים. ונוסף יש מפרות הארץ ("קחו מזמרת הארץ").
יעקב אבינו רצה שהם יתנו את המנחה ליוסף מיד כאשר הם פוגשים אותו. אבל לא היה להם הזדמנות לעשות את זה כי יוסף מיד כאשר ראה אותם צווה:
פרק מ"ג פסוק ט"ז: "הבא את האנשים הביתה וטבח טבח והכן כי אתי יאכלו האנשים בצהרים".
עד שיוסף היגע הביתה כתוב:
פרק מ"ג פסוק כ"ה: "ויכינו את המנחה עד בוא יוסף בצהרים"
<u>רש"י</u>: "הזמינו עטרוהו בכלים נאים"
הם סדרו את המנחה שיהיה לה מראה יפה
(בדומה להבאת בכורים לירושלים ששמים אותם בכלים יפים ועוטרים אותם בפרות הארץ).

ונראה לי להגיד שכל הדבר הזה- שבמרכבי המנחה יש ריח וגם טעם וגם מראה טוב זה כמין תיקון למעשה האחים שעשו ביוסף כאשר הוא התקרב עליהם בדותן. שם כתוב:
<u>בראשית פרק ל"ז פסוק י"ח</u>:
"ויראו אתו מרחק ובטרם יקרב אליהם ויתנכלו אתו להמיתו"
<u>רש"י</u>: "נתמלאו נכלים וערמומיות"

יוסף לא הספיק להתקרב או לדבר עם אחיו והם כבר תכננו נגדו.
גם כאן האחים לא הספיקו לקרב אל יוסף או לדבר אתו והוא כבר תכנן נגדם.

ובדותן כתוב "ובטרם יקרב אליהם".
"**טרם**", אותיות: **ט', ר', ם'**
ט' – טעם
ר'– ריח
ם' – מראה
הם מגישים ליוסף מנחה שיש בו **טעם**, **ריח**, **מראה**, הרומז לתיקון למעשיהם של "**ובטרם**" שעשו לו בדותן.

* * * * * * * * *

"אם כן אפוא"

פרק מ"ג פסוק י"א:
"**ויאמר אלהם ישראל אביהם אם כן אפוא זאת עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה**..."

מרגיש שמשהו עם האיש אדון הארץ במצרים לא לפי דרך הטבע.
למה הוא שאל "העוד אביכם חי היש לכם אח"?

יעקב אבינו לובש רוחניות ונקרא "ישראל" ("ויאמר אלהם ישראל") ואומר לבניו.
אם ככה, אולי יש כאן מהלך בקשר לקיום הברית שנאמר לאברהם אבינו בברית בין הבתרים, ולפי:
"**אם כן אפוא**" עולה 199 ועוד 8 אותיות ועוד 3 מילים עולה **210** (למנין המלה "רדו").
אולי יש כאן עניין של 210 שנים של גלות מצרים העומד להתחיל ולהתגשם (וכפי שיוסף שלח לאביו "רדו אלי אל תעמד").

ורומז לבניו:
"**זאת עשו**" - תעשו בתשובה

"**אלהם ישראל אביהם אם כן אפוא זאת עשו קחו**"
סוף תיבות, אותיות: **ס', ל', ם', ם', ן', א', ת', ו', ו'** עולה למנין '**תרי"ג**'.
ותתחזקו במצוות ובאמונה.

("זאת" עולה 408 ועוד 3 אותיות עולה 411 למנין המילה 'אמת' באתב"ש: 'תיא'.
תתפסו 'אמת', א'- אמונה, מ'- מצוות, ת'- תשובה)

אז:
פרק מ"ג פסוק י"ד:
"**וא-ל ש-ד-י יתן לכם רחמים לפני האיש ושלח לכם את אחיכם אחר ואת בנימין...**"

תזכו לרחמים גדולים. ולמרות שנכנסים לשעבוד, ק-ל ש-ד-י, שאמר די לעולם במעשה בראשית, יגיד די לשעבוד ולצרות, ויחשב את הקץ, ויוציא אתכם מהגלות ב210 שנים במקום 400.

* * * * * * * * *

כספכם בא אלי"

במישור הרעיוני רמז להם:
פרק מ"ג פסוק י"ג:
"כספכם בא אלי"
תמורת כספכם, קרי מה שאתם מכרתם, בא אלי, קרי יוסף.

רמז להם על עניין מכר:
"**כספכם בא אלי**" עולה **264**
מכר עולה 260 ועוד 4 אותיות ועוד המילה עולה **264**
וגם:
"**כספכם**" באתב"ש: **לחולי** עולה **84**
"כספי" באתב"ש: **לחום** עולה **84**
אחיכם עולה 79 ועוד 5 אותיות עולה **84**
וגם:
"**כספנו**" באתב"ש: **לחוטף** עולה **133** למנין המילה **'מכרה'**.
והמילה "**לחוטף**" אותיות המילה **'לחטוף'**.

רמז להם:
"**כספכם בא**" באתב"ש: **לחולי שת** עולה **784**
חטפתם ומכרתם את אחיכם:
"**בעשרים כסף**" עולה 782 ועוד 2 מילים עולה **784**
("וימכרו את יוסף לישמעאלים בעשרים כסף")

* * * * * * * * *

"אולי משגה הוא"

פרק מ"ב פסוק כ"ה:
"ויצו יוסף וימלאו את כליהם בר ולהשיב כספיהם איש אל שקו... "

שמות פרק כ"א פסוק ל"ז: "כי יגנב איש שור או שה וטבחו או מכרו חמשה בקר ישלם תחת השור". אבל "מודה בקנס פטור".

מה היה המסר שניסה יוסף להעביר לאחיו ע"י החזרת כספם במדויק.
א) יוסף רצה לרמוז לאחיו לכך שמדובר פה בעניני כסף וגניבה. וגם הם צריכים "להשיב את הכסף" שהרי הם מכרו אותו בעשרים כסף.

ב) יוסף הוא שור כלומר לא סתם גניבה ומכירה אלא מכירת שור ועל מכירתו היו אמורים האחים לשלם תשלומי ארבעה וחמשה, אלא שבפסוק כ"א: "אבל אשמים אנחנו"- הודו במכירת יוסף ולכן פטורים מן הקנס ומשלמים רק את הקרן. ולכן יוסף מחזיר להם את כספם בדיוק (הקרן) לרמוז על מכירתו, שהם חיבים לו את הקרן.

יעקב הבין שיוסף רומז לאחיו שהם מכרוהו ולכן אומר להם:
פרק מ"ג פסוק י"ב:
"ואת הכסף המושב בפי אמתחתיכם תשיבו בידכם אולי משגה הוא".
'משג"ה'- נוטריקון: **מ'**- ממון, **ש'**- שור, **ג'**- גנוב, **ה'**- הוא.

* * * * * * * * *

"ושלח לכם את אחיכם" –רמז ליוסף

פרק מ"ג פסוק י"ד:
"וא-ל ש-ד-י יתן לכם רחמים לפני האיש ושלח לכם את אחיכם אחר ואת בנימין... "
רש"י: "רוח הקודש נזרקה בו לרבות יוסף".

1. " **יתן לכם רחמים**" עולה **848**
   בן בכור של רחל עולה **848**

2. **לכם רחמים לפני האיש ושלח לכם את אחיכם** עולה **1788**
   רוח קודש נזרקה בו לרבות יוסף עולה **1788**

3. "**אחיכם אחר**" עולה למנין 288 + 2 המילים עולה **290**

   בן רחל עולה למנין **290**

* * * * * * * * *

רמז לחנוכה

פרק מ״ג פסוק ט״ז:
״וירא יוסף אתם את בנימין ויאמר לאשר על ביתו הבא את האנשים הביתה וטבח טבח והכן כי אתי יאכלו האנשים בצהרים״
כבר דרשו ״**טבח והכן**״- ׳ח והכן׳ אותיות חנוכה. ואולי יש בפסוק זה עוד רמזים לחנוכה:

1) ״**הבא**״ עולה למנין **8**

2) ״**את האנשים הביתה**״ רמז לחשמונאים שיחזרו לבית המקדש.

״**את האנשים הביתה**״, עולה למנין **1229**

מתתיהו בן יוחנן כהן גדול ובניו עולה למנין **1229**

3) ״**ויאמר לאשר על ביתו הבא את האנשים הביתה וטבח טבח והכן כי אתי יאכלו האנשים**״ עולה למנין **3582**

מתתיהו וחמשת בניו יהודה שמעון יוחנן יונתן אלעזר חשמונאים
עולה למנין **3582**

* * * * * * * * *

רמז לחנוכה

פרק מ״ג פסוק ט״ז:
״...**הבא את האנשים הביתה וטבח טבח והכן**״
ידוע דרישת חז״ל במילים, ״טבח **והכן**״, אותיות: **חנוכה**. ואולי יש עוד רמזים לחנוכה בפסוק הזה.

1. ״**<u>הבא את האנשים הביתה וטבח טבח</u>**״ עולה **1281**
   <u>מתתיהו החשמונאי</u> עולה **1281**

2. ״**<u>וטבח</u>**״ עולה **25**
   אולי רמז ליום בחודש שמתחיל חנוכה.

3. ״**<u>וטבח טבח</u>**״ עולה **44**
   אולי רמז לסה״כ נרות (כולל השמשים) שמדליקים בכל ימי החנוכה.

* * * * * * * *

רמז לעתיד

פרק מ״ג פסוק י״ז :
״..ויבא את האנשים ביתה יוסף..״ עולה **1380**

מספר השנים מכניסת בני ישראל לארץ ישראל ועד הגלות הארוכה,
1380 שנים
החישוב :
480 שנים מכניסת בני ישראל לארץ ישראל עד בנין בית המקדש הראשון
410 שנים של בית מקדש הראשון
70 שנה גלות בין בית ראשון לשני
420 שנים של בית מקדש השני
סך הכל **1380** שנים
אולי יש כאן רמז שהאנשים (בני ישראל) י-ה-יו בבית (ארץ ישראל ובית המקדש)
רק עד 1380 שנים מכניסתם לארץ ולא יותר

* * * * * * * * *

"הביתה" – מהפרוזדור להטרקלין

פרק מ"ג פסוק כ"ו:
"...ויביאו לו את המנחה אשר בידם הביתה..."
רש"י: " דק"ל הלא כבר הובאו בית יוסף אלא ע"כ צ"ל מפרוזדור לטרקלין ודוק"

"**אשר בידם הביתה**" עולה 979 ועוד 3 מילים עולה **982**
מהפרוזדור להטרקלין עולה **982**

* * * * * * * * *

"אביכם הזקן"

פרק מ"ג פסוק כ"ז:
"וישאל להם לשלום ויאמר השלום אביכם הזקן אשר אמרתם העודנו חי"

ונשאלת השאלות:
איך שאל "השלום אביכם" ואחר כך שאל "העודנו חי"?

ומסביר אור החיים שצריכים להבין את שאילת יוסף ככה:
"השלום אביכם" - שאל לשלומו
"העודנו חי" - האם הוא עדיין חי במובן "אם ככוחו אז כוחו עתה".
לא שאל אם אביהם ממש חי או מת אלא האם הוא עדיין בכוחו, האם הוא עדיין חי כמו שהיה (כי אצל הזקנים הכוח נחלש עם הזמן).

ועוד נשאלת השאלה:
למה התכוון יוסף באומרו "אביכם הזקן"?
לפי הפשט יוסף התכוון ליעקב אביהם.
אבל אמר "אביכם הזקן אשר אמרתם", ולא מצאתו שעד עכשיו הם אמרו על אביהם המלה 'זקן' (רק אחר כך בפרשת ויגש יהודה אמר יש לנו אב זקן", וגם במדרש לא מובא שהם אמרו לו דבר זה). אז איך ידע יוסף שאביהם כבר זקן? הלא מגילם, שהמבוגר אצלם ראובן, היה בן 45, לא ניתן לדעת שאביהם היה זקן.

ויש דורשים (מקץ רבה צ"ב, ד') שהוא התכוון לאביהם (יעקב אבינו) וגם לזקנם (יצחק אבינו). על אחד שאל "השלום אביכם" על השני שאל "הזקן אשר אמרתם העודנו חי".
כאן יש קושי מסוים. כי לפי טעמי המקרא (מרחה טפחא) המילים "אביכם הזקן" קוראים ביחד, ולא ניתן בפשטות להפריד אותם אחת מהשני ולהגיד שהמילה "אביכם" הולך על תחילת הפסוק, והמילה "הזקן" הולך על סופה של הפסוק.

ויש אומרים שהתכוון רק לזקנם, ולפי:
<u>דעת זקנים מבעלי התוספות</u>: "הוא היה שואל מיצחק זקנו והם השיבו לו מיעקב, 'לעבדך לאבינו עודנו חי', אבל יצחק אינו חי. והם לא רצו להשיבו בפשיטות יצחק מת. שאין משיבין על הקלקלה...."

כאן מביא דעת זקנים מבעלי התוספות (וגם מובא במדרש) שיוסף שאל על זקנם, על יצחק אבינו, ולא על יעקב אביהם. והם ענו לו רק על יעקב אביהם כי יצחק כבר נפטר לפני 10 שנים. והם לא רצו להגיד לו את זה
(ומתשובתם, שלא השיבו על זקנם , רצו שיוסף יבין מעצמו שהוא כבר מת).
וגם זה אומר דרשני. למה שאל על הסבא ולא על האב?

ונגיד, יוסף ידע על זקנם ממה שגזר יוסף בקשר לנכנסים למצרים לקנות בר:
<u>ילקוט שמעוני (מ"ב)</u>: "שלוש גזרות גזר יוסף. שלא יכנס בה עבד ויקח בר. ושלא יכנס אדם בשני חמורים. שלא יכנס אדם עד שכתוב שמו ושם אביו ושם זקנו, והוה שמה מנשה קמיה ומקבל פתקין..."
(במדרש מקץ רבה צ"א, ו', רק כתוב שיכתוב שם אביו ולא כתוב שם זקנו)

לפי הגרסה בילקוט יוסף ביקש שיכתבו שם אביהם וגם שם זקנם. ולפי זה לפתוח בשיחה לשלום עם הבאים לקנות בר, ולשאול בשלום זקנם, זה נראה נימוסי והגיוני.

ונראה לי להגיד:
אולי שאל אותם על יצחק זקנם כי זה קשור לרמזים של התוכחה שיוסף מעביר לאחיו.
יוסף שואל על יצחק זקנם לרמוז להם:

- ה' אמר ליצחק זקנכם לא לרדת למצרים:
<u>בראשית פרק כ"ו פסוק ב'</u>: "וירא אליו ה' ויאמר אל תרד מצרימה שכן בארץ אשר אמר אליך"
וכאילו רומז להם:
ואתם מכרתם את אחיכם לעבד למצרים.

- יצחק זקנכם ניסה להגיע לשלום עם ישמעאל אחיו. וגם הוא הלך אליו:
<u>בראשית פרק כ"ד פסוק ס"ב</u>: "ויצחק בא מבוא באר לחי ראי"
<u>בראשית פרק כ"ה פסוק י"א</u>: "וישב יצחק עם באר לחי ראי"
(ישמעאל ישב במדבר קרוב לבאר לחי ראי, כי משם לקח יצחק את הגר להביא לאביו).

וישמעאל חזר בתשובה, ונתן כבוד ליצחק זקנכם. כי בקבורת אבינו אברהם כתוב:
<u>בראשית פרק כ"ה פסוק ט'</u>: "ויקברו אתו יצחק וישמעאל בניו"
<u>רש"י</u>: "מכאן שעשה ישמעאל תשובה והוליך את יצחק לפניו"

"יצחק" כתוב לפני "ישמעאל" המבוגר ממנו ובכור לאביו, ומפרשים שישמעאל נתן כבוד ליצחק זקנכם.

וכאילו רומז להם כאשר שאל אותם:
"**השלום אביכם הזקן**" –
מזכיר להם עניין "**השלום**" אצל " **הזקן**", אצל זקנם. לרמוז להם, אתם לא למדתם מזקנכם יצחק ששאף להגיע לשלום עם אחיו.
"**העודנו חי**" – מזכיר המילה "**חי**" לרמוז שזקנם ישב בבאר לחי ראי כדי להגיע לשלום עם ישמעאל.
אבל אתם לא בקשתם את שלום אחיכם (למרות שהוא נשלח לראות את שלומכם), אלא רציתם להרוג אותו, וביישתם את אחיכם - זרקתם אותו ערום לבור במדבר, ומכרתם אותו לעבד לישמעאלים.

* * * * * * * * *

שמח לראות בנימין אחיו

כאשר יוסף ראה את בנימין אחיו כתוב:
<u>פרק מ"ג פסוק כ"ט</u>:
"**וישא עיניו וירא את בנימין אחיו בן אמו**"
<u>מדרש תנחומא י</u>: "וירא יוסף את בנימן אחיו בן אמו, שמח בו, שראה דמות דיוקנו של אביו"

1) "**הזה אחיכם הקטן אשר אמרתם**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ה'+ה', א'+ם', ה'+ן', א'+ר', א'+ם', עולה **348**
שמח עולה **348**

2) "**בן אמו ויאמר**" עולה **356**
שמח בו עולה **356**

3) "**ויאמר הזה אחיכם**" עולה 353 ועוד 3 מילים עולה **356**
שמח בו עולה **356**

4) "**בנימין אחיו בן אמו ויאמר הזה אחיכם הקטן אשר אמרתם אלי ויאמר אלקים**"
באתב"ש:
שטמימט תסמף שט תיף פמתיג צעץ תסמלי צדנט תבג תיגאי תכם פמתיג תכצמי
סוף תיבות, אותיות:
ט', ף', ט', ף', ג', צ', י', ט', ג', י', ם', ג', י', עולה **356**
שמח בו עולה **356**

ועוד:
פרק מ"ג פסוק ז':
"**העוד אביכם חי היש לכם אח ונגד לו על פי הדברים האלה**"
יש רמזים למדרש כבר בפסוק ז' (מהשאלה ששאל יוסף לאחיו בקשר לאביו ולבנימין). רמזים שיוסף ישמח בעתיד כאשר אחיו בנימין בן אמו יבוא אליו. כי הוא יראה בו דמות דיוקנו של אביו:

1) "**היש לכם אח**" , סוף תיבות, אותיות: **ש', מ', ח'**, המילה "**שמח**".

2) "**העוד אביכם חי היש לכם אח ונגד לו על פי הדברים האלה**" עולה **1181**
ראה דמות דיוקנו של אביו עולה **1181**

3) "**האיש לנו ולמולדתנו לאמר העוד אביכם חי היש לכם אח ונגד לו על**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ה'+ש', ל'+ו', ו'+ו', ל'+ר', ה'+ד', א'+ם', ח'+י', ה'+ש', ל'+ם', א'+ח',
ו'+ד', ל'+ו', ע'+ל', עולה **1181**
ראה דמות דיוקנו של אביו עולה **1181**

4) "**ולמולדתנו לאמר העוד אביכם חי היש לכם אח ונגד לו על פי הדברים**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+ו', ל'+ר', ה'+ד', א'+ם', ח'+י', ה'+ש', ל'+ם', א'+ח', ו'+ד', ל'+ו',
ע'+ל', פ'+י', ה'+ם', עולה **975**
דמות דיוקנו של אביו עולה **975**

5) "**אביכם חי היש לכם אח**"
עולה 505 ועוד 15 אותיות ועוד 5 מילים עולה **525**
דיוקנו של אביו עולה **525**

6) "**לכם אח**" עולה **99**
בן אמו עולה **99**

7) "**אח ונגד לו על פי הדברים**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
א'+ח', ו'+ד', ל'+ו', ע'+ל', פ'+י', ה'+ם', עולה **290**
בן רחל עולה **290**

8) "**לכם אח**"
באתב"ש:
כלי תס עולה 520 ועוד 5 אותיות עולה **525**
דיוקנו של אביו עולה **525**

9) "**ולמולדתנו לאמר העוד אביכם חי היש**"
באתב"ש:
פכיפכקאטף כתיג צזפק תשמלי סם צמב
ראש וסוף תיבות, אותיות:
פ'+ף', כ'+ג', צ'+ק', ת'+י', ס'+ם', צ'+ב', עולה **975**
דמות דיוקנו של אביו עולה **975**

* * * * * * * * *

"הבכר כבכרתו"

פרק מ"ג פסוק ל"ג:
"וישבו לפניו הבכר כבכרתו והצעיר כצערתו ויתמהו האנשים איש אל רעהו"
פרק מ"ד פסוק ד': "הם יצאו את העיר לא הרחיקו ויוסף אמר לאשר על ביתו קום רדף אחרי האנשים... ".
פסוק י"ב:
"ויחפש בגדול החל ובקטן כלה... "

"**<u>הבכר כבכרתו והצעיר כצערתו</u>**" רמז לסידור נרות חנוכה, מימין לשמאל.
נר לילה ראשון, **הבכור**- ראשון. הנר החדש, **הצעיר**- אחרון.

פרק ל"א פסוק ל"ו:
"ויען יעקב ויאמר ללבן מה פשעי מה חטאתי כי דלקת אחרי".
<u>רש"י</u>: "רדפת". (רדיפה = הדלקה).
"**קום רדף**"- 'קום הדלק' רמז להדלקה.

"**<u>בגדול החל ובקטן כלה</u>**", רמז לסדר ההדלקה.
"**בגדול החל**"- תחילה בנר בעל מספר הימים הגדול.
"**ובקטן כלה**"- מכלים, סוף ההדלקה, בנר בעל מספר הימים הקטן.

* * * * * * * * *

"חמש ידות"

פרק מ"ג פסוק ל"ד:
"וישא משאת מאת פניו אלהם ותרב משאת בנימן ממשאת כלם חמש ידות וישתו וישכרו עמו"
ספורנו: "לראות אם יקנאו בו"

לפי הספורנו, בניתנת יותר חלקים לבנימין, יוסף בדק את אחיו אם הם יחזרו על התנהגותם של העבר ויקנאו בבנימין.
כי כאשר יעקב אבינו התייחס ליוסף באהבה יתירה - "וישראל אהב את יוסף מכל בניו", "ועשה לו כתנת פסים", כתוב, "ויראו אחיו כי אתו אהב אביהם מכל אחיו וישנאו אתו". האחים היו שונאים את יוסף בגלל מעשה האהבה שעשה אביהם כלפיו.
וכאן כביכול יוסף בודק אותם אם עדיין יתעורר בהם מידת הקנאה והשנאה כאשר הצעיר באחים (בנימין) מקבל יחס (מבעל הסמכות) יותר יפה מהיחס שהם מקבלים.

ונראה לי להוסיף:
יוסף לא רק בדק אותם בנתינת חלק יותר (פי חמש) לבנימין
(קרי בחלק המגיע לו כאחד האחים, ונוסף על זה חלק שהוסיף לו יוסף, וחלק שהוסיף לו מאסנת, וחלק שהוסיף לו משנשה, וחלק שהוסיף לו מאפרים, רש"י, מקץ רבה)
אלא יוסף מחזק את הרמז לאחים בניתנת דווקא "**חמש ידות**" לבנימין.
כי במספר "**חמש**" יוסף רומז לאחיו על כתנת הפסים שעשה לו אביו. כי לפי המדרש הכתנת הייתה עשויה צמר נקי (מילת) השווה 'חמש' סלעים (רש"י, על המילה "פסים": "לשון כלי מלת"). והמילה "**ידות**" רומז על נושא הקשורה למילה 'יד', קרי למילה "פסים", לפי:
זקנים מבעלי התוספות (על המילה "פסים"): "סביבות פס ידו".
בעל הטורים: "בג' פס יד לו"

ועוד:
יוסף רומז להם בניתנת "חמש ידות" לבנימין שחמישה מהם, קרי חמישה מבני לאה, הם אלו שהכי שנאו אותו. כי ללאה היו 6 בנים. ראובן הבכור לא היה בעניין מכירת יוסף ונשאר שמעון, לוי, יהודה, יששכר וזבולון. ולפי זה הוא מגדיל משאת בנימין "**חמש ידות**" "ממשאת כלם". לרמוז להם 'שחמישה' מהם רצו לשלוח בו 'יד', אבל ראובן אמר לאחיו "ויד אל תשלחו בו".
ועוד:
יוסף השיב את האחים לפי סדר לידתם, "וישבו לפניו הבכר כבכרתו והצעיר כצעירתו", כביכול בשימוש הגביע (רש"י).
רש"י: "אמר זה אין לו אם ואני אין לי אם ישב אצלי"
יוסף משיב את בנימין אצלו.
וכתוב: "ויתמהו האנשים איש אל רעהו"
לפי חז"ל:
או שהאחים תמו איך יוסף השיב אותם לפי סדר לידתם (רש"י)
או שהאחים ישבו לפי הסדר הזה בעצמם (זקנים מבעלי התוספות)
והם תמו למה יוסף יושב לבד, "וישימו לו לבדו ולהם לבדם ולמצרים האכלים אתו לבדם"
ספורנו (על המילה "ויתמהו"): "מה טיבו של זה אינו לא מצרי ולא עברי מדהוא אכל

לבדו״
ונראה לי להגיד:
שהם גם תמהו על מה שעשה יוסף כאשר השיב את בנימין אצלו. כי על שישב לבדו אפשר להגיד שהוא המושל וזה כבודו, והוא לא יושב עם המצרים האחרים הנמצאים בביתו, ובטוח לא יושב עם העברים האורחים אצלו. אבל, כאשר יוסף הושיב את בנימין אצלו הדבר היה תמוהה מאוד בעיני האחים. הלא אם הוא מצרי זה תועבה לו (״כי לא יוכלון המצרים לאכל את העברים לחם כי תועבה הוא למצרים״). וכמושל זה לא כפי כבודו, אז באמת ״ויתמהו״. יוסף ניסה בזה לרמוז לאחיו שהוא לא מצרי וגם מקורו לא בשלשלת מושלים.
האחים מצדם עברו את הבדיקה של יוסף ולא הראו שום קנאה או שנאה נגד בנימין, ״**וישתו וישכרו עמו**״.

ועוד רמזים:

1) ״**<u>ממשאת כלם</u>**״ עולה 871 ועוד 2 מילים ועוד 8 אותיות עולה **881**
״**<u>הכתנת</u>**״ עולה 875 ועוד המילה ועוד 5 אותיות עולה **881**

2) ״**<u>וישא משאת</u>**״ עולה 1058 ועוד 2 מילים עולה **1060**
<u>כתנת פסים</u> עולה **1060**

3) ״**בנימן ממשאת כלם**״ עולה 1023 ועוד 3 מילים ועוד 13 אותיות עולה **1039**
חמש סלעים מילת עולה **1038**

4) ״**פניו אלהם ותרב**״
באתב״ש:
וטמף תכצי פאגש
ראש וסוף תיבות אותיות: **ו׳+ף׳, ת׳+י׳, פ׳+ש׳,** עולה **876**
כתונת עולה **876**

5) ״**בנימן ממשאת כלם חמש ידות וישתו וישכרו עמו**״
באתב״ש:
שטמיט ייבתא לכי סיב מקפא פמבאף פמבלגף זיף
ראש וסוף תיבות אותיות:
ש׳+ט׳, י׳+א׳, ל׳+י׳, ס׳+ב׳, מ׳+א׳, פ׳+ף׳, פ׳+ף׳, ז׳+ף׳, עולה **870**
כתנת עולה **870**

6) ״**ממשאת כלם חמש**״
באתב״ש:
ייבתא לכי סיב עולה 555 ועוד 3 מילים עולה **558**
חמש סלעים עולה **558**

7) **ותרב משאת בנימן ממשאת כלם חמש ידות**
באתב"ש:
פאגש יבתא שטמיט ייבתא לכי סיב מקפא
ראש תיבות אותיות: **פ', י', ש', י', ל', ס', מ'** עולה **530**
כלי מלת עולה **530**

8) "**משאת בנימן ממשאת כלם חמש ידות וישתו**"
באתב"ש:
יבתא שטמיט ייבתא לכי סיב מקפא פמבאף
ראש תיבות אותיות: **י', ש', י', ל', ס', מ', פ'** עולה **530**
כלי מלת עולה **530**

* * * * * * * * *

"ויצו את אשר על ביתו"- למנשה

פרק מ"ד פסוק א':
" ויצו את אשר על ביתו לאמר מלא את אמתחת האנשים אכל..."

1. <u>יונתן בן עוזיאל</u>: "ופקיד ית מנשה דממנא אפיטרופוס על ביתיה"

"**ויצו את אשר על ביתו לאמר**" עולה **1803**
יוסף צוה למנשה הממונה האפיטרופוס על ביתו עולה **1803**

ועוד רמז לחנוכה:
2. "**את אמתחת האנשים**" עולה **1656**
זה מתתיהו בן יוחנן כהן גדול חשמונאי ובניו עולה **1656**

* * * * * * * * *

״ואת הגביעי״

פרק מ״ד פסוק ב׳:
״ואת גביעי גביע הכסף תשים בפי אמתחת הקטן ואת הכסף שברו״

יתכן שע״י שימת גביע הכסף באמתחת בנימין רצה יוסף לתת לאחיו להרגיש מה הם עשו לו ולרמוז להם על מכירתו.
א) יוסף שם את גביע הכסף באמתחת בנימין שהוא הצעיר שבאחים בדומה לעצמו שהיה (בזמן מכירתו) צעיר האחים.

ב) יוסף שם את גביע הכסף באמתחת בנימין שהוא **בנה של רחל** בדומה לעצמו שהוא בן של רחל ג״כ.

ג) יוסף שם דווקא **גביע** שהוא נוטריקון לתלאות שעברו עליו.
׳<u>גבי״ע</u>׳: **ג׳**- גניבה, גונבתי מבית אבי. **ב׳**- בור, אחי השליכו אותי לבור.
י׳- ישמעאלים, נמכרתי לישמעאלים. **ע׳**- עבדות, נמכרתי לפוטיפר.

* * * * * * * * *

רמז לחנוכה

פרק מ״ד פסוק ג׳:
״הבקר אור והאנשים שלחו המה וחמריהם״

בפסוק הזה המילה ״**אור**״ מופיעה בפעם ה**שמינית** מאז המילה ״אור״ מופיע בתורה. ואולי זה רמז לחנוכה, שיהיה אור שמונת ימים בעתיד, על ידי החשמונאים.

״**<u>אור והאנשים שלחו המה וחמריהם</u>**״	עולה **1322**
<u>ויהי בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול ובניו</u>	עולה **1322**

* * * * * * * * *

"למה שלמתם רעה תחת טובה"

פרק מ"ד פסוק ג':
"הבקר אור והאנשים שלחו המה וחמריהם"
<u>גמרא תענית י' (על "הבקר אור והאנשים שלחו")</u>:
"לעולם יצא אדם בכי טוב ויכנס בכי טוב"
ורמז:
"**הבקר אור**"
באתב"ש: **צשדג תפג**
ראש תיבות, אותיות: **צ', ת'** עולה **490**
לעולם יצא אדם בכי טוב ויבוא אדם בכי טוב עולה **490**
וגם:
"**המה וחמריהם**" עולה 359 ועוד 10 אותיות ועוד 2 מילים עולה **371**
"לעולם יצא אדם בכי טוב" עולה **371**
(גם האדם וגם בעלי חיים שלו יצאו כאשר כבר האיר היום. כי בלילה יש סכנה)

פרק מ"ד פסוק ד':
"הם יצאו את העיר לא הרחיקו ויוסף אמר לאשר על ביתו קום רדף אחרי האנשים והשגתם ואמרת אלהם למה שלמתם רעה תחת טובה"

יוסף "אמר לאשר על ביתו", למנשה, לרדוף אחרי האנשים כדי להשיג אותם לפני שהם מתרחקים יותר מדי מהעיר, כי:
<u>ילקוט שמעוני מקץ ק"ג</u>:
"כד"א רחוק יהיה ביניהם ובינו כאלפים אמה. אמר אם יתרחקון מן העיר אפילו מיל אחד אין כל בריה יכולה להחזירן"
ורמזים:

1) "**העיר לא הרחיקו**"
סוף תיבות, אותיות: **ר', א', ו'** עולה **207**
אלפים אמה עולה **207**

2) "**העיר**"
באתב"ש: **צזמג**
ראש וסוף תיבות, אותיות: **צ'+ג'** עולה **93**
מיל אחד עולה **93**

וגם:
1) "**אור**" עולה **207**
אלפים אמה עולה **207**
(אחרי שהאיר היום הלכו רק אלפים אמה עד שמנשה השיג אותם)

2) **'אור והאנשים שלחו''**
באתב''ש:
תפג פצתטבמי בכסף
סוף תיבות, אותיות: **ג', י', ף'** עולה **93**
מיל אחד עולה **93**

כאשר האחים עדיין קרובים לעיר אימת העיר עליהם ולא יעשו מלחמה ולא יפגעו במנשה. אבל אם הם יתרחקו מהעיר יותר מאלפים אמה, מקום שאין שם הרבה אנשים, הם ירגישו יותר בטוחים בעצמם להתנגד ולא יחזרו, וגם שם לא יהיו עדים למעשיהם, וגם לא אנשים שיוכלו לבוא לעזרת מנשה.

למרות שהם יצאו מהעיר הם לא התרחקו מהעיר מהר כי צדיקים היו והתעסקו בדרך בדברי תורה, ולפי:
'לעולם יצא אדם בכי טוב ויכנס אדם בכי טוב' עולה **611** למנין **'תורה'**
והם:

1) **''יצאו את העיר לא הרחיקו''**
סוף תיבות, אותיות: **ו', ת', ר', א', ו'** עולה **613**
תרי''ג עולה **613**

2) **''העיר לא הרחיקו ויוסף אמר לאשר על ביתו קום רדף''**
באתב''ש:
צזמג כת צגסמדף פמפחו תיג כתבג זך שמאף דפי גקו
סוף תיבות, אותיות:
ג', ת', ף', ו', ג', ג', ך', ף', י', ו' עולה **611**
תורה עולה **611**

כל הזמן יוסף שולח מסרים לאחיו.
הוא רומז להם על מה שהם עשו לו בהיותו בן י''ז שנה, שמכרו אותו לעבד, ולפי:
''האנשים והשגתם ואמרת''
ראש תיבות, אותיות: **ה', ו', ו'** עולה **17**
י''ז עולה **17**

ואמר למנשה להיגד להם **'למה שלמתם רעה תחת טובה''**:

1) **''רעה''** עולה **275** למנין המילה **'מכירה'**.

2) **'למה שלמתם רעה תחת טובה''**
באתב''ש:
כיץ בכיאי גזץ אסא נפשץ
ראש תיבות, אותיות: **כ', ב', ג', א', נ'** עולה **76**
עבד עולה **76**

3) "**רעה**" באתב"ש : **גזץ** עולה **90**
'**סלעים**' עולה 85 ועוד 5 אותיות עולה **90**
לרמוז :
כל אחד מהאחים קיבל שני סלעים (סלעים רבים של המלה סלע, ומיעוט רבים 2).
מכרו את יוסף בעשרים כסף, שזה ערך של אדם בן חמש עד עשרים (בעל הטורים).

4) **שני סלעים** עולה **570**
יצר הרע עולה **570**
(בגלל שהסיעו עצמם מהתורה בנושא הזה התגבר עליהם היצר ולא הבינו חומרת מעשיהם)

וגם :
פרק מ"ד פסוק ה' :
"**הלוא זה אשר ישתה א-ד-נ-י בו והוא נחש ינחש בו הרעתם אשר עשיתם**"
1) "**הרעתם אשר עשיתם**" ראש תיבות, אותיות : **ה', א', ע'** עולה **76** למנין '**עבד**'.

2) "**א-ד-נ-י בו והוא נחש ינחש בו הרעתם**"
ראש תיבות, אותיות : **א', ב', ו', נ', י', ב', ה'** עולה **76**
עבד עולה **76**

3) "**בו והוא נחש ינחש בו הרעתם אשר**"
ראש תיבות, אותיות : **ב', ו', נ', י', ב', ה', א'** עולה **76**
עבד עולה **76**

4) "**נחש ינחש בו הרעתם אשר**"
באתב"ש :
טסב מטסב שף צגזאי תבג
ראש תיבות, אותיות : **ט', מ', ש', צ', ת'** עולה **839**
וימכרו את יוסף עולה **839**

וגם אמר למנשה רדוף אחרי האנשים בעניין 'עבד' :
1) '**על ביתו קום רדף**"
ראש תיבות, אותיות : **ע', ב', ק', ר'** עולה **372**
מכרו לעבד עולה **372**

2) "**קום רדף אחרי האנשים והשגתם**"
באתב"ש :
דפי גקו תסגם צתטבמי פצבראי
סוף תיבות, אותיות : **י', ו', ם', י', י'** עולה **76**
עבד עולה **76**

ועוד:
"למה שלמתם רעה"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ל'+ה', ש'+ם', ר'+ה'** עולה **580** למנין הנילה **'שעיר'**.
רמז להם על מה שהם עשו אחרי שמכרו אותו:
פרק ל"ז פסוק ל"א:
"ויקחו את כתנת יוסף וישחטו שעיר עזים ויטבלו את הכתנת בדם"
לא חיכיתם לאורחת הישמעאלים להתרחק וכבר שחטתם שעיר עזים:

1) **"הם יצאו את העיר לא הרחיקו ויוסף"**
באתב"ש:
צי מהתף תא צזמג כת צגסמדף פמפחו
סוף תיבות, אותיות: **י', ף', א', ג', ת', ף', ו'** עולה **580**
שעיר עולה **580**

2) **'לא הרחיקו"**
באתב"ש:
כת צגסמדף עולה 697 ועוד 8 אותיות ועוד 2 מילים עולה **707**
"שעיר עזים" עולה **707**

3) **"הרחיקו ויוסף אמר"**
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ה'+ו', ו'+ף', א'+ר'** עולה **298**
"חיה רעה" עולה **298**

4) **"העיר לא הרחיקו ויוסף אמר לאשר על"**
באתב"ש:
צזמג כת צגסמדף פמפחו תיג כתבג זך
ראש תיבות, אותיות: **צ', כ', צ', פ', ת', כ', ז'** עולה **707**
שעיר עזים עולה **707**

ואמר למנשה לדבר אתם קשות על מה שהם עשו:
ילקוט שמעוני מקץ ק"ג: "והשגתם בשי"ן כתיב, שגש אותם בדברים אחד רך ואחד קשה. 'למה שלמתם רעה תחת טובה' זה קשה, 'הלא זה אשר ישתה אדוני בו' הרי רך"

1) **"הרחיקו ויוסף אמר לאשר על ביתו קום רדף אחרי האנשים והשגתם ואמרת אלהם למה שלמתם רעה תחת"**
ראש תיבות, אותיות:
ה', ו', א', ל', ע', ב', ק', ר', א', ה', ו', ו', א', ל', ש', ר', ת' עולה **1363**
גש אותם בדבר קשה עולה **1363**

2) **"קום רדף אחרי האנשים והשגתם ואמרת"**
באתב"ש:
דפי גקו תסגם צתטבמי פצבראי פתיגא
ראש תיבות, אותיות: **ד', ג', ת', צ', פ', פ'** עולה **657**
אחד קשה ואחד רך עולה **657**
(הדיבור שלו איתם)

3) "**העיר לא הרחיקו ויוסף אמר לאשר על ביתו קום רדף**"
באתב"ש:
צזמג כת צגסמדף פמפחו תיג כתבג זך שמאף דפי גקו
סוף תיבות, אותיות:
ג', ת', ף', ו', ג', ג', ד', ף', י', ו' עולה **611**
דבר קשה עולה **611**

ועוד:
גרמתם שיגידו "חיה רעה אכלתהו":
"**והשגתם**" עולה 754 ועוד 6 אותיות עולה **760**
"**חיה רעה אכלתהו**" עולה **760**

כי "וישחטו שעיר עזים ויטבלו את הכתנת בדם", וגרמתם לחשוב שיוסף נטרף (דם עזים דומה לדם אדם):
"**עזים**" באתב"ש: **זעמי** עולה 127 ועוד 8 אותיות עולה **135**
יוסף באתב"ש: **מפחו** ועד המילה עולה **135**

וגם:
"**אחרי האנשים והשגתם ואמרת אלהם למה שלמתם רעה**"
סוף תיבות, אותיות: **י', ם', ם', ת', ם', ה', ם', ה'** עולה **580**
"**שעיר**" עולה **580**

וגם "למה שלמתם רעה":
"**רעה**"-"חיה רעה אכלתהו"

וגם:
פרק ל"ז פסוק ל"ג:
"**חיה רעה אכלתהו טרף טרף יוסף**"
1) "**ואמרת אלהם למה**"
סוף תיבות, אותיות: **ת', ם', ה'** עולה **445**
"**טרף יוסף**" עולה **445**

2) "**שלמתם רעה תחת**"
סוף תיבות, אותיות: **ם', ה', ת'** עולה **445**
"**טרף יוסף**" עולה **445**

3) "**לא הרחיקו ויוסף אמר לאשר על ביתו קום רדף אחרי**"
ראש תיבות, אותיות:
ל', ה', ו', א', ל', ע', ב', ק', ר', א' עולה **445**
"**טרף יוסף**" עולה **445**

4) **"ויוסף אמר לאשר על ביתו קום רדף אחרי האנשים והשגתם ואמרת אלהם למה"**
באתב"ש:
פמפחו תיג כתבג זך שמאף דפי גקו תסגם צתטבמי פצבראי פתיגא תכצי כיץ
סוף תיבות, אותיות:
ו', ג', ג', ד', ף', י', ו', ם', י', י', א', י', צ' עולה **289**
"טרף" עולה **289**

והביאתם צער גדול על אביכם:
"אמר לאשר על ביתו קום רדף אחרי האנשים והשגתם"
באתב"ש:
תיג כתבג זך שמאף דפי גקו תסגם צתטבמי פצבראי
סוף תיבות, אותיות: **ג', ג', ד', ף', י', ו', ם', י', י'** עולה **182**
יעקב עולה **182**

וגם:
פרק מ"ד פסוק ה':
"...והוא נחש ינחש בו הרעתם אשר עשיתם"
"נחש ינחש" באתב"ש: **טסב מטסב** עולה **182** למנין המילה **'יעקב'**.
(אני ראה שציערתם את אביכם)

ציערתם אותו במשך כ"ב שנה:
"למה שלמתם"
באתב"ש:
כיץ בכיאי
ראש תיבות, אותיות: **כ', ב'** עולה **22**
כ"ב עולה **22**

"למה שלמתם רעה תחת טובה" -יוסף מזכיר להם שהוא נשלח על ידי אביו לשאול בשלומם (לעשות "טובה"). ובמקום 'טובה' שלמתם רעה, קרי **"שלמתם"** –'שלם תם', (2 מילים) אצלכם תם השלום.
מכרתם אותי לעבד ושלמתם לי ולאבי כ"ב שנה של צער ופירוד (שלא ראו אחד את השני):
"טובה" עולה **22**
כ"ב עולה **22**

למה אתם לא מתחרטים על שמכרתם אותי לעבד?

1) "**אלהם למה**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **א'+ם', ל'+ה'** עולה **76**
עבד עולה **76**

2) "**למה**" עולה 75 ועוד המילה עולה **76**
עבד עולה **76**

ועוד:
"**שלמתם**" באתב"ש: **בכיאי** עולה 43 ועוד המילה עולה **44** למספר של נרות חנכה כולל השמשים.

* * * * * * * *

"רעה תחת טובה"

פרק מ"ד פסוק ד:
"...ואמרת אלהם למה שלמתם רעה תחת טובה"
יוסף שולח את מנשה אחרי האחים ואומר לו לשאול אותם "**למה שלמתם רעה תחת טובה**"?
אולי יוסף ממשיך לנסות לגרום לאחים חרטה ותשובה על מעשיהם כלפיו.
והוא רומז להם, למה עשיתם הרע כלפי אחיכם יוסף? הלוא הוא בא בשליחות אבא לראות את שלום הצאן ואת שלומכם ולעשות מעשה טוב. ולמה עשיתם הרע כנגדו.
למה ראיתם צרת נפשי בהתחננו לפניכם ולא שמעתם.
ואולי יוסף משתמש במילה "**שלמתם**" במובן דיבור בפה (כמו "**ונשלמה פרים שפתינו**", שהכוונה לדיבור בפה, לתפילה במקום קרבן). והוא שואל אותם למה אמרתם "**לכו ונהרגהו ונשלכהו באחד הברות ואמרנו חיה רעה אכלתהו**"
למה אמרתם "**חיה רעה אכלתהו**", ששלמתם **רעה** תחת טובה.
ועוד:
הוא רומז להם, למה תם השלום (שלמתם = **שלם תם**) בניכם לבין אחיכם?

* * * * * * * * *

רעיון לחנכה

היונים ניסו בכל האמצעים להעביר את היהודים על דתם.

אמרו חז״ל, היונים אמרו ליהודים,
כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלוקי ישראל.

היונים גזרו גזירות נגד ראש חודש, שבת, ומילה. ולמה דווקא נגד מצוות אלו?
כנראה יש הרבה תשובות לשאלה הזאת ואולי אחד מהם היא שמצוות אלו הם מצוות מרכזיות ביהדות ועושים רושם אצל היהודים ובעולם.

ברית מילה- עושה רושם בגוף האדם. אות שהיהודים עבדים לה׳, והרושם הזה מפריד את היהודים מאומות אחרות.

שבת- עושה רושם בזמן. יום, חודש, ושנה הם תקופות המעידים על פרק זמן מסוים בקיום העולם. לכל אחד מתקופות הזמן יש מאפיין בטבע שמעיד על קיומו. השנוי מאור לחושך, ומחושך לאור (הנגרם על ידי סבוב כדור הארץ) מעדים על פרק זמן של יום. שנוי גודל הירח והמחזור שלו מעיד על פרק זמן של חודש. שנוי העונות ותנועת השמש מעידים על תקופת זמן של שנה. אבל אין בטבע מאפיין לשבוע, לשבת. אם בני ישראל לא שומעים את השבת הוא לא קיים עלי אדמות ואין משמעות למושג שבוע. העובדה שבני ישראל שומרים את השבת עושה רושם בעולם לקיומו של השבת כזכר למעשה בראשית (וליציאת מצרים) ולכל המשתמע מכך.

ראש חודש- עושה רושם על חיי היהודים כי הוא קובע כל החגים, ועושה רושם בעולם באמצעות לוח העברי. קביעת ראש חודש על ידי בית הדין בירושלים (בזמן שבית המקדש היה קיים) גם עשה רושם בבית דין של מעלה. אחרי שקבעו ראש החודש בבית דין של מטה, בין דין של מעלה הסכים אתם.

ואולי רמז לדבר, **ר**אש חודש, **ש**בת, **מ**ילה, ראשי תיבות: **ר ש ם**.

בדרך כלל אנו קוראים פרשת מקץ בשבת חנכה. נשאלת השאלה, האם יש רמזים מתוך הפרשה לשבת, מילה, וראש חדש?

פרק מ״א פסוק י״ד:
״וישלח פרעה ויקרא את יוסף ויריצוהו מן הבור ויגלח ויחלף שמלתיו ויבא אל פרעה״
רש״י (על ״ויגלח״): ״מפני כבוד המלכות״.
הלא דבר טבעי ביותר להתגלח אחרי שכלואים בבית הסוהר ויוצאים להיפגש עם המלכות. ולמה לא העיר רש״י אותו הדבר על ״ויחלף שמלותיו״?
גמרא ראש השנה דף י׳ עמוד ב׳:
רבי אליעזר אומר...בראש השנה יצא יוסף מבית האסורין
יתכן שרש״י פירש רק את המילה ״ויגלח״, להודיע לנו שיוסף התגלח (על ידי גוי, ראה אבן עזרא על מילת ״ויגלח״) בהיתר ביום טוב של ראש השנה.
כתוב במשנה ברורה פרק ש״ם סעיף א׳ (בנושא שבת): ״אסור ליטול שערו או צפרניו, בין ביד בין בכלי, בין לעצמו בין לאחרים ...״.

מסביר המשנה ברורה (על "בין לאחרים") "...ואשה ששכחה ליטול הצפרנים מע"ש ואירע טבילתה בליל שבת מסיק המ"א שתאמר לעו"ג ליטול ביד דהוא שבות דשבות במקום מצוה ואם א"א ביד מותר על ידו אפילו בכלי..."
אמירה לגוי בשבת היא שבות, ובמקום מצוה, ובמלאכה שאינה צריכה לגופה, יש מתירים בשבת. (ראה הדיון באור הלכה על "בין בידי").
ואולי רש"י רמז לנו שיש מתירים ביום טוב להתגלח על ידי גוי לצורך מצוה (כאשר זו מלאכה שאינה צריכה לגופה). יוסף הצדיק יצא מבית האסורים ביום טוב של ראש השנה ולצורך מצוה (כבוד המלכות) התגלח (על ידי גוי).
אין לך ראש חודש יותר חשוב מראש השנה.

זה הרמז **לראש חדש**.

פרק מ"א פסוק נ"ה:
"ותרעב כל ארץ מצרים ויצעק העם אל פרעה ללחם ויאמר פרעה לכל מצרים לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו"
העם במצרים באו אל פרעה וצעקו ללחם. פרעה אמר להם הלא ידעתם שיהיה רעב למה לא שמרתם אוכל? הם ענו, שמרנו והאוכל נרקב. אם ככה **"לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו"**. אם יכול לגזור על התבואה שתרקיב, יגזור עלינו ונמות.
ומה אמר להם יוסף לעשות?
רש"י: "שהיה יוסף אומר להם שימולו"
ומתרצים חז"ל שיוסף הצדיק רצה להכין התשתית לבואם של בני ישראל למצרים-ומל את המצרים כדי שבני ישראל ירגישו יותר בנוח וקליטתם תהיה יותר קלה.

זה הרמז **לברית מילה**.

פרק מ"ג פסוק ט"ז:
"ויאמר לאשר על ביתו הבא האנשים הביתה וטבח טבח והכן כי אתי יאכלו האנשים בצהרים..."
יוסף צוה לאחראי על ביתו להכין אוכל לאחיו.
מדרש רבה (צ"ב, ד'):
"והכן".. ואין הכן אלה שבת היך מד"א "והיה ביום הששי והכינו"
(שמות פרק ט"ז פסוק ה', פרשת המן) הדא אמרה ששמר יוסף את השבת קודם שלא תנתן.
סעודות כל השבוע לא דורשות הכנה, אפשר להכין אותן מיד, רק סעודות שבת צריכים להכין מערב שבת.

זה הרמז **לשבת**, שיוסף הצדיק שמר השבת.

ואולי שלושת המצות הללו: שבת, מילה, וראש חודש ששמר יוסף, היו חרוטות עמוק בתוך בני ישראל והיונים הבינו שלהמיר היהודים על דתם צריכים לעקור דווקא מצות אלו.

חז"ל: אין דבר דלא רמיזה בתורה.

* * * * * * * * *

גביע

יוסף משתמש בגביע.
עשה את עצמו כאילו עושה קסמים עם גביע הכסף.
גביע הכסף עולה **250**
קסמים עולה **250**

"הכסף" לרמוז לאחים על מה שהם עשו לו בענין כסף:
גביע עולה **85**
סלעים באתב"ש: **חכזמי** עולה **85**
שמכרו אותו עבור 20 סלעים כסף.

וגם:
"**גביע הכסף**" עולה **250** למנין המילה '**נר**'.
רמז להם:
אתם נסיתם לכבות את נרי (נשמתי בתוך טומאת מצרים) כאשר מכרתם אותי עבור 20 כסף.

* * * * * * * *

גנבת הגביע

השיחה בין האחים לבין יוסף ולאיש אשר על ביתו בעניין הגביע אומרת דרשני.

לפני מציאת הגביע באמתחת בנימין, יהודה טוען:
פרק מ"ד פסוק ח':
"הן כסף אשר מצאנו בפי אמתחתינו השיבנו אליך מארץ כנען ואיך נגנב מבית אדניך כסף או זהב"
רש"י: "זה אחד מעשרה ק"ו האמורים בתורה"
קל וחומר זה נכון כלפי כל האחים למעט שמעון ובנימין. זה לא פוטר את שמעון שהיה כלוא במצרים באותה עת ולא את בנימין שבכלל לא ירד איתם למצרים בפעם הראשונה.

יהודה יכול היה לסיים את דבריו כאן ולחכות לתגובת האיש. אבל יהודה כל כך בטוח בחפותם של האחים שהוא ממשיך ומציע:
פרק מ"ד פסוק ט':
אשר ימצא אתו מעבדך ומת וגם אנחנו נהיה לאדני לעבדים"
(כול החבורה הנמצאים עם הגנב חיבים, עונש קולקטיבי)

אבל האיש לא מקבל את פסק הדין של יהודה ואומר:
פרק מ"ד פסוק י':
ויאמר גם עתה כדבריכם כן הוא אשר ימצא אתו יהיה לי עבד ואתם תהיו נקים"

כאשר האחים חוזרים לבית יוסף ונופלים לפניו, יהודה חוזר לפסק הדין שהציע לאיש אבל עם שינוי:
פרק מ"ד פסוק ט':
"ויאמר יהודה מה נאמר לאדני מה נדבר ומה נצטדק האלקים מצא את עון עבדך הננו עבדים לאדני גם אנחנו גם אשר נמצא הגביע בידו"

כאן יהודה משנה גזר הדין של בנימין ממוות לעבדות (כנראה שהוא הבין שעבד חי עדיף מאח מת. כי אפשר לפדות עבד, אבל אם אח מת אין מה לעשות. אולי כאן התחיל התהליך מצידו להציל את בנימין). חז"ל מפרשים שזו הסיבה שיהודה חזר על מה שאמר לאיש כדי לשנות את הצעת העונש שהוא גזר על בנימין.

אבל נשאלות השאלות:
אם מטרת יהודה היתה להגן על בנימין מדוע חזר בכלל על הצעתו לפני יוסף? האיש כבר הוריד העונש ממיתה לעבדות עבור בנימין.
בנוסף, מדוע חזר יהודה על עונש כל האחים שיהיו עבדים אחרי שהאיש כבר פטר אותם מאחריות?
ועוד, כאשר יהודה הציע עבדות לכולם מה הוא חשב שיהיה עם אביו ועם האוכל לבית אבא? הלא עכשיו אין אף אחד מהאחים שיחזור הביתה.
כדי לענות על השאלות אנו צריכים להבין מטרת יוסף בשיחתו עם אחיו ובפרט מטרתו בנושא הגביע.
מגמתו של יוסף היא להחזיר את האחים בתשובה באמצעות רמזים ותוכחה. אפשר להבחין בכמה עניינים מרכזיים שבהם פעל יוסף לתיקון האחים:
1) מכירתו

2) הרמאות והצער שגרמו לאבא עם כתונת הדם
3) שיפעלו באחווה וברגש אחד כלפי השני וכאחים האוהבים אחד את השני (יחד שבטי ישראל)
4) להכיר שצריכים לקבל גזרות שמים (מעשים מצדם לא יעזרו למנוע את קיום הגזירה) וזה בקשר לחלומות יוסף שגרמו לשנאה וקנאה כלפיו מצד האחים וניסיון האחים למנוע קיום החלומות (ע"י הריגתו או מכירתו, כמו שאמרו "ונראה מה יהיו חלומותיו").

על מנת להשיג את מטרתו יוסף מוכרח להביא את האחים לחרטה על חטאם, לקבלה לעתיד לא לחזור על מעשיהם, ולבדוק אם כשיעמדו מול אותו ניסיון שנכשלו בו בעבר יפעלו אחרת.

בכל סיפור יוסף והאחים ניתן להבחין בשני מישורים - מישור הפשט ומישור הרמז.
יוסף השיג את מטרתו בקשר לחרטה בחטא מכירתו בפגישה הראשונה עם האחים.
הוא אומר להם:
"מרגלים אתם"
האשימו אותם כמרגלים.
במישור הפשט, למה כל כך הרבה אחים באו ביחד לשבור אוכל? למה נכנסתם בעשרה שערים? בטח למטרת ריגול.
במישור הרמז, המרגל מתנהג כלפי חוץ כאיש תם ואזרח מהשורה (כחבר שלך) אבל בפנים הוא שומר את הסוד על פעולתו האמיתית. כך האחים כלפי חוץ באו למצרים לרכוש אוכל בתוך הבאים אבל בפנים שמרו בסוד שבאו לחפש את יוסף. כלפי חוץ באו לנחם אביהם אבל בפנים הם שמרו את מעשיהם בסוד בקשר למכירת יוסף, וכתונת הדם.

האחים מיד מבנים שיש פה איזה מהלך מעבר לרגיל ואומרים:
פרק מ"ב פסוק כ"א:
"ויאמרו איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו על כן באה אלינו הצרה הזאת"
הם הבינו שהצרה הבאה עליהם עכשיו זה מידה כנגד מידה. הם לא ריחמו על יוסף ועכשיו האיש השולט על הארץ מדבר איתם קשות.
לפי המדרש כאשר ירדו למצרים הם התפזרו בכל העיר לחפש אחר יוסף ולהחזיר אותו הביתה. הם כבר הביעו סימנים של חרטה. וגם זה מראה על פעולתם ביחד למטרת הצלת אחיהם יוסף.
למרות שהאחים חשבו את יוסף לרודף, ובזה הצדיקו מעשיהם כלפיו, יהודה היה יכול להתנהג אחרת ולא להציע לאחים למכור את יוסף. כמו שכתוב במדרש שאמרו לו האחים: אם הייתה אומר לנו להחזיר אותו לאביו היינו שומעים אליך.

יוסף שאל אותם (לפי שיחת יהודה עם יוסף בפרשת ויגש) "היש לכם אב או אח". ואולי בזה רומז להם יוסף, היש לכם יראה כלפי אבינו שבשמים (היש לכם אב?) וגם היש לכם אחווה (היש לכם אח?) ביניכם. כאילו שאל אותם, האם אתם שלמים כלפי שמים (מורה רבו, מורה אביהם, כמורה שמים) וכלפי בשר ודם ("כל ישראל ערבים זה בזה")?

יוסף מצווה להחזיר לאחים את כספם. ואולי זה כדי לרמוז להם על עניין מקח וממכר ("מה בצע כי נהרוג את אחינו וכסינו את דמו", לפחות נרוויח כסף, הכסף רומז על קניה ומכירה), קרי: מכירתו עבור 20 סלעים. כאילו רומז להם, אתם כל כך אוהבים כסף, שמכרתם אחיכם עבור סכום קטן, הנה לכם גם הסחורה שבאתם לקנות וגם הכסף. אתם נכשלתם בכסף כאשר מכרתם את יוסף ועכשיו הסתבכתם עוד הפעם בעסקי כסף.

אחרי מכירת יוסף יהודה הורד מגדולתו ורק עכשיו הוא חוזר לקחת אחריות (כנראה בגלל ערבות שנתן לאבא שלו). במישור הפשט הכול מתנהל סביב גניבת הגביע (ואולי גם סביב הכסף השני שהוחזר להם. כאן אומר החזקוני שהודיעו מראש לאחים שמחזירים להם כספם, אבל לפי המדרש לא ככה) ובמישור הרמז הכול מתנהל סביב חטאים שעשו בעבר.

עכשיו נבין למה יהודה חזר על גזר הדין שלו ליוסף.
יהודה מצדיק את הדין על עצמו ועל אחיו כתוצאה מחטאים שעשו בעבר (מישור הרמז) כמו שכתוב במדרש:
"מה נאמר", כסף ראשון, "מה נדבר", כסף שני, "מה נצטדק", הגביע.
"מה נאמר", מכירת יוסף, "מה נדבר", פרשת תמר, "מה נצטדק", הגביע.
והוא וחוזר בגלל זה על הגזר דין שלו ואומר את העונש הנכון שהם יקבלו עבור מה שעשו: "האלקים מצא את עון עבדך הננו עבדים לאדנ_י גם אנחנו גם אשר נמצא הגביע בידו".
ולמרות כל זה, הוא עדיין לא הגיע לאתגר שיוכיח שהוא לא יחזור על טעויות העבר, קרי, מכירת יוסף (כאן עזיבת אחיו בנימין במצרים), והצער שגרם לאביו. כי בהצעתו (הכתוב למעלה בקשר לעונש על גנבת הגביע) כולם ישארו עבדים (והוא יעזוב את בנימין לעבד) ויגרום עוד סבל לאביו.

יוסף מדבר עם האחים במישור הפשט (על גניבת הגביע) ויהודה עונה לו, לא רק במישור הפשט, אלא גם במישור הרמז. יוסף לא מוכן להיות זה שמעניש אותם בגלל מעשיהם שעשו בעבר. יוסף שואף לתיקון מעשיהם בהווה ובעתיד ואומר ליהודה:
פרק מ"ד פסוק י"ז:
"ויאמר חלילה לי מעשות זאת האיש אשר נמצא הגביע בידו הוא יהיה לי עבד ואתם עלו לשלום אל אביכם"

יוסף לא מתייחס לכסף השני שהוחזר להם אלא רק לגביע. כי למרות שבנימין לא היה איתם בפעם הראשונה והקל וחומר שטען יהודה לא תופס עבורו, יתכן שבאמת יוסף הודיע לאחים מראש על החזרת כספם (חזקוני), אבל על הגביע שאצל בנימין מה יש להם להגיד? ועוד, לפי המדרש יוסף האשים את בנימין שלקח את הגביע לא עבור ערכו הכספי אלא עבור ערכו ככלי כישוף, כדי להשתמש בו (לנחש בו) למצוא את אחיו. ובכל מקרה בנימין חייב. (ולמרות שלבנימין יש אפשרות לשלם עבור הגנבה (מדרש), ונראה שלא שייך לו הדין "אם אין לו ונמכר בגנבתו", אולי בגלל שלא מדובר על ערכו הכספי של הגביע, לגביע אין מחיר, וזה כאילו אין לו).

עכשיו יוסף מחכה לראות איך יגיב יהודה (ספורנו). יש לפני יהודה אפשרות לתקן (לא לחזור על) המעשה שעשו האחים, קרי מכירת יוסף (כאן עזיבת בנימין) וגם אפשרות לתקן המעשה שעשו נגד אביהם, קרי הצער שגרמו לאביהם עם כתונת הדם. כי האחים לא ידעו בוודאות אם בנימין גנב או לא. לפי המדרש הם החזיקו את בנימין כגנב. "גנב בן גנבת", אמך גנבה התרפים ואתה את הגביע. וכמו שהם החזיקו את יוסף כפושע, כרודף, גם כאן בעיניהם יש בסיס לוותר גם על בנימין כפושע, כגנב, ולתת אותו לעבד במקום גניבתו. בנימין מצידו מוכיח אותם ואומר, גברא דיוסף יש כאן שעירים יש כאן, לאמור, אני לא אשם, איך אתם מדברים אלי ככה הלא אתם מכרתם את יוסף והבאתם כותנתו בדם אל אבא וזה הגורם לצרותינו.

יהודה מבין שהכול עלילה נגדם (חוץ מהאפשרות שבנימין גנב), ועולה לגדולה כאשר הוא מציע להישאר לעבד במקום בנימין. הוא היה יכול להשאיר את בנימין ולחזור לאבא

שלו ולהגיד חיה רעה אכלתו (ולחזור על הטעות שעשו בקשר ליוסף). אבל הוא לא יכול לסבול עוד את צער אביו ופועל לתיקון המצב. הוא עומד לפני אותו ניסיון והפעם לא נכשל. עכשיו יוסף השיג מטרתו כמעט בכל הנושאים לתיקון האחים ולא יכול עוד לסבול הצער שהוא מביא על האחים ומתוודה,"אני יוסף העוד אבי חי" (ולא אומר מיד "אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אתי מצרימה", אלא, הוא מדבר מיד על שני הנושאים החשובים, אני יוסף ועוד חי, האם אבי חי אחרי כל הסבל?).
אחרי שהתוודה יוסף הוא מנחם את אחיו, ובו זמנית גומר להוכיח אותם כאשר הוא אומר להם:
"ועתה לא אתם שלחתם אתי הנה כי האלקים וישימני לאב לפרעה ולאדון לכל ביתו ומשל בכל ארץ מצרים".

מה שאתם ניסיתם למנוע, כאשר מכרתם אותי לעבד, קרי, אי קיום חלומותי ועלייתי לגדולה, לא הצליח, כי הכול משמים לקיים הגזרה שנאמר לאברהם אבינו ("גר יהיה זרעך בארץ לא להם"), "ולהחיות לכם לפליטה גדלה".

* * * * * * * * *

יוסף מוכיח אחיו

פרק מ"ד פסוק ט"ו:
"ויאמר להם יוסף מה המעשה הזה אשר עשיתם..."

יוסף שואל אחיו על המעשה הנוכחי שכביכול עשו (גנבת הגביע) ואולי רומז להם באותו ביטוי גם על מעשים אחרים שעשו.
"**<u>המעשה הזה</u>**":
אולי יש בביטוי הזה רמז לחטא שחטאו האחים ביוסף ובאביו.
יוסף אומר להם "**מה המעשה הזה אשר עשיתם**". מה זה המעשה שעשיתם כאשר אחיכם היה בן **17** ("מעשה **הזה**", **הזה** עולה **17**). והוא כולל במילה "**המעשה**" רמז למעשים שהם עשו כאשר הוא היה בן 17.

"**<u>המעשה</u>**", אותיות: **ה', מ', ע', ש ', ה'.**
אות **ה'**: **ה**וריקו, **ה**בורה, הוריקו פני אחיכם **ב**בור, (זקנים מבעלי התוספות - הוריקו פניו של יוסף מפחד הנחשים בבור), **ה**בורה - זרקתם אותו הבורה.
אות **מ'**: **מ**כירה, **מ**מון
אות **ע'**: **ע**בד, **ע**שרים כסף
אותיות **ש'**, **ה'**: **ש**עיר, **ש**תקתם, **ש**קרתם, אמרתם "**ה**כר"

יוסף רמז להם שבגיל **17** הם זרקו אותו **הבורה** והפחידו אותו עד ש**הלבינו** פניו. **מכרו** אותו ל**עבד** עבור **ממון עשרים** כסף ואחר כך שחטו **שעיר** עזים והטבילו בדמו כתונת הפסים שלו והביאו הכתנת לאביהם ואמרו "**הכר** נא **הכתנת** בנך הוא אם לא".
ו**שתקתם** כאשר אביכם אמר "טרף טרף יוסף", וגרמתם צער גדול לאבא.

* * * * * * * * *

יוסף צדיק

יוסף הצדיק עולה **365** למנין ימות השנה (הלועזי).
לרמוז:
יוסף היה צדיק בכל יום ויום של השנה.

ועוד:
יוסף צדיק עולה **360**
פרעה עולה 355 ועוד 4 אותיות ועוד המילה עולה **360**
לרמוז:
נשאר **יוסף צדיק** גם תחת שלטון **פרעה**.

* * * * * * * *

פרשת ויגש

"ויגש אליו יהודה"

פרק מ"ד פסוק י"ח:
"ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה"
ויגש רבה (צ"ג, ו): "ר' יהודה ר' נחמיה ורבנן. ר' יהודה אומר הגשה למלחמה...ר' נחמיה אומר הגשה לפיוס. רבנן אמרי הגשה לתפלה..." "

לפי המדרש יהודה הכין את עצמו לשלשה דברים, למלחמה, ולפיוס, ולתפילה.
ורמז:
"**ויגש אליו יהודה**" באתב"ש: **פמרב תכמף מצפקץ** ראש תיבות, אותיות: **פ', ת', מ'**
פ' –פיוס
ת' –תפלה
מ' –מלחמה

ועוד רמזים:

1) "**אליו יהודה ויאמר בי א-ד-נ-י ידבר נא עבדך דבר באזני א-ד-נ-י ואל**"
עולה 1152 ועוד 45 אותיות ועוד 12 מילים עולה **1209**
הגשה למלחמה ולפיוס ולתפלה עולה **1209**

2) "**ויגש אליו יהודה ויאמר בי א-ד-נ-י ידבר נא עבדך**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', א', י', ו', ב', א', י', נ', ע'** עולה **156**
פיוס עולה **156**

3) "**אליו יהודה ויאמר בי א-ד-נ-י ידבר נא עבדך דבר באזני**"
ראש תיבות, אותיות:
א', י', ו', ב', א', י', נ', ע', ד', ב' עולה **156**
פיוס עולה **156**

4) "**יהודה ויאמר בי א-ד-נ-י ידבר נא עבדך דבר באזני א-ד-נ-י**"
ראש תיבות, אותיות:
י', ו', ב', א', י', נ', ע', ד', ב', א' עולה **156**
פיוס עולה **156**

5) "**יהודה ויאמר בי א-ד-נ-י ידבר נא עבדך דבר**"
ראש תיבות, אותיות: **י', ו', ב', א', י', נ', ע', ד'** עולה **153**
למלחמה עולה **153**

6) **"ידבר נא"**
באתב"ש:
מקשג טת עולה 852 ועוד 6 אותיות עולה **858**
הגשה לתפלה עולה **858**

7) **"יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני ואל "**
ראש וסוף תיבות, אותיות:
י+ה, ו+ר, ב+י, א+י, י+ר, נ+א, ע+ד, ד+ר, ב+י, א+י, ו+ל עולה **858**
הגשה לתפלה עולה **858**

8) **"בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני ואל"**
עולה 818 ועוד 31 אותיות ועוד 9 מילים עולה **858**
הגשה לתפלה עולה **858**

ועוד:
<u>רבנו בחיי:</u> "מצינו הגשה משמשת לשלשה דברים, דין ופיוס ומלחמה..."
ורמזים:

1) **"א-ד-נ-י ידבר נא עבדך דבר באזני א-ד-נ-י"**
עולה 769 ועוד 26 אותיות ועוד 7 מילים עולה **802**
ניגש לדין למלחמה ולפיסו עולה **802**

2) **"יהודה ויאמר בי א-ד-נ-י ידבר נא עבדך דבר באזני א-ד-נ-י ואל יחר אפך"**
באתב"ש:
מצפקץ פמתיג שם תקטם מקשג טת זשקל קשג שתעטם תקטם פתך מסג תול
סוף תיבות, אותיות:
ץ', ג', ס', ם', ג', ת', ל', ג', ס', ם', ך', ג', ל' עולה **742**
גש לדין למלחמה ולפיסו עולה **742**

3) **"אליו יהודה ויאמר בי א-ד-נ-י ידבר נא עבדך דבר באזני א-ד-נ-י ואל"**
באתב"ש:
תכמף מצפקץ פמתיג שם תקטם מקשג טת זשקל קשג שתעטם תקטם פתך
סוף תיבות, אותיות:
ף', ץ', ג', ם', ס', ג', ת', ל', ג', ס', ם', ך' עולה **789**
גש אליו לדין למלחמה ולפיסו עולה **789**

ועוד:
יהודה נגש ליוסף לדבר אתו בחכמה כדי לשכנע אותו לוותר על בנימין לעבד ולקחת

אותו במקומו. והחכמה של יהודה זה חכמת התורה, ולפי:
"**דבר באזני א-ד-נ-י ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ד'+ר', ב'+י', א'+י', ו'+ל', י'+ר', א'+ד', ב'+ד', כ'+י', כ'+ד', כ'+ה' עולה **611**
תורה עולה **611**

כאילו אומר ליוסף:
לפי החוקים שלנו, '**תורה**' שלנו, רק גנב שלא יכול לשלם נמכר בגנבתו לעבד עד שמחזיר ערך הכסף שגנב. אבל אתה לא בקשת ממנו לשלם, וגם לוקח אותו סתם עבד לעולם.

ועוד:
<u>אור החיים</u>: "והקריב דעתו ורצונו אליו לאהבו ולחבבו...ולהגישו בלבבו.."

מפרש אור החיים שהמילה "אליו" מתייחס ליהודה. שהוא היה צריך להתאמץ נגד לבו, שלא אוהב עובדי ע"ז, כדי "להטות לב יוסף עליו לרחמים". כי (משלי כ"ז, י"ט) "כמים הפנים לפנים כן לב האגם לאדם. ופירוש הדברים, שאם יהודה יעבוד על עצמו ויראה פנים נעים ליוסף גם יוסף יתייחס אליו ככה.

ורמז:
"**אליו**" עולה 47 ועוד המילה עולה **48**
בלבבו עולה 42 ועוד 6 אותיות עולה **48**

ועוד:
"**ויגש אליו יהודה**" ראש תיבות, אותיות: **ו', א', י'** עולה **17**.
יהודה גש ליוסף כדי לתקן האבל שעשו ליוסף בהיות יוסף בן **17**.

* * * * * * * *

"ויגש אליו יהודה"

פרק מ"ד פסוק י"ח:
"**ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני...**"
<u>רבינו בחיי</u>: "מצינו לשון הגשה משמשת לשלשה דברים, דין, ופיוס, ומלחמה..."

יהודה נגש אל יוסף מוכן לשלשה דברים: לדין, לפיוס, ולמלחמה.
רמז שנגש לדין:
"**יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך**"
ראש תיבות, אותיות: **י', ו' ב', א', י', נ', ע'** עולה **149**
דין באתב"ש: **קמט** עולה **149**

רמזים שניגש לפיוס:

1) "**ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוי ידבר נא עבדך**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', א', י', ו' ב', א', י', נ', ע'** עולה **156**
פיוס עולה **156**

2) "**ידבר נא עבדך דבר**"
ראש תיבות, אותיות: **י', נ', ע' , ד'** עולה **134**
פיוס באתב"ש: **ומפח** עולה **134**

רמז שניגש למלחמה:
"**נא עבדך דבר**" ראש תיבות, אותיות: **נ', ע', ד'** עולה **124**
מלחמה עולה 123 ועוד המילה עולה **124**

ועוד:
אני ניגש אליך מוכן לדין, פיוס, או מלחמה, להציל את בנימין מעבדות וכדי למנוע את רידת שיבת אבי ביגון שאולה.
דין פיוס מלחמה עולה עולה **343**
שיבת באתב"ש: **במשא** עולה **343**

* * * * * * * *

"ואחיו מת"

פרק מ"ד פסוק כ':
"...יש לנו אב זקן וילד זקנים קטן ואחיו מת..."

בפעם הראשונה שפגשו האחים את יוסף הם אמרו ליוסף: **"והנה הקטן את אבינו היום והאחד איננו".** ועכשיו יהודה כביכול משקר ואומר ליוסף שאחיו של בנימין מת ("ואחיו מת"). ושואלים חז"ל איך יתכן שיהודה ישקר?
ומתרצים שיהודה פחד, שאם יגיד שאחיו חי, יוסף יגיד להם לחפש אחריו ולהביא אותו לפניו. ועד שלא יביאו את אחיו הם ישארו בגדר מרגלים ויהיו בסכנה. אבל אחר תשובת יהודה שאחיו מת זה בלתי אפשרי שיבקש מהם להביאו.
ואולי בתוך דבריו של יהודה, "**ואחיו מת**" יש רמז לאמת:
"**מת**", אותיות: **מ', ת'**
מ' – **מ**שול
ת' – **ת**משול
כאילו במישור הפשט יהודה מעביר ליוסף שאחיו איננו, קרי '**מת**', ואולי במישור הרמז משמעות "**מת**" זה (בקשר לחלומותיו של יוסף) שהוא "**משול תמשל**".

* * * * * * * * *

"הורדהו אלי"

פרק מ"ד פסוק כ"א:
"ותאמר אל עבדיך הורדהו אלי ואשימה עיני עליו..."

אולי יש כאן רמז לדיני חנוכה.
הלכה היא שנרות חנוכה צריכים להיות בתוך גובה 20 אמה.
הסיבה: כדי שאנשים יראו הנרות ויהיה פרסום הנס על ידי ראית הנרות.
נרות שמעל 20 אמה אדם לא שם עיניו עליהם, ולא שם לב להם.
ב20 אמה יש 120 טפחים, (6 טפחים באמה בנוני).

"**הורדהו אלי**": "**אלי**", עולה למניין **44** (כולל האותיות). בחנוכה אנחנו מדלקים **44** נרות (כולל השמשים).

הרמז: **הורדו הנרות** (שנוכל לראות אותם).

"**ואשימה עיני עליו**": "**עליו**", עולה למניין **120** (כולל האותיות).
הורדו הנרות שנוכל לשים עין עליהם. אפשר לשים עין עליהם רק כאשר הנרות בתוך "**עליו**", בתוך 120 טפחים.

* * * * * * * * *

רמז לחנוכה

פרק מ"ד פסוק כ"א:
"ותאמר אל עבדיך הורדהו אלי ואשימה עיני עליו"

נרות חנוכה צריכים להיות בתוך עשרים אמה מהארץ.
ורמז לכך (הביא הרב אברהם פרינס זצ"ל בחוברת חנוכה שכתב):
תהילים כ"ב, ט"ו: **"היה לבי כדונג נמס בתוך מעי"**
"נמס בתוך מעי"
"נמס", אותיות: **נ', מ', ס'**:
נ' – נרות
מ' – מבוי
ס' – סוכה
לכולם יש אותו שיעור, בתוך **"מעי"**, בתוך 120 טבחים, **"מעי"** העולה **120**.
בעשרים אמה יש **120** טפחים **ו720** אצבעות.
והסיבה בנרות חנוכה כדי שיראו את הנרות.
כי בדרך כלל העין לא שולטת (לא מסתכלת) מעל כ' אמה.
ואז יש חשש שלא יהיה פרסומי ניסא.

ידוע שפרשת 'ויגש' נופלת בתוך הנוכה (לפעמים), או סמוך, מיד אחרי חנוכה.
וגם ידוע שאין דבר שלא נרמוז בתורה.
ואולי במישור הרעיוני מהפסוק שהבינו למעלה יש רמז לחנוכה.
שצריך שנרות חנוכה יהיו מספיק למטה, בתוך 20 אמה שאפשר לשים עליהם את העין.
והרמזים:

1) **"אלי"** עולה 41 ועוד 3 אותיות עולה **44**
"עליו" עולה 116 ועוד 4 אותיות עולה **120**
(יש 44 נרות חנוכה כולל השמשים)
שתוריד **"אלי"**, תוריד את נרות החנוכה, שיוכל לשים עני **"עליו"**, קרי שיהיו בתוך 120 טפחים, שזה 20 אמה.

2) **"אל עבדיך הורדהו אלי"**
סוף תיבות, אותיות: **ל', ך', ו', י'** עולה **66**
כ' אמה עולה **66**

3) **"עבדיך הורדהו אלי"**
סוף תיבות, אותיות: **ך', ו', י'** עולה **36**
(יש 36 נרות חנוכה, בלי השמשים)

4) **"עבדיך הורדהו אלי ואשימה"**
עולה 735 ועוד 4 מילים עולה **739**
נרות חנכה עולה **739**

5) "**אלי ואשימה עיני עליו**"
באתב"ש:
תכם פתבמיץ זמטם זכמף
ראש תיבות, אותיות: **ת', פ', ז', ז'** עולה **494**
בתוך כ' אמה עולה **494**

6) "**ואשימה עיני**"
באתב"ש:
פתבמיץ זמטם עולה 718 ועוד 2 מילים עולה **720**
(יש 720 אצבעות בעשרים אמה)

7) "**עיני עליו**"
באתב"ש:
זמטם זכמף
סוף תיבות אותיות: **ם', ף'** עולה **120**

* * * * * * * * *

יוסף נמכר כאשר יעקב אבינו בן 108

פרק מ״ד פסוק כ״ח:
״ ויצא האחד מאתי ואמר אך טרף טרף ולא ראיתיו עד הנה״
רש״י (פרק ל״ה פסוק כ״ז): ״..ויוסף נמכר בן י״ז שנה ואתה שנת מאה ושמנה שנה ליעקב״

״ **ויצא**״ עולה 107 ועוד המילה **108**
יוסף עזב את יעקב כאשר יעקב אבינו היה בן **108** שנים.

* * * * * * * * *

רמז לעתיד

פרק מ״ד פסוק כ״ח:
״ ויצא האחד מאתי ואמר אך טרף טרף ולא ראיתיו עד הנה״

אולי רמז לחורבן בית ראשון
״ **ויצא האחד**״: רמז לעם ישראל שהוא ״גוי אחד״ בארץ, ״**ויצא האחד**״ רמז להשכינה״.
״**מאתי**״ אולי נוטריקון:
אות **מ**׳: **מ**קדש
אות **א**׳: **ראשון**
אותיות **ת**׳ **י**׳: עולה ל **410**
אולי רמז שישראל יצאו ממקדש ראשון אחרי 410 שנים.

* * * * * * * * *

"והורדתך את שיבתי"

פרק מ"ד פסוק כ"ט:
"ולקחתם גם את זה מעם פני וקרהו אסון והורדתך את שיבתי ברעה שאלה"
1) אולי רמז לחורבן בית שני :
"**והורדתך**" :ירידה, גלות
"**שיבתי**" אותיות: **ש', י' , ב', ת', י'**
אות **ב'**: **ב**ית
אות **ש'**: **ש**ני
אותיות **י' ת' י'**: עולה **420**
אולי הרמז שיהיה ירידה (גלות) מבית שני אחרי 420 שנים.

2) **"..והורדתם את שיבתי ברעה שאולה.."**

אולי נוטריקון :
אם **ת**קחו **ש**מעון יוסף **ב**נימין, **ת**דעו יוסף **ב**נימין **ר**חל **ע**לי **ה**-יו.

* * * * * * * * *

"ברעה שאלה"

פרק מ"ד פסוק כ"ט:
"ולקחתם גם את זה מעם פני וקרהו אסון והורדתם את שיבתי ברעה שאלה"

ונשאלת השאלה:
למה עקב אבינו אמר, "ולקחתם גם את זה מעם פני"
(היה מספיק להגיד "וקרהו אסון והורדתם את שבתי ברעה שאלה")

במישור הרעיוני:
נראה להגיד "מעם פני" מלפני ללמוד איתו תורה:
"וקרהו אסון והורדתם את שיבתי ברעה שאלה"
ראש תיבות, אותיות: **ו', א', ו', א', ש', ב',ש'** עולה **616** למנין המילה '**התורה**'.
כי בנימין גם "ילד זקנים', קרי ילד חכם, וגם קיבל תורה מאביו.

המילה "גם" והמילה "את" באות לרבות. שייקחו ממנו גם בנימין אחרי שיוסף נעלם.
ואולי שייקחו ממנו גם תורה, קרי לימוד התורה עם בנו בנימין:
"**גם את**" באתב"ש: **רי תא** עולה **611** למנין המילה '**התורה**'.

"מעם פני":
"**את זה**" עולה **413** למנין המילים '**כל היום שיחתי** (באתב"ש: במסאם לך תמפי).
את שיח התורה עם בנימין (תהלים קי"ט, צ"ז-"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי")

ואם יקרה אסון לבנימין בדרך, יעקב אבינו יישאר בלי בן זקנים, בלי בן ללמוד איתו תורה.
וזה יהיה גורם להוריד את שבתו:
"**ברעה שאלה**" עולה **613** למנין **תרי"ג**.

* * * * * * * * *

"ונפשו קשורה בנפשו"

פרק מ"ד פסוק ל':
"ונפשו קשורה בנפשו"

יהודה אמר את הביטוי הזה ליוסף להדגיש הקשר הנפשי בין יעקב אבינו לבין בנימין.
ואולי יש כאן רמז שהביטוי הזה גם מתיחס לקשר בין יוסף ליעקב אביו.

"**ונפשו קשורה בנפשו**", ראש תיבות, אותיות: **ו', ק', ב'** עולה **108**
"**ונפשו קשורה בנפשו**", סוף תיבות, אותיות: **ו', ה', ו'** עולה **17**

הרמז ליוסף:
יוסף יצא מאביו (נמכר) בגיל **17** כאשר יעקב אבינו היה בן **108**. וכתוצאה מן הניתוק הזה יעקב אבינו התאבל על בנו "ימים רבים".

גם לבנימין וגם ליוסף היה קשר של אהבה כמעת זהה עם יעקב אביהם.
כתוב:
על בנימין: "**וילד זקנים קטן**...**ואביו אהבו**".
על יוסף: "**וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו**".

* * * * * * * * *

"ונפשו קשורה בנפשו"

(לעילוי נשמת אמי רחל בת זלמן ז"ל)

יהודה אומר ליוסף על הקשר בין בנימין לבין יעקב אבינו:
בראשית פרק מ"ד פסוק ל':
"ועתה כבאי אל עבדך אבי והנער איננו אתנו ונפשו קשורה בנפשו"
קרי, יש קשר רוחני ביניהם. ואם בנימין לא חוזר עם אחיו זה יפגע באביו.

הקשר בין יוסף לאביו היה מאוד חזק, יותר מהקשר של בנימין לאביו.
כי יוסף היה בכור לאמו וגם היו זיו איקונין שלו דומה לו (קלסתר פנים), וגם יוסף קיבל את כל התורה שלו מאביו ולפי הכתוב "כי בן זקנים הוא לו" קרי, "בר חכים" (רש"י מתרגום אונקלוס).
ומעניין:
לפני שמכרו את יוסף והביאו כותנתו טבולה בדם לאביהם, לא ראינו אף אחד מהאחים אומרים "ונפשו קשורה בנפשו". כאילו האחים לא הבחינו בקשר 'הרוחני' החזק בין יוסף ליעקב אביו.

ונראה להגיד:
יהודה במיוחד, וגם האחים, נבהלו מהתגובה של יעקב אבינו על ראיית הכותנת של יוסף. כי יעקב אבינו הגיב בחומרה:
בראשית פרק ל"ז פסוקים ל"ד-ל"ה:
"ויקרע יעקב שמלתיו וישם שק במתניו ויתאבל על בנו ימים רבים...ויאמר כי ארד אל בני אבל שאלה..."
רש"י (על המילים "אבל שאלה"): "כפשוטו לשון קבר הוא, באבלו אקבר ולא אתנחם כל ימי. ומדרשו גיהנם, סימן זה היה מסור בידי מפי הגבורה אם לא ימות אחד מבני בחיי מובטח אני שאיני רואה גיהנם"
(כאן המילה "שאלה" כתיב חסר)

וגם לגבי בנימין אמר יעקב אבינו לבניו:
בראשית פרק מ"ב פסוק ל"ח:
"לא ירד בני עמכם...והורדתם את שיבתי ביגון שאולה"
(כאן המילה 'שאולה' עם אות וו, כתיב מלא, ואולי לרמוז יותר על הפשט, על הקבר)

בגלל שיעקב אבינו חשב שטרף טרף יוסף:
בראשית פרק ל"ז פסוק ל"ד:
"**ויקרע יעקב שמלתיו וישם שק במתניו ויתאבל על בנו ימים רבים**"
"**יעקב שמלתו וישם שק**" ראש תיבות, אותיות: **י', ש', ו', ש'** עולה **616** למנין **'התורה'**
לרמוז:
במצב של אבלות ועצבות אי אפשר לזכות בדברי תורה.
כי מהיום שיוסף נעלם מעיני יעקב אביו עד שראה העגלות ששלח יוסף (שכתוב בראשית מ"ה, כ"ז-"ותחי רוח יעקב אביהם"), 22 שנה, לא שרתה עליו רוח הקודש.

ולגבי בנימין, רמז יעקב אביו אותו הדבר:
בראשית פרק מ"ב פסוק ל"ח:
"...וקראהו אסון בדרך אשר תלכו בה והורדתם את שיבתי ביגון שאולה"

"**בה והורדתם את שיבתי ביגון שאולה**"
ראש תיבות, אותיות: **ב', ו', א', ש', ב', ש'** עולה **611** למנין המילה '**תורה**'.

לרמוז:
אני אשאר באבלות וצער כל ימי חיי ויהיה קשה לי בלי דברי תורה.

יהודה עכשיו מתקן הדבר הזה ומראה את הרגשות שלו לקשר בין אביו לבנימין (ובעקיפין מודה גם בקשר שהיה בין יוסף לאביו), ומספר יהודה ליוסף:
פרק מ"ד פסוק כ"ט:
"ולקחתם גם את זה מעם פני וקרהו אסון והורדתם את שיבתי ברעה שאלה"
(כאן בדיבור של יהודה ליוסף המילה "שאלה" כתיב חסר, כמו שכתוב אצל יעקב אבינו בקשר ליוסף)
יהודה רומז ליוסף, שלקיחת בנימין לעבד, תוריד את שיבת אביו שאלה, קרי גיהנם.
והרמז:
"**ונפשו קשורה בנפשו**" ראש תיבות, אותיות: **ו', ק', ב'** עולה **108** למנין המילה '**גיהנם**'
ורומז בשימוש המילה "קשורה" שהרוחניות של אביו, התורה שלו, ייפגע:
"**קשורה**" עולה **611** למנין המילה '**תורה**' (בעל הטורים).

יוסף נרגש מרמזי יהודה:
פרק מ"ה פסוק א':
"**ולא יכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו**..."

"**ולא יכל**" באתב"ש: **פכת מלך**
עולה 590 ועוד 2 מילים עולה **592** למנין המילה '**שאולה**' (באתב"ש בתפכץ).

"**להתאפק**" עולה **616** למנין '**התורה**'.

"**לא יכל יוסף להתאפק**"– אחרי שהביע יהודה חרטה על מעשה העבר, קרי כאשר הצטער יהודה על בנימין ויוסף ואביו ברמזי גיהנם והתורה, יוסף לא היה יכול עוד למנוע ידיעת קיומו מאביו.
ואז:
פרק מ"ה פסוק א':
"**בהתודע יוסף אל אחיו**"
פרק מ"ה פסוק ג':
"אני יוסף העוד אבי חי"

תגובתם של האחים (בפסוק ג'):
"**ולא יכלו אחיו לענות אתו כי נבהלו מפניו**"– כי כל אחד הביע בפנים חרטה ובושה על מעשיו:
"**כי נבהלו מפניו**" עולה **309**
הביע חרטה עולה **309**
כי:
"**בהתודע יוסף**" עולה **643**
"**אוי לנו מיום התוכחה**" עולה **643**

וכמו שאמרו חז"ל:
ויגש רבה צ"ג, י': "אבא כהן ברדלא אמר אוי לנו מיום הדין אוי לנו מיום התוכחה"

* * * * * * * * *

״ערב את הנער״

פרק מ״ד פסוק ל״ב:
״כי עבדך ערב את הנער מעם אבי לאמר אם לא אביאנו אליך וחטאתי לאבי כל הימים״

״**ערב את הנער**״ ראש תיבות, אותיות: **ע׳, א׳, ה׳**, עולה **76** למנין המילה ׳**עבד**׳.

״**הנער מעם אבי לאמר**״ ראש תיבות, אותיות: **ה׳, מ׳, א׳, ל׳** עולה **76** למנין המילה ׳**עבד**׳.

יהודה רומז ליוסף שהערבות שלו לאביו כולל ענין של ׳**עבד**׳. שהוא רוצה לתקן האבל שעשו לאחיהם יוסף שמכרו אותו לעבד. והוא לא ייתן זה להיקרא עוד הפעם עם בנימין. בנימין לא יישאר עבד במצרים כמו שקרה ליוסף. ואחרי זה בפרוש הציע את עצמו להיות עבד במקומו.

* * * * * * * *

"נבהלו מפניו" - פרחה נפשם

פרק מ"ה פסוק ג':
" ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף העוד אבי חי ולא יכלו אחיו לענות אתו כי נבהלו מפניו"
<u>מדרש רבה (צ"ג,ח')</u>: "מיד פרכה נשמתן שנאמר ולא יכלו אחיו וגו'"
<u>מדרש תנחומא ה':</u> "...אמר להם יוסף, למה אתם מסתקלין לכאן ולכאן? אני יוסף אחיכם. מיד פרחה נשמתן, 'ולא יכלו לענות אתו'...עשה הקב"ה להם נס וחזרה נשמתן "

1. "**<u>לענות אתו כי נבהלו מפניו</u>**" עולה **1272**
   <u>מיד פרחה נשמתן מהם</u> עולה **1272**

2. "**<u>ולא יכלו אחיו לענות אתו</u>**" עולה 1091 ועוד 5 מילים **1096**
   <u>פרחה נפשם ובנס חזר</u> עולה **1096**

3. "**<u>יוסף העוד אבי חי ולא יכלו אחיו לענות אתו כי נבהלו</u>**"
   עולה 1486 ועוד 39 אותיות עולה **1525**
   <u>מיד פרחה נשמתן ובנס חזרה</u> עולה **1525**

* * * * * * * * *

תוכחת יוסף

כתוב במדרש שהאחים לא יכלו לעמוד בתוכחת יוסף:
<u>ויגש רבה (צ"ג, י"א)</u>: "ר' אלעזר בן עזריה אמר או לנו מיום בדין או לנו מיום התוכחה. ומה יוסף הצדיק שהוא בשר ודם כשהוכיח את אחיו לא יכלו לעמוד בתוכחתו, הקב"ה שהוא דיין ובעל דין ויושב על כסא דין ודן כל אחד ואחד על אחת כמה וכמה שאין כל בשר ודם יכולים לעמוד לפניו"

ונראה לי להגיד שבתוך דבריו של יהודה ליוסף (וללא דעתו של יהודה) היו מסרים של מוסר, וכעין תוכחה, גם ליוסף (וגם הוא התקשה לעמוד בזה).

ואסביר:
בהיותו בן 17 שנה יוסף הביא דיבתם של האחים רעה אל אביהם, וכמו שכתוב:
פרק ל"ז פסוק ב':
"אלה תלדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה היה רעה את אחיו בצאן והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה נשי אביו ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם"

לפי המדרש (וישב רבה פ"ד, ז') והגמרא (ברכות נ"ה, ב') הדיבה שיוסף הביא לאביו על אחיו הייתה החשדות שלו בהתנהגותם של אחיו (ויוסף נענש על דבורו במידה כנגד מידה). וחז"ל למדו הדברים מתוך הפסוק עצמו (ראה פירושים של מהרז"ו, ויפה תואר על מדרש רבה, ואור החיים). הוא חשד שהם:

- שמים עיניהם בבנות הארץ
  ("נשי אביו", שהם לא כנעניות אבל האחים רוצים לישא כנעניות)
  נענש מידה כנגד מידה: שאשת פוטיפר שמה עיניה עליו
- אוכלים אבר מן החי
  ("רעה את אחיו בצאן")
  נענש מידה כנגד מידה: הפשיטו כותנתו והטבילו אותה בדם ואמרו "חיה רעה אכלתהו"
- מזלזלים בבני השפחות ונוהגים בהם כעבדים
  ("והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה", שהוא מתחבר אתם אבל לא אחיו. הם מזלזלים בהם)
  נענש מידה כנגד מידה: נמכר לעבד

ובהיותו בן 39 שנה היה מפגש בן יוסף ליהודה במצרים. בתוך דבריו של יהודה יש גם מסרים ליוסף על הדברים שיוסף חשד בהם (לפני 22 שנה), ושגרם ליוסף להביא "דבתם רעה אל אביהם":

פרק מ"ד פסוק כ"א:
"ותאמר אל עבדיך הורידהו אלי ואשימה עיני עליו"
מזכיר ליוסף עניין הקשור לעיניים.
וזה להזכירו שהוא חשד אותם ששמו עיניהם בבנות הארץ.
וגם כאן מביא המדרש שכאילו יהודה רומז ליוסף, איזה מן שימת עיניים זה? בטח אתה להוט אחרי זכרים. גם זה נושא של טומאה ודבר מאוס כמו שהוא חשד אותם.

פרק מ״ד פסוק כ״ח:
״ויצא האחד מאתי ואמר אך טרף טרף ולא ראיתיו עד הנה״
מזכיר ליוסף עניין הקשור לחיות שטורפים ואוכלים את קרבנן.
וזה להזכירו שהוא חשד אותם באבר מן החי.

פרק מ״ד פסוק ל״ג:
״ועתה ישב נא עבדך תחת הנער עבד לאד-ני והנער יעל עם אחיו״
מזכיר ליוסף עניין הקשור לעבדים.
וזה להזכירו שהוא חשד אותם שנוהגים בבני השפחות כעבדים.

ובסוף יוסף לא יכול להתאפק והוא ממהר להתוודע אל אחיו מהפחד שאולי הם יחריבו את מצרים (מדרש).
ואולי הוא גם לא יכול להתאפק בגלל כל המסרים של התוכחה שהזכירו לו.

הוא נגלה לאחיו ואומר ״אני יוסף אחיכם״, ובוכה, ״ואחרי כן דברו אחיו אתו״.
רש״י: ״מאחר שראהו בוכה ולבו שלם עמהם״.
הם רק התחילו לדבר אתו אחרי שהבינו שלבו שלם אתם.

יוסף אומר לאחיו אתם לא אשמים במכרתי ״לא אתם שלחתם אתי הנה״.
ורומז להם, אני אחד מכם – אני ״אחיכם״, אנחנו שלמים אחד עם השני.
אני כבר לא חושד בכם, ועכשיו גם אתם לא צריכים עוד לחשוד בי.

* * * * * * * * *

״הוציאו כל איש מעלי״

פרק מ״ה פסוק א׳:
״ולא יכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו ויקרא הוציאו כל איש מעלי ולא עמד איש אתו בהתודע יוסף אל אחיו״

ממצוות התורה שלא לבייש הזולת.
הרמב״ם מונה את זה במצוות ׳לא תעשה׳.
ואמרו חז״ל:
גמרא בבא מציעא נ״ט, א׳: ״אמר רבי יוחנן משום רשב״י נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים״
וגם:
גמרה סוטה י׳: "כל המלבין פני חבירו ברבים כאילו שופך דמים״
וגם:
אבות פרק ג׳ משנה י״א: ״רבי אלעזר המודעי אומר... והמלבין פני חברו ברבים... אף על פי שיש בידו תורה ומעשים טובים אין לו חלק לעולם הבא״

ורמז:
׳למנוע הלבנת פנים׳ באתב״ש: **כיטפז צכשטא וטמי** עולה **611** למנין המילה **׳תורה׳**.

תמר כלתו של יהודה הודיעה ליהודה רק ברמז שנכנסה להריון ממנו. וכדי שלא לבייש את יהודה ברבים. רחל אמנו לא אמרה מאומה כאשר לאה אחותה נמסרה ליעקב אבינו במקומה לאישה. וכדי שלא לבייש את אחותה ברבים. וגם יוסף בנה הוציא כל ״הנצבים עליו״ ״בהתודע״ לאחיו. וכדי שלא ישמעו המצרים שאחיו מתביישין, ויבייש את אחיו ברבים.

אחרי שיהודה הציע עצמו להיות עבד במקום בנימין, קרי עמד בניסיון להציל אחד מאחיו
(ותיקן את המעשה שלא הציל את יוסף), יהודה (והאחים) עשו בזה תשובה, ויוסף מחליט להתוודע לאחיו:
״**בהתודע יוסף**״ באתב״ש: **שצאפקז מפחו**
עולה 712 ועוד 2 מילים עולה **714** למנין המילה **׳תשובה׳** (כולל המילה).
בגלל שפתחו בתשובה, הגיע הזמן להתוודע אל אחיו.
כי יוסף הצדיק לא יכול עוד:
״**להתאפק**״ עולה **616** למנין המילה **׳התורה׳**.
״**כי נכמרו רחמיו**״ עולה 610 ועוד 3 מילים עולה **613** למנין המילה **׳תרי״ג׳**.
הוא נזהר מאוד לא לעבור על אחד מתרי״ג המצוות, על אחד ממצוות הלא תעשה שבתורה, קרי כאשר יתוודע לאחיו ׳לא לבייש את אחיו ברבים׳.
ובגלל זה, יוסף לא יכול עוד (״להתאפק״):
לסבול עולה **128**
למצריים:
״**הנצבים עליו ויקרא**״
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ה׳+ם׳, ע׳+ו׳, ו׳+א׳** עולה **128**

ובגלל זה קרא:
"**יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו ויקרא**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
י'+ף', ל'+ק', ל'+ל', ה'+ם', ע'+ו', ו'+א' עולה **408**
לא לבייש אחיו עולה **408**

קרא להוציא:
"**הנצבים עליו**" באתב"ש: **צטהשמי זכמף**
עולה 601 ועוד 10 אותיות ועוד 2 מילים עולה **613** למנין המילה '**תרי"ג**'.

וגם:
"**להתאפק לכל הנצבים עליו ויקרא הוציאו כל איש**"
באתב"ש:
כצאתוד כלך צטהשמי זכמף פמדגת צפהמתף לך תמב
סוף תיבות, אותיות: **ד', ך', י', ף', ת', ף', ך', ב'** עולה **616** למנין המילה '**התורה**'.

ובזה שאמר "הוציאו כל":
"**איש מעלי ולא עמד**" עולה **612**
הוא שמר על מצוות התורה:
דברות עולה **612**
וגם:
"**ולא עמד**" באתב"ש: **פכת זיק** עולה **617** למנין המילה '**הדברות**'.
שם איש נכרי.
וגם:
"**יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו ויקרא הוציאו כל איש מעלי ולא**" עולה **2148**
'**לא יכול לסבול ששומעין שאחיו מתביישין**' עולה **2148**
(ראה רש"י, רמב"ן)
וגם:
"**ויקרא הוציאו כל איש מעלי ולא עמד איש אתו בהתודע יוסף אל**"
עולה 2489 ועוד 44 אותיות עולה **2533**
'**לא יכול לסבול שהמצרים שומעין שאחיו מתביישין**' עולה **2533**

למרות שאחיו עשו לו עול, יוסף הצדיק, חס על כבודם ולא בייש את אחיו ברבים.

ועוד:
כאשר יוסף התוודע לאחיו הוא דיבר איתם בלשון הקודש, ולפי:
<u>בראשית פרק מ"ה פסוק י"ב</u>:
"והנה עיניכם ראות ועיני אחי בנימין כי פי המדבר עלכם"
<u>רש"י</u>: "...כי פי המדבר אליכם בלשון הקדש (בב"ר שם י')"
ונשאלת השאלה:
למה לא סבל את המצרים הניצבים עליו?
הלא הם לא מבינים לשון הקודש, והם לא יבינו מה הוא מדבר עם אחיו, ואז לא תהיה בושה לאחיו.
ונראה להגיד:
שאם המצרים היו נשארים אצלו "בהתוודע יוסף אל אחיו", יוסף היה ממשיך לדבר עם אחיו דרך המתורגמן, ולא בלשון הקודש, כפי שעשה עד עכשיו.

(כמו שכתוב בראשית מ״ב, כ״ג- ״כי המליץ בינותם״)
ואז המצרים כן ישמעו מה שהוא אומר לאחיו ויהיה בושה לאחיו ברבים.
לפי זה יוסף הוציא כל איש מעליו וכדי שיוכל לדבר עם אחיו בלשון הקודש.
כי אז יותר קל שאחיו יאמינו לו שהוא אחיהם יוסף:
״**כל איש מעלי ולא עמד איש אתו בהתודע יוסף**״
סוף תיבות, אותיות: **ל׳, ש׳, י׳, א׳, ד׳, ש׳, ו׳, ע׳, ף׳** עולה **801**
לשון הקודש עולה **801**
וגם הוציא את המצרים שלא ישמעו שהוא יודע לשון הקודש. כי יוסף ידע 71 לשונות ופרעה רק 70. ואז יתגלה שיש ליוסף יתרון על פרעה. וזה יהיה בושה לפרעה וסכנה ליוסף.

ועוד:
נשאלת השאלה:
מה עם פרשת הגביע?
יוסף לא הוציא כל ׳הנצבים עליו׳ כאשר בנימין הואשם בגנבה.
מה עם הבושה לבנימין שנתפס כגנב?

ונראה להגיד:
מעשה גנבת הגביע כבר נודע ברבים ולא היה מוסתר מעיני ׳הנצבים עליו׳ כמו מעשה מכירת יוסף על ידי אחיו. (וגם ׳הנצבים עליו׳ לא ידעו שיוסף מאחורי העלילה הזאת).

אחרי שמצאו את הגביע אצל בנימין, כתוב:
פרק מ״ד פסוק י״ד:
״**ויבא יהודה ואחיו ביתה יוסף והוא עודנו שם**״
ודורש המדרש:
<u>תנחומא מקץ י׳</u>: ״ ׳ויבא יהודה ואחיו ביתה יוסף׳. מהו ביתה יוסף, והלא כל יום ויום יוצא לדון בבימה. אותו יום לא יצא, אמר איני מביש את אחי בפני המצרים״
וקצת רמז:
״**ביתה יוסף**״ עולה **573**
למנוע בושה מאחיו עולה **574**

יוסף נשאר בביתו לנהל העניינים עם אחיו ולא נתן למצריים לטפל באחיו. לא רצה וגם לא בייש את בנימין ברבים. כי מהמבט של ׳הנצבים עליו׳ בנימין שגנב בייש את עצמו.

וגם, הבושה רק לזמן מועט מאוד כי אחרי שיוסף התוודע לאחיו התברר שבנימין לא גנב. ואם אין כאן גנבה, אין כאן בושה. אבל מעשה המכירה של יוסף לא נודע ברבים וגם אי אפשר להחזירו אחורה. ועל זה יוסף נזהר מאוד לא לבייש את אחיו ברבים וצוה ״הוציאו כל איש מעלי״.

ובמישור הרעיוני:
״**והוא עודנו שם**״– יוסף נשאר בבית, לא רק למנוע מאחיו בושה, אלא גם להמשיך בתוכחה לאחיו. כדי שאחיו יעשו תשובה על מעשה המכירה וייקחו אחריות על בנימין.
״והוא״:
״**עודנו**״ עולה **136**
הראש של יוסף ׳עודנו שם׳ בנושא התוכחה. עודנו שם בביתו להמשיך לרמוז להם על שמכרו אותו עבור:
ממון עולה **136**

(יוסף עדיין בנושא המכירה, הכרוך בממון. ועלילת גביע הכסף רומזת על זה, על ממון.
לרמוז להם שגנבו ומכרו משהו בעל ערך עבור כסף)

כי כאשר האחים חזרו:
"**ביתה יוסף והוא עודנו שם**" עולה **1067**
יוסף אמר להם:
"**כי נחש ינחש איש**" עולה **1067**
"**אשר כמני**" באתב"ש: **תבג ליטם** עולה **494**
"**והוא עודנו שם**" עולה **494**
ברמזים של תוכחה על ידי הגביע. וכאילו הוא יכול בגביע לדעת מה הם "עשו".
וזה רמוז במילים:
"**והוא עודנו שם**" ראש תיבות, אותיות: **ו', ע', ש'** אותיות המילה **'עשו'**.
וגם רמוז, עשיתם מעשה 'עשו' שנאתם את אחיכם (ידוע שעשו שונא לאחיו ליעקב אבינו).

"**והוא עודנו שם**" עולה 494 ועוד 2 מילים עולה **496**
לתקן "לא תשנא":
"**את אחיך בלבבך**" עולה **496**
(ויקרא י"ט, י"ז)
וגם רציתם לעשות מעשה 'עשו', רציתם להרוג את אחיכם. ובסוף מכרתם אותי עבור כסף.
(וזה קצת דומה לעשו שקיבל דורון מיעקב אבינו. ובעבור הדורון, השווה הרבה כסף, לא עשה לו שום דבר).

וכמו שיוסף אמר להם, (בראשית נ', כ') "אתם חשבתם עלי":
"**רעה**" עולה **275**
וזה:
"**ונהרגהו**" עולה **275**
(בראשית ל"ז, כ'-"ועתה לכו ונהרגהו")
ובסוף עשיתם עסק:
מכירה עולה **275**
מכרתם אחיכם:
יוסף באתב"ש: **מפחו** עולה **136**
לעבד עבור ממון. כל אחד מכם קיבל:
'שני סלעים' באתב"ש: **בטם חכזמי** עולה 134 ועוד 2 מילים עולה **136**

קבלתם הצעת יהודה "מה בצע כי":
"**נהרג את אחינו**" עולה **734**
(בראשית ל"ז, כ"ו)
אבל גרמתם סבל רב לאבא. גרמתם לו לחשוב ולהגיד:
"**טרף טרף יוסף**" עולה **734**
(בראשית ל"ז, ל"ג)
לא קיימתם:
"**ואהבת לרעך**" עולה **734**
(ויקרא י"ט, י"ח)
מה שחסר לכם זה לבקש:
"**סלח לנו מחל לנו כפר לנו**" עולה **734**

ומיד אחרי שיהודה לקח ערבות על בנימין, יוסף הצדיק מתגלה לאחיו ומפייס לאחיו. ואומר להם שמה שקרה זה חלק מתכנית יותר גדולה.
(בראשית מ"ה, ב') "ועתה לא אתם שלחתם אתי הנה כי הא-ל-ה-י-ם וישימני לאב לפרעה ולאדון לכל ביתו ומשל בכל ארץ מצרים"
למרות שכלפיי הראתם:
שנאת חינם באתב"ש: **בטתא סמטי** עולה **531**
(בראשית נ', כ') "ואתם חשבתם עלי רעה א-ל-ה-י-ם חשבה לטובה", כדי:
"**להחית עם רב**" באתב"ש: **כצסמא זי גש** עולה **531**
לפיכך, (בראשית מ"ה, ה') "ועתה אל תעצבו...כי מכרתם אתי הנה".

ועוד:
פרק מ"ה פסוק ה':
"ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אתי הנה כי למחיה שלחני א-ל-ה-י-ם לפניכם"
אולי רמז לעתיד:
תבוא הגאולה, ונצא מגלות מצרים, ונקבל את התורה, וזה ייתן לנו שפע טוב המחיה אותנו.
"**כי למחיה שלחני א-ל-ה-י-ם**" עולה 607 ועוד 4 מילים עולה **611** למנין המילה '**תורה**'.
וגם:
"**כי למחיה שלחני א-ל-ה-י-ם לפניכם**" עולה **787**
"**וממדבר מתנה**" עולה **787**
(במדבר כ"א, י"ח. וזה רמז לתורה. ולפי, גמרא נדרים נ"ה, א'- "כיון שעושה אדם את עצמו כמדבר שהוא מופקר לכל תורה ניתנה לו במתנה")

* * * * * * * * *

"נבהלו מפניו"

פרק מ"ה פסוק ג':
"**ולא יכלו אחיו לענות אתו כי נבהלו מפניו**"

חז"ל אמרו:
בגלל שיוסף אמר "**אני יוסף**" ולא אמר המילה 'אחיכם'. ובגלל שאמר "**העוד אבי חי**" ולא אמר 'אבינו', האחים נכנסו לבהלה (ראה כלי יקר). כי חשבו שיוסף מתנהג כמו אויב כלפיהם. האחים קבלו את הדברים האלו כסוג של תוכחה ולא יכלו לענות ליוסף.
לפי הפשט האחים "**נבהלו מפניו**", קרי 'ממנו', מיוסף, כי לא היה להם מה להגיד נגד המסר הסמוי שנמסר להם.

אבל אם נדייק הלא כתוב כאן "**נבהלו מפניו**" ולא כתוב 'נבהלו מדבריו'.
ואולי יש רמז מאותיות המילה "**מפניו**" לדברי התוכחה שהם הבינו מדברי יוסף ולסיבת הבהלה שלהם. המילים שיוסף לא אמר להם ('אחיכם', 'אבינו') העלה אצלם בהלה ורגישויות מצד מעשיהם שעשו בעבר כלפי יוסף ואביהם, ומצד מעלת האיש העומד לפניהם עכשיו. והם "**נבהלו**" - הרגישו אשמה וחלו, "**מפניו**" - מהמסרים באותיות המילה "**מפניו**".

"**מפניו**", אותיות: **מ', פ', נ', י', ו'**
מצד מעשיהם בעבר:
מ' – **מ**כרו (אותו לעבד, "וימכרו את יוסף לישמעאלים בעשרים כסף")
פ' – **פ**שעו (כלפי יוסף וכלפי אביהם, "אנא שא נא פשע אחיך"), **פ**סים (הורידו ממנו כתנת הפסים ושלחו לאביהם, "הכר נא הכתנת בנך הוא אם לא")
נ' – **נ**כנו **נ**פש (רצו להרוג אותו, "לכו ונהרגהו"), **נ**כלו לו ("וינכלו אתו להמיתו")
י' – **י**שבו (לאכול לחם, ולא שמו לב לבכי שלו)
ו' – עשו ליוסף **6** דברים המתחילים עם האות **ו'**. ויפשיטו, ויקחהו, וישלכו, וימשכו, ויעלו, וימכרו (עשו ליוסף הרבה דברים להפחיד, ולבייש, ולשבור אותו)

מצד מעלתו של האיש העומד לפניהם:
מ' – **מ**שנה למלך, **מ**ושל (בכל ארץ מצרים), **מ**שביר (לכל עם הארץ), **מ**רכבתו ("וירכב אתו במרכבת המשנה אשר לו")
פ' – **פ**יו ("ועל פיך ישק כל עמי"), **פ**ניו (היה בלי חתימת זקן, מגולח)
נ' – **נ**יחושיו ("נחש ינחש איש כמוני", כביכול יש לו יכולת נחש), **נ**עד (הרבד, "וישם רבד הזהב על צוארו")
י' – **י**דו ("ויסר פרעה טבעתו מעל ידו ויתן אתה על יד יוסף"), **י**רים ("ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו")
ו' – **6**, **ש**ש ("וילבש אתו בגדי שש").

וגם הם "**נבהלו מפניו**", קרי 'נדהמו' (ולא יוכלו לדבר) כי לא יוכלו להבין איך האיש העומד לפניהם יכול להיות יוסף, הם היו בתמיהה גדולה, האם:
מ' – **מ**שנה, **מ**ושל
פ' – **פ**רעה
נ' – **נ**היה (או נעשה)
י', ו' – **י**וסף

* * * * * * * * *

"כי נבהלו מפניו"

פרק מ"ה פסוק ג':
"ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף העוד אבי חי ולא יכלו אחיו לענות אתו כי נבהלו מפניו"
רש"י (על המילים "נבהלו מפניו") : "מפני הבושה (תנחומא)"
חזקוני (על המילים "כי נבהלו מפניו") : "יראו ודאגו על אשר עשו לו"

בהתוודע יוסף אל אחיו הוא פותח במילים "אני יוסף".
המילים האלו יכולים להתקבל כאיום או כאחווה. והאחים לקחו את זה כאיום.
"**כי נבהלו מפניו**" - פרשו חז"ל שהיה לאחים גם בושה וגם פחד מיוסף.
בושה על מה שהם עשו לו. פחד מרמת משרתו ועל מה שהוא יכול לעשות להם.
ואולי הבושה והפחד רמוזים מתוך אותיות המילה:
"**מפניו**" אותיות: **מ', פ', נ', י', ו'**

הבושה מהמעשים שעשו לו:
"**מפניו**" אותיות: **מ', פ', נ', י', ו'**
מ' – מדינים, מצרים
פ' – פסים (הפשיטו כתונת הפסים), פוטיפר
נ'– נמכר (לעבד)
י'– ישמעאלים (בושה, בן גבירה נמכר לבן אמה)
ו'– 6 דברים שעשו לו
(הכול בבראשית ל"ז כ"ג-כ"ח, ויפשטו, ויקחהו, וישלכו, וימשכו, ויעלו, וימכרו)

הפחד ממעלתו ויכולתו של יוסף:
מ' – משביר, מושל (בכל ארץ מצרים), משני למלך
פ' – פענח ("צפנת פענח", מפנח נעלמות), פרעה (יהודה אמר לו "כי כמוך כפרעה")
נ'– נקמה, נתון על כל ארץ מצרים (ויכול לנקום בם)
י'– יד (לא ירים איש ידו, ישק כל עמי)
ו'– 6 סמני מלכות שהכירו בו
(הכול בבראשית מ"א, מ"ב-מ"ג, טבעת פרעה, רבד הזהב, בגדי שש, מרכבת המשנה, אב לפרעה, אדון על כל ביתו)

ואחרי שיוסף ראה שהם "נבהלו מפניו" הוא חזר ואמר "אני יוסף אחיכם".
עכשיו הוסיף המילה "אחיכם", הרגיע אותם, וכלל את עצמו עמם כאחים.
כוונתי לאחווה ולא לאיום.

ועוד רמזים לדברי חז"ל:
1) "**העוד אבי חי ולא יכלו אחיו לענות**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ה'+ד', א'+י', ח'+י', ו'+א', י'+ו', א'+ו', ל'+ת' עולה **498**
"**מפני הבושה**" עולה **498**

2) "**חי ולא יכלו אחיו לענות**"
עולה 702 ועוד 18 אותיות ועוד 5 מילים עולה **725**
מפני הבושה והיראה עולה **725**

3) "**יוסף אל אחיו אני יוסף העוד אבי חי ולא יכלו**"
סוף תיבות, אותיות:
ף', ל', ו', י', ף', ד', י', י', א', ו' עולה **237**
"**יראו ודאגו**" עולה **237**

4) "**אני יוסף העוד**"
עולה 302 ועוד 11 אותיות עולה **313**
בושה עולה **313**

5) "**אני יוסף העוד אבי חי ולא יכלו**" עולה **545**
הבושה והיראה עולה **545**

* * * * * * * * *

"נבהלו מפניו"

יוסף הכריז לאחיו:
"אני יוסף"
ומיד שאל את אחיו:
"**העוד אבי חי**" עולה **116**
יוסף דאג למצב הרוחני של אביו. ורמז להם, האם בגלל שהייתי:
סמוי עולה **116**
ובשבילו שאולי אני מת, האם אבא עדיין 'אבל' עלי (הלא אמר יעקב אבינו, "כי ארד אל בני אבל שאלה", וגם "והורדתם את שבתי ביגון שאלה") או שהוא "חי" להגיע לגן עדן.
עדן באתב"ש: **זקט** עולה **116**

פרק מ"ה פסוק ג':
"ולא יכלו לענות אתו כי נבהלו מפניו"
רש"י: "מפני הבושה (תנחומא)"

"**כי נבהלו מפניו**" סוף תיבות, אותיות: **י', ו', ו'** עולה **22**.
יוסף נמכר כאשר היה בן 17 שנה. ועכשיו יוסף בן 39 שנה בהתוודעו אל אחיו.
(עברו 22 שנה, שנה אחת בבית פוטיפר, 12 שנה בבור, 7 שנות שבע, 2 שנים של רעב)

האחים לא ראו את יוסף 22 שנה, והם "נבהלו".
מצד אחד, כי תפס אותם 'פחד':
"**נבהלו**" עולה **93**
פחד עולה 92 ועוד המילה עולה **93**
ומצד שני, "נבהלו" כי תפסה אותם 'הבושה':
"**נבהלו**" באתב"ש **טשצכף** עולה 499 ועוד המילה עולה **500**
"**מפני הבושה**" עולה 498 ועוד 2 מילים עולה **500**
על מה שהם עשו לו. כי עומד לפניהם איש לבוש בגדי שלטון מצרי והוא אומר שהוא יוסף. והוא מכיר אותם ומזכיר גם את מה שעשו לו. והם זכרו את החלומות של יוסף, ומה שהם אמרו לו, "המלך תמלך עלינו", "אם משול תמשל בנו". ואז "לא יכלו לענות אתו" כי לא הבינו איך זה יכול להיות שעבד מושל, "לא יכלו לענות", כי:
"**לענות**"– **לע**בד **נ**מכר **ו**עכשיו **ת**מלך **ת**משול

בגלל המלבוש והזקן של יוסף לא הכירו אותו. אבל כאשר יוסף שאל אותם בלשון הקדש בלי מתורגמן (בלי המליץ בינותם):
"**העוד אבי חי**" עולה **116**
"**כי פי**" עולה **116**
(בראשית מ"ה, י"ב-"כי פי המדבר אליכם", רש"י- "בלשון הקודש")
הבינו שזה יוסף, ואז:
"**כי נבהלו מפניו**" ראש תיבות, אותיות: **כ', נ', מ'** עולה **110**.
יוסף חי 110 שנים. וכל חייו האחים קצת חששו שאולי הוא ישלם להם גמול על מה שעשו לו.

ועוד:
ויגש רבה (צ"ג, י"א): "ר' אלעזר בן עזריה אמר אוי לי מיום הדין. ומה יוסף הצדיק שהוא בשר ודם כשהוכיח את אחיו לא יכלו לעמוד בתוכחתו, הקב"ה שהוא דיין...על אחת כמה וכמה שאין כל בשר ודם יכולים לעמוד לפניו"

וגם: אמר רבי יוחנן "ווי לנו מיום הדין"

ורמז:
"**לענות אתו**" 957 ועוד 2 מילים עולה **959**
"**אוי לי מיום הדין**" באתב"ש: **תפם כם ימפי צקמט** עולה **959**

האחים "נבהלו" מיוסף, מפחד ומבושה, וזה לפני שיוסף אמר להם (מ"ה, ד') "אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אתי מצרימה". הם כבר "לא יכלו לענות אתו":
"**לענות**" אותיות: **ל', ע', נ', ו', ת'**
להגיד **ע**ול **נ**עשה **נ**גדך **ווי ת**עינו
להגיד **ע**בור **נ**עלים **נ**מכרת **ות**עינו
ועל אחת כמה וכמה אחרי שיוסף הוכיח אותם כאשר הזכיר להם שמכרו אותו.
וגם:
חז"ל אמרו שבאותו רגע פרחה נפשם, ואחרי זה חזרה.
"לענות"
לא יכלו, לשמור **ע**ל **נ**פשם, **ווי ת**וכחה
"לענות" בכיוון הפוך:
תוכחה **ווי**, **נ**פשם **ע**לתה **ל**מרום

אחרי שיוסף דבר מלבו על לבם, (מ"ה, ט"ו) "דברו אחיו אתו":
"**ואחרי כן דברו אחיו אתו**" סוף תיבות, אותיות: **י', ן', ו', ו', ו'** עולה **78** למנין המילה '**מלבו**'.
"**ואחרי כן דברו אחיו**" סוף תיבות, אותיות: **י', ן', ו', ו'** עולה **72** למנין המילה '**לבם**'.
וגם:
"**ואחרי כן דברו אחיו אתו**" ראש תיבות, אותיות: **ו', כ', ד', א', א'** עולה **32** למנין המילה '**לב**'.

ומה אמר להם יוסף? "לא אתם שלחתם אתי הנה":
פרק מ"ה פסוק ה':
"כי למחיה שלחני א-ל-ה-י-ם לפניכם"
"**למחיה**" עולה **93**
מחילה עולה **93**
מגן עולה **93**
ומתוך שיוסף אמר להם שמה שקרה לו זה תכנית של ה-א-ל-ה-י-ם כדי שהוא יהיה להם למחיה, יהיה להם פרנס ומגן במצרים, וידאג להם בשנות הרעב, הם הרגישו שעכשיו (כרגע) יוסף 'מחל' להם על מה שעשו לו. ואז דברו אתו:
"**ואחרי כן דברו אחיו אתו**" סוף תיבות, אותיות: **י', ן', ו', ו', ו'** עולה **78** למנין המילה '**מחל**'.

וגם כתוב (משלי ט״ו, ד׳):
״**מרפה לשון עץ חיים**״ עולה **939**
״**ואחרי כן דברו אחיו אתו**״ עולה **939**
אחרי שיוסף הסביר לאחיו שמה שקרה לו, מה שהם עשו לו, זה תכנית של ה-א-ל-ה-י-ם.
״כי למחיה שלחני א-ל-ה-י-ם לפניכם״, וכדי ״ולהחיות לכם לפליטה גדלה״. מה שקרה לי זה ׳עץ חיים׳ לבני ישראל, כדי שיעברו את הרעב בשלום ויחיו. אז ״מרפא לשון״, נתרפא לשונם, שתיקתם מהפחד והבושה, והם יוכלו לדבר עם יוסף.

ונוסיף:
כאשר אדם חושב:
׳**אוי לי מיצרי אוי לי מיוצרי**׳ עולה **800**
״**ווי לנו מיום התוכחה**״ באתב״ש: **פפם כטף ימפי צאפלס**ץ עולה **800**

הוא כבר מרגיש צער על מעשים שעשה או שלא עשה. וזה צעד ראשון של:
׳**הרהורי חרטה**׳ עולה **648**
״**ווי לנו מיום התוכחה**״ עולה **648**

וגם:
׳**אוי לי מיום הדין**׳ עולה **222**
חרטה עולה **222**

* * * * * * * * *

יוסף ואחיו

פרק מ״ה פסוק ד׳:
״ויאמר יוסף אל אחיו גשו נא אלי ויגשו ויאמר אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אתי מצרימה״
״**גשו נא אלי**״:
רש״י: ״ ...והראה להם שהוא מהול (ב״ר)״

יוסף התוודע לאחיו, וכאשר נבהלו מפניו הוא בקש שיקרבו אליו, ולפי מדרש רבה, הוא הראה להם המילה.

ונשאלת השאלה מה מועיל סימן זה? הלא כתוב:
פרק מ״א פסוק נ״ה:
״...**ויאמר פרעה לכל מצרים לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו**״
רש״י,(״אשר יאמר לכם תעשו״): ״לפי שהיה יוסף אומר להם שימולו...״
יוסף היה אחראי על חלוקת האוכל במצרים, ואמר למצרים למול, ורק אחרי זה נתן להם אוכל. ולפי זה היו הרבה אנשים במצרים מהולים, ואיך סימן זה של המילה עזר לשכניה את אחיו שהוא משלהם, ושהוא יוסף?

בכל זאת זה עזר, כי יוסף היה מהול מלידה.
פ׳ יונתן: ״...והלא איתא במדרש שנולד מהול...״

וכנראה האחים הכירו אותו מילדותם, ויתכן שהמהול מלידה שונה מהמהול על ידי סכין.
(פגשתי ד״ר שור, מכיר מרחובות, ושמעתי ממנו שהוא קרא את הפרוש הזה בכתבי האחרונים, ושהם נתנו עוד תשובה. רק אלו שבאו לבקש בר, מלו. והלא יוסף לא היה צריך לבקש בר, ובכל זאת הוא הראה לאחים שהוא מהול. לפי מעשה זה הוא חיזק את אמנתם במה שהוא אמר שהוא יוסף.)

* * * * * * * * *

"אני יוסף אחיכם"

פרק מ"ה פסוק ד':
"ויאמר יוסף אל אחיו גשו נא אלי ויגשו ויאמר אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אתי מצרימה"
"**אני יוסף אחיכם**", ראש תיבות, אותיות: **א', י', א'**, עולה **12**.
המילה "**זה**" עולה **12**. יוסף אומר לאחיו אנחנו כולנו אחים, בטלנו את נסעתכם מהאחווה כפי שאמר לי המלאך גבריאל כאשר טעיתי בשדה בחיפוש אחריכם בשכם, אז הוא אמר לי "**שמעתי שנסעו מזה**", שנסעו מהאחווה. עכשיו אני אחיכם יוסף ואנחנו עוד הפעם 12 אחים.

* * * * * * * * *

בעתיד יענשו האחים על מכירת יוסף

פרק מ״ה פסוק ה׳:
״ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אתי הנה..״

1) ״**<u>ועתה אל תעצבו</u>״** עולה **1080**
<u>יענשו 10 זקנים בעוון חטא מכירה</u> עולה **1080**

2) ״**<u>ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם</u>״** עולה **2267**
<u>בעתיד הרוגי המלכות עשרה חכמים בגלל המכירה הזו</u> עולה **2267**

אולי רמז לדברי חז״ל שיוסף אמר לאחיו:
עכשיו אין לדאוג אבל בעתיד יענשו על זה.

* * * * * * * * *

"ולהחיות לכם"

פרק מ"ה פסוקים ה'-ז':
"ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אתי הנה כי למחיה שלחני אלקים לפניכם. כי זה שנתים הרעב בקרב הארץ ועוד חמש שנים אשר אין חריש וקציר. וישלחני אלקים לפניכם לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדלה"

יוסף מודיע לאחיו שמכירתו היתה למטרה טובה - "**להחיות לכם**".
אולי יש רמז לזה מהמילה "למחיה".
"**למחיה**", אותיות: **ל', מ', ח', י', ה'**
אותיות **ל', מ'**: עולה **70**
אותיות **ח', י'**: המילה חי
אות **ה'**: עולה 5
יוסף אמר להם שהוא נשלח "**למחיה**"-להחיות **70** נפשות במשך עוד **5** שנים.
(שנותרו עוד 5 שני רעב.)

ועוד:
"**לפניכם לשום לכם**", ראש וסוף תיבות, אותיות: **ל'+ם', ל'+ם', ל'+ם'**, עולה 210
אולי רמז שיוסף נשלח לפניהם להכין התשתית במצרים שיחזיק להם עד סוף גלות מצרים, קרי **210** שנים.

* * * * * * * * *

עוד יוסף חי

פרק מ״ה פסוק ח׳:
״ועתה לא אתם שלחתם אתי הנה כי האלקים וישימני לאב לפרעה ולאדון לכל ביתו ומשל בכל ארץ מצרים״
יוסף אמר לאחים שלושה דברים בקשר לכבודו במצרים:
1) ״וישימני לאב לפרעה״
2) ״ולאדון לכל ביתו״
3) ״ומשל בכל ארץ מצרים״

פרק מ״ה פסוק ט׳:
״מהרו ועלו אל אבי ואמרתם אליו כה אמר בנך יוסף שמני אלקים לאדון לכל מצרים רדה אלי אל תעמד״
והוא אמר להם להגיד לאבא שלושה דברים:
1) ״שמני אלקים לאדון לכל מצרים״
2) ״רדה אלי״
3) ״אל תעמד״

כאשר האחים הגיעו ליעקב אביהם הם אמרו:
פרק מ״ה פסוק כ״ו:
״ויגידו לו לאמר עוד יוסף חי וכי הוא משל בכל ארץ מצרים ויפג לבו כי לא האמין להם״
דברי האחים לא נכנסו ללב יעקב אבינו (רש״י), קרי הוא לא האמין לדבריהם. ואומרים חז״ל שיעקב ידע שאין נכרי מושל במצרים (שפתי חכמים). ובגלל שלא האמין שיוסף מושל במצרים גם לא האמין ליתר הדברים שהם אמרו לו.

וכדי לשים לב שהאחים לא מסרו ליעקב מה שיוסף אמר להם להגיד לו. יוסף אמר להגיד ״**שמני אלקים לאדון לכל מצרים**״, הם אמרו ליעקב אביהם, ״**וכי הוא משל בכל ארץ מצרים**״. הם מסרו שיוסף ׳מושל׳, ויוסף אמר להגיד שהוא ׳אדון׳.

ומיד אחרי זה כתוב:
פרק מ״ה פסוק כ״ז:
״וידברו אליו את כל דברי יוסף אשר דבר אלהם וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב אביהם״
מה גרם ליעקב אבינו לשנות את דעתו?
לפי חז״ל כאשר ראה את העגלות הבין את הרמז ששלח לו יוסף, קרי שהם עסקו בלימוד בנושא עגלה ערופה (רש״י) לפני שנעלם יוסף. ועכשיו יעקב האמין שיוסף עוד חי.
יכול להיות שיש עוד סיבה שהביא את יעקב אבינו להאמין לבניו.
אחרי שדבריהם לא נכנסו ללבו של יעקב אביהם, האחים המשיכו לדבר אליו, ״**וידברו אליו את כל דברי יוסף אשר דבר אלהם**״. עכשיו הם ספרו ליעקב אביהם מה שיוסף אמר להם, קרי ״**וישימני לאב לפרעה ולאדון לכל ביתו ומשל בכל ארץ מצרים**״. כאן המשמעות אחרת. יוסף הוא לא רק מושל (קרי שר הכלכלה) לכל ארץ מצרים הוא גם אב

לפרעה ואדון לכל ביתו (קרי, שר הפנים). משמעות הדברים שיוסף 'חבר ופטרון' לפרעה (רש"י) ואחראי על ביתו. עכשיו מתברר מדבריהם שיוסף קרוב מאוד לפרעה. כי פרעה אמר ליוסף כאשר הוא עלה לגדולה "**אתה תהיה על בתי ועל פיך ישק כל עמי רק הכסא אגדל ממך**" . הענין שיוסף אב לפרעה ואדון לביתו זה יותר חשוב מהיותו מושל. ואין שום מניע מפרעה לשחרר עבד ולעשות אותו חבר שלו או אחראי על ביתו. ויש ביכולתו של יוסף להשפיע ולשכנע את פרעה לעשות דברים. ועכשיו כאשר יעקב אבינו ראה את העגלות "**וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו**", הוא מקבל גיבוי לכוחו והשפעתו של יוסף במצרים. כי אמנם פרעה צווה ליוסף לתת את העגלות לאחיו אבל בגלל חשיבותו של יוסף בעיני פרעה הוא עשה את זה. ובאמת הם היו עגלות שנשלחו בגלל יוסף וכאילו יוסף שלח אותם (המצוה נקראת על שמו).

ואולי רמז שהאחים ספרו ליעקב מה שיוסף אמר להם (שהוא אב לפרעה, ואדון לביתו, ומושל בכל ארץ מצרים):
"**וידברו אליו את כל דברי יוסף**", ראש תיבות, אותיות: **ו', א', א', כ', ד', י',** עולה 42
יוסף אמר לאחים, "**וישימני לאב לפרעה ולאדון לכל ביתו ומשל בכל ארץ מצרים**",
קרי אני, **אב, אדון, משל**, ראש תיבות: **א', א', מ',** עולה **42**

"**את כל דברי**", מה בא המילה "**את**" לרבות?
"**את**" עולה **401**
"**שמני אלקים לאדון לכל מצרים**", ראש תיבות, אותיות: **ש', א', ל', ל', מ',** עולה 401
שאמרו ליעקב שיוסף **אדון** (ולא רק מה שהם אמרו ליעקב אביהם מיד, שיוסף מושל בכל ארץ מצרים, אלא הוא אדון).
וגם "**אל תעמד**", ראש תיבות, אותיות: **א', ת',** המילה "**את**" (שעולה 401).

* * * * * * * * *

"עיניכם ראות"

פרק מ"ה פסוק י"ב:
"והנה עיניכם ראות ועיני אחי בנימין כי פי המדבר אליכם"
רש"י: "..כי פי המדבר אלכם בלשון הקדש."
מדרש תנחומא ה': "...אמר להם יוסף, 'והנה עיניכם ראות ועיני אחי בנימין כי פי', בלשון הקדש אני מדבר"

1. "**ראות ועיני אחי בנימין כי פי המדבר אליכם**" עולה **1406**
   יוסף שחח עם אחיו בלשון קודש עולה **1406**

2. "**עיניכם ראות ועיני אחי בנימין כי פי**" עולה **1254**
   יוסף מדבר לאחיו בלשון הקדש עולה **1254**

* * * * * * * * *

"פי המדבר אליכם"

פרק מ"ה פסוק י"ב:
"והנה עיניכם ראות ועיני אחי בנימין כי פי המדבר אליכם"
רש"י (על המילים "והנה עיניכם ראות"): "בכבודי ושאני מהול ככם"

בכבודי (בראשית מ"ב, ו'- "ויוסף הוא השליט על הארץ הוא המשביר לכל עם הארץ"):

1) "**המדבר אליכם**" עולה 352 ועוד 2 מילים עולה **354**
"**השליט**" עולה **354**

2) "**והנה עיניכם ראות ועיני אחי**" עולה 1038 ועוד 5 מילים עולה **1043**
"**המשביר לכל עם הארץ**" עולה **1043**

3) "**אחי בנימין כי פי המדבר**" עולה 552 ועוד 5 מילים עולה **557**
"**המשביר**" עולה **557**

"ושאני מהול ככם":
"**כי פי המדבר אליכם**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **כ'+י', פ'+י', ה'+ר', א'+ם'** עולה **366**
אין ערלה עולה **366**
וגם:

1) "**והנה עיניכם ראות ועיני אחי בנימין כי**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', ע', ר', ו', א', ב', כ'** עולה **305**
ערלה עולה **305**

2) "**עיניכם**"
באתב"ש:
זמטמלי עולה 136 ועוד 6 אותיות עולה **142**
אני מהול עולה **142**
(הראה להם את המילה)

3) "**ראות ועיני אחי**"
באתב"ש:
גתפא פזמטם תסם
סוף תיבות, אותיות: **א', ם', ם'** עולה **81**
מהול עולה **81**

4) "**אחי בנימין כי פי המדבר אליכם**"
באתב"ש:
תסם שטמימט לם ום ציקשג תכמלי
סוף תיבות, אותיות: **ם', ט', ם', ם', ג', י'** עולה **142**
אני מהול עולה **142**

ואולי כלול בזה גם ערלת הפה. שאין לי ערלת הפה, ולפי הגמרא: "כפי כן לבי"
(אני מדבר אתכם מהלב והאמת, אני יוסף אחיכם ואין לי שנאה נגדיכם)

ועוד:
למה אמר להם בשימוש המילה "**פי**"?
(כי פי המדבר אליכם". הלא יכול היה להגיד 'כי אני המדבר אליכם')
אולי ניבא ולא ידע מה ניבא, שהפה שלו ימשיך לשוחח אתם עד שימלאו לו 93 שנים במצרים. כי יוסף יחיה במצרים **93** שנה למנין המילה "**פי**" (כולל האותיות והמילה).
כיצד?
יוסף נמכר והגיע למצרים בהיותו בן 17.
הוא חי 110 שנים. נמצאנו למדים שחי במצרים 93 שנה (17-110=93).
וגם:
"**כי פי המדבר אליכם**" באתב"ש: **לם הם ציקשג תכמלי**
סוף תיבות, אותיות: **ם', ם', ג', י'** עולה **93**.
(יוסף היה האח האחרון שנולד בחוץ לארץ והאח הראשון שנפטר בחוץ לארץ)

ועוד:
רש"י (על המילים "כי פי המדבר אליכם"): "בלשון הקדש"
ורמז:
"**ראות**" עולה 607 ועוד 4 אותיות עולה **611**
תורה עולה **611**
עיניכם רואות שאני מדבר בלשון הקדש.

ונשאלת השאלה:
למה חשב שזה יהיה להם ראיה שהוא יוסף?
כי כנראה היו עוד אנשים במצרים שדברו לשון הקדש (רמב"ן)
ונראה שדיבר אתם לא רק בלשון הקדש אלא גם בנושא של תורה (כפי הרמוז במילה "ראות"), ולפי:
בעל הטורים (על המילים "כי פי המדבר אליכם"): "בגמטריא בעגלה ערופה. שסימן זה מסר להם לאביו"
("כי פי המדבר אליכם" עולה 472 . "בעגלה ערופה עולה 471. הפרש של אחד בגמטריא רמז)

ועוד:
רש"י (על המילים ועיני בנימין אחי"): "השוה את כולם יחד, לומר שכשם שאין לי שנאה על בנימין אחי, שהרי לא היה במכירתי, כך אין בלבי שנאה עליכם"

"**והנה עיניכם ראות ועיני אחי בנימין**" –
ולמה הפסיק בין האחים ("והנה עיניכם") לבנימין ("ועיני אחי בנימין") במילה "ראות"?
נראה שאם רצה להשוות אותם כאחד היה כתוב 'והנה עיניכם ועיני אחי בנימין ראות' שניהם ראות כאחד.
ונראה להגיד:
כאשר, מיד אחרי המילה "עיניכם" (של האחים) יש המילה "ראות", ואחריו כתוב "ועיני אחי בנימין" (בלי מילה ראות) בולט יותר מה שפירש רש"י. כי למרות שעכשיו כאשר יוסף מדבר עם אחיו כולם עומדים לפניו ורואים אותו, בעבר רק 10 מהאחים ראו אותו במכירתו ("עיניכם ראות"). ובנימין שלא היה במכירתו לא היה בראיה הזאת איתם.

למרות זאת, חיבר אותם לבנימין ("ועיני אחי בנימין") שלא ראה ולא היה במכירתו.
לרמוז:
שכמו שאין לי שנאה על בנימין (הוא לא היה ב "בעיניכם ראות") אין לי שנאה עליכם.
בעיני כולכם שווים "אין בלבי שנאה עליכם".
ורמזים:

1) "**כי פי המדבר**"
ראש תיבות, אותיות: **כ', פ', ה'** עולה **105**
"**אין בלבי**" עולה **105**

2) "**כי פי המדבר**"
באתב"ש:
לם וס ציקשג עולה 619 ועוד 9 אותיות ועוד 3 מילים עולה **631**
"**אין בלבי שנאה עליכם**" עולה **631**
הפה שלי והלב שלי כאחד (ולשון הגמרא-"כפי כן לבי")

ועוד:
"**והנה עיניכם ראות ועיני אחי**"
יש כאן **22** אותיות רמז "עיניכם" עדים, **22** עיניים (11 אחים).
הם עדים לכבודי במצרים ולזהותי כיוסף אחיכם.

1) "**כי פי**" עולה 120 ועוד 4 אותיות עולה **124**
עדים עולה **124**

2) "**ראות ועיני**"
באתב"ש:
גתפא פזמטם
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ג'+א', פ'+ם'** עולה **124**
עדים עולה **124**

ועוד:
<u>ספורנו</u> (על המילים "כי פי המדבר אליכם"): "בלתי מליץ"
<u>רשב"ם</u>: "עד עתה על ידי מליץ"

1) "**ראות**" עולה 607 ועוד 4 אותיות ועוד המילה עולה **612**
"**בלתי מליץ**" עולה **612**

2) "**והנה עיניכם ראות ועיני**"
באתב"ש:
פצטץ זמטמלי גתפא פזמטם
ראש תיבות, אותיות: **פ', ז', ג', פ'** עולה **170**
מליץ עולה **170**
(שאין מליץ ביננו)

* * * * * * * *

"ונשאתם את אביכם"

פרק מ"ה פסוק י"ט:
"ואתה צויתה זאת עשו קחו לכם מארץ מצרים עגלות לטפכם ולנשיכם ונשאתם את אביכם ובאתם"
<u>דעת זקנים מבעלי התוספות (על המילים "קחו לכם מארץ מצרים עגלות")</u>:
"ונשאתם את אביכם על כתפותיכם ובאתם...ואת טפם ואת נשיהם בעגלות"

פרק מ"ו פסוק ה':
"ויקם יעקב מבאר שבע וישאו בני ישראל את יעקב אביהם ואת טפם ואת נשיהם בעגלות אשר שלח פרעה לשאת אתו"
וגם בנסיעה מבאר שבע למצרים דעת זקנים מבעלי התוספות:
"וישאו בני ישראל את יעקב אביהם" – על כתפותיכם
"ואת טפם ואת נשיהם בעגלות" – הטף והנשים בעגלות
(אמנם, כתוב "אשר שלח פרעה לשאת אתו", כתוב "אתו" ולא אותם)

כאשר פרעה מצוה ליוסף לקחת עגלות להוריד את משפחתו למצרים, כתוב:
"לטפכם ולנשיכם ונשאתם את אביכם"
כאן הסדר: הטף, הנשים, ובסוף אביהם.

אבל כאשר בני ישראל יורדים למצרים כתוב:
"וישאו בני ישראל את יעקב אביהם ואת טפם ואת נשיהם"
כאן הסדר: אביהם, הטף, ובסוף הנשים.

ונשאלת השאלה למה יש שינוי בסדר המילים?
ונראה לי להגיד לפי הפשט:
שבגלל שנושא העגלות הייתה במוקד השיחה בין פרעה ליוסף, הוא הזכיר את העגלות ראשון. וכאשר צווה פרעה לקחת העגלות הוא הזכיר מיד מי הם הנושאים בתוך העגלות, והם הטף והנשים. ורק אחרי זה את אביהם שייקחו על כתפיהם.
אבל אצל האחים שהמוקד אצלם זה נשיאת אביהם לראות יוסף במצרים, ויתר המשפחה נלווים אליו בגלל הרעב, הזכיר אביהם לפני הטף והנשים.

ונראה עוד להגיד במישור הרעיוני:
ידוע שמצרים מלאה זימה ועריות. ולמרות שפרעה ועבדיו מאוד רוצים שמשפחתו של יוסף ירדו למצרים, הם מטבעם מגלים מה שבתוך תת המודעה שלהם (בהקדמה של הטף והנשים לפני אביו), שהם שמו מחשבותיהם יותר על הטף והנשים ופחות על אביו של יוסף.

אבל האחים כאשר נושאים את אביהם למצרים, נותנים כבוד לזקנים ונושאים את אביהם ראשון, ואחר כך דואגים לטף, ובסוף לנשים.

* * * * * * * * *

"צדה לדרך"

יוסף שלח את אחיו בחזרה לארץ כנען להביא את יעקב אביהם וביתו למצרים.
וכתוב שיוסף נתן לאחיו צדה לדרך:
פרק מ"ה פסוק כ"א:
"ויתן להם צדה לדרך"
הפשט של המילה "צדה" זה מזון (ליקוטי מצודות).
גם אונקלוס וגם יונתן בן עוזיאל תרגמו "צדה", "זודין" (או "זוודין"), פירוש - מזון.

וכתוב שיוסף גם שלח לאביו מזון לדרך:
פרק מ"ה פסוק כ"ג:
"בר ולחם ומזון לאביו לדרך"
'מזון' זה דבר המזין, כמו לחם מחמשת מיני דגן, מעשה קדרה שברכתו מזונות, וגם אורז.

אבל כבר כתוב בפסוק ששלח לאביו "בר ולחם", אז מה כלול במילה "ומזון"?
רש"י: "ליפתן"
אבן עזרא: "אפונים ופול ועדשים ודחן וכסמין, ותאנים וצימוקים ותמרים. כי אלה לבדם הם מזון, חוץ מדגן ושעורה"
גמרא ירושלמי ערובין ג', א': "מה תלמוד לומר 'ומזון', אלא מיכן שכל הדברים קרויין מזון"

לפי המפרשים המילה "ומזון" זה כל מני דברים שאוכלים עם הפת

ונשאלת השאלה:
אם המילה "צדה" זה 'מזון' למה כתוב בפסוק כ"א "צדה" ובפסוק כ"ג "ומזון"?
למה שינה הכתוב אצל האחים (שהם בני ישראל) וכתב המילה "צדה"?

ונראה לי להגיד:
אולי יש כאן רמז לעתיד.
כאשר יוסף שלח את אחיו בחזרה לאביהם, להביא את אביו ואת בית אביו למצרים, קרי להכניס את כולם לגלות מצרים, למרות שהוא נתן להם 'מזון' לדרך, כתוב בלשון "צדה".
לרמוז על 'צדה' אחרת בעתיד, בזמן יציאת בני ישראל ממצרים.
כאילו רמז להם, אתם בני ישראל יוצאים עכשיו ממצרים עם "צדה" לדרך.
"**צדה**" באתב"ש: **הקץ**
אבל בעתיד, שיגיעה 'הקץ' לגלות מצרים:
"**צדה לא עשו**" ראש תיבות, אותיות: **צ', ל', ע'** עולה **190** למנין המילה '**קץ**'.
כאשר בני ישראל יצאו ממצרים לא ייקחו אתם צדה לדרך, ולפי:
שמות פרק י"ב פסוק ל"ט: **"וגם צדה לא עשו להם"**
רש"י: "מגיד שבחן של ישראל שלא אמרו היאך נצא למדבר בלא צדה אלא האמינו והלכו הוא שמפורש בקבלה (ירמיה ב') 'זכרתי לך חסד נעוריך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה'..."

כי הם "האמינו והלכו", קרי ילכו אחרי ציווי הקב"ה למדבר, לארץ לא זרועה.
והקב"ה יוריד להם 'צדה' מהשמים, "המן" וזה יהיה המזון שלהם.
"**צדה**" עולה ***99***
"**המן**" עולה 95 ועוד 3 אותיות ועוד המילה עולה ***99***

ולפי:
<u>שמות פרק ט"ז פסוק ל"ה:</u>
"ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה עד באם אל ארץ נושבת את המן אכלו עד באם אל קצה ארץ כנען"

הם יאכלו המן עד:
"**קצה**" באתב"ש: **דהץ**, אותיות המילה **'צדה'**.
יהיה להם צדה מן השמים, המן, עד:
"**באם אל קצה ארץ כנען**"– עד שיגיעו "אל קצה", למקום צדה, קרי עד שיגיעו למזון של ארץ כנען.

* * * * * * * * *

בלבוש מלכות

פרק מ״ה פסוק כ״ב:
״לכלם נתן לאיש חלפות שמלת ולבנימן נתן שלש מאות כסף וחמש חלפת שמלת״
גמרא מגילה ט״ז, א׳: ״אפשר דבר שנצטער בו אותו צדיק יכשל בו...רמז רמז לו שעתיד בן לצאת ממנו שיצא מלפני המלך בחמשה לבושי מלכות שנאמר (אסתר ח׳, ט״ו) ומרדכי יצא בלבוש מלכות תכלת״

למרות שיוסף הצדיק נתן לבנימין יותר ממה שנתן ליתר אחיו, אין לחשוש שעשה את זה כדי לצער את יתר אחיו. כי יוסף הצדיק למד על בשרו מה גורם דבר כזה כאשר הוא קיבל כותונת פסים, ואחיו לא קבלו. יוסף הצדיק לא ייכשל בדבר זה. ולפי הגמרא יש במה שנתן יוסף הצדיק לבנימין, ׳חמש חלפת שמלת׳, רמז לעתיד. והרמז שרמז לו, שיצא מבנימין איש אשר יצא מלפני המלך עם חמש בגדי מלכות, וזה מרדכי היהודי. כמו שכתוב:
אסתר פרק ח׳ פסוק ט״ו:
״ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב גדולה ותכריך בוץ וארגמן״

ורמזים:
״וחמש חלפת שמלת״
ראש תיבות, אותיות: **ו׳, ח׳, ש׳** עולה **314**
מרדכי היהודי עולה **314**

וגם:
״שמלת ולבנימן נתן שלש מאות כסף וחמש חלפת שמלת״
באתב״ש:
ביכא פכשטמיט טאט בכב יתפא לחו פסיב סכוא ביכא
ראש תיבות, אותיות: **ב׳, פ׳, ט׳, ב׳, י׳, ל׳, פ׳, ס׳, ב׳** עולה **275**
מרדכי עולה 274 ועוד המילה עולה **275**

* * * * * * * * *

שלח יין ישן לאביו

פרק מ״ה פסוק כ״ג:
״ולאביו שלח כזאת עשרה חמרים נשאים מטוב מצרים... ״
רש״י: ״מצינו בגמ׳ ששלח לו יין ישן שדעת זקנים נוחה הימנו ומ״א גריסין של פול״.

1) **״נשאים מטוב מצרים״** עולה **838**
ביין ישן נושן עולה **838**

2) **״ולאביו שלח כזאת עשרה חמרים נשאים״**
ראשי תיבות: **׳ושכעח״נ** עולה **454**
כד יין ישן עולה **454**

3) **״מטוב מצרים״** עולה 437 ועוד 9 האותיות עולה **446**
״של פול״ עולה **446**

ועוד:
יוסף שיגר לאביו יין (ישן):
יוסף עולה **156**
כוס יין עולה **156**

ולפי:
גמרא מגילה ט״ז, ב׳:
״מאי מטוב מצרים? אמר ר׳ בנימין בר יפת אמר רבי אלעזר שלח לו יין [ישן] שדעת זקנים נוחה הימנו״

ורמז:
״**מטוב מצרים**״ עולה **437**
שיגר לו יין באתב״ש: **במרג כף ממט** עולה 434 ועוד 3 מילים עולה **437**
וגם:
זקנים עולה **207**
כוס יין באתב״ש: **לפח ממט** עולה **207**

* * * * * * * *

"ולאביו שלח כזאת"

פרק מ"ה פסוק כ"ג:
"ולאביו שלח כזאת עשרה חמרים נשאים מטוב מצרים ועשר אתנת נשאת בר ולחם ומזון לאביו לדרך"
רבינו בחיי: "...ושלח המנחה הזאת זכרים ונקבות כמנחה ששלח אביו לעשו"

לפי חז"ל מתכונת המנחה ששלח יוסף לאביו היתה דומה למה שיעקב אבינו שלח לאחיו עשו. שמה כתוב:
בראשית פרק ל"ב פסוק ט"ז: "אתנת עשרים ועירם עשרה"
"אתנת" - נקבות החמורים (לקוטי מצודות)
"ועירם" –חמורים זכרים (רש"י)
וכאן יוסף שלח לאביב גם חמורים זכרים "עשרה חמרים", וחמורים נקבות, "עשר אתנת".

ונשאלת השאלה:
למה יוסף שלח לאביו דווקא לפי מספר 10, 10 חמורים ו10 אתונות (הלא אביו שלח לפי מספרים אחרים)? ומפרש:
רשב"ם: "לעשרה אחיו, ואף על פי שבנימין חזר עמהם לא רצה להטריחו"

ונראה לי להגיד שיש עוד סיבה למה שלח 10:
כאשר יעקב אבינו שלח לאחיו עשו הוא שלח 20 חמורים נקבות ורק 10 חמורים זכרים.
כי כדי לקיים העדר שיפרו ושירבו היחס הזה של 2 נקבות לכול זכר טוב ומועיל.

אבל כאן יוסף לא שלח את המנחה לקיים את העדר אלא לשאת בר ולשלוח מסר לאביו.
כתוב:
"ולאביב שלח זאת", "**כזאת**" רומז על '**כפרה**'.
וכמו שיעקב אבינו שלח מנחה לעשו אחיו ואמר לשליחים להגיד לעשו:
פרק ל"ב פסוק כ"א: "כי אמר אכפרה פניו במנחה ההלכת לפני"

כאן יוסף רומז בשילוח מנחה של 10 חמרים ו 10 אתנת, 2 מינים (זכרים ונקבות), סה"כ עולה 22, שהוא מבקש כפרה על שנעדר מפניו של אביו במשך 22 שנה ולא כבדו.

ורומז במיוחד בשליחות "חמרים" "אתנת" (שכתובים חסרים) ושיש בהם 9 אותיות, ל9 השנים, 7 שנות השבע ו2 שנות הרעב שבזמנם הוא כבר עלה לגדולה במצרים והיה ביכולתו לקשר לאביו ולא עשה את זה.

ועוד:
על המנחה שיוסף הצדיק שלח לאביו כתוב:
פרק מ״ה פסוק כ״ג:
״ולאביו שלח כזאת עשרה חמרים נשאים מטוב מצרים ועשר אתנת נשאת בר ולחם ומזון לאביו לדרך״

בר, **לחם, מזון,** ראש תיבות, אותיות: **ב׳, ל׳, מ׳,** עולה **72** למנין המילה ׳**חסד**׳.
הוא עשה חסד עם אביו ומשפחתו ושלח להם מספיק אוכל לשרוד ולהגיע אליו.

* * * * * * * * *

"אל תרגזו בדרך"

פרק מ"ה פסוק כ"ד:
"וישלח את אחיו וילכו ויאמר אלהם אל תרגזו בדרך"
רש"י: "אל תתעסקו בדבר הלכה שלא תרגז עליכם הדרך. ד"א אל תפסיעו פסיעה גסה ותכנסו בחמה לעיר. ולפי פשוטו של מקרא יש לומר לפי שהיה דואג שמא יריבו בדרך על דבר מכירתו להתווכח זה עם זה ולו' על ידך נמכר אתה ספרת להי"ר עליו וגרמת לנו לשנאתו"

כלי יקר: "...והאמר רבי אילעי שני תלמידי חכמים שמהלכין בדרך ואין ביניהם דברי תורה ראוין לישרף כו' לא קשיא הא למיגרס הא לעיוני"

רמב"ן: "רגז לשון רתת ותנועה...והנכון בעיני בפסוק הזה שאמר להם יוסף אל תפחדו בדרך והענין כי לשאת בר ולחם ומזון וטוב מצרים בימי הבצורת יפחדו אולי בדרך בלכתם יבואו עליהם ליסטים וכ"ש בשובם עם כל רכושם ולא ימהרו לדבר ולכן אמר להם שילכו בזריזות וימהרו לבא כמו שנאמר 'מהרו ועלו אל אבי', ואל תפחדו כלל בדרך כי שמו עליה' שהוא המושל בכל ארץ מצרים וחיי כל הארצות ההם בידו וממוראו ייראו הכול וילכו ויבאו לשלום"

לפי הפרושים הנ"ל אנו לומדים שחז"ל פרשו מהמילה "**תרגזו**" את הפרושים הבאים:

1) אל תתעסקו בפסקי הלכה כי זה דורש העמקה בדין ומושך הרבה תשומת לב מהעוסקים בה. אבל כן תדברו בדברי תורה כי ישמרך בדרך.
2) לא לפחד מהעמים בדרך
3) לא תפסעו פסיעה גסה
4) תכנסו לעיר ביום (כאשר עדיין יש שמש)
5) אל תריבו ואל תתווכחו אחד עם השני על מכירתי

ואולי כל הפרושים של חז"ל רמוזים באותיות המילה "**תרגזו**".
תרגזו, אותיות: **ת', ר', ג', ז', ו'**
ת' – תורה, לא להתעסק עם הלכה, כן לדבר בדברי תורה
ר' – רתת, לא תפחדו מהעמים בדרך
ג' – גסה, לא תפסעו פסיעה גסה
ז' – זריחה, תכנסו בחמה לעיר, (קרי אחרי הזריחה)
ו' – וויכוח, לא תריבו על נושא מכירתי

* * * * * * * * *

״עוד יוסף חי״

פרק מ״ה פסוק כ״ו:
״ויגדו לו לאמר עוד יוסף חי וכי הוא משל בכל ארץ מצרים ויפג לבו כי לא האמין״
פרק מ״ה פסוק כ״ב:
״ולבנימן נתן שלש מאות כסף וחמש חלפת שמלת״

רבנו בחיי: ״טעם שלש מאות כנגד מה שהיו האחים חייבים במכירתו כי עשרה פעמים שלשים שקלים שהם דמי עבד הם ג׳ מאות. וזה ממה שאמרו המוכר עבדו לעכו״ם, קונסין אותו עד עשרה בדמיו, כלומר בדמי העבד שהם שלשים.

מדוע שלש מאות כסף והרי יוסף נמכר רק בעשרים כסף,
פרק ל״ז פסוק כ״ח:
״וימכרו את יוסף לישמעאלים בעשרים כסף״
ועשרה פעמים הם רק מאתיים כסף?

אולי ניתן לתרץ שבאמת מצד העבד שבו, הם חיבים לו עשרים כסף, עשרה פעמים שהם מאתיים כסף. אבל יוסף הוא גם שור, ועל מכירת שור משלם תשלומי חמשה, כלומר עשרים כסף, חמש פעמים שהם מאה כסף, יחד שלש מאות כסף.

* * * * * * * * *

"עוד יוסף חי"

פרק מ"ה פסוק כ"ו:
"ויגדו לו לאמר עוד יוסף חי וכי הוא משל בכל ארץ מצרים ויפג לבו כי לא האמין להם"

למה יעקב אבינו לא האמין להם כאשר אמרו לו "עוד יוסף חי"?
הלא יוסף התוודע לאחיו ודבר אתם בלשון הקודש ("כי פי המדבר אליכם").
ויוסף הראה להם את המילה ("גשו נא אלי"). וגם אם נגיד שראו איש אחר שנולד מהול ודיבר בלשון הקדש, למה האיש יתחזה ליוסף? והנה 11 עדים העידו שראו ודברו עם יוסף.
חז"ל אמרו (במדרש) שיעקב אבינו חשב שבניו אמרו לא דברי בדאי, ולא האמין להם, ולפי:
ילקוט שמעני ויגש מה (קגב): "תני ר' חייא כך עונשו של בדאי שאפילו אומר אמת אין שומעים לו"
רש"י (ויגש רבה צ"ד, ג'): "לפי שבתחלה כזבו לו במעשה הכתונת לפיכך לא האמין להם"

ולמרות שקבלו עונש במידה כנגד מידה, למה גם בנושא הזה יעקב אבינו חשב אותם לבדאים? הלא זה דבר שאפשר בקלות לבדוק ולברר אם מה שהם אומרים אמת או לא.

ונראה להגיד טעם למה הוא חשב שהם לא פחדו להגיד לו דברי בדאי בנושא הזה.
כי עכשיו יש להם הזדמנות להרגיע קצת מהצער שהוא שרוי בו על אודות בנו הנעדר האהוב עליו. ובגלל שיעקב אביהם שרוי בצער ויגון, פרשה ממנו השכינה, וכרגע אין אצלו מראות ברוח הקדש, הוא לא יכול לבדוק בראייה רוחנית מה שהם אומרים לו.
ועוד, בגלל שהוא איש זקן הוא גם לא ייסע למצרים לבדוק מה שהם אומרים לו. וגם כאשר ישמע שיוסף בשלטון המצרי, בטח יחשוב שזה לא 'היוסף' שהוא הכיר. ויסתפק ויתנחם בעובדה שהוא עדיין בחיים, וכנראה לא יטריח עצמו ליצר מגע איתו ולענות לבקשת יוסף "רדה אלי אל תעמד".

ונראה לי להגיד:
"**לא האמין להם**" – לא האמין להם במישור הגשמי וגם במישור הרוחני.
'במישור הגשמי' – יעקב אבינו לא האמין לבניו, או היה מסופק בדבריהם, שיוסף עוד חי בעולם הזה. וגם אם היה נוטה להאמין להם, הוא 'לא' האמין להם במישור הרוחני.

ואסביר:
כאשר ספרו לאביהם מה שיוסף אמר להם להגיד לו:
פרק מ"ה פסוק ט':
"**מהרו ועלו אל אבי ואמרתם אליו כה אמר בנך יוסף שמני אלקים לאדון לכל מצרים**"
פרק מ"ה פסוק י"ג:
"**והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים ואת כל אשר ראיתם**"
שיוסף הוא המשנה למלך פרעה, והוא בכיר ביותר בשלטון המצרי, ולובש בגדי שלטון

מצרי, ומדבר בשפה המצרית, ושיש לו אשה שנתן לו פרעה, ושהם לא הכירוהו,
אז "ויפג לבו" של יעקב אבינו- יעקב אבינו התעלף, ולפי:
ספורנו: "נתעלף וחסרה קצת דפיקת לבו ורוחו ממה שהיה קודם"

ונראה תמוה איזה אב לא היה שמח שבנו עלה לגדולה?
האם הוא התעלף משמחה ומההודעה הזה שיוסף עוד חי אחרי 22 שנה?

לא נראה שזה מה שגרם ליעקב אבינו להתעלף. אלא יעקב אבינו חשש
ממצבו של יוסף. גשמית יכול להיות שהוא חי (עובדה אחיו ראו ודברו איתו) ויש לו הרבה
כבוד, אבל איזה יוסף זה? האם כאדון, מושל, ושליט הוא התבולל בתוך תרבות
מצרים?
'במישור הרוחני' – מה עם העולם הבא של יוסף?

ובגלל שספרו לו על כבודו של יוסף במצרים ("ואת כל אשר ראיתם"), למרות שהתעלף
ממה ששמע, יעקב אבינו "לא האמין להם" – לא האמין למה שנובע מהתיאור דבריהם
על יוסף, שמעלה החשש שיוסף הוא עכשיו מצרי, שכביכול התבולל בתרבות מצרים,
ולא נשאר נאמן.

אבל כאשר דברו אליו את **'כל'** דברי יוסף:
פרק מ"ה פסוק כ"ז: "**וידברו אליו את כל דברי יוסף אשר דבר אלהם**"
רש"י: "סימן מסר להם במה היה עוסק כשפרש ממנו, בפרשת עגלה ערופה וזהו שנאמר
'וירא את העגלות אשר שלח יוסף ולא נאמר אשר שלח פרעה"

שאמר להם יוסף שתזכירו לאבא שבזמן שלווית אותי מחברון לעמק ("וישלחהו מעמק
חברון") בדרכי לשכם, התעסקנו בהלכה של ליווי, בפרשת עגלה ערופה, וזה רק יוסף
ואביו ידעו, אז במישור הגשמי ברור שיוסף עוד חי וקיים בעולם הזה, ולפי:

1) "**אליו את כל דברי יוסף אשר דבר אלהם**"
סוף תיבות, אותיות: **ו', ת', ל', י', ף', ר', ר', ם'** עולה **966**
"**ידינו לא שפכה את הדם**" עולה **966**
(זה מה שאמרו זקני העיר שלא ליוו את הנרצח, דברים כ"א, ז')

2) "**כל דברי יוסף אשר דבר**"
באתב"ש:
לך קשגם מפחו תבג קשג עולה 1435 ועוד 16 אותיות עולה **1451**
בפרשת עגלה ערופה עולה **1451**

3) "**דבר אלהם וירא**"
באתב"ש:
קשג תכצי פמגת עולה 1446 ועוד 3 מילים עולה **1449**
פרשת עגלה ערופה עולה **1449**

וכאשר יעקב אבינו ראה "את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו", שחיזק את המסר של "עגלה ערופה", ולפי:

1) **"אשר דבר אלהם וירא את העגלות אשר שלח"**
סוף תיבות, אותיות: **ר', ר', ם', א', ת', ר', ח'** עולה **1449**
פרשת עגלה ערופה עולה **1449**

2) **"יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב אביהם"**
באתב"ש:
מפחו כבתא תאף פאסם גפס מזדש תשמצי
ראש תיבות, אותיות: **מ', כ', ת', פ', ג', מ', ת'** עולה **983**
"ידינו לא שפכה את הדם הזה" עולה **983**

או שהעגלות רמזו ליעקב אבינו על "שש עגלת צב" (של המשכן), ושזה היה הנושא שהתעסקו בו בליווי (ראה דעת זקנים מבעלי התוספות), ולפי:

1) **"וידברו אליו את כל דברי יוסף אשר דבר אלהם וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב"**
באתב"ש:
פמקשגף תכמף תא לך קשגם מפחו תבג קשג תכצי פמגת תא צזרכפא תבג בכס מפחו כבתא תאף פאסם גפס מזדש
סוף תיבות, אותיות:
ף', ף', א', ך', ם', ו', ג', ג', י', ת', א', א', ג', ס', ו', א', ף', ם', ס', ש'
עולה **1195**
"שש עגלת צב" עולה **1195**

2) **"אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח"**
באתב"ש:
תבג בכס מפחו כבתא תאף פאסם גפס
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ת'+ג', ב'+ס', מ'+ו', כ'+א', ת'+ף', פ'+ם', ג'+ס' עולה **1195**
"שש עגלת צב" עולה **1195**

אז יעקב אבינו נזכר ונרגע.

ומה הוסיף כאן ראיית העגלות?
הלא בדיבור לבד האחים יוכלו להזכיר לאביהם מה שאמר יוסף בנושא עגלה ערופה.
אלא דיבור לבד רק מעיד במישור הגשמי שיוסף עוד חי בעולם הזה (כי הדבר הזה רק יוסף ואביו ידעו) ולא מעיד במישור הרוחני שיוסף נשאר נאמן, ועומד בצדקתו, ושיש לו עולם הבא.
אבל כאשר יוסף שלח לאביו עגלות להביא אותו למצרים, זה מעשה שמחזק לא רק את המסר של עגלה ערופה (או שש עגלות צב של המשכן) אלא גם מעיד, אמנם באופן סמלי, על יוסף שהוא נשאר נאמן להלכה. כי באמצעות העגלות יוסף כביכול מלווה את אביו בדרכו אליו למצרים (ובדומה עגלות המשכן ליוו את קרשי המשכן מחנייה לחנייה במדבר.

והקרשים רמז לצדיקים "עצי שטים עומדים". ההלכה של ליווי שלימד אותו אביו לפני 22 שנה בדרך מחברון לעמק ("וישלחהו מעמק חברון"), עדיין חשוב ליוסף.
יוסף רומז לאביו, אני עדיין בן תורה.

ומיד יעקב אבינו אמר:
<u>פרק מ"ה פסוק כ"ח:</u>
"**ויאמר ישראל רב עוד יוסף בני חי**"
עכשיו שחזרה לשרות עליו שכינה ("ותחי רוח יעקב אבינו" – ראה רש"י), הוא מכונה "ישראל" המראה על מעלת הרוחניות. והוא לא אומר "**עוד יוסף חי**" כמו שאמרו לו בניו, אלא "**עוד יוסף בני חי**", בתוספת המילה "**בני**". שיוסף נשאר 'בני', והוא לא התבולל בתרבות מצרים, והוא עדיין הבן זקונים שהיה כאשר פרש ממני. הוא עדיין הבן שמסרתי לו כל מה שלמדתי משם ועבר, ולפי:

1) "**ויאמר ישראל רב עוד יוסף בני חי אלכה**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', י', ר', ע', י', ב', ח', א'** עולה **307**
"**כי בן זקונים הוא**" עולה **307**

2) "**ישראל רב עוד יוסף בני חי אלכה ואראנו**"
ראש תיבות, אותיות: **י', ר', ע', י', ב', ח', א', ו'** עולה **307**
"**כי בן זקונים הוא**" עולה **307**

ושיוסף נשאר נאמן:
"**ישראל רב עוד יוסף בני חי אלכה**"
סוף תיבות, אותיות: **ל', ב', ד', ף', י', י', ה'** עולה **141**
נאמן עולה **141**

וטהור (לא נטמא בין הגויים):
"**יוסף בני**" עולה 218 ועוד 2 מילים עולה **220**
טהור עולה **220**

ועדיין יש לו עולם הבא:
"**רב עוד יוסף בני**" עולה **500**
יש לו עולם הבא עולה **500**
(המילה "רב" רומז על העתיד, ולפי: תהילים ל"א, כ' - " מה רב טובך אשר צפנת ליראיך")

והוא צדיק וחשוב:
"**ואראנו בטרם**" עולה **515**
איש צדיק עולה **515**

ואלך לראות אותו כאשר הוא בגדולתו (ויש לא השפעה במצרים) הנרמז על ידי המילה
"**בטר"ם**", שרומז על כבודו. שיש לו:
ב' – בגדי שש
ט'– טבעת המלך על ידו
ר'– רבד הזהב על צווארו
מ'– מרכבת המשנה של המלך

כי כל הכבוד הזה, זה לא רק בשביל יוסף הצדיק, אלא בעיקר לכבוד בני ישראל, ולפי:
פרק מ"ה פסוק ז': "לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדלה"

* * * * * * * * *

"עוד יוסף חי"

כאשר יעקב אבינו ראה את הכתנת בדם אמר:
בראשית ל"ז, ל"ג: "**טרף טרף יוסף**".

אחרי שיוסף התוודע לאחיו, הם חזרו ליעקב אביהם ואמרו לו:
בראשית מ"ה, כ"ו: "**עוד יוסף חי**".

ונראה שיש רמז לזה במה שאמר יעקב אבינו, ולפי:
"**טרף טרף יוסף**" סוף תיבות, אותיות: **ף', ף', ף'** עולה **240**
"**יוסף חי**" באתב"ש : **מפחו סם** עולה 234 ועוד 6 אותיות עולה **240**
רמז:
יעקב אבינו לא אמר יוסף מת. ולמרות שזה נראה "**טרף טרף יוסף**" באמת "**יוסף חי**".

ועוד:
"**טרף טרף יוסף**" עולה 734 ועוד 3 מילים עולה **737**
"**הוא משל בכל ארץ**" עולה 725 ועוד 12 אותיות עולה **737**

וגם:
"**עוד יוסף חי**" באתב"ש: **זפק מפחו סם** עולה **421**
"**וכי הוא משל**" עולה 418 ועוד 3 מילים עולה **421**
רמז:
לא רק שלא "**טרף טרף יוסף**", אלא "**עוד יוסף חי**" "**וכי הוא משל בכל ארץ**" "מצרים".

"**עוד יוסף חי**" – לא רק עוד חי באופן גשמי בעולם הזה (שממש ראו אותו), אלא גם חי באופן רוחני (צדיק), ולפי:
יוסף הצדיק עולה 365 ועוד 2 מילים עולה **367**
עולם הזה באתב"ש: **זפכי צעץ** עולה **367**

אלא גם חי בעולם הבא, ולפי:
בעולם הבא עולה **156** למנין המילה '**יוסף**'.

כאשר יעקב אבינו שלח את יוסף לראות שלום אחיו כתוב, "**וישלחהו**" "מעמק חברון".
"**וישלחהו**" עולה **365**
יוסף הצדיק עולה **365**
הוא היה בגדר צדיק, **יוסף הצדיק**.
וגם אחרי שהיה 22 שנה במצרים לבד, הוא נשאר צדיק.

והוא שולט (״וכי הוא משל״) על הארציות, על התרבות, של מצרים, ולא שהתרבות של מצרים שולטת עליו, ולפי:

1) ״**ויגדו לו לאמר עוד יוסף חי וכי הוא משל בכל ארץ מצרים**״
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו׳+ו׳, ל׳+ו׳, ל׳+ר׳, ע׳+ד׳, י׳+ף׳, ח׳+י׳, ו׳+י׳, ה׳+א׳, מ׳+ל׳,
ב׳+ל׳, א׳+ץ׳, מ׳+ם׳ עולה **755**
נשאר צדיק עולה **755**

2) ״**לאמר עוד יוסף חי וכי הוא משל בכל**״
סוף תיבות, אותיות: **ר׳, ד׳, ף׳, י׳, י׳, א׳, ל׳, ל׳** עולה **365**
יוסף הצדיק עולה **365**

3) ״**עוד יוסף חי וכי הוא משל בכל ארץ מצרים ויפג לבו כי לא האמין**״
סוף תיבות, אותיות:
ד׳, ף׳, י׳, י׳, א׳, ל׳, ל׳, ץ׳, ם׳, ג׳, ו׳, י׳, א׳, ן׳ עולה **365**
יוסף הצדיק עולה **365**

4) ״**משל בכל ארץ**״
באתב״ש:
יבך שלך תגה
ראש וסוף תיבות, אותיות: **י׳+ד׳, ש׳+ד׳, ת׳+ה׳** עולה **755**
נשאר צדיק עולה **755**

* * * * * * * *

"עוד יוסף בני חי"

כאשר יעקב אבינו שמע שיוסף חי, וראה את "העגלות אשר שלח יוסף", כתוב:
פרק מ"ה פסוק כ"ו:
"ותחי רוח יעקב אביהם"
"**רוח**"– רומז על עניין רוחני, על תחייה רוחנית.
(כי 22 שנה שיוסף היה בגלות, ויעקב אבינו התאבל על בנו והיה בצער, השכינה לא היתה אצל יעקב אבינו).
ומיד כתוב:
פרק מ"ה פסוק כ"ח:
"ויאמר ישראל רב עוד יוסף בני חי אלכה וארא בטרם אמות"
"**ויאמר ישראל**"– כאשר שמע שיוסף בנו עוד חי, הצד הרוחני שלו, הנקרא "ישראל" התעורר, ואמר "**רב**":
רש"י: רב לי שמחה וחדוה הואיל ועוד יוסף בני חי"

הצד הרוחני של יעקב אבינו, "ישראל", הרגיש שמחה גדולה כאשר ראה את העגלות ששלח יוסף. כי הזכיר לו לימוד התורה שהיה עם בנו.
(כמו שאמרו חז"ל הזכיר לו שנפרדו בלימוד פרשת עגלה ערופה)

ורמזים שהזכיר לו ענייני תורה "ותחי רוח יעקב":
"אליו את כל דברי יוסף אשר דבר אלהם וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב"
ראש תיבות, אותיות:
א', א', כ', ד', י', א', ד', א', ו', א', ה', א', ש', י', ל', א', ו', ר', י' עולה **612**
למנין המילה **דברות**.
וגם:
"אליו את כל דברי יוסף אשר דבר אלהם וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב אביהם"
ראש תיבות, אותיות:
א', א', כ', ד', י', א', ד', א', ו', א', ה', א', ש', י', ל', א', ו', ר', י', א' עולה **613**
למנין המילה **תרי"ג**.
וגם:
"את כל דברי יוסף אשר דבר אלהם וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב"
ראש תיבות, אותיות:
א', כ', ד', י', א', ד', א', ו', א', ה', א', ש', י', ל', א', ו', ר', י' עולה **611**
למנין המילה **תורה**.
וגם:
"כל דברי יוסף אשר דבר אלהם וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב אביהם"
ראש תיבות, אותיות:
כ', ד', י', א', ד', א', ו', א', ה', א', ש', י', ל', א', ו', ר', י', א' עולה **611**
למנין המילה **תורה**.

הצד הרוחני של יעקב אבינו הרגיש שמחה גדולה כי יוסף הצדיק, הבן שהוא מסר לו את כל תורתו, חי:
"ויאמר ישראל רב עוד יוסף"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+ר', י'+ל', ר'+ב', ע'+ד', י'+ף' עולה **612**
דברות עולה **612**

והצד הרוחני שלו רצה ללכת:
"ישראל רב עוד יוסף בני חי אלכה"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
י'+ל', ר'+ב', ע'+ד', י'+ף', ב'+י', ח'+י', א'+ה' עולה **442**
ולהתייחד עם:
"בן זקנים" באתב"ש: **שט עדטמי** עולה **442**
שלו "בטרם אמות".
ולראות אותו, כי השמחה האמיתית היא 'התורה'.
"וראנו" עולה **264**
התורה באתב"ש: **צאפגץ** עולה **264**
(כתוב מיכה ז', ט"ו- "כימי צאתך בארץ מצרים אראנו נפלאות", אולי לא רק נפלאות גאולת מצרים, אלא אולי כולל גם מתן התורה שהיה אז. תהלים קי"ט, י"ח- "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך")
וגם:
'רב לי עוד שמחה וחדוה הואיל ועוד יוסף חי' עולה **1016**
תורתי עולה **1016**
(יוסף שמר הכתוב משלי ד', ב'- "כי לקח טוב נתתי לכם תורתי על תעזובו")

ושמח מאוד כאשר שמע "כי הוא מושל בכל ארץ מצרים". שיוסף שולט בכל ארץ מצרים.
קרי, יוסף נשאר צדיק בתוך טומאת מצרים והוא שולט במצרים, והם לא שולטים בו.
והיה לו מזה:
'עוד שמחה וחדוה הואיל ועוד יוסף בני חי' עולה **836**
שגם עין הרע לא פגעה בו (בעניין אשת פוטיפר):
'דלא שלטא ביה עינא בישא' עולה **836**
(בראשית ל"ט, ו'- "ויהי אחר הדברים האלה ותשא אשת אדניו את עיניה אל יוסף ותאמר שכבה עמי")
כי:
"עוד יוסף חי" באתב"ש: **זפק מפחו סם** עולה **421**
עמד נגד הקטרוג:
נגד השטן עולה **421**

ושמח "כי עוד יוסף בני חי".
הוא היה שמח גם אם היה שומע שאחד משאר בניו שהיו נעדרים, חי.
אבל שמח במיוחד כאשר שמע כי:
"יוסף חי" עולה **174** למנין המילה **'תורה'** (באתב"ש אפגץ).
כי יוסף נשאר שומר התורה.

וגם:
"**יוסף חי**" באתב"ש: **מפחו סם** עולה 234 ועוד 6 אותיות עולה **240**
הוא נשאר:
'**הצדיק**' באתב"ש: **צהקמד** עולה 239 ועוד המילה עולה **240**
כי:
"**עוד יוסף חי**" עולה **254**
בנו האהוב עליו יוסף הצדיק לא רק חי עכשיו אלא עדיין:
לחיים בעולם הבא עולה **254**

* * * * * * * * *

"ולא ראיתיו עד הנה"

מהזמן שיוסף עזב את אביו עד שנודע ליעקב אבינו שיוסף חי, במשך 22 שנה, פרשה השכינה מיעקב אבינו.
כי השכינה שורה מתוך שמחה ויעקב אבינו היה שרוי בצער ובעצבות על בנו.
ולפי זה כאשר האמין לבניו כאשר אמרו לו "עוד יוסף חי", כתוב:
בראשית מ"ה, כ"ז: "**ותחי רוח יעקב אביהם**"
רש"י (על המילים "ותחי רוח יעקב"): "שרתה עליו שכינה שפרשה ממנו (אונקלוס, תנחומא וישב ב)"
שחזר רוח הקדש אצלו.

וכאן יהודה אומר ליוסף מה שאמר לו יעקב אביו:
פרק מ"ד פסוק כ"ח:
"ויצא האחד מאתי ואמר אך טרף טרף ולא ראיתיו עד הנה"
במישור הפשט- אחד הבנים שלי (יוסף) יצא מביתי ואמרתי שהוא נטרף ולא ראיתי אותו עד עכשיו.
ונשאלת השאלה:
אם אמר "**טרף טרף**" למה הוסיף לומר "**ולא ראיתיו**", למה ציפה לראות אותו? הלא הוא כנראה מת.

ונראה לי להגיד:
"**ויצא האחד מאתי**" – יעקב אבינו מודה שפרשה ממנו שכינה:
("האחד" בהה הידיעה, כביכול ה' יצא ממני, שהשכינה פרשה ממני), ורמז:

"**האחד מאתי**"
באתב"ש:
צתסק יתאם עולה 1101 ועוד 8 אותיות ועוד 2 מילים עולה **1111**
פרשה ממנו השכינה עולה **1111**

"**ואמר אך טרף טרף**" – בגלל שכותונת יוסף שהביאו לי הייתה מלאה דם, נראה שיוסף נטרף. אבל לא ברור לי אם נהרג.

"**ולא ראיתיו**" – ובגלל שרוב הזמן נמנע ממני רוח הקדש אני לא יודע מה מצבו:

1) "**האחד מאתי ואמר אך טרף טרף ולא**"
עולה 1352 ועוד 7 מילים עולה **1359**
הסתלקה ממנו רוח הקדש עולה **1359**

2) "**אך טרף טרף ולא ראיתיו**"
עולה 1263 ועוד 5 מילים עולה **1268**
נסתלקה רוח הקדש עולה **1268**

3) "**אך טרף טרף ולא ראיתיו**" עולה **1263**
נסתלק רוח הקדש עולה **1263**
(בלשון המקרא 'רוח' זכר או נקבה)

4) "**אך טרף טרף ולא ראיתיו עד**"
באתב"ש:
תל נגו נגו פכת גתמאמף זק עולה **1719**
נסתלקה מאתי רוח הקדש עולה **1719**
(אמרתי לפי החפץ שהביאו לי "טרף טרף", אבל בגלל שהשכינה פרשה ממני "לא ראיתיו")

"**עד הנה**" – ואני לא יודע, במשך **22** שנה, בברור מה איתו, ורמז:
"**עד הנה**" באתב"ש: **וזק צטץ** עולה **296**
עשרים ושתים שנה באתב"ש: **זבגמי פבאמי בטץ** עולה **296**

כי:
פרשה השכינה ממני באתב"ש: **וגבץ צבלמטץ ייטם** עולה **431**
כ"ב שנה באתב"ש: **לש בטץ** עולה **431**

ועוד:
"**הנה**" עולה **60**
"**ותחי רוח יעקב אביהם**" סוף תיבות, אותיות: **י', ח', ב', ם** עולה **60**
"עד הנה" לא ראה בברור את בנו בגלל שחלשה 'רוח יעקב אביהם'.

עד "הנה" 'לא' ראהו בברור, אבל מזמן "הנה" והלאה 'כן' יראהו, ויחזור לשרות עליו רוח הקדש.

ולמרות שפרשה ממנו שכינה, לפעמים ראה באספקלריא של קדש, כמו שכתוב:
בראשית מ"ב, א': "וירא יעקב כי יש שבר במצרים"
רש"י: "ראה באספקלריא של קדש שעדיין יש לו שבר במצרים ולא הייתה נבואה ממש להודיעו בפירוש שזה יוסף"

(אספקלריא זה מראה נבואה מטושטשת ולא ברור)

ואולי גם כאן נצנצה בו רוח הקדש קצת או ראה באספקלריא של קדש:
1) "**ואמר אך טרף טרף ולא ראיתיו עד הנה**" עולה **1644**
"**שרתה עליו רוח הקדש**" עולה **1644**

2) "**אך טרף טרף ולא ראיתיו עד**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
א'+ך', ט'+ף', ט'+ף', ו'+א', ר'+ו', ע'+ד' עולה **486**
אספקלריה עולה **486**
(אספקלריא וגם אספקלריה)

3) "**טרף ולא ראיתיו עד הנה**"
באתב"ש:
נגו פכת גתמאמף זק צטץ עולה 1419 ועוד 5 מילים עולה **1424**
ראה באספקלריא של קדש עולה **1424**

4) "**האחד מאתי ואמר אך טרף טרף ולא ראיתיו**"
באתב"ש:
צתסק יתאם פתיג תל נגו נגו פכת גתמאמף
ראש וסוף תיבות, אותיות:
צ'+ק', י'+ם', פ'+ג', ת'+ל', נ'+ו', נ'+ו', פ'+ת', ג'+ף' עולה **1428**
ראה באספקלריה של קדש עולה **1428**

5) "**טרף ולא ראיתיו**"
באתב"ש:
נגו פכת גתמאמף
סוף תיבות, אותיות: **ו', ת', ף'** עולה **486**
אספקלריה עולה **486**

אמנם לא ידע בברור מה קרה עם יוסף, אבל אולי ראה באספקלריה (מראה מטושטשת):
"**אך טרף**"
באתב"ש:
תל נגו
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ת'+ל', נ'+ו'** עולה **486**
אספקלריה עולה **486**

שיוסף נמכר, ולפי:
"**אך טרף**" עולה **310**
נמכר עולה **310**

נמכר יוסף ואולי נמצא במצרים ("יש שבר במצרים"- השבר שיש במצרים אולי זה יוסף).
ולפי זה למרות שנראה לו שיוסף נטרף, ציפה עוד לראותו.

ועוד רמזים בנושא רוח הקדש:
1) "**ואמר אך טרף טרף ולא ראיתיו**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+ר', א'+ך', ט'+ף', ט'+ף', ו'+א', ר'+ו' עולה **618**
רוח קדש עולה **618**

2) "**טרף טרף ולא**" עולה 615 ועוד 3 מילים עולה **618**
רוח קדש עולה **618**

3) "**טרף טרף ולא**"
באתב"ש :
נגו נגו פכת עולה **618**
רוח קדש עולה **618**

(אמרתי לפי החפץ שהביאו לי "טרף טרף" אבל בגלל שהשכינה פרשה ממני "לא ראיתיו" בברור)

* * * * * * * * *

זכר עגלה ערופה

פרק מ״ה פסוק כ״ז :
״...ותחי רוח יעקב אביהם״
מדרש תנחומא י״א : ״ נזכר יעקב באיזה פרק פרש ממנו ואמר בלבו, יודע אני שבפרק עגלה ערופה פרש יוסף ממני...כיון שראה את העגלות, מיד ׳ותחי רוח יעקב ״

״**ותחי רוח יעקב אביהם**״	עולה **878**
יעקב זכר עגלה ערופה	עולה **878**

* * * * * * * * *

"בעגלות אשר שלח פרעה"

פרק מ"ו פסוק א':
"ויסע ישראל וכל אשר לו ויבא בארה שבע ויזבח זבחים לאלקי אביו יצחק"
נשאלת השאלה למה לא הזכיר כאן העגלות?

ונראה לי להגיד:
כאשר יעקב אבינו עוזב את חברון בדרך למצרים הוא עוצר בבאר שבע.
יעקב אבינו לא יכול לצאת מהארץ בלי שיתפלל על משפחתו ובלי שיקבל הסכמה מה' לירידתו למצרים.
(הלא נאסר על אביו, על יצחק אבינו, לרדת למצרים. כמו שכתוב:
בראשית כ"ו, ב'-ג' - "ויאמר אל תרד מצרימה שכן בארץ אשר אמר אליך. גור בארץ הזאת").
כאן כוח רצונו לראות את בנו בטרם ימות הסיעו. וכוח הכבדת הרעב דחף אותו ואת משפחתו לצאת למסע לכיוון מצרים.

אבל רק אחרי שקיבל אישור לרדת למצרים כתוב:
פרק מ"ו פסוק ה':
"וישאו בני ישראל את יעקב אביהם ואת טפם ואת נשיהם בעגלות אשר שלח פרעה לשאת אתו"
המסע שלו ומשפחתו מחברון לבאר שבע אולי כן הייתה בתוך העגלות (למרות שלא כתוב)
אבל העובדה שלא מוזכר העגלות עד שהוא יוצא מבאר שבע למצרים רומז לנו שהירידה למצרים לא הייתה סופית עד שהוא קיבל אישור לזה בבאר שבע.
ואז העמיסו עצמם על העגלות לצאת מהארץ למסע ארוכה למצרים.
(וכמו שכתוב בהגדה של פסח: "וירד מצרים אנוס על פי הדיבור")

טעם גלות כבר נרגש בהם קצת במה שכתוב "בעגלות אשר שלח פרעה לשאת אתו".
כאן חזר הכתוב לקרוא להם "עגלות אשר שלח פרעה" (ולא ששלח יוסף). וגם שינה ממה שאמר פרעה. כי פרעה צווה לקחת עגלות לטף ולנשים. וכאן כתוב "לשאת אתו", יעקב בעצמו.
ואולי רמוז כאן שכבר "**בעגלות**", אותיות: **ב', ע', ג', ל', ו', ת'**, שהרגיש קצת
ב' – בתוך
ע' – עינוי
ג', ל', ו', ת' – גלות (הרמוז בהזכרת פרעה שהוא מלך מצרים, ועוד מעט הם בתוך מצרים ממש)

ולמרות שהיה שמחה ליעקב אבינו לרדת לראות את בנו, עצם היציאה מהארץ, והירידה לתוך טומאת מצרים, ובאמצעות כלים של פרעה, מהווים סיבה לקצת עינוי עבור נפש הצדיק.

* * * * * * * * *

"כי לגוי גדול אשימך שם"

פרק מ"ו פסוק ג':
"..אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם"

"**כי לגוי גדול אשימך שם**" עולה 833 ועוד 5 מילים עולה **838**
יגיעו ל 60 ריבוא נפש עולה **838**

* * * * * * * * *

"אל תירא מרדה"

ה' אמר ליעקב אבינו לפני ירידתו למצרים:
בראשית פרק מ"ו פסוקים ג'-ד':
"אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם. אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה..."

יעקב אבינו קיבל הבטחה שהוא יחזור ממצרים להיקבר בארץ כנען.
ואולי יש כאן גם רמזים על זרעו, בני ישראל.
"אל תירא"– תהיה גאולה לזרעך ממצרים:
"אל תירא מרדה" עולה **891**
יציאת מצרים עולה **891**

"אל תירא"– אחרי שבני ישראל יצאו ממצרים הם יהיו מוכנים לקבל על עצמם עול מצוותי, ויגידו:
"נעשה ונשמע" עולה **891**

"אל תירא"– יקבלו חוקותיי ומשפטיי:
במתן תורה בסיני באתב"ש: **שיאט אפגץ שחמטם** עולה **891**
עם שני לוחות אבנים שכתוב בהם עשרת הדברים, כל התורה כולה:
"שני לחת אבנים" באתב"ש: **בטם כסא תשטמי** עולה **891**
(שמות ל"ד, א')

* * * * * * * * *

"בנתיו ובנות בניו"

פרק מ"ו פסוק ז':
"בניו ובני בניו אתו בנתיו ובנות בניו וכל זרעו..."
<u>רש"י</u>: "סרח בת אשר ויוכבד בת לוי"

1. "ו**בנות בנ**יו", אתיות: **נ', ו', ת', ב', נ',** עולה למנין **שרח**

2. "בנ**יו וכ**ל", אותיות: **י', ו', ו', כ',** עולה למנין **יוכבד**

אולי רמז שבנות בניו זה שרח בת אשר ויוכבד בת לוי. שרח כתובה בתורה עם האות "ש" (ראה פסוק י"ז).

* * * * * * * * *

"ושאול בן הכנענית"- בן דינה

פרק מ"ו פסוק י':
"ובני שמעון ימואל וימין ואהד ויכין ושאול בן הכנענית"
רש"י: " בן דינה שנבלעה לכנעני "

" **ושאול בן הכנענית**" עולה 1000 ועוד 3 מילים **1003**
בן של דינה הנבלעה לשכם עולה **1003**

* * * * * * * * *

"ושאול בן הכנענית"

פרק מ"ו פסוק י':
"ושאול בן הכנענית"
רש"י: "בן דינה שנבלעה לכנעני"
יונתן בן עוזיאל: "זמרי"

"**הכנענית**" עולה **605** למנין המילים "**משכם הכנעני**".

"**ושאול בן הכנענית**" באתב"ש: **פבתפך שט צלטזטמא**
עולה 1177 ועוד 3 מילים עולה **1180**
והוא הבן של דינה משכם בן חמור עולה **1180**

* * * * * * * * *

״יהודה שלח לפניו״

פרק מ״ו פסוק כ״ח:
״ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורת לפניו גשנה ויבאו ארצה גשן״
<u>תנחומא ויגש י״ב</u>: ״לתקן לו בתי לימוד שמשם תצא הוראה״
יעקב אבינו שלח את יהודה לפניו למצרים כדי להקים במצרים ישיבה שבה ילמדו תורה.
ורמז:
׳ואת יהודה שלח לפניו״
באתב״ש:
פתא מצפקץ בכס כוטמף עולה **1118**
״לתקן לו בתי לימוד״ עולה **1118**

וגם:

1) **״יהודה שלח לפניו אל יוסף״**
באתב״ש:
מצפקץ בכס כוטמף תך מפחו
ראש תיבות, אותיות: **מ׳, ב׳, כ׳, ת׳, מ׳** עולה **502**
בית לימוד עולה **502**

2) **׳יוסף להורת לפניו גשנה ויבאו ארצה״**
סוף תיבות, אותיות: **ף׳, ת׳, ו׳, ה׳,** ו׳, **ה׳** עולה **502**
בית לימוד עולה **502**

3) **״שלח לפניו אל יוסף להורת לפניו״**
באתב״ש:
בכס כוטמף תך מפחו כצפגא כוטמף
ראש תיבות, אותיות: **ב׳, כ׳, ת׳, מ׳, כ׳, כ׳** עולה **502**
בית לימוד עולה **502**

וגם:
״אל יוסף להורת לפניו גשנה ויבאו ארצה״
ראש וסוף תיבות, אותיות:
א׳+ל׳, י׳+ף׳, ל׳+ת׳, ל׳+ו׳, ג׳+ה׳, ו׳+ו׳, א׳+ה׳ עולה **613**
תרי״ג עולה **613**
(האבות שמרו את התורה גם לפני שניתנה. וגם לימדו את זרעם תורה)

וגם:
ארץ גשן עולה **644**
כח התורה עולה **644**

וגם:
"**במיטב הארץ**" באתב"ש: **שימנש צתגה** עולה **1198**
תורתך קבע עולה **1198**
(מיטב ארץ מצרים, ארץ גשן. ושם ניתן לעשות תורתך קבע)

ועוד:
"**והגית בו יומם ולילה**" ראש תיבות, אותיות: **ו', ב', י', ו'** עולה **24**
ע' נפש באתב"ש: **ז' טוב** עולה **24**
לרמוז: ששבעים הנפש שירדו למצרים עסקו בתורה.

* * * * * * *

"ויעל לקראת ישראל אביו" - קרא קריאת שמע

פרק מ"ו פסוק כ"ט:
"ויאסר יוסף מרכבתו ויעל לקראת ישראל אביו גשנה וירא אליו ויפל על צואריו ויבך על צואריו עוד"
רש"י (על "ויבך על צואריו עוד"): "שהיה קורא את שמע"

1. **"ויעל לקראת ישראל אביו"** עולה **1407**
   אביו היה אומר קריאת שמע עולה **1407**

2. **"ויעל לקראת ישראל"** עולה **1388**
   שהיה באמירת השמע עולה **1388**

* * * * * * * * *

יוסף פוגש אביו ואחיו

פרק מ״ו פסוק ל״א:
״ ויאמר יוסף אל אחיו ואל בית אביו אעלה ואגידה לפרעה ואמרה אליו אחי ובית אבי אשר בארץ כנען באו אלי״
נשאלת השאלה, מה פרוש המילה ״**אעלה**״?
ידוע שארץ מצרים יותר נמוך מארץ גושן.

אומר על זה רד״ק שבפשטות הוא אמר להם שהוא עולה על מרכבתו.

לכאורה למה יוסף צריך להודיע לאחיו ולבית אביו שהוא עולה על מרכבתו לנסוע לפרעה? הדבר נראה מובן מאליו שהוא יחזור במרכבה כפי שהוא בא אליהם.

יוסף היה המשביר לארץ מצרים. הוא התעסק בפרקמטיא יום יום והוא ביצע את תכנית הכלכלה שלו. וכתוצאה מזה בא במגע עם העם במצרים כל יום. פרעה לעומת זאת היה בבית המלכות מנותק מהעם ועסק בעניני המלוכה.

יתכן שיוסף רצה להגיד לאחיו ובית אביו שהוא יעשה מאמץ מעבר למקובל והוא ילך באופן אישי לבית המלוכה ויגיד לפרעה. הוא יעלה ויגיע בעצמו לחוג הפנימי של המלכות (שלמעלה מהעם) ויגיד לפרעה עצמו את הדברים אודות אחיו ובית אביו.
ואולי זה הרמז ״**אעלה**״
א- אקח
ע- עצמי
ל- לבית
ה- המלוכה

* * * * * * * * *

הציג החלשים מאחיו לפני פרעה

פרק מ״ז פסוק ב׳:
״ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים ויצגם לפני פרעה״
רש״י: ״מן הפחותים שבהם לגבורה שאין נראים גבורים... ״.

״**ומקצה אחיו לקח חמשה**״ עולה למנין 757 ועוד 4 המילים **761**

היו החלשים שבהם עולה למנין **761**

* * * * * * * * *

עוג נוכח במפגש יעקב אבינו עם פרעה

פרק מ״ז פסוק ז׳:
״ויבא יוסף את יעקב אביו ויעמדהו לפני פרעה ויברך יעקב את פרעה״

מדרש רבה דברים פרשה א׳ ס׳ כ״ה: ״היה עוג יושב שם באותה שעה. אמר לו פרעה לעוג: לא כך היית אומר אברהם פרדה עקרה הוא ואינו מוליד הרי בן בנו ושבעים נפש מירכו. אותה שעה התחיל עוג מכניס עין רעה עליהן״.

״...יוסף את יעקב אביו ויעמדהו לפני פרעה ויברך יעקב את פרעה״
עולה למנין **2600**
באותה שעה היה עוג יושב שם והוא התחיל להכניס בו עין רע

עולה למנין **2600**

* * * * * * * * *

"לגור בארץ באנו"

לפי דעת חז"ל כאשר יעקב אבינו ומשפחתו הגיעו למצרים הרעב הפסיק.
ונשאלת השאלה למה יעקב אבינו ומשפחתו לא חזרו לארץ כנען מיד אחרי שפסק הרעב?
הלא הם אמרו לפרעה:
בראשית מ"ז, ד': "לגור בארץ באנו כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך".
הם לא באו להשתקע במצרים אלא לגור שמה באופן זמני (חזקוני), רק לעבור את הרעב.
וגם אם נגיד שלמרות שהרעב במצרים הפסיק כאשר יעקב אבינו הגיע למצרים, עדיין המשיך הרעב בארץ כנען עוד 5 שנים כפי שאמר יוסף "ועוד חמש שנים שאין חריש וקציר" למה לא חזרו אחרי 5 או 6 שנים?

ומזה אנו רואים שהם ידעו שהתחיל תהליך של הגשמת נבואת ברית בין הבתרים.
ולמרות שהם עדיין לא היו משועבדים הם כבר היו "בארץ לא להם" (כמו שכתוב בברית בין הבתרים: בראשית ט"ו, י"ג- "גר יהיה זרעך בארץ לא להם". וזה כבר התחיל בימי יצחק אבינו).

והדבר הזה היה ידוע לאבות.
בספר 'חכמת מנוח' (כתב מנוח הנדל בן שמריה ז"ל 1612) קישר את הגלויות לנושא מעשה אבות סימן לבנים. לכל אחד מהאבות הראה להם ש"י הגלות. אברהם אבינו גלות מצרים, יצחק אבינו גלות בבל, יעקב אבינו גלות אדום.

והיה ידוע ליוסף. כי אמר לו המלאך גבריאל (בראשית ל"ז, ט"ו- "וימצאהו איש והנה תעה בשדה", ודרשו כאן המילה "איש", זה המלאך גבריאל) כאשר חיפש את אחיו בשכם "שמעתי מאחורי הפרגוד שהתחיל שיעבוד מצרים" (מדרש).

ועוד:
דעת זקנים מבעלי התספות (על המילה "תעה"): "כאן רמז לו גבריאל השלשה גלויות. ת' של גלות מצרים, ע' של גלות בבל, ה' של גלות אדום לסוף ה' אלפים יכלה במהרה בימינו"

ועוד:
כאשר יוסף פתר את החלום של שר האופים כתוב:
יונתן בן עוזיאל (בראשית מ', י"ג): "ואמר ליה יוסף סוף פושרנא דחילמא תלתי מצוניא תלתי אהבת עלמא אינון אברהם יצחק ויעקב דמן בני בנהון עתידין למישתעבדא למצרים..."
פתרון אחד לחלום שר האופים זה על בניהם של שלושת האבות שיהיו בעתיד משועבדים במצרים.

וכתב אור החיים (בראשית מ"ו, ג') שלפי זה הבטיח לו ה' לפני שירד למצרים "אל תירא מרדה מצרים כי לגוי גדול אשימך שם". "רוצה אני לשום אותך שם לצורך 'גוי גדול' " אתה תהיה לגוי גדול במצרים (ולא במקום אחר) וכדי שיעקב אבינו לא יחשוב לחזור לארץ כנען אחרי שיעבור שנות הרעב.

בתחילה הם אמרו לפרעה "**לגור בארץ בנו**", ובסוף בקשו "**ועתה ישבו נא עבדיך בארץ גשן**". בתחילה "**לגור**" ולסוף "**ישבו**". הם ידעו שהתחיל הגלות.

ולפי:

1) "**ועתה ישבו נא עבדיך בארץ גשן**"
עולה 1602 ועוד 22 אותיות ועוד 6 מילים עולה **1630**
"**גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם**" עולה **1630**

2) "**ועתה ישבו נא עבדיך בארץ**"
באתב"ש:
פזאץ מבשף טת זשקמל שתגה
עולה 2194 ועוד 19 אותיות ועוד 5 מילים עולה **2218**
"**ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם**" עולה **2218**

3) "**בארץ באנו כי אין מרעה לצאן**" עולה **929**
"**גר יהיה זרעך בארץ לא להם**" עולה **929**
(הם אמרו "לגור בארץ באנו", ובנבואה כתוב "גר יהיה זרעך")

"הרעב" דחף אותם למצרים לקיים הנבואה:
"**הרעב**" באתב"ש: **צגזש** עולה **400.**
("ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה")

ורמזים:

1) "**אין מרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב**" עולה **1517**
"**ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם**" עולה **1517**

2) "**אין מרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב בארץ כנען**"
עולה 2000 ועוד 37 אותיות ועוד 10 מילים עולה **2047**
"**ויאמר לאברם ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם**" עולה **2047**

3) "**כבד הרעב בארץ כנען ועתה**"
באתב"ש:
לשק צגזש שתגה לטזט פזאץ עולה 1771 ועוד 5 מילים עולה **1776**
"**ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה** " עולה **1776**

4) "**בארץ באנו כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב**"
באתב"ש:
שתגה שתטף לם תמט יגזץ כהתט תבג כזשקמל לם לשק צגזש
ראש תיבות, אותיות:
ש', ש', ל', ת', י', כ', ת', כ', ל', ל', צ' עולה **1630**
"**גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם**" עולה **1630**

5) "**באנו כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב**"
באתב"ש:
שתטף לם תמט יגזץ כהתט תבג כזשקמל לם לשק צגזש
סוף תיבות, אותיות: **ף', ם', ט', ץ', ט', ג', ל', ם', ק', ש'** עולה **701**
"**ועבדום וענו אתם**" עולה **701**

6) "**באנו כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב בארץ**"
באתב"ש:
שתטף לם תמט יגזץ כהתט תבג כזשקמל לם לשק צגזש שתגה
ראש תיבות, אותיות: **ש', ל', ת', י', כ', ת', כ', ל', ל', צ', ש'** עולה **1630**
"**גר יהיה זרעך בארץ לאמ להם ועבדום וענו אתם**" עולה **1630**

* * * * * * * * *

"כמה ימי שני חייך"

פרק מ"ז פסוק ח':
"ויאמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני חייך"
<u>דעת זקנים מבעלי התוספות</u>: "פשט, לפי שראהו זקן מאד ושערות ראשו וזקנו לבנות מרוב הזקנה שאל כן..."
<u>חזקוני</u>: "מאד אתה נראה זקן ומלא ימים..."
<u>ספורנו</u>: "תמה כך לא היה דבר מצוי במצרים שיאריך אדם כל כך שיגיע לפרק שהיה אז יעקב בו, וגם שיבה זרקה בו"

מראה הזקנה של יעקב אבינו גרם לפרעה לשאול אותו את השאלה הזו.

ובמישור הרמז נראה לי להגיד:
פרעה ראה את יעקב אבינו והוא נראה לו מאד זקן ושואל אותו:
"**כמה ימי שני חייך**"
"**כמה**" באתב"ש: **ליץ** עולה **130**
כאילו רמז לו, לפי הידוע לי "כמה" זה ימי שני חייך, אתה רק 130, למה קפצה עליך הזקנה?

ויעקב אבינו עונה לפרעה:
פרק מ"ז פסוק ט':
"ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם"
יעקב אבינו מסביר לפרעה שימי שני חייו אינם 130 שנה אלא זה ימי שני "מגורי".
השנים שאני גרתי עד עכשיו בעולם הזה. ורק השנים שיכולתי לשוח בדברי תורה אלו באמת "ימי שני חיי", ולפי:
"**ימי שני חיי**" ראש תיבות, אותיות: **י', ש', ח'**, אותיות המילה "**שיח**".
כי במשך 63 שנים שהייתי בבית אבא היה לי שיח עם אבא בתורה שלימד אותי תורה ומוסר (שמות רבה). ועד 14 שנה שנטמנתי בישיבת עבר. ועוד שנים ששחתי בתורה עם בני ובמיוחד עם יוסף, בן הזקונים שלי.
כי רק כאשר יכולתי לשוח בדברי תורה, הייתי ממש חי, ולפי:
<u>תהלים קי"ט, צ"ז</u>: "מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

ובמשך כ9 שנים בבית לבן שעבדתי קשה עד שנולד לי בן וגמלתי אותו, ו21 שנה שיוסף נעדר ממני והייתי בצער ובאבלות, היה לי יותר קשה ללמוד תורה.

וקפצה עלי זקנה כי היו לי הרבה צרות בחיים, עשו, לבן, דינה, יוסף, שמעון, בנימין.
ולפי זה שנות "**מגורי**" היו "**מעט ורעים**". "**מעט**" של נחת, "**ורעים**" של פחד.
("מגורי"- אלא שנות פחד ואימה, "יגורתי מפני האף והחמה", וראה כלי יקר)
וגם שנות הרעב הם חלק "מגורי", כי הפחיד את ביתי (הלא שאל את בניו "למה תתראו"), והכביד עלי לראות צרתם.
"כי כבד הרעב" עולה **333**
"**מגורי**" באתב"ש: **ירגם** עולה **333**

וגם שנות מגורי, קרי שנות חיי בעולם הגשמי:
"**מגורי**" באתב"ש: **ירפגם** עולה **333**
גשמיות באתב"ש: **רביפא** עולה **333**
היו "מעט ורעים" לעומת אלו של אבותי.
אבל למרות כל הצרות במשך שנות "מגורי":
אני הייתי "איש יושב אהלים" ועסקתי בתורה במשך רוב שנותי.
כמו אבותי ששמרו התורה:
"**שני חיי אבותי בימי מגוריהם**" עולה **1173**
לשוח בדברי תורה עולה **1173**
מאז שנולדתי (גם כאשר הייתי בבטן אמי הקשבתי לדברי תורה כאשר היא עברה על יד בית מדרש)
במשך 63 שנה עד שנטמנתי בישיבת עבר, ו14 שנה בישיבת עבר, ו17 השנים אחרי
שעזבתי את בית לבן והיה לי שיח עם בני ועם יוסף אחרי שנגמל, סה"כ 94 שנים.
ואולי קצת רמז:
"**מגורי שלשים ומאת שנה**"
באתב"ש:
ירפגם בכבמי פיתא בטץ
ראש תיבות, אותיות: **י', ב', פ', ב'** עולה **94**
החלק של 94 שנים משנות מגורי יכולתי להקשיב וללמוד תורה.
ובמשך 36 שנה (36=130-94), 14 שנה בבית לבן שעבדתי קשה עד שנולד יוסף היה לי
פחות זמן ללמוד תורה, ו22 שנה שיוסף נעדר ממני והייתי בצער ובאבלות, היה לי יותר
קשה ללמוד תורה (36=14+22).
וקצת רמזים:
"**ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי**"
באתב"ש:
מים בטם ירפגם בכבמי פיתא בטץ יזן פגזמי צמף מים עולה **1647**
שלושים ושש שנה עולה **1647**
וגם:
"**שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים**"
באתב"ש:
בטם ירפגם בכבמי פיתא בטץ יזן פגזמי
עולה 1257 ועוד 28 אותיות ועוד 7 מילים עולה **1292**
שלושים ושש עולה **1292**

36 שנים הם החלק הכי-
"**מעט**" בתורה, "**ורעים**" מימי שני מגורי.
ואולי הרמז:
אחרי המילה "**מעט**" בא המילים "**היו ימי שני חיי**"
"**היו ימי שני חיי**" ראש תיבות, אותיות: **ו', י', י', י'** עולה **36**
לרמוז, ש36 שנים היה לי מעט שיח.
(ובמשך 22 מהשנים האלו, השנים שיוסף נעדר ממני, נעלם ממני רוח הקדש בגלל שהייתי בצער
ובאבלות ושרוי בלא שמחה. ואולי רמז "מעט ורעים היו", "היו" עולה 21 ועוד המילה עולה 22. אבל
אחרי שנודע ליעקב אבינו שיוסף חי כתוב בראשית מ"ה, כ"ז-"ותחי רוח יעקב אביהם". רש"י -"שרתה
עליו שכינה שפירשה ממנו").

וגם:
"**ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי**"
ראש תיבות, אותיות:
י', ש', מ', ש', ו', ש', מ', ו', ה', י', ש', ח' עולה **1325**
ללא שיחה של תורה עולה **1325**
וגם:
"**שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים**"
באתב"ש:
בטם ירפגם בכבמי פיתא בטץ יזן פגזמי עולה 1257 ועוד 7 מילים עולה **1264**
שיחה של תורה עולה **1264**
"מעט ורעים" הם השנים 'ללא שיחה של תורה'.

ואלה אבני הדרך בשנותיו של יעקב אבינו:
יעקב אבינו עזב את ביתו בהיותו בן 63. ונטמן בישיבת עבר 14 שנה (רש"י). והגיע לבית לבן בהיותו בן 77. ועשה 20 שנה בבית לבן. יוסף נולד אחרי שהיה בבית לבן 14 שנה (ופרטי השנים האלו: אחרי 7 שנים שעבד בבית לבן, בהיות יעקב אבינו בן 84, קיבל את לאה ורחל לנשים. עבד עוד 7 שנים עבור רחל. ויוסף נולד בשנה ה14). יעקב אבינו עבד עוד 6 שנים בבית לבן לעשות מקנה לעצמו, ויוסף היה כבן 6 כאשר יעקב אבינו עזב את בית לבן ונסע לסוכות. והיה ליעקב אבינו כ11 שנה עם יוסף בארץ כנען עד שיוסף נמכר לעבד למצרים בהיות יוסף בן 17.
יוסף היה במצרים 22 שנה עד שיעקב אבינו ירד לשם (ואז יעקב אבינו היה בן 130 ויוסף בן 39).

והחישוב של 22 שנים של יוסף במצרים:
יוסף הורד למצרים בהיותו בן 17 שנה ועברו 22 שנה עד שיעקב אבינו וביתו ירדו למצרים כיוסף היה בן 39. מהיום שהורד יוסף למצרים עבר 13 שנה עד שהוא עמד לפני פרעה. ומתוך 13 השנה, שנה 1 הוא היה עבד לשר הטבחים, ו12 שנה בבית הסהר (10 שנים בבית הסהר עד שיצאו שר המשקים ושר האופים ועוד 2 שנים עד שפרעה חלם חלום וקרא ליוסף). ובהיותו בן 30 עמד לפני פרעה ועלה לגדולה. ועוד 7 שנות השבע, ו2 שנות הרעב, סה"כ 22 שנה (2+7+13).

ועוד:
פרעה שאל את יעקב אבינו:
"**כמה ימי שני חייך**"?
"**כמה**"—מה כמות השנים שלך (בן כמה אתה)?
ויעקב אבינו ענה לו את מספר השנים וגם הוסיף ואמר לו איכות הימים.

ואולי פרעה התכוון גם ברמז לאיכות הימים כאשר שאל:
"**כמה**" אותיות: **כ', מ', ה'**
כ'–כהן
מ'–מלך
ה'–הדיוט
כאילו שאל, האם איכות ימי שני חייך היו ככהן או כמלך או כהדיוט?
(כהן-לא עושה מלאכה, מלך- כולם מכבדים אותו, הדיוט- עמך)

ויעקב אבינו ענה לו:
"**ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי**"
"**מגורי**" אותיות: **מ', ג', ו', ר', י'**
מ'–מלך
ג'+ו'+ר+י"–גורי
'גורי', ימי השנים שגרתי היו כמלך.
אבל 'גורי' היו ימים שבהם הייתי 'גר' בארץ, ובגלל הרבה צרות היו מעט ורעים.

"ולא השיגו את ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם"
בבחינת איכות הימים, גם אבותי גרו כמלכים, והכבוד שאנשים נתנו לאבותי עד הגיל הזה היה יותר מהכבוד שנתנו לי.
(הלא החתי כיבדו את אברהם אבינו. פרעה כיבד אותו, אבימלך מלך פלשתים כיבד אותו. ואבימלך מלך פלשתים גם כיבד את יצחק אבינו)

* * * * * * * *

"ימי שני מגורי"

פרק מ"ז פסוק ט':
"ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם"
זקנים מבעלי התוספות: "בשעה שאמר יעקב 'מעט ורעים היו' אמר לו הקב"ה אני מלטתיך מעשו ומלבן, והחזרתי לך דינה גם יוסף, ואתה מתרעם על חייך שהם מעט ורעים, חייך שמנין התיבות שיש מן 'ויאמר עד בימי מגוריהם, כך יחסרו משנותיך שלא

תחיה כחיי יצחק אביך, והם שלשים ושלש תיבות ובמנין זה נחסרו מחייו, שהרי יצחק חי מאה ושמונים שנה, ויעקב לא חי אלא מאה ארבעים ושבע"

חז"ל אמרו שבגלל שיעקב אבינו אמר "**מעט ורעים היו ימי שני חיי**" הוא חי רק מאה ארבעים ושבע שנים, ולפי:

1) "**ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+ת', ש'+ה', מ'+ט', ו'+ם', ה'+ו', י'+י', ש'+י' עולה **1147**
מאה ארבעים ושבע שנים עולה **1147**

2) "**שני חיי ולא השיגו את**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ש'+י', ח'+י', ו'+א', ה'+ו', א'+ת' עולה **747**
מאה ארבעים ושבע עולה **747**

3) "**ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
י'+י', ש'+י', מ'+י', ש'+ם', ו'+ת', ש'+ה', מ'+ט', ו'+ם', ה'+ו', י'+י',
ש'+י', ח'+י', ו'+א', ה'+ו' עולה **1903**
"שבע שנים וארבעים ומאת שנה" עולה **1903**
(בראשית מ"ז, כ"ח)

4) "**ימי שני חיי ולא השיגו את ימי שני חיי**"
באתב"ש:
מים בטם סמם פכת צבמרף תא מים בטם סמם
עולה 1875 ועוד 28 אותיות עולה **1903**
"**שבע שנים וארבעים ומאת שנה**" עולה **1903**
(בראשית מ"ז, כ"ח)

כאשר יעקב אבינו אמר את הדבר הזה הוא עמד לפני פרעה והעיד "ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה", שאני עכשיו בן 130 שנה. ובגלל שחי 147 שנה יחסר לו 33 שנה מאביו (יצחק אבינו חי 180 שנה, 147-180=33), ולפי:

1) "**ומאת שנה מעט ורעים היו ימי**" עולה **1328**
שלושים ושלוש עולה **1328**

2) "**ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי**" עולה **1716**
שלשים ושלש שנים עולה **1716**

3) "**יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה**", יש כאן **33** אותיות.

4) "**שני חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבתי בימי**", יש כאן **33** אותיות.

5) "**היו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי**" עולה 1291 ועוד 25 אותיות עולה **1316**
שלשים ושלש עולה **1316**

6) "**חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבתי**"
עולה 1651 ועוד 26 אותיות עולה **1677**
שלשים ושלוש שנה עולה **1677**

7) "**חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבתי בימי**"
עולה 1713 ועוד 9 מילים עולה **1722**
שלשים ושלוש שנים עולה **1722**

8) "**שני חיי אבתי בימי**"
באתב"ש:
בטם סמם תשאם שמים עולה **1322**
שלשים ושלוש עולה **1322**

9) "**ולא השיגו את**"
באתב"ש:
פכת צבמרף תא עולה 1313 ועוד 3 מילים עולה **1316**
שלשים ושלש עולה **1316**

10) "**חיי אבתי בימי מגוריהם**"
באתב"ש:
סמם תשאם שמים ירפגמצי עולה 1704 ועוד 18 אותיות עולה **1722**

שלשים ושלוש שנים עולה **1722**

ובגלל שחי 147 שנים, יש לו רק עוד **17** שנה לחיות (147-130=17), ולפי:

5) "**אל פרעה ימי שני מגורי**", יש כאן **17** אותיות.

6) "**שני מגורי שלשים ומאת**" , יש כאן **17** אותיות.

7) "**מגורי שלשים ומאת שנה**", יש כאן **17** אותיות.

8) "**שנה מעט ורעים היו ימי**", יש כאן **17** אותיות.

9) "**ורעים היו ימי שני חיי**", יש כאן **17** אותיות.

10) "**מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את**"
סוף תיבות, אותיות:
י', ם', ת', ה', ט', ם', ו', י', י', י', א', ו', ת' עולה **947**
שבע עשרה עולה **947**

11) "**שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי**"
סוף תיבות, אותיות:
ם', ת', ה', ט', ם', ו', י', י', י', א', ו', ת', י' עולה **947**
שבע עשרה עולה **947**

12) "**ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבתי בימי**"
סוף תיבות, אותיות:
ת', ה', ט', ם', ו', י', י', י', א', ו', ת', י', י', י', י' עולה **947**
שבע עשרה עולה **947**

13) "**השיגו את ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם**"
באתב"ש:
צבמרף תא מים בטם סמם תשאם שמים ירפגמצי
ראש תיבות, אותיות: **צ', ת', מ', ב', ס', ת', ש', י'** עולה **1302**
שבע עשרה שנה עולה **1302**

* * * * * * * * *

"וילקט יוסף את כל הכסף"

פרק מ"ז פסוק י"ד:
" וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען..."
ילקוט שמעוני (פרק מ"ז רמז קנ"ח): " א"ר חמא בר חנינא, שלש מטמוניות הטמין יוסף, אחת נתגלתה לקרח, ואחת נתגלתה לאנטונינוס בן אסויחס, ואחת גנוזה לצדיקים לעתיד לבא"

"**וילקט יוסף את כל הכסף**" עולה **927**
הוא הטמין הכסף בגמ"ל מטמוניות עולה **927**

* * * * * * * * *

יצאו ברכש גדול

פרק מ״ז פסוק י״ד:
״וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר אשר הם שברים״
אור החיים: ״לא נשאר מהכסף בידם ולא כלום כי לא הניח אחריו לקט״

יוסף רוקן לגמרי את כספיהם שנמצא אצלם.
ולפי חז״ל הכסף שיוסף לקט במצרים היה בשביל בני ישראל.
תלמוד מסכת פסחים (קי״ט, א׳): ״אמר רבי יהודה אמר שמואל כל כסף וזהב שבעולם יוסף לקטו והביאו למצרים, שנאמר ׳וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא׳, אין לי אלא שבארץ מצרים ושבארץ כנען, בשאר ארצות מניין, תלמוד לומר וכל הארץ באו מצרימה, וכשעלו ישראל ממצרים העלוהו עמהן, שנאמר וינצלו את מצרים״
זהר מקץ ס״ז: ״בשביל יוסף שהיה צדיק גרם שיקבלו ישראל עושר כסף וזהב, שכתוב ׳ויוציאם בכסף וזהב׳.

כי כאשר הם יגאלו ממצרים הם ״יצאו ברכש גדול״. וכמו שכתוב בברית בין הבתרים:
בראשית פרק ט״ו פסוק י״ד:
״ וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכש גדול״

ונשאלת השאלה:
הלא הכסף שלקט יוסף (מהעם במצרים ומכל העולם) הוא הביא לפרעה.
ואיך הגיע מהכסף הזה לבני ישראל ביציאתם ממצרים?

מצאתי (מאמר של חוה פרידמן על פרשת קרח) שכתבה שכתוב במדרש (ולא מצאתי המדרש הזה) ״שיוסף החביא את הכסף בשלושה אתרים שונים. בני ישראל לקחו חלק כשיצאו ממצרים, קורח מצא לעצמו אוצר, והתלמוד אומר שאנטוניוס פרסברוס (של קלאופטרה) מצא את השליש הנותר״.

ונראה לי קצת קשה. אם בני ישראל בזזו את אוצרות פרעה, למרות שמגיע להם תשלום עבור עבודתם במצרים במשך הרבה שנים, הם לקחו את הכסף ללא רשות.
אבל אולי ניתן להגיד שלקחו את הכסף מהאוצרות באישור. כי משה רבנו אמר לפרעה שמות י׳, כ״ו- ״לא תשאר פרסה כי ממנו נקח לעבד את ה׳ אלקינו״. ואולי מאותיות של המילה ״פרסה״ רמז משה לפרעה לא רק על המקנה שייקחו אתם אלא גם על פיטום ורעמסס, ערי מסכנות של פרעה (ערי אוצרות של פרעה, מהאותיות פ׳, ר,׳ ס׳), שגם מאלו ״ ניקח לעבוד את ה׳ ״. כי בסוף הם היו צריכים לזהב ולכסף לבניית המשכן וכליו.

ונשאל, האם ניתן להסביר הדברים גם לפי הפשט של הפסוקים?
הלא כתוב שבני ישראל קבלו כלי כסף וכלי זהב מהמצריים בהסכמה:
שמות פרק ג׳ פסוק כ״א:
״ושאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה כלי כסף וכלי זהב ושמלות״

האם גם זה מהכסף שיוסף אסף?
ואם כן, איך הגיע הכסף מהאוצרות של פרעה בחזרה לאנשי מצרים כדי שבני ישראל יוכלו לקבל את הכסף הזה ביציאתם ממצרים?
ועוד, בכל שנה פרעה קיבל חומש מהיבול של אדמת מצרים (״לפרעה לחמש״). והוא לא היה צריך להוציא כסף מאוצרותיו לקנות מהעם לחם.
ואיך עם של עבדים הצליחו לאסוף לעצמם סכומים גדולים של כסף?

ונראה לי להגיד:
מה שבני ישראל קבלו מאנשי מצרים בתוך מצרים היה כסף ורכוש שאנשי מצרים אספו לעצמם במשך 210 שנה תמורת מכירת תבואות שמכרו, ותמורת מכירת עבודות יד שעשו, ותמורת עבודות שעשו. וגם מכסף שהגיע להם מהאוצרות של פרעה תמורת קניות מצרכים (ושירותים) על ידי בית המלוכה. כל זה היה "רכוש גדול" שבני ישראל לקחו אתם ביציאתם מארץ מצרים.

אבל נראה קשה להגיד שבני ישראל קבלו, מביזת העם במצרים, הרבה ממה שנשאר מהכסף שיוסף לקט בשנות הרעב לפני 210 שנים.
אלא מה?
רק אחרי שפרעה ועמו טבעו בים סוף היה אפשר להגיד שבני ישראל יצאו באופן סופי מהשפעת מצרים (קרי שאפשר להגיד שבאופן סופי הם יצאו ממצרים).
ואם נסתכל על היציאה ממצרים כתהליך שנמשך עד סוף קריעת ים סוף - שאז פרעה וחילו טבעו בים סוף וגופותיהם וסוסיהם נפלטו על חוף הים - אז ניתן להגיד גם לפי הפשט שהכסף שיוסף לקט במצרים הגיע לבני ישראל ביציאתם ממצרים.

ואסביר:
חז"ל אמרו (במכילתא על הפסוק שמות ט"ו, כ"ב, "ויסע משה את בני ישראל"):
"**וגדולה היתה ביזת הים מביזת מצרים**"
בביזת הים בני ישראל לקחו זהב וכסף ומרגליות טובות שהיו על הסוסים ועל הרכבים (ובידי החיילים) שטבעו בים. וככה כסף וזהב ומרגליות טובות באו לידי בני ישראל ממש מהאוצרות של פרעה.
ולפי זה ניתן להבין לא רק לפי המדרש אלא גם לפי הפשט מה שאמרו חז"ל - שהכסף שלקט יוסף היה מוכן לבני ישראל ביציאתם ממצרים כחלק מהרכוש הגדול שלקחו אתם ("ואחרי כן יצאו ברכוש גדול").

אחרי שכתבתי הרעיון הזה מצאתי דבר תורה על פרשת בהעלותך מהרב ברוך רוזנבלום, שנת תשע"ד, וכך הוא כתב:
"אבל הקב"ה רוצה להביא לכך, שכל הכסף שהגיע למצרים, בעקבות הרעב שהוא הביא על מצרים, ישוב לבני ישראל , איך עושים את זה?
הכל נמצא באוצרות של פרעה , איך מוציאים את זה החוצה?
אומר הקב"ה לפרעה – תרדוף אחריהם, הם יסתבכו , הם לא יודעים את הדרך!
אמר פרעה לחיילים – " רבותי, מי שרודף אחרי בני ישראל מקבל כרכרות מלאות כסף וזהב!!!"
אמרו לו – "אתה בטח תתחרט, תעמיס עכשיו הכל ואנחנו מוכנים"
העמיסו על החמורים את כל הכסף והזהב, שש מאות בחור, וקדימה, כולם רצים אחרי בני ישראל.
ב"ה מגיעים לים סוף, עם ישראל חוצים את ים סוף, מגיעים המצרים, מנסים לעצור, כתוב בחז"ל שלא עזר להם שום דבר "סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַּיָּם".
רבותי, כל האוצרות שהטמין יוסף, כל האוצרות של פרעה, הכל בים סוף. הים פלט את הגופות של המצרים, וחז"ל אומרים שהם עדיין לא מתו, הם פרפרו.
כל אחד מבני ישראל, רואה את המצרי שרדה בו, אחרי שנפחו את נשמתם, הים התחיל לפלוט כסף.
אומרים חז"ל – "תּוֹרֵי זָהָב נַעֲשֶׂה לָךְ עִם נְקֻדּוֹת הַכָּסֶף" – מה שהוציאו ממצרים, היה נקודות של כסף מול תורי זהב שפלט הים. פרנקים יורו דולרים , הכל פלט הים.
על כל חמור בנו קומות של כסף – זהב יהלומים כסף, ב"ה מיליונים.
רוצים לעזוב, רגע חכה , הים עוד פולט"

* * * * * * * * *

"ויתם הכסף"

פרק מ"ז פסוק ט"ו:

"**<u>ויתם הכסף מארץ</u>**" עולה 952 ועוד 12 אותיות ועוד 3 מילים עולה ***967***
" **<u>ואחרי כן יצאו ברכש גדול</u>** " עולה ***967***

אולי רמז שיוסף אסף את כל הכסף במצרים וזה חלק מהרכוש הגדול שבני ישראל הוציאו איתם.

* * * * * * * * *

"כי אפס כסף"

פרק מ"ז פסוק ט"ו:
"ויתם הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען ויבאו כל מצרים אל יוסף לאמר הבה לנו לחם ולמה נמות נגדך כי אפס כסף"

ונשאלת השאלות:
למה כאשר תם הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען, יוסף היה זה שהיציע להם להביא את מקנם ויתן להם לחם, בסוסים ובמקנה הצאן והבקר. אבל בשנה השנייה כאשר תם גם המקנה הם אלו שהציעו ליוסף לקנות את אדמתם וגויותם?
ועוד:
למה כתוב "ויתם הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען" (בשימוש המילה "ויתם"), אבל הם אמרו אמרו "כי אפס כסף" (בשימוש המילה "אפס")? למה שינו למילה "אפס", ולמה לא אמרו 'כי תם הכסף'?

ונראה לי להגיד:
כאשר תם הכסף הם באו ודרשו מיוסף:
"**הבה לנו לחם ולמה נמות נגדך** – תן לנו לחם,
ונראה שדרשו שייתן להם במתנת חינם כעניים שעוד מעט ימותו.
"כי אפס כסף" – הם אמרו בשימוש המילה "אפס כסף" ליתן את הרושם שאין להם כסף. אבל הם לא אמרו 'תם' הכסף.
ואולי שימוש המילה "אפ"ס" (שאין להם כסף) מסתיר מאחוריו רמז, שבאמת יש להם עוד כסף, אלא:
"**אפס**" אותיות: **א', פ', ס'**
א' – אזל (כמותו)
פ' – פחת (ערכו)
ס' – סלעים, סכומים
כמות הכסף (סכומי כסף, סלעים) שנשאר לנו 'אזל' וכוח הקנייה של הכסף' פחת' (צריך הרבה כסף לקנות).
או (לפי אחד הפרושים של אור החיים)
שאין לנו כסף זמין לשימוש כאן, אבל במקום אחר יש לנו כסף.
והרמז:
א' – אין
פ' – פה
ס' – סלעים, סכומים

ומדבריהם, בגלל שהם לא הציעו לו למכור את רכושם, וגם אמרו "אפס" במקום "תם", הבין יוסף שאולי הם חוסכים לעצמם קצת כסף ועושים את עצמם כאילו אין להם שום כסף, כדי שיתן להם לחם במתנת חינם (צדקה).

ולפי זה יוסף הוא זה שאומר, אם ככה שאין לכם כסף:
פרק מ"ז פסוק ט"ז:
"**הבו מקניכם ואתנה לכם במקניכם אם אפס כסף**"
באותו סגנון לשון של הם דרשו ממנו, בלשון "**הבה**", יוסף עונה להם.
אתם 'דורשים' מתנת חינם "**הבה לנו לחם**", אבל עדיין יש ברשותכם רכוש (מקניכם)

"**הבו מקניכם**", אני 'דורש' שתביאו את מקנכם במקום כסף.
ולפי פרוש אור החיים- אם יש לכם כסף במקום אחר תביא את מקניכם לפיקדון במקום הכסף עד שתביא את הכסף.

בשנה השנייה כאשר תם הכסף וגם המקנה, הם באו ואמרו:
פרק מ"ז פסוקים י"ח-י"ט:
"**ויאמרו לו לא נכחד מאדני כי אם תם הכסף ומקנה הבהמה אל אדני לא נשאר לפני אדני בלתי אם גויתנו ואדמתנו.... קנה אתנו ואת אדמתנו בלחם**"

עכשיו הם אלו שמציעים ליוסף שיקנה את אדמתם ואותם, ופתחו ואמרו:
"**ויאמרו לו לא נכחד מאדני כי אם תם הכסף ומקנה הבהמה**"
אור החיים: "קשה , מה כוונתם באומרם "לא נכחד". והאיך יכולין לכחד בדבר שעומד להתברר?.. פירוש, אין לנו כסף ואנו מכחידים אותו מאדוני כי אם האמת במה שהוא תם הכסף, וכוונתם לבל יחשדו אותם כי הענו עצמם ובאו לבקש בתורת צדקה...לומר "לא נכחד" בכסף שהוא דבר שאפשר להטמן"

יוצא מזה שבכסף היו יכולים לרמות, כי קל להטמין אותו, אבל במקנה אי אפשר לרמות כי כולם רואים את המקנה בשדה או בבית.
ולפי זה עכשיו תיקנו לשונם ופתחו ואמרו בלשון "**תם**" (ולא בלשון "אפס") ,"**כי אם תם הכסף**" שבאמת אין לנו שום כסף (לא נשאר לנו כסף כאן או במקום אחר). ואמרו "**ומקנה הבהמה אל אדני**" שכל מקנה הבהמה גם מכרנו לך בלחם שקנינו.
לא נשאר לנו שום כסף או רכוש, רק אדמתנו וגויותנו עדיין ברשותנו.

* * * * * * * * *

שבע שני רעב

בפתרון של החלומות של פרעה יוסף פתר לו שיהיה "שבע שנות שבע" ו "שבע שני רעב".
שבע שנות השבע באו ומיד אחריהם התחילו שני הרעב.
במשך שני הרעב יוסף ניהל את מזונם של מצרים. בהדרגה הוא רוקן את מצרים מכל כספיהם, מקניהם, ואדמותיהם לטובת האוצרות של פרעה.
בהתחלה קנו מיוסף לחם תמורת כסף (וזהב). אחרי שנגמר הכסף קנו לחם בעד מקניהם. ואחרי שנגמר מקניהם הם מכרו את אדמתם והפכו להיות עבדים לפרעה.

חז"ל הסבירו את השתלשלות הדברים, בהתאם לציר הזמן של שני הרעב, ולפי הפשט של הפסוקים ולפי המדרש.
(לא מצאתי תאום בין הפשט למדרש)

בפסוקים כתוב:
פרק מ"ז פסוק י"ד:
"וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר אשר הם שברים"
שקנו את הלחם תמורת כסף עד שנגמר הכסף. ואחרי זה כלכל אותם שנה במקניהם:
פרק מ"ז פסוק ט"ז:
"ויאמר יוסף הבו מקניכם ואתנה לכם במקניכם אם אפס כסף"
וכאשר נגמרה המקנה קנה אדמתם והם הפכו להיות עבדים:
פרק מ"ז פסוקים י"ח - י"ט:
"ותתם השנה ההיא ויבאו אליו בשנה השנית ויאמרו לו...לא נשאר לפני אד-ני בלתי גויתנו ואדמתינו. ...קנה אתנו ואת אדמתנו בלחם ונהיה אנחנו ואדמתנו עבדים לפרעה ותן זרע ונחיה ולא נמות והאדמה לא תשם"
(לשים לב, הכתוב "ותתם השנה ההיא", "ויבאו אליו בשנה השנית", יכול להיות "השנה ההיא", השנה הראשונה לרעב, "ויבאו אליו בשנה השנית", שנה השנייה לרעב ממש.
או יחסית, "השנה ההיא", השנה השישית. "ויבאו אליו בשנה השנית", שנה השביעית. קרי השנה השנית לשנה השישית, השנה שאחריו, ראה רבנו בחיי)

לפי הפשט של הפסוקים נראה שהרעב נמשך שבע שנים ברציפות, וכמו שמסביר הרמב"ן את הפשט של הפסוקים בהתאם לציר הזמן של שני הרעב:
"אבל על דרך הפשט לקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בחמש שנים, והביא אותו אל פרעה. כי איך יתכן שיתם הכסף והמקנה בשנה אחת. אבל הכסף הספיק כל חמש שנים, כי כן הדבר במנהגו של עולם. ובעבור שלא נתחדש ונשתנה דבר אחר שכל אלה השנים, לא ספר בהם הכתוב רק 'וילקט יוסף את כל הכסף וגו' (פסוק י,ד). ואחרי שתם הכסף ספר שבאו אל יוסף (פסוק ט"ו). והיה זה בשנה הששית. ונתן להם במקניהם לחם (פסוק י"ז), רק נהלם בו שיאכלו חיותם, ולא לשבעה. ותתם השנה ההיא אשר נדר להם לנהלם בלחם בכל מקניהם, והיא הששית. ויבואו אליו בשנה השנית לזה, ואמרו לו שיקנה אותם ואת אדמתם בלחם שיאכילם בשנה הזאת השביעית"

במדרש כתוב:
מקץ רבה (פ״ט, ט׳): ״אמר רבי יוסי ב׳ שנים עשה רעב שכיון שירד יעקב אבינו לשם כלה הרעב״
לפי המדרש הרעב פסק כאשר יעקב אבינו הגיע למצרים (אחרי השנה השנייה של הרעב).
והשלים עוד חמש שנים של רעב אחרי מותו של יעקב אבינו (או מיד אחרי מותו, או בזמן יותר מאוחר בתקופה של יחזקאל הנביא).
וכך מסביר רבנו בחיי את המדרש בהתאם לציר הזמן של שני הרעב:
״ועל דרך מדרש רבותינו ז״ל שלא היו אלא שתי שנים רעב, נצטרך לפרש ויבאו אל יוסף בשנה השנית, לשני הרעב, כי ירד יעקב למצרים מיד כלה הרעב בזכותו. ואם כן יחשדו אנשי הארץ ליוסף בחכמתו בפתרון החלום שאמר שבע שני רעב ולא היו רק שתי שנים. והתשובה, כי אחרי מות אביו חזר הרעב לישנו, ועם זה יתקיים הכל ויבאו על נכון... כי לא אמר יהיו שבע שני רעב רצופים״

ונראה לי להגיד:
דברי המדרש לא בהכרח סותרים את הפשט. וכל דברי חז״ל אמת. וניתן להסדיר דבריהם עם המדרש. ואסביר:
לפי המדרש שנות הרעב נחלקו לשתי תקופות. תקופה של שנתיים, שבאה מיד אחרי שבע שנות השבע, ותקופה של חמש שנים שבאה אחרי זמן ממושך.
כי זכותו של יעקב אבינו בביאתו למצרים הפסיקה את הרעב אחרי שנתיים. ולא היה רעב כל זמן שיעקב אבינו חי במצרים. ונראה שלמדים את זה מהכתוב בפתרון החלום.

פרק מ״א פסוקים כ״ט - ל:
״הנה שבע שנים באות שבע גדול בכל ארץ מצרים. וקמו שבע שני רעב אחריהן ונשכח כל השבע בארץ מצרים וכלה הרעב את הארץ״
כתוב על שנות השבע ״**שבע שנים באות**״, לעומת זאת כתוב על שנות הרעב ״**שבע שני רעב**״. המילה ״**שני**״, פירושו גם ׳שנים׳ (שנה) וגם המספר ׳שנים׳ (2). ואולי מזה למדו שהייתה תקופה של שנתיים של רעב (מתוך סה״כ שבע שנים) ואחריו תקופה של חמש שנים של רעב (ולאר דווקא ברציפות).
ועוד, רמז שהרעב המשיך אחרי שמת יעקב אבינו ממה שאמר יוסף לאחים אחרי שחזרו מקבורת אביהם:
פרק נ׳ פסוק כ״א:
״ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם״
אם לא היה רעב למה הוא הזכיר הנושא ״אני אכלכל אתכם ואת טפכם״ (בשימוש המילה ׳אכלכל׳ בדומה למה שאמר לאחיו בשנה השנייה של הרעב ״וכלכלתי אתך שם״)?
אלא בוודאי חזר הרעב אחרי מות יעקב אביהם.

ועכשיו נראה מה אמר יוסף לאחיו בקשר לשנות הרעב.
פרק מ״ה פסוק ו׳:
״כי זה שנתים הרעב בקרב הארץ ועוד חמש שנים אשר אין חריש וקציר ״
ועוד אמר להם:
פרק מ״ה פסוק י״א:
״וכלכלתי אתך שם כי עוד חמש שנים רעב פן תורש אתה וביתך וכל אשר לך״
וזה נראה סותר את המדרש. כי יוסף טוען שיהיה עוד חמש שנים של רעב ושהם ימהרו את אביהם להביא אותו אליו. אבל לפי המדרש הרעב לא ימשיך עכשיו אלא אחרי הרבה שנים. לפי חז״ל הגזירה המקורית הייתה שהרעב ימשיך שבע שנים ברציפות

אלא שבזכות הצדיק פסק הרעב אחרי שנתיים.
ונראה לי להוסיף:
למה יוסף הזכיר לאחים גם "עוד חמש שנים אין חריש וקציר" וגם "עוד חמש שנים רעב". היה די באחד מהם.
אלא יוסף רומז לאביו שלמרות שהרעב יפסק במצרים כאשר הוא יגיע למצרים (בזכותו, שמצרים יראו כוח הצדיק וכוח ברכתו שברך את פרעה שהנילוס יעלה לקראתו, והרעב ימשיך אחרי מותו) הרעב לא יפסק חוץ למצרים וימשיך בארץ כנען.
כי עד עכשיו (שנתיים של רעב) כוחו של יעקב אבינו לא מנעה את הרעב במקום שהוא היה בארץ כנען כי יעקב אבינו היה שרוי בצער והסתלקה ממנו רוח הקדש. ורוח הקדש רק חזרה אליו ("ויחי רוח יעקב אביהם") כאשר הוא שמע שיוסף חי. וזה היה בדיוק בעזיבתו את ארץ כנען.
ואם אביו יישאר בארץ כנען יהיה לו ולמשפחתו קשה כי הרעב יימשך שמה.
כי למרות שרוח הקדש תחזור אליו אם יישאר בארץ כנען לא יהיה הכר לזה וזכותו אולי לא תשפיע עליהם. אבל כאשר יגיע לארץ מצרים ויעמוד לפני פרעה ויברך אותו שהנילוס יעלה לקראתו וגם שיעלה לקראת יעקב עצמו, וגם שיפסק הרעב, יראו כולם את כוח הצדיק.
ורמז לזה שהרעב יפסיק עכשיו במצרים וימשיך אחרי מותו:
"אשר אין חריש וקציר", ראש תיבות, אותיות: **א', א', ח', ו'** עולה **16**.
לרמוז מתי אין חריש וקציר במצרים. אחרי 16 שנה, קרי בשנה ה17, השנה שימות יעקב אביו ("ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה") ואז יחזור הרעב ולא יהיה חריש וקציר במצרים.

ועוד רמזים שהרעב יתחדש במצרים בעוד 17 שנה אחרי מות יעקב אבינו:

1) "**ועוד חמש שנים אשר אין חריש**"
עולה 1914 ועוד 21 אותיות ועוד 6 מילים עולה **1941**
אחרי י"ז שנה רעב של חמש שנים עולה **1941**

2) "**שנתים הרעב בקרב הארץ ועוד חמש שנים אשר אין**"
עולה 3073 ועוד 34 אותיות ועוד 9 מילים עולה **3116**
בעוד שבע עשרה שנה רעב של חמש שנים במצרים עולה **3116**

3) "**אשר אין חריש וקציר**"
באתב"ש:
תבג תמט סגמב פדהמג
סוף תיבות, אותיות: **ג', ט', ב', ג',** עולה **17**
י"ז עולה **17**

4) "**כי זה שנתים הרעב בקרב הארץ ועוד חמש**"
באתב"ש:
לם עץ בטאמי צגזש שדגש צתגה פזפק סיב
סוף תיבות, אותיות: **ם', ץ', י', ש', ש', ה', ק', ב',** עולה **847**
אחרי מות יעקב עולה **847**

וכאילו אמר לאחיו:
"**עוד חמש שנים שאין חריש וקציר בארץ**" – כלכלתי אתכם ברעב עד עכשיו (ואם אתם תבואו אלי ותביאו את אבא אלי תהיה הפסקה ברעב במצרים) ואני אכלכל אתכם גם כאשר הרעב יתחדש בעוד 17 שנה. כי לא תהיה חריש וקציר במשך חמש שנים בארץ מצרים 'בעתיד', אחרי מות אבא (לפי המדרש והרמזים בפסוק).
כי החריש והקציר מתייחסים יותר לארץ מצרים מארץ כנען. כי חריש וקציר נושאים חקלאיים הצריכים קרקע פורייה ומים להשקות השדות. ובמצרים בשנות הרעב הקרקעות התייבשו, ומים אין להשקות.
(אבל בארץ כנען היו בורות מים וארץ כנען ברוכה בגשמים, וכמו שכתוב, דברים פרק י"א פסוקים י' וי"א - "לא כארץ מצרים היא...", "והארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה ארץ הרים ובקעת למטר השמים תשתה מים". אלא שלא היה שם זרע לזרוע בגלל הרעב).
"**עוד חמש שנים רעב**" – תגידו לאבא לבוא אלי מהר כי בארץ כנען ימשיך הרעב עוד חמש שנים (לא יהיה הפסקה).

ועכשיו נסביר התרחשות הדברים, לפי ציר הזמן, התואם גם לפשט וגם למדרש.
בשנה הראשונה של שבע שנות הרעב כולם באו מצרימה לקנות בר.
המכר היה על בסיס קניה בכסף ממש. אלא בתום השנה הראשונה נגמר הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען (ויש אומרים על המילים "וילקט יוסף את כל הכסף", לרבות "כל כסף וזהב שבעולם" – מאמר רב יהודה אמר שמואל בגמרא מסכת פסחים קי"ט, א') וכמו שכתוב:
פרק מ"ז פסוק ט"ו:
"ויתם הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען ויבאו כל מצרים אל יוסף לאמר הבה לנו לחם ולמה נמות נגדך כי אפס כסף"
חז"ל תמהו איך יתכן שנגמר הכסף כל כך מהר. ולפי זה מפרש הרמב"ן שבאמת המשיכו להשתמש בכסף עד השנה החמישית (וזה רק לפי הפשט ולא לפי המדרש, ששנות הרעב היו רצופים אחד אחרי השני).
וגם לרד"ק לא נראה שכל זה (תום הכסף וגם המקנה) התרחש בתוך שנתיים.

אבל נראה להגיד שהדבר לא כל כך תמוה. כי בהיות שרק בארץ מצרים היה לחם, וכולם באו שמה לקנות, יכול להיות שהמחיר של הלחם קפץ ועלה מאוד (תורת היצע וביקוש). ואז יוסף הצליח לרוקן מהר את כספי ארץ מצרים וארץ כנען, וכמו שכתוב:
פרק מ"ז פסוק י"ד:
"וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר אשר הם שברים"
<u>אור החיים</u>: "לא נשאר מהכסף בידם ולא כלום כי לא הניח אחריו לקט"
יוסף ריקן לגמרי את כספיהם שנמצא אצלם.

ויתכן שפירושו של המילים "**כי אפס כסף**", לאו דווקא שלא נשאר להם שום כסף או

שכספיהם לא היה זמין עכשיו (בגלל הכתוב "הנמצא בארץ מצרים" פירש אור החיים שהיה להם כסף אבל במקום אחר ולא היה זמין), אלא שהכסף איבד מערך הקניה שלו עד כדי כך שלא היה שווה כלום ("אפס").

ועוד, יתכן שהמילה "**וילקט**" רומז שיוסף אסף את כל הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען מהר. בדומה למלקט שיבולים בשדה, שתופס כמה שיבולים בבת אחת וקוצר אותם ביחד (ולא תופס רק אחת), כך יוסף תפס בכל מכירה של לחם, הרבה כסף. ובדרך הזה רוקן כספיהם מהר (ותוך שנה אחת).

בשנה השנייה יוסף כלכלם תמורת מקניהם.
ונראה שלא יכלו למכור מקניהם בעד כסף ולהמשיך לשלם בכסף עבור לחם "כי אפס כסף". ואז הציע להם יוסף קניה בשיטת החליפין, מקנה עבור לחם)

בשנה השלישית הם מכרו את אדמותיהם ואת עצמם לעבדים לפרעה. ובאותה שנה יעקב אבינו הגיע למצרים והפסיק הרעב במצרים.

בשנתיים הראשונות המצריים לא בקשו מיוסף "תן זרע" אלא הם רק קנו לעצמם לחם לאכול. כי הרעב היה כל כך קשה ("ותלה ארץ מצרים וארץ כנען מן הרעב") שאנשים רק דאגו למחייתם ולשרוד את הרעב ולא הרשו לעצמם לקנות זרע לזרוע לעתיד. והגם כנראה הנילוס הפסיק בשנים האלו לעלות על גדותיו ולהשקות שדותיהם (חלק מהגזירה של הרעב) ואז גם לא יועיל זריעה.
(כי יעקב אבינו בירך את פרעה שהנילוס יעלה לקראתו ואם היה עולה לפני שהוא בא למצרים מה תועיל ברכתו ואיזה הכר יהיה למימוש ברכתו).

וצריכים לשים לב שהרעיון ("בשנה השניה") לתת מקנה כדי לקנות בו לחם הייתה הצעה של יוסף - תשובה להודעתם שאפס כסף. אבל בשנה השלישית כאשר הם הסכימו למכור שדותיהם ולהיות עבדים לפרעה הם שביקשו "ותן זרע". כי הם ראו שהנילוס חזר לתקפו, והרעב נחלש במצרים ויש הרווחה, והם יכולים עכשיו לחזור ולזרוע לעתיד.

* * * * * * * * *

חוק לכהני מצרים

פרק מ״ז פסוק כ״ב:
״כי חק לכהנים מאת פרעה ואכלו את חקם אשר נתן להם״
<u>גמרא מסכת ביצא (ט״ז, א׳)</u>: ״ מכאן דחק לישנא דמזוני הוא״

1) ״**את חקם**״ עולה **549**
מזונותם עולה **549**

2) ״**ואכלו את חקם**״ עולה **612**
ברית עולה **612**
כמו ברית שיקבלו לחמם כל יום ויום.

* * * * * * * * *

פרשת ויחי

פרשה סתומה

הפסוק האחרון בפרשת ויגש:
פרק מ"ז פסוק כ"ז:
"וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גשן ויאחזו בה וירבו מאד"

הפסוק הראשון בפרשת ויחי:
פרק מ"ז פסוק כ"ח:
"ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה"
רש"י: "סתומה לפי שנפטר יעקב אבינו נסתמו עיניהם ולבם של ישראל מצרת השעבוד שהתחילו לשעבדם, דבר אחר שבקש לגלות את הקץ לבניו ונסתם ממנו"

פרשת ויחי סתומה. ופירוש הדברים שלא משאירים שום רווח, מקום ריק בקלף בתורה, בין סוף פרשת ויגש לתחלת פרשת ויחי. ופרשו מפרשי המדרש (ויחי רבה צ"ו, א') שלמרות שיש הרבה פרשיות סתומות בתורה (אבל יש רווח קטן בין הפרשיות) כאן אין בכלל רווח בין הפרשיות. וזה הכי סתום שאפשר להיות.
ואמרו חז"ל שבגלל 3 דברים הפרשה סתומה. רש"י הביא שנים מהם:
שיעקב אבינו רצה לגלות את הקץ לבניו ונסתם ממנו. ושנסתם עיניהם ולבם של ישראל מהשעבוד.
ועוד סיבה מובאת במדרש.
ויחי רבה (צ"ו, א'): "שסתם ממנו כל צרות העולם"
כי כאשר יעקב אבינו היה בארץ כנען היו לו הרבה צרות אבל כאשר הגיע למצרים נסתמו הצרות.

המילה האחרונה בפרשת ויגש: "**מאד**"
המילה הראשונה בפרשת ויחי: "**ויחי**"
ובגלל שאין רווח ביניהם (הפרשה סתומה) הם כאילו קשורים אחד לשני.
ויש קצת רמז מהמילים האלו לסיבה למה הפרשה סתומה:
"**מאד**"–שהיה לבני ישראל מאד קשה מצרות השעבוד שהתחילו אחרי שיעקב אבינו נפטר.
"**ויחי**"– יעקב אבינו חי 17 שנה במצרים בלי צרות.

"**מאד ויחי**"– 7 אותיות ועוד 2 מילים עולה **9**
קץ באתב"ש: **דה** עולה **9**
עיני ישראל נסתמו מהשעבוד, **צרות** יעקב אבינו נסתמו, וגילוי **קץ** נסתם.

וגם:
"**בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד ויחי יעקב**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ב'+צ', ג'+ן', ו'+ו', ב'+ה', ו'+ו', ו'+ו', מ'+ד', ו'+י', י'+ב' עולה **260**
עיניהם, קץ, צרות, ראש תיבות, אותיות: **עקץ** עולה **260**

וגם:
שעבוד, קץ, צרות באתב"ש: **בזשפק דה הגפא** ראש תיבות, אותיות **ב', ד', ה'** עולה **11**
"**מאד ויחי יעקב**" יש כאן **11** אותיות.

ועוד רמזים:

1) "**מצרים בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
מ'+ם', ב'+צ', ג'+ן', ו'+ו', ב'+ה', ו'+ו', ו'+ו', מ'+ד', ו'+י', י'+ב', ב'+צ', מ'+ם', ש'+ע', ע'+ה', ש'+ה', ו'+י', י'+י', י'+ב', ש'+י', ח'+ו', ש'+ע' עולה **2004**
נסתמו עינהם ולבם שהתחלו לשעבדם עולה **2004**

2) "**בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב**"
ראש תיבות, אותיות:
ב', ג', ו', ב', ו', ו', מ', ו', י', ב', מ', ש', ע', ש', ו', י', י' עולה **819**
"**נסתמו עיניהם ולבם**" עולה **819**

3) "**גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני**"
ראש תיבות, אותיות:
ג', ו', ב', ו', ו', מ', ו', י', ב', מ', ש', ע', ש', ו', י', י', ש' עולה **1117**
מצרת השעבוד עולה **1117**

4) "**בה ויפרו וירבו מאד ויחי יעקב בארץ**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ב'+ה', ו'+ו', ו'+ו', מ'+ד', ו'+י', י'+ב', ב'+צ' עולה **195**
הקץ עולה **195**

5) "**וירבו מאד ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב**"
סוף תיבות, אותיות: **ו', ד', י', ב', צ', ם', ע', ה', ה', י', י', ב'** עולה **254**
גילוי הקץ עולה **254**

6) "**ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד ויחי יעקב בארץ מצרים**"
עולה 1505 ועוד 38 אותיות עולה **1543**
נסתמו צרות מיעקב אבינו עולה **1543**

7) "**ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד ויחי**"
עולה 650 ועוד 25 אותיות ועוד 6 מילים עולה **681**
עיני ישראל עולה **681**
(עיני ישראל נסתמו מצרות השעבוד)

8) "**וירבו מאד ויחי יעקב**" עולה 485 ועוד 4 מילים עולה **489**
שעבוד באתב"ש : **בזשפק** עולה **489**

9) "**ישראל בארץ מצרים בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד ויחי יעקב**"
באתב"ש :
מבגתך שתגה יהגמי שתגה רבט פמתסעף שץ פמוגף פמגשף יתק פמסם מזדש
סוף תיבות, אותיות :
ך', ה', י', ה', ט', ף', ץ', ף', ף', ק', ם', ש' עולה **819**
נסתמו עיניהם ולבם עולה **819**

10) "**מצרים בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי**"
באתב"ש :
יהגמי שתגה רבט פמתסעף שץ פמוגף פמגשף יתק פמסם מזדש שתגה יהגמי בשז זבגץ בטץ פמצם מים
סוף תיבות, אותיות :
י', ה', ט', ף', ץ', ף', ף', ק', ם', ש', ה', י', ז', ץ', ץ', ם' עולה **1076**
ביקש לגלות הקץ עולה **1076**

* * * * * * * *

רמזים למלחמת המפרץ

פרק מ״ז פסוק כ״ח:
״..וי-ה-י ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה ויקרבו ימי ישראל..״

אותיות: **תשנ״ה י-ה-יו קרבי ים ברוב עמים**

אולי רמז למלחמת המפרץ.

ועוד:
פרק מ״ז פסוק כ״ט:
״..ועשיתי עמדי חסד ואמת..״

אותיות: **סדאם יודח**
אולי רמז למלחמת המפרץ

ועוד:
פרק מ״ז פסוק ל׳:
בשנת תשנ״א פרצה מלחמת המפרץ. במלחמה גויסה ארה״ב לצידה עוד מדינות (ובהם גם מדינות ערב) נגד עירק בראשותו של סדאם חוסין.
לקראת פתיחת המערכה הפעילו בנות הברית מצור ימי גדול נגד עירק ישראל הותקפה על ידי עירק בטילי סקאד, למרות שישראל לא ה-יתה בלחימה נגד עירק ארה״ב ובני בריתה (וישראל עמם ברוח הדברים) נצחו את עירק וכבשו בחזרה את כווית
אולי יש רמז לאירועים הללו מהפסוק הנ״ל:
״..ושכבתי עם אבותי ונשאתני ממצרים וקברתי בקברתם..״

אותיות: **..ומצר ימי מן תשנ״ה, ותבא עמי וכבשתי..**

ועוד, פסוק כ״ט:
״..ויקרבו ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף..״
אותיות: **..ויתן קרב אל מול ישראל..**

* * * * * * * * *

״ויקרבו ימי ישראל״

פרק מ״ז פסוק כ״ט:
״ויקרבו ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף״

״**ויקרבו ימי ישראל למות**״, ראש תיבות, אותיות: **ו׳, י׳, י׳, ל׳**, עולה **56.**
יוסף היה 56 בן כאשר יעקב אבינו מת. כיצד:
כאשר יעקב אבינו הגיע למצרים יוסף היה בן 39 (בגיל 30 עמד יוסף לפני פרעה. 7 שנות שבע ו2 שנות רעב ואביו הגיע, 30 +7 + 2 = 39).
וכתוב ״ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה״. 39 +17 = **56**.

וגם,**״ימי ישראל למות ויקרא״** , ראש תיבות, אותיות: **י׳, י׳, ל׳, ו׳**, עולה **56.**

וגם, ״**ויחי יעקב בארץ מצרים״**, ראש תיבות, אותיות: **ו׳, י׳, ב׳, מ׳**, עולה **56**.

וכל זה למה?
״**ויחי**״ - כל החיים של יעקב אבינו היה יוסף.
לפי חז״ל:
״**ויחי**״ עולה **34** (17+17). יעקב אבינו חי באופן רוחני מלא רק כאשר הוא היה עם בנו יוסף. קרי, במשך 17 השנה מלידת יוסף עד שיוסף נמכר. ו17 שנה במצרים עד ״ויקרבו ימי ישראל למות״ (וכאן כתוב ״ישראל״ ולא ״יעקב׳, וזה מצביע על נושא רוחני. ״ויחי יעקב״, יעקב חי במצרים. ״ישראל למות״, אבל ישראל מת).

* * * * * * * * *

"אל נא תקברני במצרים"

"ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים"
רש"י: "..סופה להיות עפרה כנים.."

"**אל נא תקברני במצרים**" עולה **1226**
בסופה ישרצו כנם בעפרה עולה **1226**

המילה כנים מופיע גם חסר יוד, כנם.
אולי רמז לדברי חז"ל שיעקב אבינו לא רצה להקבר במצרים כי סופה עפרה כינים.

* * * * * * * * *

כמ״ע

פרק מ״ז פסוק כ״ט:
״ויקרבו ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף...ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים״

יעקב אבינו השביע את יוסף שיקבור אותו במערת המכפלה בארץ כנען.
וחז״ל (רש״י) נתנו שלוש סיבות למה יעקב אבינו לא רצה שיקברו אותו במצרים:

- כי עפרה של מצרים סופה ללקות בכינים
- שלא יהיה לו צער גלגול מחילות (כדי להגיע לארץ ישראל בתחיית המתים)
- שלא יעשו ממנו עבודה זרה

ראשי תיבות של הסיבות האלו המילה **כמ״ע**.
כ׳ - כינים
מ׳- מחילות
ע׳ - עבודה זרה

כאשר יעקב אבינו לא יהיה מוטרד מהרמוז באותיות 'כמ״ע' (קרי יקברו אותו במערת המכפלה) אז הוא יכול לנוח על משכבו **כמ״ע** – **כמ**נוחת **ע**דן (בשלום).

* * * * * * * * *

"אם נא מצאתי חן בעיניך"

פרק מ"ז פסוק כ"ט:
"ויקרבו ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף ויאמר לו אם נא מצאתי חן בעיניך שם נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים"

יעקב אבינו קורא ליוסף ואומר לו: "אם נא מצאתי חן בעיניך"
ונשאלת השאלות:
למה השתמש יעקב אבינו במילה "נא"?
בהיותו אבא שמדבר עם בנו, למה פתח שיחתו בבקשה (בשימוש המילה "נא"), ולא אמר, או צווה לבנו לעשות מה שהוא רצה ממנו. ומטעם כבוד אב, בנו הצדיק היה בודאי עושה מה שהוא צוהו.
למה הוסיף המילים "מצאתי חן בעיניך"?
הלא גם אם הוא לא מצא חן בעיני יוסף, יש ליוסף למלא את בקשתו.

<u>ויחי רבה (צ"ו, ג')</u>: "ואף יעקב כיון שנטה למות התחיל משפיל עצמו לפני יוסף ואמר לו 'אם נא מצאתי חן בעיניך', אמתי? כשקרב למיתה, שנאמר ויקרבו ימי ישראל למות"

לפי המדרש יעקב אבינו הכניע את עצמו כי זה היה קרוב ליום מתתו (קהלת ח', ח' - "ואין שלטון ביום המות"). אבל לפי פרוש הרמב"ן הוא קרא ליוסף שנה לפני מתתו.

ונראה לי להגיד במישור הרעיוני:
שנוסף על פרוש הפשט, ונוסף על דרש של המדרש, יש כאן רמז למה שקרה בעבר.
בראשית פרק ל"ז פסוק י"ד:
"ויאמר לו לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן והשבני דבר"

כאשר יוסף היה בן שבע עשרה שנה יעקב אביו ביקש ממנו ללכת לראות את שלום אחיו בחברון. ולמרות שיוסף, וגם יעקב אבינו, ידעו שהאחים שונאים את יוסף, והמפגש איתם יכול להעמידו בסכנה, יעקב אבינו לא היסס לשלוח את יוסף, ויוסף לא היסס ללכת לעשות בקשת אביו.
יעקב אבינו שלח את יוסף במילים "**לך נא**". וכעת, בשימוש המילה "**נא**", העביר לו מסרים מהעבר, ההווה, ולעתיד.
"**נא**", מראה על 'בקשה', ולא על צווי של אבא, שאי אפשר לסרב אליו.
ורומז לו כאן על השליחות של העבר, בשימוש גם כאן במילה "**נא**":
"**אם נא**" – אם בעבר לא הרהרת אחרי בקשתי (שבקשתי בלשון "לך נא"), וקיימת ועשית מה שבקשתי ממך בלי חיוב כלפיך מצד כיבוד אב.
"**מצאתי חן בעיניך**" – הרי עובדה שהאהבה הגדולה ביננו ('חן' עולה 58, למנין המילה אהבים), והאימון שלך בי, הוכחה שבעבר 'מצאתי חן בעיניך' (ראה אור החיים).
"**אם נא**" – ואם גם עכשיו
("נא" גם פירושו 'עכשיו', אור החיים. 'נא' עולה 51 ועוד 2 אותיות ועוד המילה עולה 54, למנין המילה 'מיד')
"**מצאתי חן בעיניך**" – אני עדיין מוצא חן בעיניך
תעשה גם בקשתי עכשיו (הרמוז בשימוש המילה "נא"),

והוא אמר לו בשימוש המילה "**נא**" (שלושה פעמים): "**אם נא**", "**שים נא**", "**אל נא**", על

העבר, ההווה, והעתיד.
"**אם נא מצאתי חן בעיניך**", 'בעבר'.
"**שים נא ידך תחת ירכי**", 'עכשיו'.
"**אל נא תקברני במצרים**", 'בעתיד'.

ועוד:
יש כאן התנגשות בין החיוב לכבד.
כי מצד אחד, יוסף הוא מלך.
ומצד שני, יעקב אבינו, אבא שלו, וגם רבו.
לפי זה קרא "**לבנו ליוסף**" בשימוש שתי המילים, "לבנו" , "ליוסף".
(וראה פרוש אור החיים שכתב על הנושא הזה באריכות. ומסביר שמלך שמחל על כבודו, כבודו לא מחול. אבל זה רק במלך שנמשח, ושגם מלך על ישראל, ולא במלך כמו יוסף).
קרא "**לבנו**", שמטעם כבוד אב יבוא אליו, וימחל על כבודו, ויעשה בקשתו.
קרא "**ליוסף**" בהיותו 'מלך' ומושל והיכולת בידו לקיים בקשתו (ויחי רבה צ"ו, ה').
קרא "**ליוסף**" בהיותו 'צדיק' וידאג לגמול לו '**חסד**' ("חן").
ואולי רומז ליוסף מידה כנגד מידה - בעבר אני "מצאתי חן בעיניך", ועכשיו אני מבקש שתמצא 'חן' בעיני.
(קרי 'חסד' בעיני. כי "חן" באתב"ש 'סט', העולה 69 ועוד 2 אותיות ועוד המילה עולה 72, למניין המילה 'חסד')

ורמזים:

1) "**ויקרבו ימי ישראל**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ו'+ו', י'+י', י'+ל',** עולה **72**
חסד עולה **72**
הגיע לזמן שהוא צריך לחסד.

2) "**ויקרא לבנו ליוסף ויאמר**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', ל', ל', ו',** עולה **72** למניין המילה '**חסד**'.
קרא לו לעשות עמו חסד (כי בידו היכולת).

3) "**ידך תחת ירכי ועשית**"
באתב"ש:
מקל אסא מגלם פזבמא
סוף תיבות, אותיות: **ל', א', ם', א',** עולה **72**
חסד עולה **72**

4) "**ויאמר לו אם נא מצאתי**"
באתב"ש:
פמתיג כף תי טת יהתאם
ראש תיבות, אותיות: **פ', כ', ת', ט', י'** עולה **519**
חסד ואמת עולה **519**

5) "**מצאתי חן בעיניך שם נא ידך**"
באתב"ש:
יהתאם סט שזמטמל בי טת מקל
סוף תיבות, אותיות: **ם', ט', ל', י', ת', ל'** עולה **519**
חסד ואמת עולה **519**

וכתוב:
בראשית פרק ל"ז פסוק ג':
"וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו"
רש"י: ואונקלוס תרגם בר חכים הוא ליה. כל מה שלמד משם ועבר מסר לו (בראשית רבה שם ח')"
בעל הטורים (על המילים "בן זקנים הוא לו"): "סופי תיבות 'אמון', שמסר לו סתרי תורה"
בעל הטורים (על המילה "זקנים"): "בגימטריא 'רז', שמסר לו רזי תורה"

ואמר לו:
"**אם נא**" – בבקשה ממך, אם
"**מצאתי**"– מצאתי בעבר ("מצאתי" לשון עבר)
"**חן בעיניך**" – רמז לו על תורת 'החן', על סתרי ורזי תורה שלימד אותו בעבר.
ובתוכם על תחיית המתים, שהקבורים בחוץ לארץ עוברים צער גלגול מחילות. ומתי ארץ ישראל חיים תחילה. ולפי:
ויחי רבה (צ"ו, ה'): "ר' חנינא אמר מי שמת בחוץ לארץ ונקבר שם שתי מיתות יש בידו...לפיכך יעקב אומר ליוסף אל נא תקברני במצרים. אמר רבי סימון אם כן הפסידו הצדיקים שהם קבורים בחוצה לארץ. אלא מה הקב"ה עושה. עושה להן מחילות בארץ ועושה אותן במערות הללו והן מתגלגלין ובאים עד שהם מגיעין לארץ ישראל והקב"ה נותן בהם רוח של חיים והן עומדין"

ורמזים:
1) "**לבנו ליוסף ויאמר לו אם נא מצאתי חן בעיניך שם נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת**"
באתב"ש:
כשטף כמפחו פמתיג כף תי טת י-התאם סט שזמטמל בי טת מקל אסא מגלם פזבמא זיקם סחק פתיא
סוף תיבות, אותיות:
ף', ו', ג', ף', י', ת', ם', ט', ל', י', ת', ל', א', ם', א', ם', ק', א', עולה **1281**
סתרי תורה עולה **1281**
סתרי התורה שלימד אותו קשור לבקשתו אליו.

2) "**חן**"
באתב"ש:
סט עולה 69 ועוד 2 אותיות ועוד המילה עולה **72**
גלגול עולה **72**

3) "**ויקרבו ימי ישראל**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ו'+ו', י'+י', י'+ל',** עולה **72**
גלגול עולה **72**

4) "**ויקרא לבנו ליוסף ויאמר**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', ל', ל', ו',** עולה **72**
גלגול עולה **72**

5) "**ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף ויאמר לו אם נא מצאתי חן בעיניך שם נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים**"
ראש תיבות, אותיות:
י', י', ל', ו', ל', ל', ו', ל', א', נ', מ', ח', ב', ש', נ', י', ת', י', ו', ע', ח', ו', א', נ', ת', ב', עולה **1566**
שתי מיתות עולה **1566**
בגלל הדעה של ר' חנינא במדרש.

6) "**ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף ויאמר לו אם**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
י'+י', י'+ל', ל'+ת', ו'+א', ל'+ו', ל'+ף', ו'+ר', ל'+ו', א'+ם', עולה **926**
צער גלגול מחילות עולה **926**

7) "**ויאמר לו אם נא מצאתי**" עולה **926**
צער גלגול מחילות עולה **926**

8) "**חן בעיניך שם נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים**"
ראש תיבות, אותיות:
ח', ב', ש', נ', י', ת', י', ו', ע', ח', ו', א', נ', ת', ב', עולה **1323**
תחיית המתים עולה **1323**
רמז לו על תחיית המתים שיהיה בו צער גלגול מחילות.

9) "**לו אם נא מצאתי חן בעיניך שם נא ידך**"
עולה 1314 ועוד 9 מילים עולה **1323**
תחיית המתים עולה **1323**

10) "**תחת ירכי ועשית עמדי חסד**"
ראש תיבות, אותיות: **ת', י', ו', ע', ח'** עולה **494**
מחילות עולה **494**

11) "**ידך תחת**"
באתב"ש:
מקל אסא
ראש וסוף תיבות, אותיות: **מ'+ל', א'+א'**, עולה **72**
חסד עולה **72**

12) "**ידך תחת ירכי ועשית**"
באתב"ש:
מקל אסא מגלם פזבמא
סוף תיבות, אותיות: **ל', א', ם', א'**, עולה **72**
גלגול עולה **72**

13) "**ידך תחת ירכי ועשית**"
באתב"ש:
מקל אסא מגלם פזבמא עולה 475 ועוד 15 אותיות ועוד 4 מילים עולה **494**
מחילות עולה **494**
"ידך תחת ירכי ועשית" באתב"ש רומז שיעשה אתו 'חסד' למנוע ממנו 'גלגול מחילות' (רמזים 8, 9, 10).

ויוסף עונה לבקשתו ונשבע לו שהוא יעשה הכול ביכולתו לקבור אותו במערת המכפלה (הוא עצמו, או אם אי אפשר, ישלח האחים).

* * * * * * * * *

"אנכי אעשה כדברך"

פרק מ"ז פסוק ל':
"...ויאמר אנכי אעשה כדברך"
<u>דעת זקנים מבעלי התוספות</u>: "...שיוסף אמר בפרשה 'פקד יפקד אלקים אתכם', ואמר הכא שיעשה כדברי יעקב, ואם כן גם יעקב אמר בצוואה פקד יפקד אלקים אתכם."

"**<u>אעשה</u>**" עולה 376 ועוד 4 אותיות עולה **380**

פרק נ' פסוק כ"ה:
"וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקד יפקד..."

"**<u>פקד יפקד</u>**" עולה 378 ועוד 2 מילים עולה **380**

אולי רמז שכאשר אמר יוסף 'אנכי אעשה' התכוון בזה שיעשה כדבריו של יעקב אביו ויגיד (בבוא הזמן) 'פקד יפקד' (כי יעקב גם אמר את זה).

ועוד:
נשאלת השאלה, למה אמר "אנכי"? גם בלי אנכי (רק עם המילים "אעשה כדברך") גם מהוה הסכמה לדברי אביו.

1) רש"י מסביר שיעקב אבינו קרא ליוסף ולא לראובן הבכור ולא ליהודה (המלכות והכוח) כי יוסף היה משנה למלך ולפי לשון רש"י, "למי שהיה יכולת בידו לעשות".

יוסף מתפקד כשר החשוב ביותר במצרים (משנה למלך) וגם כיוסף הבן. ומסביר <u>ספורנו</u>: "אנכי מצד עצמי אעשה כדברך בכל כחי".
ואולי יוסף הוסיף מילת אנכי להגיד, נכון היום אני שר חשוב בממשלה, אבל מחר אפשר שיורידו אותי מתפקידי, אבל בכל מקרה אני מבטיח כיוסף הבן שאני אעשה בכל כחי למלות את מה שרצתה. וגם אולי (לפי חבר בוב ניימרק) אנכי אעשה את זה גם עם פרעה לא יסכים.

2) <u>דעת זקנים מבעלי התוספות</u>:
"מדרש כשם שאתה מצוני כן אני מצוה לאחי בשעת מיתתי להעלותי מכאן..."
יוסף כאילו אמר אנכי אעשה עם עצמי בדיוק כמו שאתה רוצה שאני אעשה לך. ובסוף הפרשה יוסף מצוה את אחיו במילים פקד יפקד, ולפי הפרוש הזה כנראה גם יעקב אבינו השתמש באותו לשון.

* * * * * * * * *

"אנכי אעשה כדברך"

יעקב אבינו ביקש מיוסף שלא יקבור אותו במצרים, אלא שיקבור אותו במערת המכפלה בחברון. ויוסף אמר לו:
פרק מ"ז פסוק ל':
"ויאמר אנכי אעשה כדברך"

"**אנכי אעשה כדברך**" ראש תיבות, אותיות: **א', א', כ'** עולה **22**.
למרות שבמשך 22 שנה שלא הייתי אצלך לא יכולתי לעשות כדברך,
מאז שאתה אצלי, 17 שנה:
"**אנכי אעשה**" ראש וסוף תיבות, אותיות: **א'+י', א'+ה'** עולה **17.**
לא לחשוש, אני יכול לעשות כדברך, ואני אעשה מה שאתה מבקש.

ומה זה "כדברך"? הלא יוסף יכול היה לענות, 'אנכי אקבור אותך במערת המכפלה'.
אלא נראה להגיד שהתשובה של יוסף היא גם תשובה לעוד דברים שיעקב אבינו ביקש ממנו בעניין הקבורה. והדברים הם:
שבני בניו לא ישאו את מטתו.
ולא יגע במיטתו אחד מבניהם שהם מבנות כנען.
ולא ישא, ולא יגע, במטתו איש מצרי.
ורק בניו ישאו את מטתו.
וכפי שמפרש:
רש"י (נ', י"ג): "ולא בני בניו. שלא ישאו מטתי לא איש מצרי, ולא אחד מבניהם שהם מבנות כנען"
שבניו יהיו סביב מטתו בסדר מסוים.
(וזה אותו הסדר שנסעו מחנה ישראל במדבר וגם אותו סדר חניתם של שבטי ישראל סביב המשכן).
וכפי שמפרש:
רש"י (נ', י"ג): "וקבע להם מקום שלושה למזרח, וכן לארבע רוחות. וכסדרם למסע ,ומחנה של דגלים נקבעו כאן"

ונשאלת השאלה:
יעקב אבינו ביקש 'איש מצרי לא יגע במטתי' (רמב"ן).
ויוסף צווה לרפאים לחנט את אביו.
היאך הרפאים המצריים לא נגעו בו?
(דרך אגב, יוסף כנראה היה צריך לצוות לרופאים לחנט את אביו ולא היה די לומר להם, כי החניטה כנראה הייתה רק לאנשי המלוכה במצרים ולאנשים מצריים החשובים ולא לאנשים פשוטים ולא לזרים, ובטח לא לעבריים שהמצרים לא סבלו אותם)

אלא, צריך להגיד שמדובר בזמן שנוסעים את מטתו (ארונו) לקבורה.
כי הבטיח הקב״ה ליעקב אבינו לפני ירידתו למצרים:
פרק מ״ו פסוק ד׳:
״אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה״
שהשכינה תלווה אותו למצרים וגם תלווה את מטתו לקבורה.
ואולי יעקב אבינו חשש שאם איש מצרי יגע במטתו השכינה תסתלק.

* * * * * * * * *

'השכינה למעלה מראשותיו של חלה'

פרק מ"ז פסוק ל"א:
"...וישתחו ישראל על ראש המטה"
רש"י: "...מכאן אמרו, שהשכינה למעלה מראשותיו של חולה..."
גמרא מסכת נדרים דף מ' עמוד א': "...תניא נמי הכי, הנכנס לבקר החולה לא ישב לא על גבי מטה ולא על גבי ספסל ולא על גבי כסא אלא מתעטף ויושב על גבי קרקע, מפני שהשכינה שרויה למעלה ממטתו של חולה, שנאמר, 'ה' יסעדנו על ערש דוי' "

1. "**וישתחו ישראל על ראש המטה**" עולה **1931**
   כי השכינה למעלה מראשותיו של חלה עולה **1931**

2. "**וישתחו ישראל על ראש המטה**" עולה **1931**
   כי יעקב ראה שכינה למעלה לראשותיו עולה **1931**

* * * * * * * * *

"ויאמר ליוסף" - אפרים הגיד לו

פרק מ"ח פסוק א':
"ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה... "
רש"י: "ויש אומרים אפרים היה רגיל לפני יעקב בתלמוד, וכשחלה יעקב בארץ גושן הלך אפרים אצל אביו למצרים להגיד לו".

ויאמר ליוסף עולה **443**
הבן אפרים בא להגיד עולה **443**

ועוד:

1. " **אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה** " עולה **1024**
הלך אפרים אצל אביו למצרים להגיד לו עולה **1024**

2. "**ויאמר ליוסף הנה אביך חלה**" עולה למנין 579, + 5 המילים עולה **584**
בנו אפרים בא אצל אביו להגיד עולה למנין **584**

* * * * * * * * *

הפוך על הפוך

פרק מ״ח פסוק א׳:
״ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את שני בניו עמו את מנשה ואת אפרים״

כאשר הודיעו ליוסף שאביו חולה, יוסף לוקח אתו את מנשה ואת אפרים לביקור אצל אביו כדי שהם יקבלו ברכה ממנו לפני מותו.
פרק מ״ח פסוק ח׳:
״וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה״
תגובת יעקב אבינו לבני יוסף אומרת דרשני. הלא אפרים ומנשה היו אצלו כל יום במשך 17 שנה ולמדו אתו (מדרש תנחומה) , איך יתכן שיעקב אומר ״**מי אלה**״?

ומתרצים חז״ל:
רש״י: ״מהיכן יצאו אלו שאינן ראוין לברכה״
״לפי שראה שעתיד ירבעם לצאת מאפרים ויהוא ובניו ממנשה״

פירוש הדברים שיעקב אבינו ראה בעין הרוחנית שלו שיצאו רשעים מאפרים ומנשה. ואולי הוא חשש שזה נובע מהחיתון בין יוסף, שהוא צדיק, לאסנת שהיא בת דינה שנולדה משכם והיתה גם בת מאומצת של כהן לעבודה זרה. אז אולי יש פגם במשפחה?
יוסף מיד מנסה להרגיע את אביו ואומר לו: ״**בני הם אשר נתן לי אלקים בזה**״.
יוסף מראה לאביו שטר אירוסין ושטר כתובה (רש״י) ומרגיע אותו - אסנת היא כשרה וגם הבנים כשרים וראויים לברכה (״בני הם״).
יעקב מסכים לברך אותם והוא אומר ליוסף: ״**ויאמר קחם נא אלי ואברכם**״
ויוסף מגיש אותם לאביו לקבל הברכה: ״**ויגש אתם אליו**״.

אבל לפני שיעקב אבינו מספיק לברך אותם כתוב: ״**ועיני ישראל כבדו מזקן לא יוכל לראות**״. ונשאלת השאלה: אם ״ **עיני ישראל כבדו מזקן** ״, ״לא יכול לראות״ למה ליז ואולי זה מראה שלא רק עינו הגשמית נפגעה, אלא גם עינו הרוחנית (**״לא יוכל לראות״**).

(ואולי רמז לזה: ״**כבדו מזקן**״ - רמז **מזקן**, אותיות: **מ׳, ז׳, ק, ן׳**, אותיות **מ׳,ז׳,ק׳**,עולה **147** ואות **נ׳** רמז למילה ׳נחלש׳, קרי בגיל 147 נחלשו עיניו הגשמיים)

וכתוצאה ממה שראה יעקב בעתיד של זרעו של בני יוסף נסתלקה ממנו רוח הקודש (״לא יוכל לראות״), ואחרי שיוסף הראה לו את שטר הכתובה , יוסף ביקש עליו רחמים וחזרה אליו רוח הקודש (רש״י).

נשאלת השאלה אם יוסף הגיש בניו לאביו לקבל ברכה (״קחם נא אלי״, ״ויגש אתם אליו״) למה אחרי זה הוא הוציא אותם מברכיו - ״**ויוצא אתם מעם ברכיו**״, וסידר אותם, והגיש אותם לאביו פעם שניה לפי סדר מנשה לימין אביו ואפרים לשמאל אביו, קרי הבכור לימין והצעיר לשמאל?

מזה אנו למדים שבפעם הראשונה שהגיש יוסף את הבנים לאביו, הוא הגיש אותם בסדר הפוך מהפעם השניה (ראה רד״ק על מילים ׳ויגש אותם אליו׳ הוא מפרש ״לא כסדר״). כי

אם לא כן, למה הוציא אותם מברכיו, וסידר אותם מחדש, והגיש אותם פעם שניה?

ואם כן, נשאלת שאלה אחרת: מדוע בפעם הראשונה לא הגיש אותם יוסף לפי הסדר הנכון לקבלת הברכה, קרי מנשה לימין של אביו ואפרים לשמאלו?

<u>בעל הטורים</u>:
"...ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראות כשם שרימה יעקב לאביו בברכתו כשכהו עיניו כך עשה לו בנו בברכו אותם שהחליף לו יוסף מנשה באפרים"

והתירוץ הוא (לפי הבנתי מתוך דבריו של בעל הטורים והרדק):
יוסף רצה שמנשה (לפי שהוא הבכור) יקבל הכבוד הראוי לו יותר מאפרים הצעיר. ויעקב (ברוח הקדש) רצה לכבד את אפרים על פני מנשה (למרות שמנשה הבכור).
יד ימין היא יד הכוח והעוצמה והראש שעליו מונחת יד זו מושפע מזה. שימת יד ימינו היא לא רק סמלית אלא גם בעלת משמעות.
ויוסף הבחין כי אביו מעדיף את אפרים על פני מנשה. כי אביו אמר לו לפני שבקש לברך אותם "**ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי**". יעקב שם את אפרים לפני מנשה וגם השווה אותו לראובן הבכור.
ואחרי שיעקב אמר ליוסף "**מי אלה**", אולי יוסף קיבל עוד חיזוק לזה שאביו מעדיף את אפרים על פני מנשה. כי אולי יש כאן רמז מראשי תיבות של המילים "**מי אלה**", אות **מ'** ("מי") לפני אות **א'** ("אלה"). שיעקב נדהם יותר מזרעו של מנשה (הרמוז באות מ') מזרעו של אפרים (הרמוז באות א').
אבל לפי מדרש תנחומה (ויחי, ו') דווקא היה זה זרעו של אפרים שגרם לרוח הקדש להסתלק מיעקב אבינו (כאשר ראה אחאב וירבעם יוצאים מאפרים). ואולי בגלל זה אפרים היה צריך ליתר חיזוק בברכה, ויעקב העדיפו (כתוב בהושע יא, ג': "ואנכי תרגלתי לאפרים קחם על זרועתיו", ומסביר המדרש, 'תרגלתי רוח הקדש ליעקב בשביל אפרים'), ואולי יוסף הרגיש בכל זה.

וכיוון ש"**כבדו עיניו**" של יעקב, והוא לא יכול לראות היטב, יוסף ניסה להכריח את אביו לשים את ימינו על ראש מנשה. ולמטרה זו יוסף הגיש את הבנים הפוך ממה שיעקב היה מצפה לקבל אותם. יעקב ציפה לקבל את מנשה לימינו ואפרים לשמאלו. ויוסף ידע שאם הוא יגיש אותם אליו ככה, יעקב יחליף את מקומם, או ישכל את ידיו לשים ידו הימיני על ראש אפרים. אז יוסף הגיש אותם אל אביו הפוך, קרי מנשה לשמאלו של אביו ואפרים לימינו של אביו. ועכשיו כאשר יעקב יהפוך אותם להעדיף את אפרים הוא בלי לדעת יעדיף את מנשה (ויתקיים רצון יוסף).

אולם יעקב לא בירך אותם מיד. הוא חיבק אותם ונשק אותם - "**וישק להם ויחבק להם**".
(כאשר יוסף ראה שאביו עדיין לא מברך אותם הוא ביקש עליו רחמים (רש"י), ואולי גם חיבוק הנכדים הכניס אותו למצב של שמחה, ושרתה עליו רוח הקודש והוא היה מוכן לברך אותם).
עכשיו יוסף חושש שאביו גילה את סדר הבנים. ובגלל זה יוסף הוציא אותם מברכיו, סידר אותם הפוך על הפוך, קרי מנשה לימין אביו ואפרים לשמאל אביו בהנחה שאביו ישים ימינו על הימין כי מהחיבוק אביו חושב שזה אפרים, אבל בגלל הפוך על הפוך, זה עכשיו מנשה.

"וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה שכל את ידיו כי מנשה הבכור"

גם יעקב עשה ליוסף הפוך על הפוך. אחרי שיעקב חיבק את הבנים וגילה את מקומם הוא הבין שיוסף הגיש לו את הבנים הפוך. וכאשר יוסף הוציא אותם מברכיו והגיש אותם אליו שנית, יעקב הבין שיוסף חושש שעכשיו הוא גילה את מקומם (בגלל החיבוק) והניח יעקב שיוסף יהפוך אותם עוד הפעם כאשר יחזיר אותם אליו.

ולמרות ההחלפה של יוסף, יעקב אבינו מחליף את ידיו, או מחליף את מקום הבנים (רבנו בחיי), ובחכמה ("שכל ידיו", מהמובן שכל), שם ימינו על אפרים ושמאלו על מנשה ומברך אותם ברכה כללית.
יוסף שותק ולא מיד מגיב לנעשה, ומחכה עד גמר ברכתו של אביו (לא נכנס לתוך דברי אביו). ואחרי הברכה אומר: "**ויאמר יוסף אל אביו לא כן אבי כי זה הבכר שים ימינך על ראשו**". ותשובת יעקב ליוסף "**ידעתי בני ידעתי**". אבל "**וגם הוא יגדל ואחיו הקטן יגדל ממנו וזעו יהיה מלא הגוים**"

יתכן שהמחלוקת של יוסף עם אביו על מי ראוי יותר שישים ימינו על ראשו בברכה נובעת ממה עדיף: המצב הנוכחי או המצב העתידי? וההבדל נראה לנו דק מאוד. כרגע שניהם צדיקים. בעתיד יצא משניהם רשע (ירבעם, יהוא). וגם בעתיד יצא משניהם צדיק ומנהיג (גדעון, יהושע). יוסף העדיף לפעול לפי המצב הנוכחי (וכמו אצל ישמעאל שכתוב "באשר הוא שם", לא דנים את הילד על עתידו) ולהעדיף את הבכור. יעקב אבינו הכריע ונתן לרוח הקדש להגיד לו מה לעשות.

במידה כנגד מידה, יוסף ניסה לאלץ את אביו לתת את ימינו על מי שהוא חשב שמגיע לו יותר, כמו שיעקב ניסה לאלץ את אביו יצחק לתת לו הברכה. במקרה של יעקב עם אביו זה הצליח. אבל במקרה של יוסף עם אביו זה לא הצליח. בסופו של דבר, לא משנה מה עושים, כל אחד מקבל מה שמגיע לו.

* * * * * * * * *

מבקר החולה

פרק מ״ח פסוק ב׳:
״ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה״
<u>גמרא מסכת נדרים (ל״ט, ב׳)</u>: ״אמר רבי אחא בר חנינא כל המבקר חולה נוטל אחד ששים בצערו״
<u>גמרא מסכת בבא מציעא (ל׳, ב׳)</u>: ״דאמר מר בן גילו נוטל אחד ששים מחוליו״
<u>ויקרא רבה פרשה ל״ד, א׳:</u> ״דאמר רב הונא כל מי שמבקר את החולה פוחתים לו אחד ששים בחוליו״

מהמקורות האלו למדו את הכלל: ״כל המבקר את החולה נוטל אחד ששים מחוליו״
(אמנם זה לפי רוח דברי חז״ל אבל לא לפי לשון חז״ל במדויק)
ולפי הדעה של מר בגמרא צריך להיות בן גילו. ומוסיפים גם אוהבו, וגם בן מזלו.

למדו את זה מיעקב אבינו. כי אצל יעקב אבינו זה הפעם הראשונה בתורה שכתוב המילה 'חולה'. ולפי המדרש אברהם אבינו תבע זקנה, יצחק אבינו תבע ייסורין ויעקב אבינו תבע חולי. והתחיל החולי (המסוכן) מיעקב אבינו.

כאשר חלה יעקב אבינו יוסף בא לבקרו. וכתוב שישראל אבינו התחזק וישב על המטה. המילה ״**המטה**״ עולה **59**. ואמרו שיוסף הוריד (או נטל או הפחית) אחד ששים מחוליו

(מ60 ל59). אבל לא ברור איך ידעו שכל המחלה שווה 60.
יש שאמרו, מהמילה 'חולה' העולה 59 ועם הכולל עולה 60.
(ונראה קצת קשה, כי בתורה המילה 'חולה' כתוב בכתב חסר ״חלה״. וגם המילה ״המטה״ עם הכולל עולה 60. אז איך מבחינים בן 59 ל60?)

ונראה לי להוסיף:
כתוב: ״ דאמר מר בן גילו נוטל אחד ששים מחוליו״
'חוליו' עולה **60**.

ועוד:
נראה לי להגיד, כתוב:
פרק מ״ח פסוק א׳: ״הנה אביך חלה״
פרק מ״ח פסוק ב׳: ״ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך״
פרק מ״ט פסוק ה׳: ״הנה אנכי מת״
בכל הפסוקים האלו יש המילה ״**הנה**״ העולה **60**.
ונראה לי להגיד שנוסף לפשט של המילה ״הנה״ שמשמעו הכרזה על עובדה, או שמתרחש משהו באופן פתאומי, יתכן שכאן במישור הרמז המילה ״הנה״ זה כינוי למניין המחלה.
״הנה אביך חלה״ – אביך חולה במחלה, וכינויו המילה 'הנה' (הוא חולה ב 'הנה' העולה 60)
״ויאמר הנה בנך״ – ויאמר (בגלל) ״הנה״ (הכינוי למחלה) בנך יוסף בא אליך״
״הנה אנכי מת״ – לא שאני מת, אלא 'הנה' (המחלה) של אנכי, מת.
כי אמרו חז״ל יעקב אבינו לא מת.
ולפי זה מחלה שווה **60** למניין המילה **'הנה'**.

ורמזים לדבר:

1) **"בא אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה"** עולה **1613**
"כל המבקר חולה נוטל אחד מששים בצערו" עולה **1612**

2) **"ויתחזק ישראל"** עולה **1072**
"אחד מששים בצערו" עולה **1071**

3) **"הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב"**
עולה 1742 ועוד 8 מילים עולה **1750**
כל המבקר את החולה נוטל אחד מששים מחוליו עולה **1750**

4) **"יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על**
עולה 1710 ועוד 27 אותיות ועוד 7 מילים עולה **1744**
כל המבקר את החולה נוטל אחד מששים מחליו עולה **1744**

5) **"יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב"**
באתב"ש:
מפחו שת תכמל פמאסעד מבגתך פמבש
ראש וסוף תיבות, אותיות:
מ'+ו', ש'+ת', ת'+ל', פ'+ד', מ'+ך', פ'+ש', עולה **1700**
המבקר את החולה נוטל אחד מששים מחוליו עולה **1700**

6) **"ישראל וישב"**
באתב"ש:
מבגתך פמבש עולה 887 ועוד 9 אותיות ועוד 2 מילים עולה **898**
"נוטל אחד מששים מחוליו" עולה **898**

7) **"בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל"**
באתב"ש:
שטל מפחו שת תכמל פמאסעד מבגתך
ראש וסוף תיבות אותיות:
ש'+ל', מ'+ו', ש'+ת', ת'+ל', פ'+ד', מ'+ך', עולה **1650**
כל המבקר חולה נוטל אחד מששים מצערו עולה **1650**
(בספר "עין יעקב" מסכת נדרים דף פ"ה, ב', אות ט', כתוב:
"א"ר אחא בר חנינא כל המבקר את החולה נוטל אחד מששים מצערו"
כתוב כאן: "את החולה" במקום "חולה", וכתוב "מצערו", במקום "בצערו")

ועוד:
כתוב שהוגד "ליעקב", אבל "ישראל" זה שהתחזק וישב על המטה.
ונראה להגיד שהמחלה לא רק פגע באופן גשמי ביעקב אבינו אלא גם באופן רוחני.
ובלי ההתחזקות מצער המחלה, "ישראל", המצביע על הצד הרוחני של יעקב אבינו, לא היה מסוגל לברך את הילדים ברוח הקדש (בנבואה). כי רק השרוי בשמחה (בלי צער) שורה עליו רוח הקדש.
(ירושלמי סוכה ה', א' - 'שאין רוח הקודש שורה אלא על לב שמח')

ורמז לדבר:

1) "**המטה**" עולה 59 ועוד 4 אותיות עולה 63 ועוד המילה עולה **64**
נבואה עולה **64**
ישראל התחזק וישב על "המטה", התחזק לרמת 'נבואה', כי:

2) "**ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל**"
עולה 1681 ועוד 32 אותיות עולה **1713**
'אין רוח הקודש שורה אלא על לב שמח' עולה **1713**

* * * * * * * * *

"בנך יוסף בא אליך"

פרק מ"ח פסוק ב':
"ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה"
רש"י (על המילים "ויתחזק ישראל"): "אמר, אף על פי שהוא בני מלך הוא, אחלוק לו כבוד. מכאן שחולקים כבוד למלכות...."

ספורנו (על המילים "וישב ל המטה"): "לחלוק כבוד למלכות כפי האפשר לו אז וההפך 'ולא קם ולא זע ממנו (אסתר ה', ט')"

כאשר יעקב אבינו שמע שיוסף בנו בא לבקרו, הוא אגר כוחותיו כדי לשבת על המטה. ולמה יעקב אבינו קם וישב על המטה עבור יוסף? הלא בן חייב בכבוד אביו אבל אביו לא חייב בכבוד בנו, אלא, ישב על המטה כדי לחלוק כבוד למלכות, כי בנו היה גם מלך.

וצריך עיון. אמרו חז"ל שהשכינה עומדת מעל מראשותיו של החולה. והנה יעקב אבינו לא קם עבור מלכות שמים, השכינה, ולמה הרגיש צורך לקום עבור מלכות בשר ודם? ונראה להגיד שכל זמן שיעקב אבינו לא התעסק בדברי קדושה, כמו הברכות, כל זמן שלא הוציא דברי קדושה מפיו לא הרגיש צורך לשבת. אבל כאשר רצה לברך את יוסף, בנוכחות השכינה, קם לחלוק כבוד - למלכות שמים וגם למלכות בנו.

ונשאלת השאלה:
כתוב "**הנה בנך יוסף בא אליך**", "**אליך**" למה לי?
כי גם בלי המילה "אליך" ניתן להבין שיוסף בנו בא אליו.

במישור הפשט, אין לתמוה על זה, כי דרך בני אדם להגיד "בא אליך".
אבל במישור הרעיוני נראה לי להגיד:
כתוב "**ויגד ליעקב**", אבל מי התחזק וישב על המטה? "**ישראל**".

יעקב אבינו התחזק באופן רוחני - רמוז בשם ישראל (לקראת הברכה שעומד לתת לבני יוסף).
למרות שיעקב אבינו היה חולה ושכב במטה הוא פתאום קיבל כוחות רוחניים כאשר שמע "בנך יוסף בא אליך" ("אליך" עולה 61 ועוד 4 אותיות עולה 65 למנין המילה 'בגלל').
בגלל שיוסף בא אליו התחזק. יוסף בא במיוחד להיות עם אביו. כאילו יוסף לא רק "בא" לראותך, אלא הביקור של יוסף "אליך" - יכנס 'בתוכך'.
ביקור הבן אצל האבא נותן כוח לאבא להתמודד. זה לא דומה לביקור של שכן או של חבר אצל החולה. זה ביקור חולים של בנו הדומה לו. של הבן זקונים שלו, שהוא מסר לו כל תורתו. יוסף לא רק בא, אלא הוא בא "אליך", הביקור שלו יגרם לך הרגשה רוחנית טובה עד כדי "ויתחזק ישראל וישב על המטה".

* * * * * * * * *

"בדרך" - כמדת תחום שבת

פרק מ"ח פסוק ז':
"ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך בעוד כברת ארץ לבא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת הוא בית לחם"
רש"י: "מדת ארץ והם אלפים אמה כמדת תחום שבת".

1. "**בדרך**" עולה למנין 226 ועוד המילה עולה **227**
כאלפים אמה עולה **227**

2. "**כברת ארץ לבא אפרתה**" עולה **1632**
זה כמדת תחום שבת עולה **1632**

3. "**ארץ לבא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת הוא**"
עולה 2583 ועוד 30 אותיות עולה **2613**
מדת ארץ והם אלפים אמה כמדת תחום שבת עולה **2613**

* * * * * * * * *

"מתה עלי"

פרק מ"ח פסוק ז':
"ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך בעוד כברת ארץ לבא אפרתה..."

<u>אור החיים</u>: "...עוד מה כוונתו באומרו תיבת עלי...כי הוא סיבה שלא יצאו ממנו ממש לצד שהוא גרם שתמות רחל והוא אומרו מתה עלי פרוש על סיבתי כאומרי' ז"ל ששהה נדרו או לצד הקללי' שקלל באומרו, עם אשר תמצא את אלהיך לא יחיה, ואלו היתה קיימת רחל היו יוצאים ממנו, ועכשיו יצאו מיוסף שהוא בחינת יעקב גם בחינת רחל..."

ופרוש הדברים, שיעקב אבינו כאילו אמר שאפרים ומנשה יהיו כמו ראובן ושמעון כי הם היו נולדים לו (ולא ליוסף) אם רחל לא היתה מתה.

ואולי הרמז כאן:
"עלי", אותיות: **ע, ל, י**
ע: על
ל: לא
י: יחיה
שיעקב אבינו כאילו אמר ליוסף משאמרתי ללבן (פרק ל"א פסוק ל"ב) "**עם אשר תמצא את אלהיך לא יחיה**...", גרם למתת עמך. (כי רחל אמינו גנב אותם).

* * * * * * * * *

רחל אמנו תמות בלידת בנימין

פרק מ״ח פסוק ז׳:
״ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך בעוד כברת ארץ לבא אפרתה ואקברה...״

ראש תיבות: **ו, ב, מ, מ, ע, ר, ב, כ, ב, ב, כ, א, ל, א, ו** עולה **442**

בנימן רודף עולה **442**

ואולי רמז כאן שבנימין יהיה רודף, ומשמאות שרחל אמינו תמות בלידת בנימין.

* * * * * * * * *

"רחל מבכה על בניה"

פרק מ"ח פסוק ז':
"ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך בעוד כברת ארץ לבא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת הוא בית לחם"
רמב"ן: "וידעתי שיש בלבבך עלי. אבל דע לך שעל פי הדבור קברתיה שם, שתהא לעזרה לבניה. כשיגלם נבוזראדן והיו עוברים דרך שם, יצתה על קברה ובקשה רחמים עליהם שנאמר (ירמיהו ל"א, י"ד) 'קול ברמה נשמע...רחל מבכה על בניה', והקדוש ברוך הוא משיבה 'יש שכר לפעלתך וגו' 'ושבו בנים לגבולם' לשון רש"י. וצריך על כל פנים שיהיה רמז במקרא לטעם הזה שאמרו באגדה זו, ושמה זהו מה שאמר הכתוב 'מתה עלי רחל...בדרך...ואקבריה שם', כלומר בדרך אשר יעברו בה בניה מתה, ושם קברתיה לטובתם..." "

ירמיהו ל"א, י"ד:
"כה אמר ה' קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה כי איננו"

לפי הרמב"ן גם למדרש צריך שיהיה רמז מהמקרא.
ורמזים:

1) **"עלי רחל בארץ כנען"**
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ע'+י', ר'+ל', ב'+ץ', כ'+ן'** עולה **472**
"רחל מבכה על בניה" עולה **472**

2) **"לבא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת הוא"**
סוף תיבות, אותיות: **א', ה', ה', ם', ך', ת'**, א' עולה **472**
"רחל מבכה על בניה" עולה **472**

3) **"בית לחם"**
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ב'+ת', ל'+ם'** עולה **472**
"רחל מבכה על בניה" עולה **472**

4) **"עלי רחל בארץ"**
באתב"ש:
זכם גסך שתגה עולה 858 ועוד 10 אותיות עולה **868**
"רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה" עולה **868**

5) **"כברת ארץ לבא אפרתה ואקברה שם"**
באתב"ש:
לשגא תגה כשת תוגאץ פתדשגץ בי עולה **2851**
"קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה כי איננו" עולה **2851**

6) "**שם בדרך אפרת**"
באתב"ש:
בי שקגל תוגא עולה 855 ועוד 10 אותיות ועוד 3 מילים עולה **868**
"**רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה**" עולה **868**

ועוד:
<u>ירמיהו ל"א:</u>
"ויש תקוה לאחריתך נאם ה' ושבו בנים לגבולם"

"**כנען בדרך**" עולה **416**
"**ושבו בנים**" עולה **416**

"**עלי רחל בארץ**" עולה 641 ועוד 3 מילים עולה **644**
"**נאם ה' ושבו בנים לגבולם**" עולה **644**

* * * * * * * * *

"מי אלה"

פרק מ"ח פסוק ח':
" וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה"
רש"י: "בקש לברכם ונסתלקה שכינה ממנו לפי שעתיד ירבעם ואחאב לצאת מאפרים ויהוא ובניו ממנשה".

1) "**<u>וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה</u>**"
עולה 1720 ועוד הכולל עולה **1721**

<u>בעתיד יצאו מאפרים ומנשה ירבעם, אחאב, יהוא</u> עולה למנין **1721**

2) "**<u>ויאמר מי אלה</u>**" ולה 343 ועוד 10 אותיות ועוד 3 מילים עולה **356**
<u>ירבעם, אחאב, יהוא</u> עולה **356**

* * * * * * * * *

"כבדו מזקן"

פרק מ"ח פסוק י':
"ועיני יעקב כבדו מזקן"

חז"ל כותבים (גמרא) שלא פסקו ישיבה מאבותינו גם כאשר הם ה-יו זקנים ועיניהם נחלשו מלימוד התורה.
תה-ילים פרק י"ט:
"מצות ה' ברא מאירות עינים"

והלא תלמוד תורה שקול כנגד כל המצוות
וקשה , אם זה מאיר עיניים איך כבדו מזקן ?

אולי ההסבר הוא:
נכון, לא פסק ישיבה מאבותינו, עיני יעקב "**כבדו מזקן**",
"**כבדו מזקן**" עולה למנין **כב' זקנים** (זקונים)
במשך 22 שנה שיוסף היה במצרים (לפני בא יעקב אבינו אליו) יעקב אבינו היה שרוי בצער ולא שרה עליו השכינה, והוא סירב להתנחם .ואולי החלישו עיניו מצער ובכי.
והרמז זה **כב' זקנים** :כב' שנים **שבן הזקונים** (יוסף) לא למד איתו.

* * * * * * * * *

"וישת"

פרק מ"ח פסוק י"ד:
"וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה שכל את ידיו כי מנשה הבכור"

הברכות שנתן יעקב אבינו לבניו, זה לא רק להם, אלא לכל השבט שלהם, בהווה ובעתיד.

"וישת" פירושו 'שם'.
ונשאלת השאלה:
למה רק אצל אפרים כתוב "וישת"?
(כי אם "וישת" הולך על שניהם היינו מצפים שיהיה כתוב 'וישלח ישראל וישת את ימינו על ראש אפרים ואת שמאלו על ראש מנשה'.. זאת אומרת, 'וישת את ימינו' במקום "את ימנו וישת")

ונראה להגיד
"**את ימינו וישת על ראש אפרים**"– שם יד ימנו ממש על הראש של אפרים
"**ואת שמאלו על ראש מנשה**"– שם יד שמאלו על, קרי קצת מעל, הראש של מנשה
(ולא ממש נגע בראשו)

"וישת"– יעקב אבינו שם את יד ימינו בחכמה:
"שכל את ידיו"
<u>רש"י (על "שכל את ידיו")</u>: "בהשכל וחכמה...ומדעת"
בכוונה על ראש אפרים:
"**שכל**"– **שם כפו לר**אשו
הצמיד כף יד ימינו לראש אפרים.

לרמוז:
על יהושע **בן נון** (שבא משבט אפרים).
על העתיד, שמשה רבנו יסמוך (קרי ישים) ידו **על** יהושע להעביר לו מרוח הקדש שעליו, ולפי:
<u>במדבר פרק כ"ז פסוק י"ח:</u>
"משה קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו"
(וכאן "ידך", זה יד ימינו של משה רבנו)
ורמזים:
"משה קח לך את יהושע בן נון איש" עולה **1764**
"ימינו וישת על ראש אפרים" עולה **1764**
וגם:
"קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח"
באתב"ש:
דס כל תא מצפבז שט טפט תמב תבג גפס
עולה 2131 ועוד 25 אותיות ועוד 9 מילים עולה **2165**
"את ימינו וישת על ראש אפרים" עולה **2165**

ועוד רמזים:
"**הצעיר**" עולה 375 ועוד 5 אותיות ועוד המילה עולה **381**
הושע עולה **381**

וגם:
"**הצעיר ואת**" באתב"ש: **צהזמג פתא** עולה **626**
יהושע בן נון באתב"ש: **מצפבז שט טפט** עולה **626**
מהשבט של הצעיר, קרי מאפרים, יצא יהושע שילמד תורה לישראל:
"**הצעיר ואת**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ה'+ר', ו'+ת'** עולה **611**
תורה עולה **611**

וכאשר יוסף מנסה לשים את יד ימינו של אביו על ראש מנשה, כתוב:
פרק מ"ח פסוק י"ט:
"וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים"
<u>רש"י</u>: "שעתיד יהושע לצאת ממנו שינהיג את ישראל וילמד תורה לישראל"

אחד מצאצאיו של אפרים יגדל יותר מצאצאיו של מנשה, וזה רמז ליהושע שינהיג את ישראל:
"**הוא יגדל ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו**"
עולה 514 ועוד 28 אותיות ועוד 7 מילים עולה **549**
יהושע בן נון עולה **549**
וגם:
"**וגם הוא יגדל ואולם אחיו הקטן יגדל**"
באתב"ש:
פרי צפת מרקך פתפכי תסמף צדנט מרקך
סוף תיבות, אותיות: **י', ת', ד', י', ף', ט', ד'** עולה **549**
יהושע בן נון עולה **549**

יהושע יגדל להיות מנהיג ישראל:
"**הקטן יגדל**" עולה 211 ועוד 8 אותיות עולה **219**
יהושע באתב"ש: **מצפבז** עולה **219**

"שכל את ידיו" בגלל יהושע בן נון שיצא מאפרים:
"**אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה שכל**"
באתב"ש:
תוגמי פצפת צהזמג פתא ביתכף זך גתב יטבץ בלך
סוף תיבות, אותיות: **י', ת', ג', א', ף', ך', ב', ץ', ך'** עולה **626**
יהושע בן נון באתב"ש: **מצפבז שט טפט** עולה **626**

וזרעו של אפרים יהיו "מלא הגוים":
"**מלא**" באתב"ש: **יכת** עולה **430**
כתיב "מלא" וקרי מלוא, ורמז מהכתיב:
תורה ומצוות באתב"ש: **אפגץ פיהפפא** עולה **430**
תרי"ג המצות באתב"ש: **אגמר ציהפא** עולה **430**
"**ומסרה ליהושע**" באתב"ש: **פיחגץ כמצפבז** עולה **430**
יהושע יקבל תורה ממשה רבנו וסמיכה ממשה רבנו. והוא יהיה "מלא רוח חכמה".
ולפי:
<u>דברים פרק ל"ד פסוק ט':</u>
"ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה את ידיו עליו וישמעו אליו בני ישראל"

ועוד:
משלי א', ב': "לדעת חכמה ומוסר"
"חכמה ומוסר"– להודיע לבריות שיהיו עמלים בתורה.
ויהושע לימד תורה לישראל.

וגם:
'**ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים**" עולה 590 ועוד 21 אותיות עולה **611**
תורה עולה **611**
וגם:
"**ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים**"
עולה 590 ועוד 21 אותיות ועוד 5 מילים עולה **616**
התורה עולה **616**

ועוד:
"**שכל את ידיו**" באתב"ש: **בלך תא מקמף** עולה **713** למנין המילה '**תשובה**'.
"שכל את ידיו" לשים ימינו על ראש אפרים.
יד ימין רומזת על:
סנהדרין כ"ז, ב': "תנו רבנן לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת"
לרמוז:
למרות ששבט אפרים יחטא בעתיד, הוא יחזור בתשובה ויזכה לרחמים.
ולפי:
ירמיהו פרק ל"א פסוק י"ט:
" הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשעים כי מדי דברי בו אזכרנו עוד על כן המו מעי לו רחם ארחמנו נאום ה' "

וכתב על זה ר' יוסף קרא:
"ואין כל השבטים שחטא והחטיא את ישראל כשבט אפרים שהרי ירבעם אשר חטא והחטיא את ישראל העמיד שני עגלי הזהב אחד בדן ואחד בבית אל (ראה מ"א י"ב, כ"ז)- אלא על אשר הוא מתנחם ושב מפשעו על כן המו מעי לו רחם ארחמנו"

ועוד:
אצל בלעם כתוב (במדבר כ"ד, א'):
"**וישת אל המדבר פניו**"
עניין נבואה. לראות את ישראל, ויחול עליו דבר ה'.
ואצל אפרים כתוב:
"**וישת על ראש אפרים**"
עניין נבואה (רמזים לעתיד של שבט אפרים). בגלל הנביא יהושע, שדבר ה' יחול עליו.

* * * * * * * * *

"גם הוא יהיה לעם"

פרק מ"ח פסוק י"ט:
"וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים"

רש"י: "וגם הוא יהיה לעם ויגדל שעתיד גדעון לצאת ממנו שהקב"ה עושה נס על ידו".

"**בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל**"
עולה 889 ועוד 9 המילים עולה **898**

הוא ראה גדעון היוצא ממנשה עולה למנין **898**

* * * * * * * * *

רמז לעתיד

פרק מ״ח פסוק כ׳:
״ויברכם ביום ההוא לאמור בך יברך ישראל לאמר ישמך א-לקים כאפרים וכמנשה וישם את אפרים לפני מנשה״

'אפר-ים' : אפר פעמיים- **'לפני'**- **'מנשה'**: אותיות **'השמן'**.

פעמיים חורבן הבית- **אפר**, לפני, **השמן** של הבית השלישי.

* * * * * * * * *

רמז לעתיד

פרק מ״ח פסוק כ״ב:
״ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי״
1. רש״י: ״מיד עשו שעשה מעשה אמורי״.

״**אשר לקחתי מיד האמרי**״ עולה **1359**

״**שהוא עשה מעשה אמורי**״ עולה **1359**

2. יוסף קיבל שכם. לפי חז״ל אשתו אסנת ה-יתה ביתה של דינה משכם אולי יש רמז לזה מהפסוק:
״ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי ״
האותיות **מ׳, י׳, ד׳, ה׳** (בגמטריה): עולות **דינה**
״ולקח**תי מיד האמר**י ״ עולה **אסנת**

* * * * * * * * *

"נתתי לך שכם"

פרק מ"ח פסוק כ"ב:
"ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך"
<u>מדרש רבה (צ"ז,ו'):</u>
"..ר' אמר ".. ואני נתתי לך שכם.." זו הבכורה ולבושו של אדם הראשון"

מכאן אנו למדים שכם מרמזת על לבושו של אדם הראשון .
ומובא במפרשים (מתנת יהודה וידי משה ,שם) שאלו בגדי חמודות שהלבישוהו לאדם אמו והם כתנות עור שנתן ה' לאדם הראשון ושלקח נמרוד ממנו ועשו מנמרוד

ואולי יש כאן רמז לדבריהם מהאותיות שבראשי התיבות
אותיותת (ראשי התיבות): "..**נ**תתי **ל**ך **ש**כם **א**חד **ע**ל **א**חך.."
אותיות: **נ' ,ל' ,ש' ,א' ,ע' ,א'**
נוטריקון: **נמרוד לקח שמלות אדם, עשו אחריו**

ועוד: "**שכם אחד** על אחיך" אותיות: **מ' ,א' ,ח' ,ד'**
האות **ח'** עולה **8**
האותיות: **א' ,ד' ,מ'** : **אדם**
אולי רמז ..**לשמונה בגדי אדם** ..

ועוד: **"שכם"** , נוטריקון: **ש**מונה **כ**תנות **מ**לבוש

ועוד:

<u>ירושלמי</u>: "ואנא הא יהבית לך חולק חד יתיר על אחך לבושיה דאדם קדמאה..."
"לך שכם אחד" עולה **423**
מלבוש אדם עולה **423**

* * * * * * * * *

"שכם אחד על אחיך"

פרק מ"ח פסוק כ"ב:
"ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך..."

כאשר מכרו את יוסף, מכרו אותו בשכם. יעקב אבינו נותן שכם ליוסף למרות ששמעון ולוי כבשו אותה.

כתוצאה ממכירת יוסף, האחים מנעו מיוסף לקיים מצוות המאריכות חיים.
והם:
1) **מצות שלוח הקן** - יוסף היה עבד ואחר כך מלך ולא הסתובב במקומות שהיה יכול לקיים את זה.
2) **מצות כבוד אב** - לפי חז"ל יוסף לא קיים מצות כבוד אב 22 שנה.
3) **מצות מזוזה ותפילה במנין** - יוסף היה במצרים לא היה אפשרות למצוא שמה עוד יהודים. כאשר הוא היה עבד לא היה לו בית. כאשר הוא היה מושל הבית היה של בית המלוכה.

ואולי יש כאן רמז לזה. יעקב אבינו נותן ליוסף **שכם**, רמז להארחת ימים, כי אותיות המילה 'שכם' הם רמז למצוות המאריכות ימים. **'שכם'** אותיות: **ש', כ', ם'**.
ש' – שילוח הקן
כ' – כבוד אב (כתוב בעשרת הדברות הארכת ימים)
ם' – מזוזה, מנין (כתוב בפרשה השניה של שמע ישראל, "למען יאריכו ימיך..." ולפי חלק מהמפרשים מדובר במצות מזוזה, וגם במצוה להקדים לתפילת צבור שחרית וערבית)

"אחד על אחיך", ראש תיבות, אותיות: **א', ע', א'**, עולה **72** למילה **חסד**.
יעקב אבינו נתן ליוסף **'שכם'** לנחלה (נחלת קבורה, חסד של אמת). יוסף נמכר משכם ועצמותיו הוחזרו לשכם, ומקום קבורתו האריך ימים (מקום קבר יוסף ידוע, ונמצא בשכם עד היום הזה).

"בחרבי ובקשתי"

פרק מ"ח פסוק כ"ב:
"**ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי**"
רבינו בחיי: "או יהיה בחרבי בזכות התורה, שהרי האבות ידעוה בשכלם וקיימו אותה עד שלא נתנה..."

ורמז:
"**בחרבי ובקשתי**" עולה 1040 ועוד 11 אותיות עולה **1051**
"**בזכות התורה**" עולה **1051**

ועוד:
ויחי רבה (צ"ז, ו'): "רבי יהודה אמר, 'ואני נתתי לך שכם', זו הבכורה ולבושו של אדם הראשון...רבי נחמיה אמר, 'אני נתתי לך שכם אחד' זו שכם ממש"
רש"י: "שכם ממש, היא תהיה לך חלק אחד יתירה על אחיך"

לפי חז"ל פירוש המילה "שכם" - או שכם העיר ממש, או הבכורה שלקח יעקב אבינו מעשו, או בגדי החמודות שהלבישה אותו רבקה אמו והם לבושו של אדם הראשון.

ונראה הכול רמוז מתוך אותיות המילה "שכם", ולפי:
"**שכם**" באתב"ש: **בלי**, אותיות: **ב', ל', י'**
ב' – בכורה
ל' – לבושו (של אדם הראשון)
י' – יתירה ("לך חלק אחד יתירה על אחיך", וזה 'שכם' ממש)

* * * * * * * * *

נתכסה ממנו - הקץ

פרק מ״ט פסוק א׳:
״ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם
את אשר יקרא אתכם באחרית הימים״
מדרש רבה (צ״ח, ב׳): ״...רבנן אמרי, בא לגלות להם הקץ ונתכסה ממנו...״
רש״י: ״...בקש לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה...״

״את אשר יקרא אתכם באחרית הימים״ עולה **2400**
בקש יעקב לגלות להם את הקץ ונתכסה ולה **2401**

* * * * * * * * *

רמז לעתיד

פרק מ"ט פסוק א':
"ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים"

"**את אשר יקרא**" ראש וסוף תיבות, אותיות:
א'+ת', א'+ר', י'+א' עולה **613** למנין המילה '**תרי"ג**', ולמנין המילה '**בתורה**'.

ואולי הרמז כאן:
"**אשר יקרא אתכם**" – בזכות שתעסקו **בתורה** ותשמרו **תרי"ג** המצוות תגיעו לאחרית הימים, לימות המשיח ולגאולה השלמה.

* * * * * * * * *

בני ישראל ענו 'שמע ישראל'

פרק מ"ט פסוק א':
"ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים"
פרק מ"ט פסוק ב':
"הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם"

כאן דרשו חז"ל שיעקב אבינו בקש מבניו שיתנו כבוד להקב"ה, ולפי:
<u>תנחומא (פרשת ויחי, ח')</u>: "בבקשה מכם הוו מכבדים להקדוש ברוך הוא כשם שכבדוהו אני ואבותיי שנאמר הא-לקים אשר התהלכו אבתי לפניו. אמרו לו יודעין אנו מה שבלבך, ענו כלם, שמע ישראל וגו'. כיון ששמע מהם כך מיד וישתחו ישראל על ראש המטה. התחיל אומר בלחש, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד"
רמז שענו שמע ישראל:
"יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
י'+ב', א'+ל', ב'+ו', ו'+ר', ה'+ו', ו'+ה', ל'+ם', א'+ת', א'+ר' עולה **951**
שמע ישראל עולה **951**

<u>ויחי רבה (צ"ה, ב')</u>: "כך יעקב אבינו תלה עיניו וראה שכינה עומדת על גביו אמר להם הוו זהירין בכבודו של הקב"ה"

ועוד דרשו חז"ל על המילים "ושמעו אל ישראל אביכם":
<u>ויחי רבה (צ"ה, ג')</u>: "רבי יודן אמר שמעו לא-ל ישראל אביכם. כלומר, שמעו ותנו כבוד לא-ל של ישראל אביכם, להקב"ה.
ורמזים:

1) **"בני יעקב ושמעו א-ל"**
עולה 697 ועוד 14 אותיות עולה **711**
כבוד להקדש ברוך הוא עולה **711**

2) **"הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם"**
באתב"ש:
צדשהף פביזף שטם מזדש פביזף תך מבגתך תשמלי
סוף תיבות אותיות: **ף', ף', ם', ש', ף', ך', ך', י'** עולה **630**
תנו כבוד להקב"ה עולה **630**

3) **"אביכם"**
באתב"ש:
תשמלי עולה 780 ועוד המילה עולה **781**
"הוו זהירין בכבודו של הקב"ה" עולה **781**

בניו קראו את הפסוק הראשון של קריאת שמע. וידוע שהפסוק ראשון של קריאת שמע מהווה קבלת עול מלכות שמים וחוזרת למעשה על הדיבור הראשון של עשרת הדברות.
ולפי הכתוב (על הקשר בין קריאת שמע ועשרת הדברות):
<u>גמרא ירושלמי מסכת ברכות (דף ט' פרק א' הלכה ה')</u>: "רבי סימון אמר מפני שכתוב בהן שכיבה וקימה רבי לוי אמר מפני שעשרת הדברות כלולין בהן"

ואולי בגלל זה גם יש רמזים לעשרת הדברות בפסוקים האלו, ולפי:

1) "**הקבצו ושמעו**"
עולה 625 ועוד 2 מילים עולה **627**
"**אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם**" עולה **627**
י' הדברות עולה **627**

2) "**אל ישראל אביכם**"
עולה 645 ועוד 3 מילים עולה **648**
אל הדברות עולה **648**

* * * * * * * * *

"בן פרת"

פרק ל"ז פסוק ג':
"וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו"

כל מה שיעקב אבינו למד בישיבת עבר העביר ליוסף.
וברך אותו שהוא לא רק בן חן (ראה רש"י על המילים "בן פרת") הוא גם בן תורה.

ויעקב אבינו ברך את יוסף:
פרק מ"ט פסוק כ"ב:
"בן פרת יוסף בן פרת עלי עין בנות צעדה עלי שור"
ורמזים:
"**בן פרת יוסף בן פרת**"
ראש תיבות, אותיות: **ב'**, **פ'**, **י'**, **ב'**, **פ'** עולה **174**
תורה באתב"ש: **אפגץ** עולה **174**

וגם:
"**צעדה**" עולה 169 ועוד 4 אותיות ועוד המילה עולה **174**
תורה באתב"ש: **אפגץ** עולה **174**

וגם:
"**עלי שור**" עולה **616**
התורה עולה **616**

* * * * * * * * *

"כחי וראשית אוני"

פרק מ"ט פסוק ג':
"ראובן בכרי אתה כחי וראשית אוני"

<u>מדרש רבה פרשה צ"ט ס' ו':</u>
"כחי וראשית אוני- אתה היית טיפה ראשונה שלי"

"כחי וראשית אוני" עולה למנין 1019 ועוד 3 המילים ועוד 13 האותיות עולה **1022**
"טיפה ראשונה שלי" עולה **1022**

* * * * * * * * *

״עקרו שור״

פרק מ״ט פסוק ו׳:
״״״...כי באפם הרגו איש וברצנם עקרו שור״
<u>אור החיים</u>:
״...שעקרוהו לשור שהוא יוסף שאמרו חז״ל שבאמצעות ירידת מצרים ומקרה רע של אשת פוטיפר נעקרו מיוסף עשרה שבטים שהיה ראוי ליילד י״ב ולא נשארו אלא ב׳ ״

אולי רמז לדבריו:
״<u>עקרו</u>״ עולה **376**
10 השבטים עולה **376**

* * * * * * * * * *

"אחלקם"

פרק מ"ט פסוק ז':
"ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל"

במדבר פרק ל"ה פסוק ו':
"ואת הערים אשר תתנו ללוים את שש ערי המקלט אשר תתנו לנס שמה הרצח... "

"אחלקם" עולה **179**

מקלט עולה **179**

* * * * * * * * *

"כאחד שבטי ישראל" - כיהודה

פרק מ"ט פסוק ט"ז:
"דן ידין עמו כאחד שבטי ישראל"
רש"י: "יהיו כאחד עמו ואת כלם ידין ועל שמשון נבואה זו"
כלי יקר: "...כאחד כמיוחד שבשבטי ישראל והוא יהודה, כי שמשון שפט את ישראל בדורו כדוד בדורו..."

כאן נבואה על שמשון בן מנוח שיהיה בדורו כדוד משבט יהודה בדורו.
ורמזים:
כאחד שבטי ישראל- כיהודה, ולפי:
"**עמו כאחד שבטי ישראל**"
סוף תיבות, אותיות: **ו', ד', י', ל'** עולה **50**
כיהודה עולה **50**

'כאחד' - המיוחד שבשבט יהודה, כדוד המלך, ולפי:
"**כאחד**" עולה 33 ועוד המילה עולה **34**
כדוד עולה **34**

ועוד:
"**דן ידין**" ראש תיבות, אותיות: **ד', י'** עולה **14**
"**כאחד שבטי**" סוף תיבות, אותיות: **ד', י'** עולה **14**
דוד עולה **14**

שמשון שפט ישראל בדורו כדוד בדורו, ולפי:
1) "**עמו כאחד שבטי**" עולה **470**
'**בדורו כדוד בדורו**' עולה **470**

2) "**ידין עמו כאחד שבטי**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
י'+ן', ע'+ו', כ'+ד', ש'+י' עולה **470**
'**בדורו כדוד בדורו**' עולה **470**

3) "**דן ידין עמו כאחד**"
באתב"ש:
קט מקמט זיף לתסק
עולה 985 ועוד 13 אותיות ועוד 4 מילים עולה **1002**
"**שמשון בר מנוח**" עולה **1002**

4) "**עמו כאחד**"
באתב"ש:
זיף לתסק
עולה 687 ועוד 7 אותיות ועוד 2 מילים עולה **696**
"**שמשון**" עולה **696**

ועוד:
פרק מ"ט פסוק י"ז:
"יהי דן נחש עלי דרך שפיפן עלי ארח הנשך עקבי סוס ויפל רכבו אחור"
<u>יונתן בן עוזיאל</u>: "ונפל אימתיה רכביה מתפרקיד לאחוריה היכדין יקטול שמשון בר מנוח ית כל גיברי פלישתאי לפרשיא ולרגליאי ויעקר סוסותהון לאחורא"

1) "**עלי ארח הנשך עקבי סוס**" עולה **1002**
"**שמשון בר מנוח**" עולה **1002**

2) "**דן נחש עלי דרך שפיפן עלי ארח**"
באתב"ש:
קט טסב זכם קגל בומוט זכם תגס
עולה 973 ועוד 22 אותיות ועוד 7 מילים עולה **1002**
"**שמשון בר מנוח**" עולה **1002**

3) "**נחש עלי דרך שפיפן עלי ארח הנשך**"
באתב"ש:
טסב זכם קגל בומוט זכם תגס צטבל
עולה 995 ועוד 7 מילים עולה **1002**
"**שמשון בר מנוח**" עולה **1002**

* * * * * * * * *

הבנות מסתקלים על יוסף מחומת מצרים

פרק מ״ט פסוק כ״ב:
״**בן פרת יוסף בן פרת עלי עין בנות צעדה עלי שור**״
רש״י: ״בנות מצרים היו צועדות על החומה להסתכל ביופיו... ״.

1) ״**בנות צעדה עלי שור**״ עולה **1243**
באו לחומה להסתכל ביופיו של יוסף עולה **1243**

2) ״**בן פרת יוסף בן פרת עלי עין בנות**״ עולה **2318**
בנות מצרים צעדו על החומה להסתכל ביופיו של יוסף עולה **2317**

* * * * * * * * *

ראה איקונין אביו

פרק מ"ט פסוק כ"ד:
"**ותשב באיתן קשתו ויפזו זרעי ידיו מידי אביר יעקב משם רעה אבן ישראל**"
גמרא ירושלמי (הוריות ב', ה') : "רב הונא בשם רב מתנה, תלה עינוי וראה איקונין של אבינו מיד היצר, 'מידי אביר יעקב' "

ורמז:
"**מידי אביר יעקב משם רעה אבן**"
באתב"ש:
ימקם תשמג מזדש יבי גזץ תשט
סוף תיבות, אותיות: **ם', ג', ש', י', ץ', ט'** עולה **452**
ראה איקונין אביו עולה **452**

ועוד:
גמרא ירושלמי (הוריות ב', ה') : "אמר רבי אבין, אף איקונין של רחל ראה, 'משם ראה אבן ישראל' "
רמזים:

1) "**משם רעה אבן**" ראש תיבות, אותיות: **מ', ר', א'** עולה **241**
רחל עולה 238 ועוד 3 אותיות עולה **241**

2) "**משם רעה**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **מ'+ם', ר'+ה'** עולה **285**
רחל אמו עולה **285**

3) "**קשתו ויפזו זרעי ידיו מידי אביר יעקב משם רעה אבן ישראל**"
באתב"ש:
דבאף פמועף עגזם מקמף ימקם תשמג מזדש יבי גזץ תשט מבגתך
סוף תיבות, אותיות: **ף', ף', ם', ף', ם', ג', ש', י', ץ', ט', ך'** עולה **752**
אף איקונין רחל ראה עולה **752**

* * * * * * * * *

"שבטי ישראל"

פרק מ"ט פסוק כ"ח:
"כל אלה שבטי ישראל שנים עשר וזאת אשר דבר להם אביהם ..."
יונתן בן עוזיאל: "כל אילין שבטיא דישראל תריסר כולהון צדיקין כחדה..."

לפי תרגם יונתן בן עוזיאל "כלהון צדיקין", כולם צדיקים.
ורמזים:

1) "**שבטי ישראל**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ש'+י', י'+ל'** עולה **350**
כולם צדיקים עולה **350**

2) "**שנים עשר וזאת אשר דבר**"
ראש תיבות, אותיות: **ש', ע', ו', א', ד'** עולה **381**
"כולהון צדיקין" עולה **381**

ועוד:
רבינו בחיי: "...על דרך הקבלה מילת זאת היא כנסת ישראל שכתוב בה (שיר השירים ז', ח') 'זאת קומתך דמתה לתמר', והיא התרומה שנאמר (שמות כ"ה, ג') 'וזאת התרומה', והוא התורה שנאמר (במדבר י"ט, י"ד) 'וזאת התורה'..."

לפי הפירוש של רבנו בחיי המילה "וזאת" מצביע על כמה דברים, וביניהם התורה.
ואין צדיק אלא מי ששומר תורה ומצוות.

ורמזים:
"אלה שבטי ישראל שנים עשר"
אלה שבטי ישראל שנים" ראש תיבות, אותיות: **א', ש', י', ש'** עולה **611** למנין המילה '**תורה**'.

"**עשר**" ראש תיבה, האות: **ע'**.
לרמוז: שהברכה וכל מהות של כל שבטי ישראל זה '**תורה**' שיש בה **ע'** פנים, ומצוותיה, ולפי:

1) "**כל אלה שבטי ישראל שנים עשר וזאת אשר דבר להם**"
סוף תיבות, אותיות:
ל', ה', י', ל', ם', ר', ת', ר', ר', ם' עולה **1155**
תרי"ג מצוות עולה **1155**

2) "**וזאת אשר דבר להם**"
באתב"ש:
פעתא תבג קשג כצי
ראש וסוף תיבות, אותיות: **פ'+א', ת'+ג', ק'+ג', כ'+י'** עולה **617**
הדברות עולה **617**

3) "**דבר להם אביהם**" עולה 339 ועוד 11 אותיות עולה **350**
כולם צדיקים עולה **350**
כולם צדיקים בשמירת התורה והמצוות

וגם:
"**אשר דבר להם אביהם**" – בפשט אביהם יעקב, במישור הרעיוני אביהם שבשמים, וכמו שכתוב בעשרת הדברות:
שמות פרק כ' פסוק א':
"**וידבר א-ל-ה-י-ם את כל הדברים האלה לאמר**"

וגם אמר לנו משה רבנו על פי ה', ולפי:
דברים פרק א פסוק א':
"**אלא הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל**"
דברים פרק ד' פסוק מ"ד:
"**וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל**"

* * * * * * * *

"ויחנטו הרפאים את ישראל"

פרק נ' פסוק ב':
"ויצו יוסף את עבדיו את הרפאים לחנט את אביו ויחנטו הרפאים את ישראל"
רש"י": "ענין מרקחת בשמים הוא (תרגום יונתן)"

רמזים:

1) "**את עבדיו את הרפאים לחנט**" עולה 1327 ועוד 5 מילים עולה **1332**
ענין מרקחת בשמים הוא עולה **1332**

2) "**עבדיו את הרפאים לחנט את**" עולה 1327 ועוד 5 מילים עולה **1332**
ענין מרקחת בשמים הוא עולה **1332**

3) "**את עבדיו את**"
באתב"ש:
תא זשקמף תא עולה 1329 ועוד 3 מילים עולה **1332**
ענין מרקחת בשמים הוא עולה **1332**

חזקוני: "יש מפרשים אותו שמן נעשה מדבר שלא הביא שליש והוא לשון "התאנה חנטה פגיה" (שיר השירים ב', י"ג). וכן שנו רבותינו (מגילה י"ג, א') אנפקינון שמן זית שלא הביא שליש"

רמזים:

1) "**את הרפאים**" עולה **737**
שמן אנפקינון עולה **737**

2) "**הרפאים את**" עולה **737**
שמן אנפקינון עולה **737**

3) "**ויצו יוסף את עבדיו את הרפאים לחנט את אביו ויחנטו**"
עולה 2104 ועוד 39 אותיות עולה **2143**
"**אנפקינון שמן זית שלא הביא שליש**" עולה **2143**

4) "**יוסף את עבדיו את הרפאים**" עולה 1386 ועוד 5 מילים עולה **1391**
זה שמן שלא הביא שליש עולה **1391**

5) "**את הרפאים לחנט את אביו ויחנטו הרפאים את ישראל**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
א'+ת', ה'+ם', ל'+ט', א'+ת', א'+ו', ו'+ו', ה'+ם', א'+ת', י'+ל',
עולה **1391**
זה שמן שלא הביא שליש עולה **1391**

6) "**אביו ויחנטו הרפאים את ישראל**" עולה 1386 ועוד 5 מילים עולה **1391**
זה שמן שלא הביא שליש עולה **1391**

7) "**ויצו יוסף**"
באתב"ש:
פמהף מפחו עולה 339 ועוד 8 אותיות עולה **347**
אנפקינון עולה **347**

8) "**את עבדיו את**"
באתב"ש:
תא זשקמף תא
ראש תיבות, אותיות: **ת', ז', ת'**, עולה **807**
שמן זית עולה **807**

* * * * * * * * *

"ויחנטו הרפאים"

פרק נ' פסוק ב':
"ויצו יוסף את עבדיו את הרפאים לחנט את אביו ויחנטו הרפאים את ישראל"
רש"י: "ענין מרקחת בשמים הוא"
זקנים מבעלי התוספות: "המתיקו גופו"
רשב"ם: ומנחם פירשו מגזרת 'חנטה פגיה' "

1) "**הרפאים לחנט את אביו ויחנטו הרפאים את ישראל**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ה'+ם', ל'+ט', א'+ת', א'+ו', ו'+ו', ה'+ם', א'+ת', י'+ל', עולה **990**
בבשמים מתוקים עולה **990**

2) "**לחנט את אביו ויחנטו הרפאים**"
באתב"ש:
כסטן תא תשמף פמסטנף צגותמי
ראש תיבות, אותיות: **כ', ת', ת', פ', צ',** עולה **990**
בבשמים מתוקים עולה **990**

3) "**הרפאים לחנט את אביו ויחנטו**"
באתב"ש:
צגותמי כסטן תא תשמף פמסטנף
ראש תיבות, אותיות: **צ', כ', ת', ת', פ',** עולה **990**
בבשמים מתוקים עולה **990**

4) "**הרפאים לחנט**"
באתב"ש:
צגותמי כסטן
ראש וסוף תיבות, אותיות: **צ'+י', כ'+ן'** עולה **170**
חנטה פגיה עולה **170**

5) "**אביו ויחנטו הרפאים**"
באתב"ש:
תשמף פמסטנף צגותמי
סוף תיבות, אותיות: **ף', ף', י',** עולה **170**
חנטה פגיה עולה **170**

6) "**ויחנטו הרפאים**"
באת"ש:
פמסטנף צגותמי
ראש תיבות, אותיות: **פ', צ'**, עולה **170**
חנטה פגיה עולה **170**

* * * * * * * * *

"לחנט את אביו"

פרק נ' פסוק ב':
"ויצו יוסף את עבדיו את הרפאים לחנט את אביו"
רש"י: "ענין מרקחת בשמים הוא"

ורמז:
"**את עבדיו את הרפאים לחנט**" עולה 1327 ועוד 5 מילים עולה **1332**
"ענין מרקחת בשמים הוא" עולה **1332**

וגם:
יונתן בן עוזיאל: **"ופקד יוסף ית עבדוי אסוותא לבסמא ית אבוי"**
"**לבסמא**" עולה 133ועוד 5 אותיות ועוד המילה עולה **139**
"לחנט" באתב"ש: **כסטן** עולה **139**

וגם:
דעת זקנים מבעלי התוספות: "המתיקו גופו"
"**עבדיו את הרפאים לחנט**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ע'+ו', א'+ת', ה'+ם', ל'+ט'** עולה **561**
"המתיקו" עולה **561**

וגם:
"**ויחנטו**" עולה 89 ועוד 6 אותיות עולה **95**
מתוק באתב"ש: **יאפד** עולה **95**

* * * * * * * * *

"אשר כריתי" – כרי של כסף

פרק נ' פסוק ה':
"אבי השביעני לאמר הנה אנכי מת בקברי אשר כריתי לי בארץ כנען שמה תקברני ועתה אעלה נא ואקברה את אבי ואשובה"
רש"י: "ומדרשו עוד מתישב על הלשון אשר קניתי (ר"ה כ"ו) אר"ע כשהלכתי לכרכי הים היו קורין למכירה כירה (ב"ר). ועוד מדרשו לשון כרי דגור שנטל יעקב כל הכסף וזהב שהביא מבית לבן ועשה אותו כרי ואמר לעשו טול זה בשביל חלקך במערה "

1) "**השביעני לאמר הנה אנכי מת בקברי אשר כריתי לי בארץ**"
ראש תיבות, אותיות: **ה', ל', ה', א', מ', ב', א', כ', ל', ב'** עולה **136**
ממון עולה **136**

2) "**כריתי לי בארץ כנען**"
סוף תיבות אותיות: **י', י', ץ', ן',** עולה **160**
כסף עולה **160**

3) "**כריתי לי בארץ כנען שמה תקברני ועתה**"
סוף תיבות, אותיות: **י', י', ץ', ן', ה', י', ה',** עולה **180**
זהב וכסף עולה **180**

* * * * * * * * *

"כאשר השביעך"

פרק נ' פסוק ו':
"עלה וקבר את אביך כאשר השביעך"

בגלל שיעקב אביו השביע את יוסף לא היה לפרעה אפשרות לסרב לבקשתו של יוסף להביא את אביו לארץ כנען. כי פרעה ניסה לסרב ואמר ליוסף לעבור על השבועה. אבל יוסף רמז לפרעה, אם אתה לא נותן לי ללכת אני אעבור על השבוע שהשביעני לא לגלות שאני יודע יותר שפות ממך. אגלה שאני יודע יותר משבעים לשון. כי אני יודע עוד לשון אחת, לשון הקדש, ואתה לא. וזה יהיה בושה לפרעה לגלות שמשנה למלך יודעו יותר שפות ממנו.

"**את אביך**", ראש וסוף תיבות, אותיות: **א'+ת', א'+כ'** עולה **422**
שבעים עולה **422**

"**עלה וקבר**", עולה 413 ועוד 7 אותיות ועוד 2 מילים עולה **422**
שבעים עולה **422**

* * * * * * * * *

"ויעל עמו"

פרק נ' פסוק ט':
"ויעל עמו גם רכב גם פרשים ויהי המחנה כבד מאד"
רבנו בחיי: "כי מלבד הרכב והפרשים שעלו עמו דרך כבוד, עלו עמו אנשי מלחמה כגון תיירים ושומרים, להיותם נלחמים כנגדם אם הם צריכים לכך, וזה טעם הגמין הבאים לרבות"

ויחי רבה (ק', ה') : "עד כאן להספד , מכאן ואילך למלחמה"
לפי המדרש הפסוק הזה מדבר על מקרה של מלחמה.

ומפרש רבנו בחיי שהמילים "גם" בפסוק, באים לרבות חיילים ולוחמים שלקח יוסף עמו להגן על האנשים שלו.

ורמזים:

1) "**ויעל עמו גם רכב גם פרשים ויהי המחנה כבד מאד**"
באתב"ש:
פמזך זיף רי גלש רי וגבמי פמצם ציסטץ לשק יתק
ראש תיבות, אותיות: **פ', ז', ר', ג', ר', ו', פ', צ', ל', י',** עולה **706**
עלו עמו אנשי מלחמה עולה **706**

2) "**ויעל עמו גם רכב גם**"
באתב"ש:
פמזך זיף רי גלש רי עולה **997**
עלו אתו אנשי מלחמה עולה **997**

3) **ויהי המחנה כבד"** עולה **165**
זה למלחמה עולה **165**

4) "**המחנה**"
באתב"ש:
ציסטץ עולה 259 ועוד 5 אותיות עולה **264**
מכאן למלחמה עולה **264**

רבנו בחיי: "כדי להשמר בדרך ושלא יעכבום על הקבורה עשו ובניו, כי יוסף היה יודע זדון לבם, כמו שנמצא כתוב בספר יוסף בן גוריון, כי צפו בן אליפז בן עשו ארב להם בדרך והתקוטט על זה עמהם, עד שערכו מלחמה ותגבר יד יוסף, ותפש אותו עם מבחר גבוריו והביאוהו למצרים , ועמד שם כל ימיו בבית האסורים עד שמת יוסף...

כתב רבנו בחיי, שצפו בן אליפז בן עשו בא למנוע מהם להגיע ליעדם. ויד יוסף עלתה עליו. ותפסו אותו, ושמו אותו בכלא במצרים:

ורמזים:

1) "**עמו גם רכב גם פרשים**"
ראש תיבות, אותיות: **ע', ג', ר', ג', פ',** עולה **356**
צפו בן אליפז עולה **356**

2) "**גם פרשים ויהי המחנה**"
באתב"ש:
רי וגבמי פמצם ציסטץ עולה 780 ועוד 4 מילים עולה **784**
צפו בן אליפז בן עשו עולה **784**

3) "**פרשים ויהי המחנה**"
באתב"ש:
וגבמי פמצם ציסטץ
ראש תיבות, אותיות: **ו', פ', צ',** עולה **176**
צפו עולה **176**

* * * * * * * * *

ל״ו כתרים

פרק נ׳ פסוק י׳:
״ויבאו עד גרן האטד אשר בעבר הירדן ויספדו שם מספד גדול וכבד מאד ויעש לאביו אבל שבעת ימים״
רש״י: ״מוקף אטדין היה. ורבותינו דרשו (סוטה י״ג) על שם המאורע שבאו כל מלכי כנען ונשיאי ישמעאל למלחמה וכיון שראו כתרו של יוסף תלוי בארונו של יעקב עמדו כולן ותלו בו כתריהם והקיפוהו כתרים כגורן המוקף סייג של קוצים ״
גמרא מסכת סוטה (י״ג, א׳): ״וכי לגורן יש אטד, א״ר אבהו מלמד שהקיפוהו כתרים ארונו של יעקב כגורן זה שמקיפים לו אטד, שבאו בני עשו, ובני ישמעאל, ובני קטורה יותלו כתריהם בארונו של יעקב״
תורה תמימה: ״ובסה״כ היו ל״ו כתרים, כתר יוסף, י״ב כתרים הי״ב נשיאים של ישמעאל, וכ״ג מכ״ג אלופים שבעשו״
משום מה, התורה תמימה, לא סופר את בני קטורה.

לפי הגמרא תלו על ארונו של יעקב אבינו שלושים ושש כתרים. ונראה קצת קשה כי לא כתוב בכתב שהיה לבני עשו, ולבני ישמעאל, ולבני קטורה, ביחד, שלושים וחמש בנים (בלי בני בניהם).

כתוב על בני קטורה:
בראשית פרק כ״ה פסוקים א׳ – ב׳:
״ויסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה. ותלד לו את זמרן ואת יקשן ואת מדן ואת מדין ואת ישבק ואת שוח״
כאן יש 6 שמות של בני קטורה.

כתוב על בני ישמעאל:
בראשית פרק כ״ה פסוקים י״ג – ט״ו:
״ואלה שמות בני ישמעאל בשמתם לתולדותם בכר ישמעאל נבית וקדר אדבאל ומבשם. ומשמע ודומה ומשא. חדד ותימא יטור נפיש וקדמה״
כאן יש 12 שמות של בני ישמעאל.

כתוב על בני עשו (על אלופי עשו):
בראשית פרק ל״ו פסוקים מ׳ – מ״ג:
״ואלה שמות אלופי עשו למשפחתם למקמתם בשמתם אלוף תמנע אלוף עלוה אלוף פינון. אלוף אהליבמה אלוף אלה אלוף פינן. אלוף קנז אלוף תימן אלוף מבצר. אלוף מגדיאל אלוף עירם אלה אלופי אדום למשבתם בארץ אחזתם הוא עשו אבי אדם״
כאן יש 11 שמות של אלופי עשו.
ונראה לי להגיד:
כתוב בבני קטורה (ולא בני ישמעאל ולא בבני עשו) עם כל שם של בן המילה ״ואת״. וידוע שהמילה ״את״ באה לרבות. ואולי היו עוד ששה בנים ששמותיהם לא כתוב. ולפי זה היו לקטורה 12 בנים.

ואז החשבון של 36 כתרים (כולל בני קטורה):
בני קטורה 12 כתרים, בני ישמעאל 12 כתרים, בני עשו 11 כתרים. סה"כ 35 כתרים.
ועוד הכתר של יוסף, סה"כ 36 כתרים, ולפי הגמרא.

* * * * * * * * *

כתרו של יוסף על ארונו של אביו

פרק נ' פסוק י':
"ויבאו עד גרן האטד אשר בעבר הירדן ויספדו שם מספד גדול וכבד מאד..."
רש"י: "...ור"ד (סוטה י"ג) על שם המאורע שבאו כל מלכי כנען ונשיאי ישמעאל למלחמה וכיון שראו כתרו של יוסף תלוי בארונו של יעקב עמדו כולן ותלו בו כתריהם והקיפוהו כתרים כגורן המוקף סייג של קוצים"

"ויבאו עד גרן האטד אשר בעבר הירדן ויספדו שם" עולה **1921**
כתרו של יוסף תלוי על ארונו עולה **1921**

* * * * * * * * *

ימי אבלות

לפי חז"ל תקופת האבלות לקרוב (שמוכרחים להתאבל עליו) ממשיך לפחות 30 יום. שבעת ימים הראשונים יושבים שבעה. ומהם שלשה ימים הראשונים לבכי. ואחרי השבוע של השבעה ממשכים להתאבל עד יום השלושים.
מקור אחד למנהג אבלות הזה בא מיעקב אבינו. כתוב:
פרק נ' פסוק י':
"ויעש לאביו אבל שבעת ימים"

מהפסוק הזה יש רמזים לכל תקופות האבלות:
שבוע הראשון של האבלות מהמילים "**שבעת ימים**" (קרי ישיבת שבעה). ועוד חלקים מהאבלות רמוזים במילה "**אבל**".
המילה "**אבל**", אותיות: **א', ב', ל'**
אות **א'** ואות **ב'** – עולה **3** (3 ימים של בכי)
אות ל' – עולה **30** (30 יום של אבלות, 'השלושים')

וגם יש רמז להמשך ימי האבלות להורה.
"**ויעש לאביו אבל שבעת ימים**", ראש תיבות, אותיות: **ו', ל', א', ש', י'**, עולה **347**.
בשנה רגילה יש 354 ימים (6*30+ 6*29). אם נוריד 7 ימים לישיבת השבעה (שכתוב בפרוש בפסוק), נשארים 347 ימים להמשך האבלות במקרה של הורה ("לאביו").

* * * * * * * * *

"וירא יושבי הארץ"

פרק נ' פסוק י"א:
"וירא יושב הארץ הכנעני את האבל בגרן האטד ויאמרו אבל כבד זה למצרים..."
<u>חזקוני:</u> "הוא סיחון ועוג שגם הם כנענים נקראו..."

ורמזים:

1) "**וירא**" עולה 217 ועד 4 אותיות עולה **221**
סיחון ועוג עולה 219 ועוד 2 מילים עולה **221**

2) "**ויאמרו אבל כבד זה**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ו'+ו', א'+ל', כ'+ד', ז'+ה'** עולה **79**
עוג עולה **79**

3) "**אבל כבד זה**" עולה 71 ועוד 8 אותיות עולה **79**
עוג עולה **79**

4) "**את האבל בגרן האטד ויאמרו אבל כבד**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
א'+ת', ה'+ל', ב'+ן', ה'+ד', ו'+ו', א'+ל', כ'+ד' עולה **564**
סיחון ועוג באתב"ש: **חמספט פזפר** עולה **564**

* * * * * * * *

"גודן האטד" – הקיפו ארון יעקב אבינו עם כתריהם

פרק נ' פסוק י"א:
"וירא יושב הארץ הכנעני את האבל בגרן האטד ויאמרו אבל כבד זה למצרים על כן קרא שמה אבל מצרים אשר בעבר הירדן "
רש"י: "מוקף אטדין היה. ורבותינו דרשו (סוטה י"ג) על שם המאורע שבאו כל מלכי כנען ונשיאי ישמעאל למלחמה וכיון שראו כתרו של יוסף תלוי בארונו של יעקב עמדו כולן ותלו בו כתריהם והקיפוהו כתרים כגורן המוקף סייג של קוצים "

1) **"הארץ הכנעני את האבל בגרן האטד ויאמרו אבל"**
סוף תיבות, אותיות: **ץ', י', ת', ל', ן', ד', ו', ל',** עולה **620**
כתר עולה **620**

2) **"יושב הארץ הכנעני את האבל בגרן האטד ויאמרו אבל כבד"**
באתב"ש:
מפבש צתגה צלטזטם תא צתשך שרגט צתנק פמתיגף תשך לשק
סוף תיבות, אותיות: **ש', ה', ם', א', ך', ט', ק', ף', ך', ק',** עולה **675**
כתריהם עולה **675**

3) **"האטד ויאמרו אבל כבד זה"**
באתב"ש:
צתנק פמתיגף תשך לשק עץ
ראש תיבות, אותיות: **צ', פ', ת', ל', ע',** עולה **670**
כתרים עולה **670**

* * * * * * * * *

"אבל מצרים"

פרק נ' פסוק י"א:
"וירא יושב הארץ הכנעני את האבל בגרן האטד ויאמרו אבל כבד זה למצרים על כן קרא שמה אבל מצרים אשר בעבר הירדן"

לפי חז"ל "גרן האטד" היה מקום מוקף קוצים (אטד) שהקיפו שדה תבואה (גורן).
ומסביר הכלי יקר שהדבר הזה נתן רמז למצריים שהרעב הגדול יחזור להם עכשיו.
וגם על זה המצריים היו מתאבלים.
כי לפי חז"ל היו שנתיים של רעב לפני שירד יעקב אבינו וביתו למצרים, ואחרי שיעקב אבינו בא למצרים הפסיק הרעב במשך כל הזמן שהיה חי במצרים, 17 שנה. ואחרי מותו חזר עוד 5 שנים של רעב, לקיים הנבואה שאמר יוסף שיהיה 7 שנות שבע ו7 שנות רעב.
ולמרות שיוסף ומחנהו נראו בעיני אנשי כנען כמחנה של מצריים, והאבלות שעשו בגרן האטד נראה לכנענים כ"אבל מצרים", יש עוד משמעות לשם הזה:
כלי יקר:
"כי הרגישו המצרים דבר זה שיחזור הרעב לקדמותו על ידי נס זה שקרה להם בדרך. כי פתאום נזדמן להם גורן אחד שהיה מוקף קוצים מכל צד עד שלא היה נשאר פתח או דרך לבא אל הגורן ומזה הבינו שזכות הצדיק גרם להם בחייו שהיה להם דרך לילך אל הגורן ולאכל מגרנו ומיקבו ובמותו יעכבו עליו הרשעים שנמשלו לקוצים שלא יהיה להם עוד דרך אל הגורן..."

ורמז:
"**גרן האטד**" עולה **272**
רעב עולב **272**

"גרן האטד" מסמל את עניין הרעב.

* * * * * * * * *

בני ישראל חנו במדבר - כמו סביב ארון אביהם

פרק נ' פסוקים י"ב – י"ג:
"ויעשו בניו לו כן כאשר צום.
וישאו אתו בניו ארצה כנען ויקברו אתו במערת שדה המכפלה אשר קנה אברהם את השדה לאחזת קבר מאת עפרן החתי על פני ממרא"
רש"י (על המילים "וישאו אתו בניו"): "וקבע להם מקום ג' למזרח, וכן לד' רוחות. וכסדרן למסע מחנה של דגלים נקבעו כאן...וזהו איש על דגלו באותות, באות שמסר להם אביהם לישא מטתו"

וכתוב:
במדבר פרק ב', פסוק ב': "**איש על דגלו באתת לבית אבתם יחנו בני ישראל סביב לאהל מועד יחנו** "
רש"י (במדבר ב', ב' על המילה ,באתת"): "באתת לבית אבתם, באות שמסר להם יעקב אביהם שכשנשאוהו ממצרים שנאמר (בראשית נ') ויעשו בניו לו כן כאשר צום"

1) "**ויעשו בניו לו כן כאשר צום וישאו אתו בניו ארצה כנען ויקברו אתו במערת שדה המכפלה**"
סוף תיבות, אותיות:
ו', ו', ו', ן', ר', ס', ו', ו', ו', ה', ן', ו', ו', ת', ה', ה', עולה **803**
"באתת" עולה **803**

2) "**בניו לו כן כאשר צום**"
עולה 831 ועוד 15 אותיות עולה **846**
"**דגלו באתת**" עולה **846**

3) "**לו כן כאשר צום וישאו אתו בניו ארצה כנען ויקברו**"
עולה 2371 ועוד 37 אותיות עולה **2408**
"**דגלו באתת לבית אבתם יחנו בני ישראל**" עולה **2408**

4) "**צום וישאו אתו בניו ארצה כנען ויקברו אתו במערת שדה המכפלה אשר קנה אברהם את השדה לאחזת קבר מאת עפרן החתי על פני**"
ראש תיבות אותיות:
צ', ו', א', ב', א', כ', ו', א', ב', ש', ה', א', ק', א', א', ה', ל', ק', מ',
ע', ה', ע', פ', עולה **937**
"**יחנו בני ישראל סביב לאהל מועד**" עולה **937**

5) "**וישאו אתו בניו**" עולה 798 ועוד 3 מילים עולה **801**
אתת עולה **801**

6) "**ויעשו בניו לו כן כאשר צום וישאו אתו בניו**"
באתב"ש:
פמזבף שטמף כף לט לתבג הפי פמבתף תאף שטמף עולה **2819**
"**איש על דגלו באתת לבית אבתם יחנו בני ישראל**" עולה **2819**

* * * * * * * * *

"במערת המכפלה"

פרק נ' פסוק י"ג:
"וישאו אתו בניו ארצה כנען ויקברו אתו במערת שדה המכפלה אשר קנה אברהם את השדה לאחזת קבר מאת עפרן החתי על פני ממרא"

עשו בא עם הרבה לוחמים כדי למנוע מבני ישראל לקבור את יעקב אבינו במערה.

ורמזים:

1) "**כנען ויקברו אתו**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **כ'+ן', ו'+ו', א'+ו'** עולה **89**
עשו באתב"ש: **זבף** עולה **89**

2) "**במערת שדה המכפלה אשר קנה אברהם את השדה לאחזת**"
באתב"ש:
שיזגא בקץ צילוכץ תבג דטץ תשגצי תא צבקץ כתסעא
סוף תיבות, אותיות: **א', ץ', ץ', ג', ץ', י', א', ץ', א'** עולה **376**
עשו עולה **376**

* * * * * * * *

"ויראו אחי יוסף"

פרק נ' פסוק ט"ו:
"ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו לו ישטמנו יוסף והשב ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אתו"
<u>בעל הטורים</u>: "כשחזרו מלקבור את אביהם עבר יוסף על הבור שהשליכוהו בו וברך בדרך, ברוך שעשה לי נס במקום הזה. אמרו עדיין הוא זוכר בלבו מה שעשינו לו"

מפרש בעל הטורים (וגם חזקוני, וגם זקנים מבעלי התוספות) שבחזרה מקבורת אביו עברו על יד הבור שבו זרקו את יוסף לפני שלושים ותשע שנים (הלא יוסף עכשיו בן 56 והיה בן 17 ויעקב אביו בן 108 כאשר זרקו אותו לבור) וראו שיוסף עצר שמה לברך ברוך שעשה לי נס במקום הזה. ובגלל זה חשדו ופחדו האחים שעדיין יש ליוסף שנאה טמונה בלבו נגדם.

ורמזים שמה שעשה יוסף עכשיו בגיל 56 הזכיר להם המעשה שעשו בו כאשר הוא היה בן 17 ואביהם היה בן 108:

1) "**ויראו אחי יוסף**", ראש תיבות, אותיות: **ו', א', י'**, עולה **17**
רמז שהם ראו משהו שהזכיר להם את יוסף בהיותו בן **17**, קרי השלכתו לבור.
2) "**ויאמרו לו ישטמנו יוסף**", ראש תיבות, אותיות: **ו', ל', י', י'**, עולה **56**
3) "**לו ישטמנו יוסף והשב**", ראש תיבות, אותיות: **ל', י', י', ו'**, עולה **56**
4) "**יוסף והשיב ישיב לנו**", ראש תיבות, אותיות: **י', ו', י', ל'**, עולה **56**
5) "**והשב ישיב לנו**", ראש וסוף תיבות, אותיות: **ו'+ב', י'+ב', ל'+ו'**, עולה **56**
6) "**לני את כל הרעה**", ראש תיבות, אותיות: **ל', א', כ', ה'**, עולה **56**
אימה עולה **56**
עכשיו אחרי שאביהם מת, ויוסף בן **56**, היה להם **אימה** (פחד) ממנו שיש לו שנאה בלבו נגדם ושהוא ישיב להם על הרעה שעשו לו בהיותו בן **17**.
7) "**ויאמרו לו ישטמנו יוסף והשב ישיב לנו**",
סוף תיבות, אותיות: **ו', ו', ו', ף', ב', ב', ו'**, עולה **108**
על מה שקרה כאשר אביהם היה בן **108**, מכירת יוסף.

ועוד:
פרק נ' פסוק י"ד:
"**וישב יוסף מצרימה הוא ואחיו וכל העולים אתו לקבר את אביו אחרי קברו את אביו**"
1) "**וישב יוסף מצרימה**", ראש תיבות, אותיות: **ו', י', מ'**, עולה **56**
הוא חזר מיד עם גמר קבורת אביו והוא היה בן **56** ואז היה להם **אימה** ממנו.
2) "**הוא ואחיו וכל**", ראש תיבות, אותיות: **ה', ו', ו'**, עולה **17**
יש עניין בנושא יוסף ואחיו בהיות יוסף בן **17**

ועוד:
פרק נ' פסוק ט"ז:
"**ויצוו אל יוסף לאמר אביך צוה לפני מותו לאמר**"
"**ויצוו אל יוסף**", ראש תיבות, אותיות: **ו', א', י'**, עולה **17**
בגלל מה שעשו לו בהיותו בן **17**.

ורמזים למה שעשה יוסף בחזרה למצרים שגרם להם לחשוד בו:

1) "**ויראו אחי יוסף כי מת**" עולה 868 ועוד 5 מילים עולה **873**
כי יוסף עצר על יד הבור עולה **873**

2) "**אחי יוסף כי מת אביהם**"
באתב"ש:
תסם מפחו לם יא תשמצי
עולה 1555 ועוד 16 אותיות ועוד 5 מילים עולה **1576**
יוסך ברך ברוך שעשה לי נס במקום הזה עולה **1576**

3) "**מת אביהם ויאמרו לו ישטמנו יוסף**"
באתב"ש:
יא תשמצי פמתיגף כף מבניטף מפחו עולה **1889**
יוסך ברך ברוך שעשה לי נס במקום הזה על הבור עולה **1889**

4) "**מת אביהם ויאמרו לו ישטמנו יוסף והשב ישיב לנו**"
באתב"ש:
יא תשמצי פמתיגף כף מבניטף מפחו פצבש מבמש כטף
ראש תיבות, אותיות: **י', ת', פ', כ', מ', מ', פ', מ', כ',** עולה **730**
עשה לי נס במקום הזה עולה **730**

* * * * * * * * *

"ויראו אחי יוסף"

פרק נ' פסוק ט"ו:
"ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו לו ישטמנו יוסף והשב ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אתו"
תנחומא ויחי, י"ז: "...ומה ראו עתה שפחדו? אלא (שראו) בעת שחזרו מקבורת אביהם ראו שהלך יוסף לברך על אותו הבור שהשליכוהו אחיו בתוכו וברך עליו כמו שחייב אדם לברך על מקום שנעשה לו נס ברוך המקום שעשה לי נס במקום הזה. וכיון שראו כך אמרו עכשיו שמת אבינו, 'לו ישטמינו יוסף והשב ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אתו' "

בגלל שני דברים פחדו האחים. ראו שיוסף הלך לברך על אותו הבור, וזה מראה שהוא לא שכח מה שעשו לו, וגם שעכשיו מת אביהם ואין על יוסף אימת אביו.
ורמזים:

1) "**ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו**" עולה **1189**
יוסף הלך לברך על אותו הבור עולה **1189**

2) "**מת אביהם ויאמרו לו ישטמנו יוסף והשב ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו**"
סוף תיבות, אותיות:
ת', ם', ו', ו', ף', ב', ב', ו', ת', ל', ה', ר', ו' עולה **1189**
יוסף הלך לברך על אותו הבור עולה **1189**

3) "**כל הרעה אשר גמלנו**" עולה 960 ועוד 14 אותיות ועוד 4 מילים עולה **978**
לברך על אותו הבור עולה **978**

4) "**לנו את כל הרעה אשר גמלנו אתו**"
באתב"ש:
כטף תא לך צגזץ תבג ריכטף תאף
ראש תיבות, אותיות: **כ', ת', ל', צ', ת', ר', ת'** עולה **1540**
ראו שהלך לברך על אותו הבור עולה **1540**

5) "**כי מת אביהם ויאמרו לו ישטמנו יוסף**"
באתב"ש:
לם יא תשמצי פמתיגף כף מבניטף מפחו
ראש תיבות, אותיות: **ל', י', ת', פ', כ', מ', מ'** עולה **620**
הלך לברך על הבור עולה **620**

ועוד:
בגלל שראו יוסף הולך לאותו בור לברך פחדו שיוסף יחזיר להם על שמכרוהו לעבד,
ולפי:

1) "**והשב ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', י', ל', א', כ', ה', א', ג'** עולה **76** למנין המילה '**עבד**'.

2) "**ישטמנו יוסף**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **י'+ו', י'+ף'** עולה **106**
לעבד עולה **106**

3) "**ויראו אחי יוסף כי**"
סוף תיבות, אותיות: ו', **י', ף', י'** עולה **106**
לעבד עולה **106**

* * * * * * * *

ארונו של יוסף

המצרים היו שטופי זימה, כישוף, ועבודה זרה.
לפי תרגום יונתן בן עוזיאל הם שמו ארונו של יוסף בתוך נהר הנילוס.

ונראה להגיד שהם עשו זאת בגלל כמה סיבות:
הם חשבו שהנהר קדוש בגלל שמימיו מביאים להם ברכה ושפע חקלאי. ושמו את ארונו של יוסף שמה כי יוסף היה המשביר לכל מצרים (יוסף עולה 156, נילוס עולה 156).
והם גם רצו למנוע מבני ישראל לצאת ממצרים (כי יוסף השביע אותם לקחת עצמותיו איתם ביציאתם והם לא ידעו אפוא הוא קבור).

ובגלל שהפכו את הנהר לעבודה זרה (וכתוב שמות י״ב, י״ב- ״ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים״) וזלזלו בעצמותיו של הצדיק, שהיה בן **110** שנים, ושמו ארונו בתוך הנהר, הנהר וכל ממי מצרים לקו במכת ״דם״. ״**דם**״ באתב״ש: **קי** עולה **110**.

* * * * * * * * *

אביך צוה

פרק נ' פסוקים ט"ז-י"ז:
"ויצוו אל יוסף לאמר אביך צוה לפני מותו לאמר"
"כה תאמרו ליוסף אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע עבדי אלקי אביך ויבך יוסף בדברם אליו"

למה עכשיו (אחרי 17 שנה) האחים פוחדים מיוסף ומצווים לו דבר זה?
ומסביר המדרש:
האחים אמרו זה ליוסף עכשיו כי כאשר האחים היו סועדים עם אביהם ועם יוסף בבית יוסף, יוסף ישב בראש השולחן ולא האבא שלו ולא ראובן הבכור. יוסף הוא מלך ובנוכחות אביהם נתנו לא כבוד. אבל אחרי מותו של אביו יוסף נכנס לבעיה בקשר לארוחות האלו עם אחיו. מצד אחד, אם הוא מוותר ונותן לראובן לשבת בראש הוא פוגע בכבוד המלכות. ומצד שני, אם הוא ממשיך לשבת בראש זה יכול להזכיר לאחיו את העבר כאשר הם שנאו אותו באומרם "המלך תמלוך עלינו", "המשל תמשול בנו". יוסף הפסיק לארח את אחיו אצלו וזה מה שגרם להם לחשוש שעכשיו אחרי מות אביהם יוסף מקשה את היחסים אתם ויתנקם להם על מה שהם רצו לעשות לו. ובגלל זה האחים שלחו אנשים אליו שהיו יותר קרובים ליוסף לדבר אתו, קרי בלהה (יונתן בן עוזיאל, ירושלמי) או בניה (רש"י), דן ונפתלי ("והוא נער את בני בלהה...").

ועוד, למה הכוונו בתוספת המילים "**לפני מותו**". האם יכול להיות שאחרי מותו צווה להם?
אם רצו האחים ללחוץ על יוסף ולרמוז לו שאביך צווה לך "**לפני מותו**" (כאשר הוא היה קרוב למתתו), קרי כאשר הוא היה שכיב מרע, וידוע שדברי שכיב מרע ככתובים ומסורים ומוכרחים לקים אותם, הלא לפני שיעקב אבינו נאסף אל עמיו היו כל בניו אצלו והוא ברכם. ולא כתוב שהוא אמר דבר כזה. וגם יוסף היה שם והיה יודע. ואם הם התכוונו לזמן קרוב למתתו הלא זה לא צוות שכיב מרע. אז למה הזכירו "**לפני מותו**"?
ונוסף חז"ל אומרים (ב"ר, יבמות ס"ה) שיעקב אבינו לא אמר את הדברים הללו. אלא האחים שינו בדבר מפני השלום (רש"י).
ועוד אמרו יעקב אבינו לא מת, אז לא שייך אצל יעקב מילת "**מותו**".

ומוכרחים להגיד שהאחים השתמשו במילים "**לפני מותו**" לרמוז ליוסף.
מצד אחד אבא שלך ("אביך") צווה אליך "**אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם**". אם אתה מכבד זכרו אז זה מספיק. והם המשיכו ברמז ליוסף ואמרו לו "**לפני מותו**". הזכירו לו המוות. ואמרו "**ועתה שא נא לפשע עבדי אלקי אביך**" תדע לך יש "**אלקי אביך**", יש דין ושופט שהוא "**אלקי אביך**", והוא דן את כולנו לפי מעשינו, ואי אפשר להתחמק.
ויוסף הבין את המסר וענה להם "**אל תיראו כי התחת אלקים אני**".

"**ויבך יוסף בדברם אליו**", על מה בכה יוסף?
או משום שהאחים עדיין חושדים בו (כרודף).
או משום שהזכירו אביו (ספורנו). או מטעם שאם אבא אמר את הדבר הזה, עובדה שאבא יודע שאחי מכרו אותי.
או מטעם שהוא חושש שהוא גרם לאחיו לפחד (בגלל שהפסיק להזמין אותם לאכול אצלו).

יוסף מרגיע את אחיו (בהתאם לכל הסבות שגרם לו לבכות) ואומר להם:
"**אל תיראו כי התחת אלקים אני**" - אתם לא צריכים לפחד ממני (כרודף), כי גם אני מצית לאלקים ואני לא ירדוף ולא אעשה לכם שום רע.

"**ואתם חשבתם עלי רעה אלקים חשבה לטבה**" - אם אבא ידע מה שעשיתם לי, אז הוא גם הבין שזה משמים ולא מחשבותיכם ומעשיכם גרמו למכירתי.

"**ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם וינחם אותם וידבר על לבם**" - לא צריך לפחד בגלל שהפסקתי להזמין אתכם לסעוד אצלי, אני אמשיך לספק לכם אוכל.

* * * * * * * * *

"ויצוו אל יוסף"

פרק נ' פסוק ט"ז:
"ויצוו אל יוסף לאמר אביך צוה לפני מותו לאמר"
רש"י: "...ואת מי הוא צווה? את בני בלהה שהיו רגילין אצלו (עיין תנחומא ישן שמות ב'), שנאמר 'והוא נער את בני בלהה'..."

לפי רש"י האחים שלחו את בני בלהה.
ורמזים:
"**ויצוו אל יוסף**"
באתב"ש:
פמהפך תך מפחו, סוף תיבות, אותיות: **ף', ך', ו'** עולה **106**
"**בני בלהה**" עולה 104 ועוד 2 מילים עולה **106**

וגם:
"**צוה**" עולה 101 ועוד 3 אותיות עולה **104**
"**בני בלהה**" עולה **104**
מי אמר ליוסף "אביך צוה", בני בלהה.

לרמוז:
האחים שלחו את "**בני בלהה**" שהיו רגילין אצל יוסף בהיותו בן 17, ולפי:
"**ויצוו אל יוסף**" ראש תיבות, אותיות: **ו', א', י'** עולה **17**.

ועוד:
יונתן בן עוזיאל: "ופקידו ית בלהה למימר ליוסף..."
תרגום ירושלמי: "ופקידו שבטיא ית בלהה אמתא דרחל למימר ליוסף..."
לפי תרגום יונתן בן עוזיאל ותרגום ירושלמי האחים שלחו את בלהה שפחת רחל אמנו.
ורמזים:

1) "אל **יוסף לאמר אביך צוה לפני מותו**"
באתב"ש:
תך מפחו כתיג תשמל הפץ כוטם יפאף
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ת'+ך', מ'+ו', כ'+ג', ת'+ל', ה'+ץ', כ'+ם', י'+ף' עולה **1164**
"ופקידו ית בלהה למימר ליוסף" עולה **1164**

2) "**אל יוסף לאמר אביך**"
ראש תיבות, אותיות: **א', י', ל', א'** עולה **42**
בלהה עולה **42**

3) "**לאמר אביך צוה לפני**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ל'+ר', א'+ד', צ'+ה', ל'+י'** עולה **386**
שלחו בלהה עולה **386**

* * * * * * * *

"שכם אחד על אחיך"

פרק נ' פסוק י"ז:
"כה תאמרו ליוסף אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע עבדי אלקי אביך..."

נשאלות השאלות:

1) למה אמרו "**שא נא פשע אחיך וחטאתם**". קרי, פשע וגם חטא?
2) למה אמרו את הקשה לפני הקל?, קרי פשע (מזיד) לפני חטא (שוגג). לפי חז"ל סדר בקשות צריך להיות שמבקשים על הקל לפני הקשה.
3) למה חזרו ואמרו "**שא נא לפשע עבדי אלקי אביך**"?
וכאן יש לשאול למה חזרו ואמרו עוד הפעם "**פשע**", ולא חזרו ואמרו עוד הפעם 'חטאתם'? ולמה שינו ואמרו "**עבדי אלקי אביך**" במקום "**אחיך**"? הלא האחים הם עבדי אלקי אביך.

לפי הפשט האחים בקשו מיוסף לסלוח להם על מעשיהם שעשו נגדו בעבר.

רש"י מפרש למה הם חזרו ובקשו מיוסף בלשון "שא נא לפשע עבדי אלקי אביך".
רש"י (על המילים שא נא פשע עבדי אלקי אביך): "אם אביך מת אלקיו קיים והם עבדיו"

ונראה הטעם:
בפעם הראשונה (באמרם "שא נא פשע אחיך וחטאתם") הם בקשו מיוסף שהוא מעצמו יקבל חרטתם על מעשיהם ושהוא לא יזיק להם.
ובפעם השנייה (באמרם "שא נא לפשע עבדי אלקי אביך") הם כאילו רצו להטיל אימה על יוסף. שאם עד עכשיו אתה לא גמלת לנו על מעשינו רק בגלל אביך, עכשיו שאביך מת, עדיין ה' קיים. ואל תעשה לנו שום דבר רע, כי יש דיין בשמים.

ונראה לי להגיד:
באמרם "**שא נא פשע אחיך וחטאתם**", קרי פשע וגם חטא, האחים התכוונו לסוגים שונים של התנהגותם בעבר כלפי יוסף.
האחים 'פשעו' ("שא נא פשע אחיך"), קרי חטאו במזיד נגד יוסף בשנאתם ובקנאתם נגדו כמו שכתוב:
(בראשית ל"ז, ד'): "ויראו אחיו כי אתו אהב אביהם מכל אחיו וישנאו אתו ולא יכלו דברו לשלם",
ועוד (בראשית ל"ז, ה'): "ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו ויספו שנא אתו",
ועוד (בראשית ל"ז, ח'): "ויספו עוד שנא אתו על חלמתיו ועל דבריו",
ועוד (בראשית ל"ז, י"א): "ויקנאו בו אחיו".

הם 'חטאו' ("וחטאתם") בשוגג נגד יוסף כאשר הם מכרו אותו.
ספורנו: "הנה פעולתכם היתה בשגגה שחשבתם אותי לרודף, ואם היתה זה באמת היה פעלכם בדין"
לפי פרוש הספורנו הם שגגו ודנו אותו לרודף (ולפי זה רצו להרוג אותו ולמכרו).
הם בקשו הקשה לפני הקל בגלל שככה סדר הדברים. בתחילה הם פשעו ושנאו אותו ואחר כך הם חטאו נגדו ודנו אותו לרודף ומכרוהו. השנאה היתה הבסיס למעשיהם.
ולפי סדר דבריהם הם הודיעו ליוסף מיד בדבורם שהם מתחרטים על זה ומבקשים

סליחה ממנו.

האחים אמרו ליוסף בלשון "**שא נא**".
במישור הפשט זה לשון בקשה הבא מהכנעה (ואולי גם מבושה).
במישור הרמז נראה לי להגיד שהם רמזו ליוסף מעשיהם וסיבת שנאתם נגדו בעבר.
ונסביר:
"**שא**", אותיות **ש', א'**.
אות **ש'** – שכם
אות **א'** – אחד
הם רמזו ליוסף במילה "**שא**", שראשי תיבותיו הם האותיות **ש', א'** את הביטוי "**שכם אחד**".
כאשר יעקב אבינו קרה ליוסף הוא אמר לו:
פרק מ"ח פסוק כ"ב:
"ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך"
לפי חז"ל בגלל סמיכות הביטוי הזה לנושא הקודם "**הנה אנכי מת**" יעקב אבינו רצה לתת ליוסף מתנה - מקום קבורה בשכם (ראה רמב"ן הכותב "וזה כלו פיוס ליוסף ואהבתו אותו"). כי יעקב מעיד ליוסף "**אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי**", קרי שהוא לקח שכם במלחמה והיה ביכולתו לתת את זה מתנה למי שירצה.
(ומתנה זה לא יפגע ביתר בניו כי זה לא חלק מירושתם. אמנם קצת קשה כי שמעון ולוי כבשו את שכם. אבל יש מדרש שיעקב אבינו לקח חרבו ועמד בפתח שכם להגן על בניו ולמנוע תגובה מעמים מסביב).

ונראה להגיד שיעקב אבינו רצה לתת ליוסף מתנה על התנהגותו כלפי אחיו. וזה לפי דעת המדרש.
ויחי רבה צ"ז, ו': "בין שהשכים ולא עשית כמעשיהן לפיכך תהא השכם בחלקך"
מתנות כהונה (על ויחי רבה צ"ז, ו'): "בספר אות אחת גרס בין שהשכם וקרוב לשמוע דצ"ל כיון שהשכם בא לידך ולא עשית כו' פ' שבא לידך לשלם לאחיך גמול מעשה שעשו לך בשכם כי עתה גברה ידך ולא עליהם ולא עשית להם כמעשיהם"

יעקב אבינו רצה לגמול ליוסף על התנהגותו כלפי אחיו שהוא כלכל אותם ולא עשה להם שום רע על מה שהם עשו לו בעבר.
ואולי הרמז לרעיון הזה מהמתנה שנתן יעקב ליוסף, קרי "**שכם אחד על אחיך**".
"**שכם**" אותיות: **ש', כ', ם'**
ש' – שנאה
כ' – כתונת
ם' – מכירה
יעקב אבינו רצה לגמול ליוסף על שלא הגיב למעשי אחיו נגדו, המעשים הרמוזים במילה **'שכם'**.
"**שכם**" - **'שנאו'** אותו, הפשיטו **'כותנתו'** מעליו, **'מכרוהו'** למצרים.

והמעשים שעשו (מעשים הרמוזים במילה 'שכם') הם כתוצאה מהגורמים הרמוזים במילה **'אחד'**:
"**אחד**" אותיות: **א', ח', ד'**
א'- אהב
ח'- חלומותיו
ד'- דבריו
"**אחד על אחיך**" –

שנאו אותו בגלל שאביו **'אהב'** אותו "על", קרי "יותר' מאחיו.
שנאו אותו בגלל **'חלומותיו'**– החלומות שחלם "על" אחיו.
שנאו אותו בגלל **'דבוריו'** – פתרון החלומות שאמר לאחיו.

יוסף מצידו עונה לאחים:
פרק נ' פסוקים י"ט – כ':
"ויאמר אלהם יוסף אל תיראו כי התחת אלקים אני. ואתם חשבתם עלי רעה אלקים חשבה לטבה למען עשה כיום הזה להחיות עם רב"
רש"י: "שמא אני במקומו, בתמיה, אם הייתי רוצה להרע לכם, כלום אני יכול. והלא אתם כולכם חשבתם עלי רעה והקדוש ברוך הוא חשבה לטובה, והיאך אני לבדי יכול להרע לכם"

ונראה לי להגיד שתשובת יוסף מכוונת כנגד בקשתם ("שא נא פשע אחיך וחטאתם").
ונסביר:
יוסף אומר לאחיו פעמים "**אל תראו**".
יוסף עונה לאחיו ואומר להם מיד, "התחת אלקים אני".
אם יש במעשיכם (כפי שהודעתם) פשע וחטא אני לא דיין במקום אלוקים, קרי אין ביכולתי לא להרע לכם וגם לא למחול לכם על מה שעשיתם נגדי (ראה אור החיים).
ובגלל "אלקים חשבה לטבה", קרי:
ספורנו: "המציא בכם זאת השגגה לתכלית טוב"
"**אל תיראו**" (מהחטא). ממעשיכם - 'חטאכם' (שמכרתם אותי) שעשיתם בשוגג, כי המעשה היתה לטובה "להחיות עם רב".
אבל הפשע שעשיתם נגדי, ששנאתם אותי, יותר קשה.
למרות זאת אני חוזר ואומר לכם:
בראשית נ', כ"א:
"**ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם וינחם אותם וידבר על לבם**"
אני אומר לכם עוד הפעם "**אל תראו**" (מהפשע).

אני לא אחזיר לכם שנאה.

* * * * * * * * *

"שא נא לפשע"

פרק נ' פסוק י"ז:
"...ועתה שא נא לפשע עבדי א-ל-ה-י אביך..."

ומה הפשע שעשו?
ששנאו אותו, שקינאו בו ,שמכרו אותו. והנה רמזים:
"**נא לפשע**" עולה **531**
שנאת חינם באתב"ש: **בטתא סמטי** עולה **531**

וגם:

1) "**ועתה שא נא**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', ש', נ'** עולה **356**
שנאה עולה **356**

2) "**כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע עבדי אלהי אביך ויבך**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
כ'+י', ר'+ה', ג'+ד', ו'+ה', ש'+א', נ'+א', ל'+ע', ע'+י', א'+י', א'+ד', ו'+ד' עולה **859**
שנאת חינם עולה **859**

3) "**אנא שא נא**"
ראש תיבות, אותיות: **א', ש', נ'** עולה **351**
שנא עולה **351**

4) "**כה תאמרו ליוסף אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע עבדי אלהי**"
סוף תיבות, אותיות:
ה', ו', ף', א', א', ע', ד', ם', י', ה', ד', ה', א', א', ע', י', י' עולה **356**
שנאה עולה **356**

5) "**כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע עבדי**"
באתב"ש:
לם גזץ ריכפל פזאץ בת טת כובז זשקם
ראש תיבות, אותיות: **ל', ג', ר', פ', ב', ט', כ', ז'** עולה **351**
שנא עולה **351**

וגם:

1) "**פשע אחיך וחטאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא**"
באתב"ש:
ובז תסמל פסנתאי לם גזץ ריכפל פזאץ בת טת
ראש תיבות, אותיות: **ו', ת', פ', ל', ג', ר', פ', ב', ט'** עולה **810**
שנאת אחים עולה **810**

2) "**אנא**"
באתב"ש:
תטת עולה 809 ועוד המילה עולה **810**
שנאת אחים עולה **810**

וגם:

1) "**יוסף**" עולה **156**
קנאה עולה **156**

2) "**ויבך יוסף**"
באתב"ש:
פמשל מפחו
ראש וסוף תיבות, אותיות: **פ'+ל', מ'+ו'** עולה **156**
קנאה עולה **156**

הבסיס לכל הפשע שלהם **שנאת חינם, שנאת אחים וקנאה** נגד יוסף ("וישנאו אתו אחיו").

ועוד:
"**נא לפשע עבדי**" עולה **617** למנין המילה '**הדברות**'.
רפו ידיהם של האחים בתורה ולא הבינו חומרת מעשיהם כאשר מכרו אותו.

ועוד:
"**פשע**" אותיות: **פ', ש', ע'**
פ' – פסים
ש'– שנאה
ע' – עבד
הורדנו הכתנת '**פסים**' מעליך (וטבלנו אותה בדם) בגלל '**שנאה**' שלנו ומכרנו אותך, והפכת '**עבד**' לפוטיפר שר פרעה.

וגם:
"**לפש"ע**" – **לפ**טיפר **ש**ר פר**ע**ה
המעשה שלנו גרם שהפכת לעבד לפוטיפר שר פרעה.

הם חשו לפשע שלהם שמכרו אותו לעבד, ולפי:

1) "**נא לפשע עבדי אלהי אביך ויבך יוסף בדברם אליו**" עולה **1185**
על שמכרו אותו לעבד עולה **1185**

2) "**וחטאתם כי**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ו'+ם', כ'+י'** עולה **76**
עבד עולה **76**

3) "**נא פשע אחיך וחטאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע**"
באתב"ש:
טת ובז תסמל פסנתאי לם גזץ ריכפל פזאץ בת טת כובז
ראש תיבות, אותיות:
ט', ו', ת', פ', ל', ג', ר', פ', ב', ט', כ' עולה **839**
וימכרו את יוסף עולה **839**

ועוד:
יוסף בכה על שחשדו שהוא ישנא אותם על מכירתו, ולפי:

1) "**אביך ויבך יוסף בדברם**"
באתב"ש:
תשמל פמשל מפחו שקשגי
סוף תיבות, אותיות: **ל', ל', ו', י'** עולה **76**
עבד עולה **76**

2) "**אלהי אביך ויבך יוסף**"
באתב"ש:
תכצם תשמל פמשל מפחו
סוף תיבות, אותיות: **ם', ל', ל', ו'** עולה **106**
לעבד עולה **106**

3) "**יוסף בדברם**"
באתב"ש:
מפחו שקשגי
ראש וסוף תיבות, אותיות: **מ'+ו', ש'+י'** עולה **356**
שנאה עולה **356**

למרות שהם חשבו לעשות רעה ה' הפך את זה לטובה ויוסף לא הרגיש שמכירתו רעה.

* * * * * * * *

"הננו לך לעבדים"

פרק נ' פסוק י"ח:
"וילכו גם אחיו ויפלו לפניו ויאמרו הננו לך לעבדים"

"**ויאמרו הננו לך לעבדים**" סוף תיבות, אותיות: **ו', ו', ד',ם'** עולה **72** למניו המילה **'חסד'**.

שנפלו לפניו ובקשו שיעשה עמם **'חסד'** (למרות שהם לא עשו איתו חסד).

* * * * * * * *

יעקב אבינו והכפלים

כל שלושת האבות היו צדיקים, נביאים, ואנשים קדושים שלפי חז"ל שמרו את כל מצוות התורה. ובכל זאת אנו רואים קצת שוני בפעילותם בעולם.

אצל אברהם אבינו בולט המילים 'מהר', 'וישכם', 'רץ', 'וילך', המראים על פעילות מהירה ובזריזות.

אצל יצחק אבינו בולט קבלת היסורים (העקידה, "ותכהין עיניו מראת"). יצחק אבינו היה עולה תמימה (ולא יצא מארץ ישראל) וכתוב בו פחות מילים המתארים פעילות כמו אצל אביו (יצחק אבינו היה הרבה זמן בבאר לחי רואי ששמה היה ישיבתו של עבר).

אצל יעקב אבינו אנו מקבלים תמונה של יותר שאיפה לשלווה. יעקב אבינו היה איש "**יושב אהלים**", יושב ולומד תורה. לפי המדרש יעקב אבינו הטמין את עצמו 14 שנה בישיבת עבר. כאן המילה הבולט זה '**וישב**'. כמו שכתוב בפרשת וישב, "**וישב יעקב בארץ בגורי אביו**" – "ביקש לישב בשלווה קפץ עליו רגזו של יוסף" (רש"י) .

פעילותו של אברהם אבינו דומה לאדם ביום חול של השבוע – עובד ועושה כל מלאכתו בזריזות ובמהירות.

פעילותו של יצחק אבינו דומה לאדם ביום טוב – פחות פעילות, עושה קצת מלאכה (כמו ביום טוב רק לצורך, שעושים רק מלאכת אוכל נפש, או הוצאה).

פעילותו של יעקב אבינו דומה לאדם ביום השבת – יושב בשלווה ועוסק בתורה.

אצל השבת יש הרבה דברים הבאים בכפלים, לדוגמה: שמור וזכור, לחם משנה, שני כבשים, נשמה יתירה, ועוד.
ובדומה אצל יעקב אבינו (שפעילותו בעולם הכי קרוב לפעילותו של אדם ביום השבת) יש גם הרבה דברים כפולים.
המספר 2 (דברים, ביטוים כפולים) נמצאים אצל יעקב אבינו במעשיו וגם בשיחותיו. ולהלן רשימה חלקית של כפלים אלו.

יעקב אבינו:

1) נולד תאום, והוא יצא שני
2) היה "יושב אוהלים" (מיעוט רבים 2, 2 אוהלים במשמע)
3) הביא לאימו 2 גדיי עיזים
4) לקח 2 דברים מאחיו עשו, הבכורה והברכה
5) אביו אמר לו "הקל קול יעקב" (כפל לשון)
6) קיבל 2 סוגי ברכות, ברכת יצחק אביו וברכת אברהם
7) ראה בחלום "והנה סלם מצב ארצה" עם 2 קבוצות מלאכים, "עולים ויורדים בו"
8) לקח 2 נשים, לאה ורחל
9) קיבל 2 שפחות לנשים, בלהה וזלפה

10) עבד 2 תקופות זהות בשביל נשיו (7 שנים ללאה ועוד 7 שנים לרחל)
11) היו לו 2 בכורות (ראובן ויוסף)
12) חלם 2 חלומות (חלום הסולם וחלום העדרים אצל לבן)
13) חילק את צאן לבן ל 2 עדרים
14) שמע מהמלאך "כי שריתי עם אלוקים ואם אנשים ותוכל" (2 דברים, אלקים, ואנשים)
15) היו לו 2 שמות, יעקב וישראל
16) אמר "קטונתי מכל החסדים ומכל האמת" (2 דברים, חסד ואמת)
17) פיצל את נשיו וילדיו ל2 מחנות
18) פגש 2 מחנות של מלאכי אלוקים, מחנים
19) 2 מבניו הרגו אנשי שכם (שמעון ולוי)
20) אמר ליוסף "לך לראות את שלום אחיך ואת שלום הצאן" (2 שלומים אחים, וצאן)
21) נפרד מיוסף 22 שנה
22) נתן ל2 בני יוסף (אפרים ומנשה) ברכות
23) שמע מראובן "את שני בנים תמית"
24) שמע מיהודה "אנכי אערבנו מידי תבקשנו" (2 הפתוחות)
25) שלח עם בניו כסף משנה (2 סכומים)
26) אמר ליוסף "אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי" (2 דברים, חרב וקשת)
27) אמר הכפלים הבאים: "שכלתי שכלתי", "טרף טרף", "הבוא נבוא"
28) שמע מבניו הכפלים הבאים: "הידוע נדע", "שאול שאל", וגם "שבנו זה פעמים"
29) נקרא בשמו פעמים "יעקב יעקב"

* * * * * * * * *

"פקד יפקד"

פרק נ' פסוק כ"ה:
"וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלקים אתכם והעלתם את עצמתי מזה"

"**והעלתם**" באתב"ש: **פצזכאי** עולה **208** למנין המילה **'יעקב'**.
אני העליתי את עצמות אבי לקבורה בארץ כנען (בראשית נ', ז'- "ויעל יוסף לקבר את אביו"), תעשו לי אותו הדבר ("והעלתם את עצמתי").

ועוד:
"וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלקים אתכם והעלתם את עצמתי מזה"
ראש תיבות, אותיות: **ו', י', א', ב', י, ל', פ', י', א', א', ו', א', ע', מ'** עולה **268**
סרח עולה **268**
המצרים שיקעו את ארונו של יוסף בתוך הנהר (ראה יונתן בן עוזיאל) או קברו אותו בין קברות המלכים. ובאה סרח בת אשר וגילתה למשה רבנו מקום קבורתו.

וזה הרמז כאן – שתבוא סרח (שרח בת אשר) ותגלה את מקום קבורתו כדי שיוכלו לקיים "והעלתם את עצמתי מזה".
ועוד: היא הייתה זאת ששאלו הזקנים על משה ואהרן כאשר הם הגיעו למצרים לגאול את בני ישראל, אם הם דוברים אמת. כי היא קבלה וידעה את הסוד איך לזהות הגואל האמיתי. וזה עוד רמז כאן, שהגואל יאמר במילים "פקד פקדתי", וסרח ידעה זאת.

ועוד:
"פקד יפקד אלקים אתכם והעלתם את עצמתי מזה"
ראש תיבות, אותיות: **פ', י', א', א', ו', א', ע', מ'** עולה **209**
לפי חז"ל בני ישראל היו במצרים **210** שנים. וכאן רמז ששנה לפני יציאתם, בשנת **209** לגלות מצרים, "פקד יפקד אלקים אתכם" - שיבוא הגואל ויתחיל שנת גאולה.
(לפי חז"ל המכות המשיכו שנה ואחריו יצאו ברכוש גדול)

ועוד:
במצרים, לפני מותו, יוסף הצדיק אמר לבני ישראל "פקד יפקד ה' אתכם".
והודיעו להם שיכירו את הגואל שיבוא לגאול אותם ממצרים כי הוא יגיד את המילים האלו.
פסח באלב"ם: **ודק**
ודק באתב"ש: **פקד**
"פקד יפקד ה' אתכם", "**פקד**" רמז לגאולת **'פסח'**.

* * * * * * * * *

"וישבע יוסף את בני ישראל"

פרק נ' פסוק כ"ה:
"וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעלתם את עצמתי מזה"

ונשאלות השאלות:
- למה בכלל היה צריך להשביע אותם? למה ציווי או בקשה לא מספיק?
- למה השביע את בני ישראל ולא רק את זקני שבטו או את בניו?

(לפי חז"ל כל שבט העלו את עצמות האח של השבט איתם, לדוגמה, שבט יהודה לקחו את עצמות יהודה איתם, ולמה לא השביע רק את שבטו?)

- הלא כל האחים שהיו נוכחים בשבועה לא יהיו בחיים כאשר יצאו ממצרים. איך יקיימו השבועה? (איך יוסף השביע את אלו שעדיין לא נולדו?)

ואמרו בגמרא:
כתובות קי"א, א': "יודע היה יוסף בעצמו שצדיק גמור היה ואם מתים שבחוץ לארץ חיים למה הטריח את אחיו ארבע מאות פרסה ? שמא לא יזכה למחילות"

ידוע לחז"ל שחלק מהנקברים בחוץ לארץ כאילו מתים פעמיים. כי בבוא העת כל הצדיקים יתגלגלו דרך מחילות ויגיעו לארץ ישראל לתחית המתים. ואמרו חז"ל שיוסף חשש שאולי לא יזכה לגלגול מחילות.
ואולי גם לא רצה להקבר בחוץ לארץ, ובמיוחד בארץ מצרים, בגלל שעפרה טמאה.

והשביע האחים לקחת את עצמותיו:
בעל הטורים: "ולא השביע לבניו אלא אמר להם בשכם לקחתם אותי ושמה תחזירוני" הוא השביע את האחים, קרי בני ישראל, שדווקא הם יקחו את עצמותיו איתם, כי הם לקחו אותו משכם וכאילו יש להם חיוב להחזיר אותו לשכם.

"**בני ישראל לאמר**"
ראש תיבות, אותיות: **ב', י', ל'** עולה **42**
שכם באתב"ש: **בלי** עולה **42**

וגם:
פרק נ' פסוק נ"ד:
"ויאמר יוסף אל אחיו אנכי מת ו-א-ל-ה-י-ם פקד יפקד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב"
אתם נגאלים בעתיד. ורמז שגם אני נגאל, קרי יביאו עצמותי לשכם:

1) "**פקד יפקד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע**"
באתב"ש:
ודק מודק תאלי פצזכץ תאלי יט צתגה צעתא תך צתגה תבג טבשז
סוף תיבות, אותיות:
ק', ק', י', צ', י', ט', ה', א', ך', ה', ג', ז' עולה **360**
שכם עולה **360**

2) "**ו-א-ל-ה-י-ם פקד יפקד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ**"
באתב"ש:
פ-ת-כ-ד-מ-י ודק מודק תאלי פצזכץ תאלי יט צתגה צעתא תך צתגה
סוף תיבות, אותיות:
י', ק', ק', י', ץ', י', ט', ה', א', ד', ה' עולה **360**
שכם עולה **360**

ועוד:
<u>רבינו בחיי</u>: "היה ראוי לומר וישבע יוסף את אחיו, אלא מלמד שהשביע לכל מי שהוא מבני ישראל ואפילו העתידים להיות"
כתוב:
<u>שמות פרק י"ג פסוק י"ט</u>:
"**ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד א-ל-ה-י-ם אתכם והעליתם את עצמתי מזה אתכם**"

"**כי השבע השביע את בני ישראל**"–
ונראה לי להגיד:
אולי כפל הלשון "**השבע השביע**" רומז שהשביע את האחים שהם ישביעו את ילדיהם והם את ילדיהם עד שהשבועה תחול גם על היוצאים ממצרים בסוף 210 שנים של גלות.
ונראה שככה העביר את השבועה לדורות הבאים.
והיה צריך שבועה בזה כי יוסף נטמן בארון "במצרים", ולא קרוב לאחיו בארץ גשן, ולפי:
פרק נ' פסוק כ"ו:
"**וימת יוסף בן מאה ועשר שנים ויחנטו אתו ויישם בארון במצרים**"
וידוע שארץ מצרים 400 פרסה על 400 פרסה. ויהיה טורח ללכת למרחק לקחת את עצמותיו איתם ובמיוחד כאשר הם טרודים ביציאת מצרים.
ואולי חשש שבלי שבועה לא יתעסקו בלקיחת עצמותיו. אבל כאשר השביע אותם הם לא יוכלו לצאת ממצרים בלי עצמותיו. ובאמת, ביציאתם ממצרים בני ישראל היו עסוקים בביזת מצרים ורק משה רבנו, ששקול כנגד כל בני ישראל ("משה רבנו" עולה 603 למנין "בני ישראל"), קיים את השבועה ועסק בחיפוש אחר ארונו של יוסף (כי חנטו את יוסף ושמו אותו בארון) והוא זה שלקח את עצמות יוסף עמו, ולפי: "**ויקח משה את עצמות יוסף עמו**"
ורמזים:

1) "**מאה ועשר שנים ויחנטו**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **מ'+ה', ו'+ר', ש'+ם', ו'+ו'** עולה **603**
משה רבנו עולה **603**

2) "**ויחנטו אתו ויישם בארון**"
סוף תיבות, אותיות: **ו', ו', ם', ן'** עולה **102**
משה באתב"ש: **יבץ** עולה **102**
(משה רבנו יקח את ארונו)

3) ״**בן מאה ועשר**״ באתב״ש : **שט יתץ פזבג**
סוף תיבות, אותיות : **ט׳, י׳, ג׳** עולה **102**
משה באתב״ש : **יבץ** עולה **102**
(כאשר אני בן 110 אני אהיה גל עצמות שיקח משה רבנו עמו)

4) כאשר תהיה הגאולה משה רבנו יתעסק בי ויעלה את עצמותי אתכם :
״**פקד יפקד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל**״
באתב״ש :
ודק מודק תאלי פצזכץ תאלי יט צתגה צעתא תך
סוף תיבות, אותיות : **ק׳, ק׳, י׳, י׳, י׳, ט׳, ה׳, א׳, ך׳** עולה **345**
משה עולה **345**

* * * * * * * *

"והעלתם את עצמתי מזה"

פרק נ' פסוקים כ"ה-כ"ו:
"וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעלתם את עצמתי מזה"
"וימת יוסף בן מאה ועשר שנים ויחנטו אתו ויישם בארון במצרים"

יוסף השביע את בני ישראל שיעלו את עצמותיו אתם ביציאתם ממצרים.
והם לא יכלו לצאת ממצרים בלי עצמות יוסף הצדיק אתם.

ונשאלת השאלה:
למה כתוב: "בארון במצרים"? הלא ידוע שיוסף היה במצרים. כל בני ישראל היו במצרים.
ואולי להגיד לנו שהוא לא נטמן בארץ כנען וגם לא בארץ גשן אצל בני ישראל, אלא במצרים, מקום קבורתם של חשובי וזקני מצרים.
לפי חז"ל (ראה חזקוני) שמו אותו בארון (ולא נקבר) כדי שבני ישראל יוכלו לעלות את הארון עם עצמותיו כאשר הם יוצאים ממצרים.

ומה זה "מזה" ("והעלתם את עצמתי מזה")?
אולי להגיד שיעלו את עצמותיו מארץ מצרים שהיא 'טמאה' (בכל מני טומאות).
"**מזה**" עולה 52 ועוד 3 אותיות עולה **55**
טמאה עולה **55**
יוסף שהיה צדיק לא רצה להישאר בחוץ לארץ ואולי בגלל גלגול נשמות.

ואולי "**מזה**" גם מתיחס למה שאמר להם לפני זה:
פרק נ' פסוק כ"ד:
"...פקד יפקד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב"
ולפי:
"**מז"ה**" אותיות: **מ', ז', ה'**
מ'–מן
ז'–זאת
ה'-הארץ
"**מן הארץ הזאת**"–השתמש במילה "הארץ" בלי המילה מצרים (לא אמר 'מארץ מצרים').
ואולי להגיד שיעלו אותו מהארציות של מצרים, קרי מהטומאה, ויביאו אותו אל "הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב", קרי לארץ ישראל שהיא טהורה.
לפי המדרש:
פרעה ידע שבני ישראל צריכים להעלות את עצמות יוסף איתם והטמין את ארונו ביאור (כדי שלא יוכלו לצאת). ביציאתם ממצרים כאשר בני ישראל היו עסוקים בביזת מצרים, וגם לא ידעו איפה ארונו של יוסף, ולפי:
וישלח רבה (כ', י"ט): "שכל ישראל היו עסוקים בכסף וזהב ומשה היה עסוק בעצמות יוסף...
ומנין היה משה יודע היכן היה יוסף קבור? יש אומרים סרח בת אשר הראה אותו" משה רבנו היה עסוק בעצמות יוסף וקרא ליוסף וארונו צף על פני המים, ואז:

<u>שמות פרק י"ג פסוק י"ט</u>: "ויקח משה את עצמות יוסף"
(שרח בת אשר ירדה למצרים עם בית יעקב אבינו והייתה בחיים בעת שנגאלו. והיא ראתה איפה שמו ארונו של יוסף והראתה למשה רבנו. בבראשית מ"ז, י"ז כתוב "ושרח אחתם", "שרח" עם אות שין)

ורמזים:

1) "**בני ישראל לאמר פקד יפקד אלקים אתכם והעלתם**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ב'+י', י'+ל', ל'+ר', פ'+ד', י'+ד', א'+ם', א'+ם', ו'+ם' עולה **508**
שרח עולה **508**
(רק בעזרת שרח בת אשר קיימו "והעלתם את עצמתי מזה")

2) "**ויחנטו אתו ויישם**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ו'+ו', א'+ו', ו'+ם'** עולה **65**
שרח באתב"ש: **בגס** עולה **65**
(היא ראתה איפה שמו את ארונו)

3) "**עצמתי**" באתב"ש: **זהיאם** עולה 63 ועוד 5 אותיות עולה **68**
שרח באתב"ש: **בגס** עולה 65 ועוד 3 אותיות עולה **68**
שרח בת אשר היא זאת שגילתה למשה רבנו איפה ארונו של יוסף)

* * * * * * * *

"ויחנטו אתו"

פרק נ' פסוק כ"ו:
"**וימת יוסף בן מאה ועשר שנים ויחנטו אתו ויישם בארון במצרים**"

"**ויחנטו**" עולה **89** ומנין המילה '**חנוכה**'.

ועוד:
"**ויחנטו אתו ויישם בארון במצרים**"
יש כאן **25** אותיות רמז לחנוכה המתחיל בכ"ה בכסלו.

ועוד:
"**יוסף בן מאה ועשר שנים ויחנטו**"
באתב"ש:
מפחו שט יתץ פזבג בטמי פמסטנף
ראש וסוף תיבות, אותיות:
מ'+ו', ש'+ט', י'+צ', פ'+ג', ב'+י', פ'+ף' עולה **710**
פך שמן טהור עולה **710**

"**בן מאה ועשר**"
באתב"ש:
שט יתץ פזבג
ראש תיבות, אותיות: **ש', י', פ'** עולה **390**
שמן עולה **390**

לרמוז:
אמרו חז"ל שיוסף הוא דומה לפך השמן. בחנוכה מצאו המכבים פך שמן טהור בין כל הטומאה, כך יוסף הצדיק נשאר טהור וצדיק, בין כל טומאת מצרים, עד יומו האחרון, ולפי:
"**וימת יוסף בן מאה**" עולה **710**
פך שמן טהור עולה **710**

* * * * * * * *